Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen

KOMMUNISTI

№ 10–11 (22–23) LOKA–MARRASKUU 1926

TOIMITUS:

Lauri Letonmäki
Yrjö Sirola K. M. Evä
V. Ojanen J. A. Komu

SISÄLTÖ:

Ilmestyy joka kuukauden puolivälissä

PETROSKOISSA
1926

SUOMENKIELISTÄ KIRJALLISUUTTA

Suomal. Kustannusosuuskunta «KIRJA» (os. Ленинград, Набережная Жореса д. № 4) on saatavana m.m. seuravia julkaisuja:

Lenin:	Naisen vapauttamisesta	—:25
»	Uskonnosta	—:35
»	Luontaisverosta	—:30
»	Nuorisosta	—:45
V. Ojanen:	Leninin muisto	—:55
J. Stalin:	Lenin ja leninismi	—:75
J. Latukka:	Lenin suomalaisten muistelmissa	—:35
Sinovjev:	V.K.P:n historia	1:45
S. Kanatshikov:	Työväenpuolue ja talonpoikaisto	—:35
S. Lilina:	Neuvostovalta ja työtätekevä nainen	—:35
J. A. Komu:	Kumousvuosi 1905	—:30
K. Marx:	Kansalaissota ranskassa	—:30
Santeri Mäkelä:	Jumalat ja jumalain palvelus	—:45
Prof. Flerv:	Oliko Aatamia	—:15
S. Pellinen:	Neuvoja lypsykarjan ruokinnassa	—:25
	Maatalousluotto-osuuskuntain säännöt	—:20
G. Smitt:	Mitä talonpojan tulee tietää luotto-osuuskunnista	—:20
Popov ja Jakovlev:	Leninin elämä ja leninismi	—:70
I. V. Stalin:	Leninismin kysymyksiin	—:45
A. Solenik:	Neuvostorakenne	—:80
	Lääkeneuvoja taudintapauksissa	—:05
A. Toivola:	Taisteluun sukupuolitauteja vastaan	—:15
J. Libedinskij:	Viikko	—:60
	Elämäntaistelua	—:20
P. Lopatin:	Mantereitten valtaaminen	—:30
Jaroslavskij:	Poliittisen tiedon kirja maaseutua varten I:n osa	1:55

Suuri valikoima aikaisemmin ilmestyneitä sarjajulkaisuja

UUSIA KIRJOJA TYÖN ALLA

Suomal. Kustannusosuuskunta „Kirja“

KOMMUNISTI

v. 1926 Loka—marraskuu № 10–11 (22–23)

Kansainvälisen politiikan kysymyksistä

Tov. Buharinin selostus N.K.P:n (b) XV konferenssissa.

Kysymys kapitalismin vakaantumisesta. Ensimäiseksi asetan kysymyksen kapitalismin vakaantumisesta. Luulen tämän kysymyksen tulevan säilymään vielä jokseenkin pitkän ajan sellaisena kysymyksenä, joka meidän on asetettava päiväjärjestykseen käsitellessämme kansainvälisen politiikan probleemeja. Tämä kysymys on tässä konferenssissa otettava esille senkin tähden, kun sen suhteen on puolueemme sisällä tähän asti olemassa erimielisyyksiä, vaikkakin nämä erimielisyydet jakaantuvat niin että toisella puolen on suuri enemmistö ja toisella merkityksetön vähemmistö. Te muistatte, että KK:n täysistunnossa heinäkuulla käytiin tämän johdosta väittelyä KK:n enemmistön edustajien ja oppositsionilaisten välillä, jolloin meidän täytyi huomauttaa, että oppositsion edustajain puheissa ei tämän asian suhteen ole selvästi viitoitettua linjaa. Monien muiden erimielisten ajatusten lisäksi oppositsionilaiset ovat sitä mieltä, että kapitalismin vakaantuminen ei ollut kestävää laatua ja loppujen lopuksi se kokonaan katosi. Koska oppositsionitoverit ovat aivan vakuuttavasti ja suoraan ilmoittaneet pysyvänsä omalla kannallaan, joten siis erimielisyyksiä on olemassa, asetan tämän kysymyksen käsiteltäväksi.

Kapitalismin vakaantumisen yleismaailmalliset osottajat. Asetan tämän kysymyksen ensin yleisimmässä muodossaan: onko olemassa minkäänlaisia merkkejä, jotka puhuisivat kansainvälisen kapitalismin aseman parantumisesta? Otan esille numeroita ensin maailman tuotannosta, alkaen suunnilleen vuodesta 1922.

Jos otamme kapitalismille tärkeimpien tuotantoalojen — raudan, teräksen ja hiilen tuotannon maailman mitassa, niin saamme seuraavat prosenttiluvut vuoden 1913 tuotantoon verrattuna: 1922 — rautaa 73,6 %, 1923 — 89,8 %, 1924 — 87,2 %, 1925 — 95,7 %, vuoden 1926 ensimäiseltä puoliskolta on vastaava numero suunnilleen 98 %. Nämä luvut ovat kootut ennakkolaskelmien mukaan, eivätkä siis voi sisältää sitä muutosta, joka on syntynyt Englannin lakon seurauksena. Teräksen tuotanto samalta ajalta on seuraava: v. 1922 — 90,5 %, v. 1923 — 105,5 %, v. 1924 — 105,0 %, v. 1925 115,4 %, v. 1926 — 118 %; toisin sanoen te näette teräksen, samoinkuin raudankin tuotannon kohoavan melkein säännöllisesti vuosi vuodelta. Vastaavat umerot hiilen tuotannossa ovat, 86,8 %, 98 %, v. 1924 tunnettu lasku — 96,9 %, sitten taas nousu — 97,6 %, siis likimäärin samoin kuin raudan ja teräksen suhteen.

Kylvöala yleensä ja kokonaisuudessaan kasvaa, mutta tähän kysymykseen en erikoisesti pysähdy, sillä se on yleensä tunnettu.

Jos otamme tuotantonumerot, niin voimme sanoa, että maailman tuotantotaso, joka sodan aikana laski, on saavuttanut v. 1926 alussa sodanedellisen tason.

Eri aloilta saamme jonkunverran erilaisen kuvan, mutta yleensä voidaan ehdollisesti sanoa, että kapitalismi lähestyy jälleenrakentamiskautensa päät

tymistä. Täten suhteiden dynamiikka tuotannon alalla on sellainen, että näemme kapitalistista järjestelmää kuvaavien pääaineiden tuotannon viime vuosina nousevan. Tämä on ensimäinen osotin — tuotannollinen.

Otan toisen osottimen, joka on erittäin kuvaava maailman yhteyksien jälleenrakentamisen kannalta, maailmantalouden eri osien välillä vallinneiden sodan rikkomain suhteiden palauttamisen kannalta. Maailman talouden rikkoontuminen oli yhtenä sota aikaisen kriisin ja kapitalismin laskun oleellisimmista ja selvimmistä ilmiöistä sota-aikana. Nyt näemme, että kuitenkin numerot, jotka osoittavat maailman talouden tavaravaihtoa, ovat kasvaneet viime vuoden kuluessa. Tässä numerot 32 maan tavaravaihdosta viime vuosilta:

V. 1923—24 pyöreissä luvuissa 29 miljardia realidollaria, v. 1924—25 — 32,5 miljardia dollaria, v. 1925—26 — 32,9 miljardia dollaria. Näemme, että enentymistempo v. 1925—26 huomattavasti pieneni, mutta kuitenkin enentyminen jatkuu. Vastaava numero vuodelta 1913 on 35,4 miljardia dollaria. Siis yleinen ulkomaankaupan tavaravaihto ei vielä ole saavuttanut rauhanaikaista tasoa, mutta sen dynamiikka (ja se juuri osoittaa, onko vakaantumista olemassa vai ei) on sellainen, että tämä luku viimeisten kolmen vuoden aikana on lähentynyt sodanedellistä tasoaan. Tässä toinen osotin — ulkomaankaupan asema.

Otan kolmannen osoittimen — valuuttasuhteet.

Useiden valuuttain suhteen, joiden kurssin sota sai horjumaan, näemme ilmiöitä, jotka todistavat kapitalismin vissiä vakaantumista. Viimeisen vuoden aikana on maailman yleinen valuuttakurssin taso, otettuna huomioon 40 maata, huomattavasti kohonnut.

Määräävinä tekijöinä Europassa valuuttasuhteiden alalla olivat ensi sijassa sellaiset ilmiöt kuin saksanmarkan vakaantuminen ja Englannin rahakurssin kohoaminen.

Jos otetaan prosenttisuhde pari arvoon nähden, niin nähdään, että v. 1923—24 numerot Englannin punnille ovat 69,9 %, 1924—25 — 98 %, v. 1925—26 — 99,8 %.

Kaksi päämaata — Saksa ja Englanti, jotka vakaannuttivat valuuttansa, ovat kohottaneet koko Europan käyränviivan, joka osoittaa valuutan vakaantumista.

Päinvastainen tendenssi oli huomattavissa romanilaisten maiden valuutassa, joka enemmän laski kuin nousi, mutta anglo germanilaiset suhteet kuitenkin vaikuttivat yleisesti valuuttain nousuun.

Tämä on kolmas osotin, joka osoittaa kapitalismin vakaantumista.

Siis ensin maailmantuotannon kasvu, toiseksi ulkomaankaupan kasvu ja kolmanneksi valuuttasuhteet.

Mutta, toverit, tämän kysymyksen asetan yleisimmässä muodossaan. Maiden erilaisuus, kehitysmuotojen erilaisuus on niin suuri, ettei millään muodoin saa pysähtyä tilastollisten keskiarvojen laskemiseen.

Vakaantumisen epävarmuus ja epätasaisuus. Näiden, kapitalistiselta näkökannalta edullisten tosiseikkojen vastakohtana on koko joukko kielteisiä tosiseikkoja, jotka esiintuovat asian toisen puolen. Jos ensimäinen sarja, jonka mainitsin, todistaa kapitalismin vakaantuneen, niin toinen tosiasiain sarja osoittaa sen koko suhteellisuuden. Tämä ilmenee ennenkaikkea konjunktuurivaihdosten erikoisessa luonteessa, kriisi- ja lamaannusaikojen ja teollisuuden nousuaikojen vaihtelun erikoisessa luonteessa.

Kehityksen sodanedellisen ajan temppo ja kehitysvaiheet, jotka olivat ominaisia niin sanotulle normaaliselle kapitalistiselle ajalle, kestivät Europan maissa useampia vuosia kuin Amerikassa, jossa kehitysvaihe oli lyhempi. Nyt näemme, että näille sodanedellisen ajan vaiheille ominainen vissi säännön-

mukaisuus on vaihtunut johonkin muuhun. Tietysti tässäkin on olemassa lainmukaisuus, mutta tuhat kertaa monimutkaisempi sekä samalla osoittava kapitalistisen kehityksen epänormaalisuuden nykyaikana.

Kapitalistisen tuotannon elvyttämisprosessi käy äärimmäisen epätasaisin hyppäyksin, äärimmäisen tuskallisesti. Toinen kehitysvaihe vaihtuu toiseen aivan erilaisessa järjestyksessä ja toisenlaisella nopeudella kuin ennen sotaa.

Jos otamme maailmantuotannon, niin v. 1919 huomaamme sen laskevan, v. 1920 nousevan, v. 1921 kärjistyneen kriisin, v. 1922—23 jonkunlaista nousua, samaan aikaan kun Saksassa vallitsi Ruhrin konfliktista johtunut kriisi. V. 1924 on taas tuotannon laskukausi, v. 1925 tapahtuu osittainen nousu, joka loppuu Saksassa vallitsevaan kriisiin ja Englannissa vallitsevaan lamaannukseen.

Vuoden 1926 ensimäinen puolisko kuluu Saksan kriisin merkeissä toiselta puolen ja Englannin hiiliselkkauksen merkeissä toiselta puolen. Siis ensimäisenä kapitalismin vakaantumisen vastatodistajana ja koko sen suhteellisuuden, kapitalistisen talouden epänormaalisen, patoloogisen tilan osoittajana on se kuumeenosoittajan tapainen käyräviiva, joka ei pienimmässäkään määrin ole sodanedellisen ajan kapitalistisen talouden kehitystä osoittavan käyränviivan näköinen. Tämä on ensimäinen.

Toinen on mitä suurin kehityksen epätasaisuus eri maissa. Jos tämä epätasaisuus vallitsi jo kapitalistisen kehityksen normaalikaudellakin, niin nyt se on saanut erittäin kärjistyneen ilmauksen, jollaista ei tunnettu ennen sotaa. Selostukseni alussa toin esille hiiltä, rautaa ja terästä koskevat numerot, mutta silloin oli puhe koko maailman tuotannosta. Jos nyt otamme vastaavat numerot joko eri maista tai useampien maiden ryhmistä, niin saamme erittäin mielenkiintoisen kuvan. Esim. hiilen tuotanto v. 1926 alkuun mennessä saavutti likipitäen sodan edellisen tason eli 96,7 % sodanedellisestä maailman tuotannosta. Europassa on tuotanto lähes 10 % alle sodanedellisen tason. Yhdysvallat ovat ylittäneet sodanedellisen tason, saavuttaneet 102,5 %, Englannilla taas, joka on osoittanut huomattavaa laskusuuntaa Europan talouden puitteissa, on vastaava prosentti 84,2 %.

Suunnilleen samoin on asianlaita rautaan, teräkseen y.m. nähden.

Minkälaisen kuvan näemme? Näemme, että maailman mitassa tuotannon kehityksen lähestyessä sodanedellistä tasoa, on olemassa suuri ero Europan ja Amerikan talouden välillä. Jos otetaan vain Europa, niin täällä on toiselta puolen Englannin kehityksen ja toiselta puolen keski-Europan kehityksen välillä olemassa sakset. Tämä kehityksen epätasaisuus on varsin selvä merkki nykyisestä asiaintilasta.

Meidän on otettava kaikki tämä tarkasti huomioon, löydettävä varma linja taktillisten probleemien ratkaisulle, politiikkamme määräämiselle.

Analyysimme ei missään tapauksessa saa rajoittua siihen, että asetamme vain yleisenä kysymyksen kapitalismin vakaantumisesta. Se aika on jo ohi, jolloin saatoimme rajoittua käyttämään sitä sanontaa, että on olemassa kapitalismin vakaantumista, mutta tämä vakaanutminen on suhteellinen, osittainen j.n.e. Taktiikkaamme määritellessämme emme enää saa tyytyä tähän sanontaan, sillä se on vain ensimäinen askel kysymyksen konkreettisempaa asetusta kohden, eri maissa vallitsevien olojen analysoimista kohden. Jos asetamme vakaantumiskysymyksen konkreettisemmin, tarkoin osittaen sen, niin saamme useita taloustilan tyyppejä eri maissa.

"Vakaantumistyypit" eri maissa. Jos otamme Pohjois Amerikan Yhdysvallat toisin sanoen maan, jossa kapitalistinen kehitys kokonaisuudessaan kohoaa ja jossa, sulkujen sisällä sanot-

tuna, sähkövoiman käyttö v:sta 1914 v:een 1920 on kohonnut 3,3 miljoonasta kilovatista 13,3 miljoonaan (v. 1924 jo 18,9 milj. kilovattiin. — Suom.), niin saamme yhden kehitysmuodon, jollaista ei ole Europan maissa.

Englanti taas on senlaatuisiin maihin kuuluva, joissa on huomattavissa mitä suurin, jokseenkin säännöllisesti kehittyvä laskusuunta. Tämä lasku kuvastuu äärimmilleen kärjistyneissä luokkasuhteissa, yhteiskunnallisten voimien uudelleenryhmittymisessä sekä Englannille vallan uusissa yhteiskunnallisissa luokkaselkkauksissa, yhteiskunnallisissa luokkataisteluissa. Tämä on toinen tyyppi.

Jos tarkastelemme maapallon eri paikkoja ja otamme sellaiset suuret siirto- ja puolisiirtomaat kuin Kiina ja Indoneesia, niin emme näe siellä kapitalismin vakiintumista, vaan avoimen kansalaissodan. Siellä on käynnissä vallankumousprosessi, jonka yleismaailmallishistoriallista merkitystä ei missään tapauksessa saa väheksyä. Siinä kolmas tyyppi.

Ottakaamme Neuvostoliittomme, joka sen kautta että siitä tuli proletariaatin diktatuurin maa ei lainkaan lakannut olemasta fyysillisesti, taloudellisesti sekä poliittisesti. Täällä meillä on yhä eteenpäin menevän ja kehittyvän sosialismin vakaantuminen. Tosin tähän sosialismin vakaantumiseen eivät sisälly maan kaikki talouden osat, mutta sosialististen ainesten ominaispaino maan koko taloudessa kasvaa ja niiden johtava rooli yhä vahvistuu, huolimatta kaikenlaatuisista pessimistisistä vakuutteluista ja epäilevistä ennusteluista. Se on neljäs tyyppi.

Jos otamme Europan mannermaan, niin täälläkin nähdään "kapitalistisen terveyden" eri muotoja. Ranskassa ja Saksassa kapitalismin vakaantuminen ehdottomasti kasvaa. Ranskassa on vakaantumista ilmennyt jo aikaisemmin, Saksassa se raivaa nyt tietä mitä tiukimman kriisin ja muiden vaikeuksien läpi. Tästä tulen puhumaan myöhemmin, koska Ranskan ja Saksan probleemi on keskiökysymys, jonka ympärille kiertyvät muut kansainvälisen politiikan probleemit, niihin luettuna myöskin ne suuret vaikeudet, jotka ovat kapitalismin vakaantumisen tiellä. Tässä siis viisi ryhmää maita.

Ja lopuksi kuudes maaryhmä, jossa eri vivahdukset yhdistyvät. Tähän voidaan laskea kuuluviksi sellaiset maat kuin Tshekko-Slovakia, Jugo Slavia ja Puola, jotka ovat suunnilleen samalla tasolla, mutta joista muutamilla on selvästi taantuvan kehityksen suunta. Niissä on huomattavissa kansantalouden agrarisoitumissuunta, s.t.s. teollisuuden ominaispainon pienentyminen maataloustuotantoon verraten. Agrarisoituminen, paleltuminen, mädäntyminen — siinä tämän maaryhmän luonnekuva, vaikkakin siellä tavataan jonkunmoisia konjunktuurivaihdoksia, esim. Englannin lakko on saattanut hiilen tuotannon väliaikaisesti kohoamaan Puolassa, kun taas Saksan ulosviennin kasvun seurauksia on ollut lamaanuksen lisääntyminen Tshekko-Slovakiassa.

Yleensä saadaan omaperäinen kuva useista Europan maiden tyypeistä, jotka eivät ole toistensa kaltaisia ja joita ei voida asettaa samalle laudalle, koska sellaisilla mailla kuin Saksa, Ranska ja Englanti, on kullakin omat yhteiskunnallisten voimien suhteissa kuvastuvat erikoisuutensa. Täten on selvää, että taktiikkaamme määritellessämme on otettava huomioon jokaiselle maalle ominaiset erikoisuudet. Vielä kerran alleviivaan sen ajatuksen, että nyt ei missään tapauksessa saa rajoittua yksiomaan kansainvälisen kapitalismin tilanteen kuvaamiseen, vaan on kysymys välttämättä asetettava differentsioimalla (tarkasti osittaen erilaisuudet), ainakin maaryhmittäin siten, että vastaavat johtopäätökset perustuisivat edes jonkunverran varmalle teoreettiselle pohjalle.

Nykyiselle kapitalistiselle kriisille ominaiset piirteet. On selvää, että ka-

pitalismin nykyinen tilanne on sittenkin erikoisen kriisin tilanne, ja tässä helposti joutuu erääseen virheelliseen käsitykseen, johon monet tovereista ovat joutuneet. He vakuuttavat, että useimmissa maissa on tällä kertaa tavallinen liikatuotannon kriisi, s.o. sellainen tilanne, jolloin tuotantokoneisto on laajempi kuin sen käyttö, tavaratarjonta suurempi kuin tavaran kysyntä. Tästä voisi hyvin helposti tehdä sen johtopäätöksen, että kapitalismi on kohonnut sille kehitysasteelle, jolloin meillä on jotain normaalin kapitalistisen liikatuotantokriisin tapaista, ja että siis kapitalismi on jo päässyt normaaliasteeseensa, liikkuu tavallisten lakiensa mukaan. Minä en ole yhtä mieltä asian tällaisen käsittelyn kanssa ja tässä on sanottava pari sanaa tästä asiasta.

Mielestäni on tehtävä eroitus ainakin **kapitalistisen tuotannon kolmen kriisityypin välillä: a) normaaliset kapitalistiset kriisit,** ominaiset sodanedelliselle ajalle, **b) alituotannon kriisit,** nälkäkriisit, jotka olivat ominaisia useille maille, varsinkin Europan maille sodan aikana sekä osaksi sodan jälkeen, ja **c) nykyaikaiset liikatuotantokriisit,** jotka minusta näyttävät olevan aivan toisenlaiset kuin aikaisemmat kriisit.

Jo sodan aikana, samoinkuin sen jälkeenkin, levitettiin erikoista teoriaa, jolla porvarillisten oppineiden keskuudessa oli apologeettinen luonne, mutta joka saksalaisten kommunistien keskuudessa nojautui Rosa Luxemburgin väärään teoriaan. Väitettiin nimittäin että sodan aikana tapahtuu maassa pääoman valtava kasaantuminen, tuotantokoneiston valtava kasvu.

Tämä teoria selittää kapitalistisen tuotantokriisin hyvin yksinkertaisesti. Sodan aikana taistelevien maiden kapitaali, samoinkuin niiden tuotantokoneistokin, kasvoi nopeasti. Sitten loppui sota. Tämä tuotantokoneisto jäi, sillä ei ollut mitään tehtävää, seurauksena oli tämän tuotantokoneiston liika tuoatnto. Tästä johtui kriisi. Siis tämä kriisi on, niin sanoakseni, sota-ajan kukoistuksen seuraus.

Tällaista teoriaa en hyväksy ja luulen, ettei se ole o.kea eikä missään määrin vastaa todellisuutta. On aivan väärin, järjetöntäkin, kuvitella sota aikana tapahtuvan jonkunmoista valtavaa pääoman kasaantumista. Se on järjestöntä, sillä tämän teorian mukaan tullaan siihen että kuta enemmän soditaan sitä suurempi pääoman kasaantuminen tapahtuu. Tällä ei ainoastaan päättävästi kielletä sodan hävittävää vaikutusta, vaan annetaan suoranainen mahdollisuus "toteennäyttää" sen suurenmoinen taloudellinen hyödyllisyys.

Mikä tässä on kysymyksessä? Ennenkaikkea se, että tässä sekoitetaan koko maan pääoman kasvu eri talousosien pääomain kasvun kanssa.

Kun sodan seurauksena koko maassa pääomat vähenivät koska tuottamaton kulutus, hävitykset y.m., kasvaa hirveässä määrässä, niin tämän rinnalla tapahtuu pääomien uudestaanjärjestymisprosessi ala- ja keskikerrosten ryöstön kustannuksella.

Taloudellisen rintaman määrätyillä osilla ja ensisijassa raskaassa teollisuudessa tuotantokoneisto voi kasvaa. Siinä voi tapahtua voimakas pääoman kasaantuminen. Jos nähdään vain tämä puoli ja tarkastellaan tuotantokoneistoa vain tältä puolen, s.o., jos koko maan koko tuotantokoneisto kokonaisuudessaan, siihen luettuna pientuotanto, keskisuuri ja suurtuotanto, sekoitetaan eri tuotantoalojen, vaikkapa raskaan teollisuuden, tuotantokoneiston kanssa, niin vain täten, sekoittamalla koko maan tuotantokoneisto eri alojen tuotantokoneistojen kanssa, saattoi syntyä se kummallinen teoria, josta edellä mainitsin. Minusta näyttää todellisuudessa asia olevan niin, että ennenkaikkea maissa, jotka eniten joutuivat sodasta kärsimään, on peruspääoman täytynyt ylipäänsä vähentyä, vieläpä kaiken todennäköisyyden mukaan huomattavasti, vaikkakin muutamilla eri aloilla se on voinut jonkun

verran kasvaa. Samanaikaisesti laski maan sisäinen kulutus, kun köyhtymisen takia laski massojen ostokyky. Täten ei ole ollenkaan ihmeteltävää, että maan koko tuotantokoneiston vähentyessä, massojen ostokyvyn vieläkin jyrkemmän alenemisen johdosta on syntynyt epäsuhde pienentyneen tuotantokoneiston ja massojen ostokykyisyyden välillä. Useissa maissa on luullakseni käynyt niin, että vaikkakin tuotantokoneisto on pienentynyt, on massojen ostokyky vähentynyt ja köyhtyminen lisääntynyt vieläkin nopeammin ja siten syntynyt tuotantokoneiston liikatuotanto. Määrittelen tämän tarkemmin, sillä vaikkakin se näyttää eriskummalliselta, on sillä vakava merkitys. Ero, epäsuhde tuotannon ja kulutuksen, tuotantokoneiston ja kysynnän välillä saattaa syntyä monella eri tavalla: tuotantokoneisto voi kasvaa, mutta massojen ostokyky ei kasva samassa määrässä — silloin syntyy tuotantokoneiston liikatuotanto; tuotantokoneisto voi kasvaa, mutta massojen ostokyky pysyy samalla tasolla — silloin syntyy taaskin tuotantokoneiston liikatuotanto, ja lopuksi, tuotantokoneisto ja massojen ostokyky voivat yhtaikaa laskea ja sittenkin syntyy tuotantokoneiston liikatuotanto, jos tuotantokoneiston pienentymistemppo on heikompi kuin massojen ostokyvyn lasku.

On selvää, että kaikkien näiden eri seikkojen taloudellinen merkitys on aivan erilainen. Todellinen asiaintila Europassa näyttää minusta olevan sellainen, ettei tuotantokoneisto ole ollenkaan niin ihmeellisesti kasvanut kuin siitä puhutaan, vaan massojen ostokyky on laskenut. Tästä johtuu tuo tuotannon ja kulutuksen välillä vallitseva epäsuhtaisuus sekä tuotantokoneiston ja kysynnän, s.o. massojen ostokyvyn etääntyminen toisistaan. Juuri tässä on nykyisten tuotantokriisien erikoisuus. Ne eroavat sodanedellisistä kriiseistä siinä, että ennen sotaa kulki tuotanto nopeasti eteenpäin, kulutus kulki myöskin, muttei yhtä nopeasti, vaan jäi jälelle. Nykyisen tuotantokoneiston liikatuotannon perustana on ensi sijassa laajojen massojen köyhtyminen.

Tuotantokoneiston huomattavan liikatuotannon olemassaoloa todistavat monet tiedot. Esim. tunnetun amerikalaisen aikakauslehden "Iron-Age"n mukaan maailman raudantuotannon alalla v. 1925 olivat tuotantolaitokset kuormitetut 59,8 %, teräksen 65,4 %. "Reichs-Arbeitbladt"in tietojen mukaan oli Saksassa tuotantolaitoksista vuoden 1926 keskivälillä 62 % heikosti kuormitettuja, 26 % tyydyttävästi ja vain 12 % hyvin kuormitettuja. Tiedot Pohjois Amerikan Yhdysvalloista osoittavat sen teollisuuden kuormituksen saavuttaneen vain 78 % sen teknillisestä kykyisyydestä. Kaikki tämä todistaa kapitalismin nykyisen tuotantokoneiston tuotantokykyisyyden olevan kysyntää huomattavasti korkeamman, s.o. että tuotantokoneiston liika tuontanto todellisuudessa on olemassa.

Tästä seuraa, että kapitalistisen maailman tärkeimmäksi probleemiksi on tullut markkinaprobleemi. Kun meillä SSSR:ssä markkinakysyntä ylittää sekä nykyajan tarjonnan että tuotantomahdollisuudet, niin kapitalitiselle maailmalle, varsinkin Europalle on ominaista markkina-alueiden tavaton pienuus massojen köyhtymisen vuoksi, samoin myöskin Amerikalle Europan köyhtymisen vuoksi. Jos kehittyy sellainen asiaintila, että markkinaprobleemi tulee nyt porvariston koko talouspolitiikan yhdeksi keskeisimmistä probleemeista, niin on luonnollista, että silloin yritetään alentaa tuotantokustannuksia, järkiperäistyttää tuotantoa ja laajentaa markkinoita alentamalla tuotantokustannuksia sekä vähentämällä tuotantoa määrätyillä aloilla.

Tällä prosessilla on monenlaisia muotoja ja hyvin mielenkiintoisia piirteitä, jotka on hyvin tarkasti ja selvästi eriteltävä oikein orienteerataksemme työväenpuolueemme. Päämuo

toina siinä esiintyvät: ensiksi työväenluokkaan kohdistettu puristus, toiseksi työn järjestäminen niin että se takaa samanaikaisesti suuremman työn tuottavaisuuden sekä suuremman työn voimaperäistymisen, ja lopuksi monenlaiset teknilliset parannukset. Tähän liittyy vielä se seikka,, että me elämme tuotannon tavattoman voimaperäisen trustiutumisen aikaa, voittoa tuottamattomien laitosten sulkemisen, erilaisten laitosten yhdistämisen aikaa, ei yhdistymistä vain kaupallisiksi tai sellaisiksi yhtymämuodoiksi, jotka jakavat markkina-alueet keskenään — kartellien tai syndikaattien tapaisiksi —, vaan myöskin eri laitosten tuotantoalojen sekä pysty että vaakasuoraan tapahtuvan yhteensulautumisen aikaa.

On vaikea antaa täyttä kuvaa tuosta prosessista kokonaisuudessaan, mutta otan esimerkkejä pääasiassa **Saksan teollisuuden ja taloudellisen elämän alalta, sillä siinä räikeimmin — voidaan sanoa klassillisesti — tapahtuu tämä järkiperäistymisprosessi massojen köyhtymisen yhteydessä.**

Kirjallisuudessamme, kommunistinen kirjallisuus lukuunotettuna, hyvin usein oletetaan, että tämä järkiperäistyminen rajoittuu yksinomaan työn järjestämiseen, ja etteivät teknilliset muutokset tässä pelaa minkäänlaista osaa. Luulen, ettei tämä kanta ole oikea, ja vaikka se otettaisi kuinka hyvässä tarkoituksessa tahansa, niin se huonontaisi kapitalistisen maailman asemaa meihin verraten; kuitenkaan ei, ikävä kyllä, asianlaita ole niin. Tämän järkiperäistymisprosessin eri etapit ovat aivan luonnollisia. Mitä piti porvariston ensin tehdä? Sen piti ensin kukistaa työväenluokka. Tämä työväenluokan, erittäin Saksan työväenluokan kukistaminen oli järkiperäistymisen luokkayhteiskunnallinen lähtökohta. Senjälkeen porvaristolla oli vain pieniä vastuksia. Mitä piti edelleen porvariston tehdä porvarillisen politiikan näkökannalta? Piti puristaa työväenluokkaa taloudellisesti, välittömän raa'alla tavalla. Näin porvaristo tekikin. Se kulki työn järjestämislinjaa saadakseen tästä lisätyömäärästä enemmän lisäarvoa. Teknillisten parannusten vaihe seuraa useimmiten viimeiseksi, sillä se on järkiperäistyttämisen vaikein muoto, joka edellyttää koko joukon muita ennakkotoimenpiteitä. Tällainen oli suunnilleen lainmukaisuus. Tätä ei tietystikään saa ymmärtää absoluuttisesti. Ei pidä luulla, että vaiheet oli erotettu toisistaan Kiinan muurilla. Vaiheet kiinteästi kietoutuvat toisiinsa, mutta painopisteen asema vaihtelee.

Jos otamme Saksan ja ensin tärkeimmät tuotantoalat, niin näemme, että kehitys kulkee erilaisia linjoja ja että Saksan porvaristo, taaskin meidän harmiksemme, on edistynyt. Luulen olevan kovin väärin, jos me kieltäisimme tämän edistyksen ja sanoisimme, ettei porvaristo ole onnistunut mitään aikaansaamaan. Se on, onnettomuudeksi, onnistunut saamaan aikaan jotain.

Esim. hiiliteollisuudessa näemme keskittymisen voimakkaan kehityksen. Yksilöille kuuluu vain 2—3 prosenttia koko Saksan hiiliteollisuudesta. Jos asetetaan kysymys kombinaateista, s.o. lukuisista tuotannon eri alojen yhtymistä, niin nähdään, että rautakonsernin osalle tulee ⅔ koko kivihiilen tuotannosta ja kaksi kolmasosaa ruskohiilen tuotannosta taas lankeaa sähkö ja kemiallisen teollisuuden osalle. Jos otetaan hiilen tuotanto teknillisten uudistusten kannalta, niin nähdään, että tällä alalla on saavutettu koko joukko tuloksia: höyrynkäytön järkiperäistyminen, lisäaineiden käyttö sähkövoimavoiman saamiseksi sekä muihin tarkoituksiin, apulaitosten mekanisoimisen kehitys, kuljetuksen mekanisoiminen, hiilen hankinnan mekanisoimisen kehitys, konveier-systeemin käytäntöönotto j.n.e. Viimeaikoina Ruhrin alueella melkein puolet hiilestä tuotetaan koneiden avulla. Siellä lasketaan yhden työläisen työn tuottavaisuuden myöskin osoittavan huomattavaa nousua.

Tästä on seuraavat numerot: jos otetaan yhden työläisen työn tuottavaisuutta v. 1913 osoittamaan luku 100, niin v. 1922 huomaamme suuren laskun eli 63, kesäkuussa 1926 vastaava luku on jo 116, siis 16 pros. korkeampi kuin ennen sotaa. Seuraavat numerot osoittavat teräksen tuotannon kehityksen Saksassa, laskettuna suhteellisesti yhtä työläistä kohden päivässä. Jos tuon luvun sanotaan olleen elokuussa 1925 — 100, niin marraskuussa se oli 119, helmikuussa 1926 — 119,9, toukokuussa 1926 — 134,6 ja elokuussa 1926 — 143,8. Toisin sanoen elokuusta 1925 lähtien on yhden työläisen työn tuottavaisuus kohonnut 43,8 pros. Tämä on silminnähtävä tosiseikka.

Seuraava Saksan teollisuuden ala, josta minulla on sitä kuvaavat tiedot, on kaaliumituotanto. Tällä alalla tapahtuu järkiperäistyttäminen aivan samoin monenlaisten toimenpiteiden avulla, organisatooristen sekä teknillisten uudistusten pohjalla.

Lopuksi otan tiedot kemiallisesta tuotannosta. Kemiallinen tuotanto pelaa hyvin suurta osaa Saksan taloudessa osaksi senvuoksi, kun Saksalta riistettiin osa raskaan teollisuuden alueista, osaksi senvuoksi, että kemian alalla on tehty lukuisia keksintöjä; painopiste alkaa siirtyä kemiallisen tuotannon alalle. En luule Hilferdingin olevan oikeassa, kun hän eräässä artikkelissaan "Gesellschaft"-lehdessä kirjoittaa, että raskaan teollisuuden näyttelemä osa on loppunut, että nyt yleensä jouduttaan sellaiseen vaiheeseen, jolloin kemiallinen teollisuus valtaa raskaalta teollisuudelta määräävän aseman.

Tällaiselle olettamukselle ja kategoriselle arvioinnille ei ole olemassa perustaa. Mutta joka tapauksessa näyttelee kemiallinen tuotanto tällä kehitysasteella Saksassa äärettömän suurta osaa ja tällä alalla nähdään koko joukko suuria saavutuksia. Esim. eräässä kemiallisessa tuotantolaitoksessa on tuotanto kasvanut 200 prosentilla, vaikka työläisten lukumäärää on vähennetty kahdella kolmasosalla sekä lyhennetty työviikko 50 työtunnista 42 työtuntiin. Nämä tulokset on saavutettu ottamalla käytäntöön konveiersysteemi, järjestämällä kuljetus, vähentämällä puolivalmiiden tuotteiden lojumista väliasteilla ja varastoissa, kaikin tavoin säännöstelemällä, ottamalla käytäntöön palkkiojärjestelmä j.n.e. Yleensä on kemiallisen toutannon alalla merkittävä joukko teknillisiä keksintöjä, jotka saavat aikaan oleellisia uudistuksia tuotantoprosesseihin, kuten hiilen muuttaminen juoksevaksi aineeksi, bensiinin valmistus hydratsion avulla, tekosilkin uusi valmistustapa j.n.e.

Trustiutuminen ja kartellisoituminen. Siirryn asian toiseen puoleen, käsittelemään kysymystä kapitalistisista yhtymistä, trustien, syndikaattien, kartellien y.m. kasvusta.

Tällä alalla kiistämättä tapahtuu kapitalististen organisatsionimuotojen suunnaton edistyminen niin että näiden rinnalla kalpenevat välittömästi sodan jälkeen syntyneet suurimmat yhtymät (Stinnes y.m.) siksi, että ne olivat rakenteeltaan huonompia yhtymätyyppejä, enemmän tai vähemmän kauppayhtymiä, samoin siksi, että yhtymäin suuruus ja niiden asema maan yleisessä taloudessa oli vähäisempi.

Esim. yhdistetty terästrusti (Vereinigte Stahlwerke) Saksassa, josta aikakauslehti "Wirtschaftsdienst" kirjoittaa, että se on "monumentaalinen rakennus, saksalaisen järkiperäistymisen symboolinen ilmaisu". Tämän "Saksan järkiperäistymisen symboolisen ilmaisun" kapitaalin suuruus voidaan arvioida sen alkuperäisten osakkeiden summan mukaan, joka teki 800, 000,000 saksanmarkkaa. Tämä on Europan suurin konserni, joka yhdistää joukon eri tuotantoaloja. Yhtä mielenkiintoisena esimerkkinä nykyajan kapitalistisista yhtymistä voidaan mainita saksalainen konserni kemiallisen teollisuuden alalla, joka on yksi maailman suurimpia konserneja. Sen kapitaali on 1,300,000,OOO markkaa, alkupe-

räisten osakkeiden summa on 900,000, 000 markkaa ja etuoikeutettujen osakkeiden summa 200,000,000. Pysähtymättä tarkemmin trustiutumisprosessin eri kohtiin, mainitsen vielä kerran, että on havaittavissa lukuisten tuotantoyksikköjen kiinteä yhtymistendenssi. Tämä on tietysti yksi yleisen järkiperäistymisprosessin yhteenlaskettavista. Johtuen siitä, että Europan maat kärsivät suuresti markkinain heikkoudesta, Amerikan kilpailusta y.m., samoin johtuen Europan maiden paloittelusta, on havaittavissa voimakas järkiperäistymislinjaa kulkeva, erilaisten kansainvälisten yhtymäin syntymiseen johtava tendenssi.

Näin on äskettäin syntynyt niinsanottu Europan teräskartelli, joka käsittää Saksan, Ranskan, Belgian, Luxemburgin ja Saarin alueen. Tämä on yksi suuirmpia kansainvälisen tyypin yhtymiä, joka kaiken todennäköisyyden mukaan tulee lähitulevaisuudessa näyttelemään jokseenkin huomattavaa osaa. Viime aikoina on syntynyt koko joukko toisia kansainvälisiä kartelleja: kiskokartelli, kuparisyndikaatti, kansainvälinen yhtymä hehkulampputeollisuuden alalla y.m. Tällä hetkellä on järjestyksenalaisena keski-Europan sähkötrusti.

Tietysti kaikki nämä ilmiöt — teollisuuden enentyvä trustiutuminen maiden sisällä, ensisijassa Saksassa, ja toiselta puolen kansainvälisten kartellien muodostuminen, kansainvälisten teollisuussopimusten syntyminen — on meidän arvioitava, niitä ei saa sivuuttaa.

Täytyy vielä pysähtyä tähän ilmiöön erikoisesti sentähden, että päävihollisemme työväenluokan keskuudessa, sos. dem. puolue, selittää tämän ilmiön erikoisella tavallaan. Tietysti sos. dem. puolueissa heijastuu porvarillisten ideologien mielialat tässäkin asiassa. Esim. eräs porvarillinen taloustieteilijä K. Singer kirjoittaa "Wirtschaftsdients" lehdessä suoraan, että olemme joutuneet uusien kalitapististen suhtei den tutkimattomalle alueelle. Europan teräskartellin järjestämisen suhteen huudahtaa K. Singer päättävästi: "Nyt alkaa valtiollisen ja taloudellisen historian uusi leikkaus. . . Nyt lasketaan perusta Europan suunnitelmalliselle taloudelle, joka on kapitalististen kiihokkeiden aiheuttama ja sidottu kapitalistisen taloussysteemin kehyksiin, mutta joka kehittyy sellaisissa muodoissa ja sellaisilla seurauksilla, mitkä johtavat kauas sodanedellisen ajan käsitysten ja ajatusten rajojen ulkopuolelle." On hyvin todennäköistä, että tällä teräskartellilla tulee olemaan samanlainen vaikutus Europan poliittiseen rakenteeseen, kuin oli aikanaan tulliliitolla Saksan poliittiseen rakenteeseen nähden. Näin on, toverit, kaikkien luettelemieni tendenssien laita.

"Kiihko-europalainen" liike ja pankkiirien "manifesti". Kun nyt porvarillisissa liikepiireissä eri tuotantoaloilla on olemassa järkiperäistyttämistendenssi, erikoisesti kansainvälisten kartellien perustamisen muodossa, niin monissa intelligenttipiireissä se jo paisuu kokonaiseksi ideologiaksi, jolla ei vielä ole olemassa taloudellista pohjaa.

Tarkoitan niinsanottua "pan-europalaista" liikettä, sen erikoista ideologiaa, jonka mukaan on tärkeätä kiinnittää huomio koko Europan organisoimiseen, muutoin amerikalainen laine pyyhkäisee sen syrjään. Toiselta puolen on tämä organisoiminen välttämätöntä myöskin tukena bolshevistista Venäjää vastaan. En pysähdy tarkemmin tätä liikettä käsittelemään, sillä sen synnyttämä hälinä ei ole ollenkaan suhteellinen sen realisen poliitisen merkityksen kanssa, joka tuolla liikkeellä on. Sosialidemokratia on ottanut tuon liikkeen yhdeksi työväenluokan pettämiskeinoksi. Senvuoksi on siitä sanottava muutama sana.

Ensin tuon liikkeen muutamista piirteistä, kuinka se edistyy viimeaikaisissa taloudellisissa väittelyissä. Kuinka esim. suuri englantilainen talousteitelijä Hobson käsittelee tätä kysymystä?

Hän kirjoittaa Hilferdingin "Gesellschaft" nimisessä aikakauslehdessä seuraavaa: Kaikki tämä on oikein hyvin, mutta jos te tulette olemaan ilman Englantia, niin pakoitatte Englannin yhtymään Amerikaan ja tästä seuraa hyvin huonoa koko maailmalle. Jos haluatte ottaa Englannin mukaan, niin kuinka silloin tulisivat europalaiseen liittoon sellaiset maat kuin Kanada, Australia ja kaikki dominionimme? Ja Hobson asettaa kaiken tämän yläpuolelle kysymysmerkin, joka itse asiassa merkitsee tämän historian ja sen porvarillisissa muodoissa toteuttamisen mahdottomuuden paljastamista, joita muotoja tässä tapauksessa ehdotetaan sentähden kun yhtyminen Englannin kanssa on nykyisissä oloissa mahdoton. Kaiken tämän tuntee sellainen mies kuin Hobson.

Toiselta puolen nämä "pan-europalaiset" katsovat kieroon Neuvostoliittoon, jonka kanssa eivät halua liittoutua. On mielenkiintoista, että samassa sosialidemokraattisessa aikakauslehdesä eräs valantehnyt taloustieteilijä, F. Naftali, polemisoidessaan venäläistä menshevikkiä Woitinskyä vastaan, sanoo suoraan, ettei bolshevistisen Venäjän kanssa saa liittoutua, vaan on ajettava toista politiikkaa. Kaikesta tästä tulee itsestään siihen johtopäätökseen, että joidenkin tuotantoalojen yhtyminen on todellisuudessa realinen, ei kyllä ilkuinen (tästä tulen puhumaan myöhemmin) sentähden, että samaisen terässyndikaatin sisällä tullaan käymään ankaraa taistelua osuuksista —, mutta tällä yhtymällä on järkiperäinen perusta. "Pan europalaisella" liikkeellä ei ole tällaista järkiperäistä pohjaa.

Toteuttamattomaksi unelmaksi jää "pan-Europan" aikaansaaminen, sen tuntevat sellaisetkin tämän liikkeen kannattajat kuin Hobson.

"Pan-europalaisesta" liikkeestä on eroitettava toiset, ulkonaisesti hyvinkin yhdistäviltä näyttävät yritykset, jotka sisältyvät niin sanottuun "pankkiirien manifestiin". Tätä tendenssiä ei saa sekoittaa pan-europalaisten "sisällyksen" kanssa. Siinä on jotain muuta.

Luulen, että edessämme on taloudellisen "wilsonismin" uusinta.

Kun sodan aikana sekä välittömästi sen jälkeen wilsonismi puolusti "kansain itsemääräämis" periaatetta siksi että tämä tunnuslause avasi Amerikan Yhdysvaltain vaikutukselle tien Europan poliittiseen elämään, niin nyt pitäisi nousevan Amerikan tunnuksena olla avoimet ovet joka paikkaan ja kaikkialle; vain Pohjois-Amerikan Yhdysvallat voittavat, jos kaikkialta poistetaan tulliesteet, sillä Yhdysvallat tulevat silloin "lyömään" kaikkia ja "pankkiirien manifesti" tulee olemaan vastaotteena eri tuotantoalojen yhtymisyrityksiin nähden, yhtymiin joita perustetaan Europan porvariston kaikenlaisten kansallisuusryhmien keskuuteen. "Pankkiirien manifesti" tulee olemaan vastaotteena yleisaattei den lipun alla, aatteiden, jotka pyrkivät luomaan yhden aseen Europan markkinain valtaamiseksi sekä kaikkien ovien avaamiseksi amerikalaisen kapitaalin hyökkäyksen edessä. Tällainen merkitys on niin sanotulla pankkiirien "manifestilla".

Pidän tarpeellisena mainita vielä yhdestä liikkeestä, joka on myöskin suunnattu Neuvostoliittoa vastaan. Tämäkin liike on kapitalistisen järkiperäistyttämispolitiikan yksi osa.

Loppumattomat ja monenlaatuiset sopimukset, "Locarnon henki", Saksan läntinen orienteeraus, Puolan ja Rumanian, Puolan ja Jugo-Slavian sekä Tshekko Slovakian väliset sopimukset ja monet muut diplomaattiset yritykset, neuvostovastaisen toiminnan voimistuttaminen Englannin taholta, Tsan-Tso-Linin hyökkäykset, jonka takana oli ja on Japani — **kaikki tämä kuuluu kapitalistisen maailman vakaantumistedensien systeemiin.**

Järkiperäistyttäminen meillä ja heillä. Kapitalistisen järkiperäistyttämisen vaikeudet. Edellisten aiheiden yhteydessä on otettava vielä kaksi kysy-

mystä. Ensiksi järkiperäistyttämiskysymys meillä ja heillä ja kysymys järkiperäistyttämisen vaikeuksista kapitalistisissa maissa.

On luonnollista — jokaiselle kommunistille aivan selvää — että meillä tuotantomme järkiperäistyttäminen tapahtuu kokonaisuudessaan työväenluokan etuja silmällä pitäen, sosialismin rakentamisen tarkoituksessa, ei porvariston eikä kapitalismin vahvistamiseksi. Tämä on sellainen pyhä totuus, josta ei kannata kinastella, ellei keskuudessamme olisi tovereita, jotka arvosteluissaan "ei läheskään proletaarisesta" valtiostamme ovat menneet vielä kauemmaksi. Mutta suurelle enemmistölle, niille, jotka tunnustavat valtiomme proletaariseksi valtioksi ja tuotantolaitoksemme johdonmukaisen sosialistisiksi laitoksiksi, ei voi olla kahta mielipidettä tämän suhteen.

Haluaisin vielä merkitä asian toisen puolen, joka ilmaisee järkiperäisymisen kehityksen koko mekanismin erilaisuuden meillä ja heillä, ei ainoastaan luokkanäkökannalta — yhteiskunnallisen todellisuuden kannalta, vaan tuotantovoimien kasvun kannalta. **Meillä järkiperäistyttämisen perustavana kannustimena on massojen tarpeiden tyydyttäminen,** ja markkinat meillä ovat laajemmat kuin tuotantokykymme. Heillä järkiperäistymisprosessi johtuu halusta saada enemmän voittoa sekä tuotannon välttämättömästä mukauttamisesta aikalailla pienentyneisiin markkinoihin. Meillä on markkinat suuremmat kuin tuotanto. Heillä markkinat pienemmät kuin tuotanto. Näinollen meillä käy markkinain tyydyttäminen tuotannon laajentamisen kautta, mutta heillä tällä kehitysasteella täytyy markkinoihin mukautumisen tapahtua ehdottomasti tuotannon osittaisen supistamisen kautta.

Huolimatta siitä, että **meillä on käymässä järkiperäisyttämisprosessi, on meidän lähiaikoina välttämättä lisättävä teollisuustyöläisten lukumäärää,** mutta heillä on järkiperäistyttämisen seurauksena kroonillinen työttömyyden kasvu Europan tärkeimmissä maissa. Tarvitsee vain katsoa sellaisia maita kuin Englanti ja Saksa. Edelleen: mikäli meillä on työttömyyttä, on se agraarista työttömyyttä, s.o. suurin osa työttömistä on talonpoikia, jotka ovat siirtyneet maaseudulta kaupunkeihin. Heillä taas ovat työttömät tehdasproletaareja. Kaikilla näillä seikoilla on iso ero, jonka poistamisen ehtona loppujen lopuksi on toisenlainen luokkayhteiskunta-rakenne. Tuotantovoimien kehitystemppo on myöskin aivan erilainen meillä ja kapitalistisissa maissa. Meillä on kehitystemppo ehdottomasti paljon nopeampi, huolimatta monenmoisista ristiriidoista. Tätä teemaa en koskettele tällä kertaa.

Seuraa kysymys **uskomattomista vaikeuksista, jotka liittyvät kapitalistiseen järkiperäistymiseen.** En ollenkaan epäile järkiperäistyttämisen todellisuutta enkä sen saavutuksia Europan tärkeimmissä maissa, kuten Saksassa ja Ranskassa, ja pidän klassillisimpana esimerkkinä saksalaisia suhteita. Mutta minun täytyy sanoa, että turhaan ideologit ja Saksan porvariston kannattajat sekä ensisijassa sosialidemokraatit katsovat asioita liian ruusunpunaisin värein.

Tällaisten katsantokantain todellista arviointia varten voidaan pysähtyä tarkastamaan **Saksan sotakorvauksia ja Amerikan lainoja.** Saksahan on tähän asti päässyt eteenpäin vississä määrin juuri Amerikan lainoilla. Jos verrataan sotakorvausmaksuja, jotka Saksan on täytynyt suorittaa, niihin lainoihin, joita Saksa on saanut amerikalaisilta lainanantajiltaan, niin nähdään amerikalaisten lainojen olevan suuremmat kuin sotakorvausmaksut. Kun nyt lähimmän tulevaisuuden aikana tulee sotakorvausmaksujen summa yhä kasvamaan (vuodelta 1924—25 on maksettava miljardi markkaa, v. 1925—26 — 1,220,000.000 v. 1926—27 1½ miljardia, v. 1927—28 — 1,750,000,000, v. 1928—29 — 2½ miljardia), niin

Amerika tuskin voi antaa lainoja edelleen samassa määrässä kuin tähän asti ja sentähden amerikalaisten lainojen ja sotakorvausmaksujen väliset "sakset" yhä enemmän aukenevat. Silloin joutuu Dawesin suunniteilma uuteen kehitysvaiheeseensa, jolloin se antaa erittäin kovan iskun Saksan taloudelle. On mielenkiintoista, kun sellainen tunnettu englantilainen taloustieteilijä kuin Keynes sanoo, että todellisuudessa sotakorvausmaksujen koko tähänastisen summan ovat suorittaneet ulkolaiset ja pääasiassa Yhdysvaltain lainanantajat. Toiselta puolen taas amerikalaiset lainanantajat alkavat olla levottomia kapitaaliensa kohtalosta sekä uusien lainojen myöntämisestä Saksan teollisuutta varten, kun Saksalla ei ole markkina-alueita ja kun sen täytyy suorittaa sotakorvausmaksuja. New-yorkilainen lehti "New-York Journal of Commerce" toukokuun 24—25 p:ltä 1926 esim. kirjoittaa tästä kysymyksestä seuraavat rivit: "On jo aika lopettaa tämä ilveily, sillä se, mitä todellisuudessa tapahtuu, on ilveilyä". Tämä ei tietystikään ole amerikalaisten lainanantajien yleinen mielipide, mutta se on vissi tunnusmerkki, aavistus niistä vaikeuksista, joita Saksan talous ehdottomasti on kohtaava huolimatta sen viimeaikaisista saavutuksista.

Nykyisen kansainvälisen tilanteen peruskysymykset

Edelläoleva analyysi astttaa ratkaistavaksi ensi sijassa viisi pääproblemia, **viisi päätehtävää.**

Ensimäinen kysymys koskee Kiinan vallankumouksen kulkua. Se näyttelee oleellista osaa myöskin kapitalismin vakaantumisessa. Puhuessani eri maiden erilaisista tyypeistä, mainitsin niiden yhteydessä myöskin Kiinan. **Kiinan tapahtumain ominaispaino** on todella valtava.

On siis ymmärrettävää, että kysymys Kiinan vallankumouksen kehityskulusta on näyttelevä ja näytteleekin suurenmoista osaa.

Toinen kysymys, joka on arvioitava ja harkittava, on kysymys siitä, siirtyykö kapitalismi jonkunmoiseen uuteen, imperialsmin kehityksen jälkeen seuraavaan vaiheeseen. Kuten tunnetaan, juuri tämmöinen on sosialidemokraattien uskottelu, jotka nojautuvat kapitalismin vakaantumisen ilmiöihin, kansainvälisten karttelien kasvuun, samoin sellaisiin tosiasioihin kuin Karsain Liitto y.m. Meidän on ratkaistava, olemmeko todellisuudessa siirtymässä jonkunlaiseen kapitalististen suhteiden kehitysvaiheeseen, jota jo aikoja sitten ennusti Karl Kautsky ja jonka hän nimitti ultra-imperialismiksi. Tämä on **toinen kysymys,** periaatteellinen, tärkeä kysymys, siksi että sen ratkaisusta riippuu lukuisien poliittisten taktiikkakysymysten ratkaisu.

Kolmas periaatteellinen kysymys, joka on ratkaistava, koskee Saksan imperialismin arviointia.

Saksan puolueessa väitellään kysymyksestä, **onko Saksan imperialismi olemassa vai ei.** Tällä kysymyksellä on tärkeä merkitys, sillä sen mukaan ratkaistaan kysymys kommunistisen puolueen kannasta: onko sen pidettävä Saksaa kansallisesti orjuutettuna valtiona, jota kommunistinen puolue voi puolustaa, vai omaako nykyinen Saksan valtio imperialistisen rakenteen ja jos niin on, niin missä määrin?

Neljäntenä, samoin periaatteellisena kysymyksenä on meidän suhteemme kommunisteina talouden ratsionalisoimisprosessiin. Tämä kysymys ei ole niin yksinkertainen kuin ensi silmäyksellä näyttää, sillä ratsionalisoimiskäsitteeseen kuuluvat sellaiset seikat kuin tekniikan parantaminen, uusien koneiden käytäntönotto, sanalla sanoen koko joukko asioita, jotka kulkevat teknillisen ja taloudellisen kehityksen tietä.

Ja lopuksi **viides kysymys** — suhteesta Neuvostovaltaan, suhteesta Neuvostoliittoon. Tämän kysymyksen asettamisen pidän välttämättömänä servuoksi, kun oppositsioniryhmittymisen tunnetun hyökkäyksen yhteydessä ar-

vioidaan Neuvostoliiton merkitys ja sen luokkaluonne toisin ja tällä julistetaan toisenlaista suhdetta Neuvostoliitoon kuin se, joka oli ominainen ehdottomasti kaikille kommunisteille edellisellä kehitysvaiheella.

Kommunistisen Internatsionaalen ja sen jokaisen sektsian edessä olevat tärkeimmät, periaatteelliset probleemit tulevat perinpohjin selvittämään tämän viidennen kysymyksen.

Kiinan vallankumouksen edellytykset ja tehtävät.

Kiinan vallankumous ja yhdistyneiden vallankumouksellisten sotajoukkojen voitokas eteneminen on tekijä, jolla on suunnaton yleismaailmallinen merkitys.

Muistammehan kaikki hyvin, kuinka tov. Lenin viimeisissä artikkeleissaan ennusti Idän kansojen, **ensisijassa Kiinan** laajojen massojen joutuvan yleisen vallankumouksen virtaan. Jo kauan sitten on periaatteelliset suhteet tämänluontoisiin mahdollisuuksiin nähden asetettu puolueemme ja Kominternin pohdittaviksi. Huomautan tässä, että tov. Lenin jo Kominternin 2 kongressissa viittasi näiden maiden kehityksen aivan erikoisen kulun mahdollisuuteen. Tov. Lenin, harkitessaan siirtomaiden vallankumouskysymystä yleensä ja erityisesti vallankumousta puolsiirtomaissa, toi esiin m.m. erään hyvin tärkeän seikan, joka meidän joskus on tutkittava käytännöllisen politiikankin kannalta, nim., että määrätyissä historiallisissa oloissa useat maat voivat nopeassa tempossa käydä kapitalistisen kehitysvaiheen läpi. On itsestään selvää, että tämä on yleisin ja hyvin kaukainen perspektiivi. Kuitenkin se on pidettävä mielessä.

Vain tällaisessa, kaukaisen perspektiivin muodossa otan nyt esille tämän kysymyksen. Täytyy sanoa, että me olemme verrattain vähän perehtyneet Idän asioihin ja siirtomaissa tapahtuvaan liikkeeseen, lukuunotettuna myöskin sellainen valtava liike kuin nykyinen kansallinen vallankumous Kiinassa. Tämä vallankumous on yleensä maailman kapitalismin vakaantumiseen kohdistuva jättiläisisku, sillä tällä vallankumouksella on yleismaailmallinen historiallinen merkitys, varsinkin kun Kiina on maantieteellisesti sellaisen maan naapurimaa, jossa jo on vallalla proletariaatin diktatuuri. Monien Länsi-Europan maiden niin taloudelliset kuin poliittisetkin perusteet ovat meille niin hyvin tunnettuja, että tiedämme hyvin, mitä ovat porvarillisten piirien ja sosialidemokraattien johtajat, samoin kommunistipuolueiden johtajat, mutta täytyy avoimesti sanoa, että paljon vähäisemmässä määrässä tunnemme Idän maiden edes taloudellisen ja poliittisen rakenteen pääperusteita.

Ja ilman näitä tietoja on äärettömän vaikea määrätä minkäänlaista oikeata politiikkaa.

Mainitsen muutamalla sanalla Kiinan taloudellisesta rakenteesta.

Tiedot, jotka tässä esitän, osoittavat kapitalististen suhteiden kasvun ja selvän kehityksen tässä maassa viimeaikoina, vaikkakaan tämä kapitalistinen kehitys — otettuna maan yleisen tilanteen arvioinnin kannalta — ei ole päässyt varsin pitkälle.

V:sta 1918 v:een 1923 tapahtuu suurteollisuuden hidas nousu. Tekstiiliteollisuudessa värttinäin lukumäärä oli v. 1918 — 1,478,000, v. 1921 — 1 milj. 749,000, v. 1923 — 1,802,000. Tämän suurteollisuuden omistajat jaetaan kansallisuuksien mukaan seuraavasti: v. 1924 oli kiinalaisia tekstiilitehtaita 61 pros., jaappanilaisia — 34 pros., britannialaisia — 5 pros. Kivihiilen tuotanto myöskin kasvaa, vaikkakaan ei varsin nopeasti. V. 1918 oli hiilen tuotanto 18 milj. tonnia, v. 1923 — 22,6 milj. tonnia. Kansallisuuksien mukaan nämä tehtaat jakautuvat kivihiiliteollisuuden pääomat seuraavasti: kiinalaisilla 50 milj. dollaria, englantilaisilla 22 milj. doll., jaappanilaisilla 27 milj. dollaria ja saksalaisilla 250 tu-

hatta dollaria. Siis tälle teollisuuden alalle sijoitetun kapitaalin määrä kiinalaisten ja ei kiinalaisten välillä jakaantuu suunnilleen puoliksi.

Suureollisuuden proletariaatin tarkkaa lukumäärää on hyvin vaikea arvioida, mutta suunnilleen lasketaan sen nousevan (lukuunottamatta maataloustyöläisiä) 5 miljoonaan.

Paljon mielenkiintoisempi on kysymys **Kiinan agraarirakenteesta.**

Sellaisessa maassa kuin Kiina ja sellaisessa vallankumouksessa kuin Kiinan vallankumous, täytyy talonpoikaiston näytellä suurenmoista osaa ja talonpoikaiskysymyksen täytyy olla kiinteästi kytketty agraarikysymykseen, s.o. kysymykseen maasta.

Kuinka se on kytketty ja minkälaiset ovat suhteet, sitä on hyvin vaikea määritellä.

Esitän seuraavan taulukon: palsta talouksia, joiden pinta ala on yhdestä 20:een muu'hun (muu on mittayksikkö, suunnilleen 1/16 desjatiinaa), on 49,5 pros. kaikista talouksista ja kuuluu näille vain 15 prosenttia koko maasta. Puolet talouksien lukumäärästä on kääpiötalouksia ja puolet koko talonpoikaisväestöstä omaa vain 15—16 pros. koko viljelyskelpoisesta maasta. Niitä, joiden lasketaan olevan pientalouksia — 20—40 muu'hun — on 23 pros. talouksista ja niille kuuluu 22 pros. maasta. 15 % talouksien koko summasta omaa 40—75 muu'hun ja maasta näille kuuluu 25 %. Suurtalouksia — 75 muu'sta ylöspäin — on 11 % talouksista, joille kuuluu 36 % koko maasta. Vaikkakin Kiina on yleensä pienviljelysmaa, niin kuitenkin kuuluu siellä osa maasta suurtilanomistajille. On olemassa suuria maatiloja— jätteitä entisestä feodaliajan kartanoherrain ja virkamiesbyrokratiasta —, samoin nykyisten kenraalien suuria tiloja. Lasketaan olevan noin 200 maatilaa, joilla kullakin yli 10 tuhatta muu'ta ja noin 330 tuhatta tilaa, joilla yli 1,000 muu'ta kullakin.

Kun puhumme niin pienestä mittayksiköstä kuin "muu" on, niin ei sitä sen taloudelliseen merkitykseen nähden voi verrata meidän desjatiinaamme sentähden, että Kiinassa on maatalous hyvin voimaperäistä ja siis pienempi maa-ala tuottaa taloudellisesti enemmän. Ranskan suuren vallankumouksen ajoista ovat taloustieteilijät pitäneet Kiinan maanviljelystä kaikkein voimaperäisimpänä maanviljelysmuotona.

Muutamissa provinsseissa on tavattoman suuria tiloja. Esim. juuri siinä läänissä, jossa sijaitsee Kanton (Guandun'issa), on suuria maatiloja enemmän kuin muissa Kiinan lääneissä. Eräiden jokien laaksoissa kuuluu 85 % maasta suurtilanomistajille. Henanin läänissä, Tshante kihlakunnassa kuuluu Juanshikai-perheelle ⅓ koko kihlakunnasta. On sellaisia tilanomistajia, joilla yksin perheen palveluskuntaa on 1,000 henkeä ja enemmänkin.

Niinkuin näette, punoutuu talonpoikaiskysymys agraarikysymykseen. Näinollen ei kysymystä saa käsitellä siinä mielessä, että Kiinassa vallankumous olisi poistanut päiväjärjestyksestä maakysymyksen sentähden kun se on pienviljelysmaa.

Toinen kysymys, joka koskee Kiinan kansan laajimpia kerroksia, on verokysymys, sillä verot ovat työtätekevien laajojen massojen, s.o. talonpoikain ja käsityöläisten kannettavana. Kiina on sellainen maa, joka todella on lyönyt kaikki ennätykset verotuksen alalla. Tietysti sielläkin ovat verot useammanlaisia, riippuen läänistä y.m. Siellä lasketaan olevan 18 eri verotusmuotoa, jotka tulevat talonpoikaiston osalle. Nyt sota-aikana ovat muutamat militaristikenraalit saaneet kootuiksi eräissä lääneissä veroa 86 vuodesta etukäteen. Vallankumoukselliset hallitukset ovat myöskin koonneet veroa useammasta vuodesta etukäteen, kuitenkin paljon pienemmässä määrässä kuin militaristit.

Eräiden amerikalaisten kirjailijain mielestä on maatalous, poliittisten, taloudellisten y.m. kriisien johdosta, huonontunut noin 40 prosentilla. Tätä on aivan mahdoton tarkistaa, mutta yksi seikka on kuitenkin selvä: johtuen talonpoikaiston maan puutteesta ja suunnattomista veroista sekä ulkomaalaisten taholta harjoitetusta sorrosta, joilla on hallussaan satamat, tullilaitokset, tärkeimmät verot, — tapahtuu talonpoikaiston ääretön köyhtyminen.

Tämä köyhtyminen on niin hirvittävä, että on olemassa ryysyköyhälistön miljoona armeija, joka kuljeskelee ympäri maata järjestellen niin sanottuja rosvojoukkoja. Yksin Pekingissä on tätä ryysyköyhälistöä vallan tavaton määrä, joka, huolimatta vaatimustensa alhaisesta tasosta, on jautunut aivan nälkäkuoleman partaalle. Nämä palkkautuvat militaristeille, menevät heidän armeijoihinsa, siirtyvät toiselta hallitukselta toiselle, tuntematta yhtään minkäänlaista yhteiskunnallista tukea. Tämä Kiinan talonpoikain hirvittävä köyhtymisprosessi on maan koko talouden luhistumisen merkki.

Mitkä ovat Kiinan vallankumouksen kehityksen päävaikeudet ja proleemit sen nykyisessä vaiheessa? Vaikeudet ovat seuraavat: toiselta puolen on selvää, että **Kiinan kansan Gomindanin, kommunistisen puolueen tärkein ja keskeisin isku on tähdättävä taiseluun ulkolaisia imperialisteja vastaan.** Tämä on keskeisin tehtävä, taistelu Kiinan itsenäisen olemassaolon, sen kansallisen vapautumisen puolesta. Tämän tehtävän ratkaisemista varten on välttämätöntä säilyttää yhtenäinen kansallis vallankumouksellinen rintama, johon nykyisin kuuluu paitsi talonpoikia, työläisiä, käsityöläisiä, demokraattista ja radikaalista intelligenssiä, myöskin kauppa- ja teollisuusporvaristoa, kauppiaita ja tehtailijoita, niin sellaisia, jotka eivät ole välittömästi sidotut ulkolaiseen pääomaan, eivätkä voi olla välittäjinä ulkolaisen pääoman ja Kiinan välillä.

Mutta se kauppa- ja teollisuusporvaristo, joka nyt näyttelee objektiivisesti vallankumouksellista osaa ja jonka kanssa liitto vallankumousliikkeen kehityksen nykyisellä asteella on välttämätön suurimman voimamäärän suuntaamiseksi ulkolaisia kapitalisteja vastaan, — tämä porvaristo on sidottu hallituksen kautta maaseudun puolaatelisiin ja kulakkiaineksiin. Kiinassa on vielä vallalla niin sanottu ala-arentisysteemi (subarentisysteemi), jonka mukaan jokin suuri osakeyhtiö vuokraa maan, antaakseen sen taas vuorostaan vuokralle. Uudet vuokraajat taas vuokraavat maan toiselle ja näin syntyy vuokraketju. Jos tätä ketjua koskettaa ja alkaa häilyttämään tuota maaomaisuutta, niin siitä heti vierii laine kauppa- ja teollisuuspiireihin.

Guandunin läänissä, Kantonin hallituksen perustukikohdassa, kuuluu huomattava määrä maata suurtilallisille, jotka ovat sidotut kauppa- ja teollisuusporvaristoon, Kantonin hallituksen kannattajiin. Jos niitä koskettaa, alkaa huojuminen. Tämä on Kiinan vallankumouksen yksi suurimmista vaikeuksista.

Gomindanin puolue jakautuu kolmeen osaan: oikeistoon, keskustaan ja vasemmistoon. Gomindanin oikea siipi nojautuu juuri tuohon porvaristoon ja ajaa sen luokkaetuja. Toiselta puolen vallankumouksen kehitys välttämättä vaatii talonpoikaiston mukaan vetämistä. Nyt ei saa mennä talonpoikia vastaan eikä järjestää vallankumouksellista voimaa, ottamatta tälle vallankumoukselle talonpoikaiston tukea. Tämä on nykyisen tilanteen vaikeus ja perusprobleemi Kiinassa.

Tilanne on nyt sellainen, että Kiinan kommunistipuolueen on välttämättä ryhdyttävä taisteluun agraarireformin aikaansaamiseksi. Siitä huolimatta vaikka keskeisimmäksi tehtäväksi jää kin ulkolaisen imperialismin karkoittaminen maasta, huolimatta kansallis-vallankumouksellisen yhteisrintaman säilyttämisen tärkeydestä, on kuitenkin

ryhdyttävä aikaansaamaan agraari reformi sekä organisoimaan talonpoikaisto.

Tuon suunnattoman talonpoikaisreservin yhteenliittymistä vaatii Kiinan vallankumouksen etu, tuon vallankumouksen, joka vasta alkaa siirtyä luokkataistelasteelle. On itsestään selvää, että tähän tulee liittymään joitakin epämieluisia seikkoja, mikäli se koskee Gomindanin oikean siiven häilyväisyyttä. Tähän kysymykseen voi liittyä myöskin vasemmistolaisuuden vaara, jota vastaan on taisteltava, nim. on taisteltava yhteiskunnallisen liiton ennenaikaista hajoittamista vastaan. Tilanne on hyvin mutkallinen ja sen voi määritellä seuraavaan tapaan: ollen kansallis-vallankumouksellisen yhteisrintaman taistelun kannalla ulkolaista imperialismia vastaan, on samanaikaisesti välttämätöntä saada aikaan agraarireformi vetämällä laaja talonpoikaisto vallankumoukseen.

Ei ole vaikeata käsittää, minkälainen on tällaisesta voimain yhtymisestä johtuva tulevaisuuden perspektiivi. Jos kantonilaiset sotajoukot edelleen voitokkaasti etenevät ja tapahtuu kansallisvallankumouksellinen Kiinan yhtyminen, niin ei ole utopiaa vakuuttelu, että **voitokas Kiinan vallankumous saa valtavan vastakaiun lukuisissa lähelläolevissa siirtomaissa,** kuten Indiassa, Indonesiassa (Hollannin Intia), jossa jo nyt useiden kuukausien aikana käydään kansalaissotaa. **Kaikki tämä tekee Kiinasta vetovoiman keskuksen siirtomaakehälle ja siksi ei millään muodoin saa aliarvioida tätä suurenmoista liikettä — yhtä mahtavimmista liikkeistä, mitä maailman historia tuntee, liikettä, joka antaa erittäin raskaan iskun kapitalistiselle vakaantumiselle kokonaisuudessaan.**

Saksan virkoavasta imperialismista.

Saksan kommunistisessa puolueessa on käyty ja osaksi vielä nytkin käydään väittelyä tämän kysymyksen johdosta. Täytyy ensin ymmärtää tämän väittelyn alkuperä, mistä se on johtunut ja mikä käytännöllinen merkitys sillä on.

Esittääkseni selvästi tuon merkityksen, huomautan Ruhrin valtauksen edelläkäyvästä ajasta ja sitä seuranneista tapauksista. Kuinka kommunistiset puolueet ja Kommunistinen Internatsionaale silloin suhtautuivat tähän kysymykseen? Lenin jo imperialistisen sodan alussa piti mahdollisena sellaisen perspektiivin, että jonkun valtiollisen liiton voittaessa Europassa tulee mahdolliseksi kansallissota imperialistista voittajaliittoa vastaan, jos joku suurista, aikaisemmin elinvoimaisista imperialistivaltioista, tultuaan voitetuksi, alkaa näytellä valtojen systeemissä aivan toista osaa kuin aikaisemmin.

Kun Saksa tuli lyödyksi ja orjuutetuksi, kun se joutui puolsiirtomaan asemaan, kun se sellaisena osoitti määrättyä vastarintaa voittaja-ententeimperialismille, niin silloin Neuvostovallan korkeimmat elimet manifesteissaan, julistuksissaan y.m. lasuuivat Saksalle avoimen myötätuntonsa. Silloin Saksan Kommunistisessa puolueessa asetettiin kysymys niin, ettei se poistanut saksalaisen isänmaan puolustusmahdollisuutta voittajaa ententeimperialismia vastaan sentähden, kun Saksa oli joutunut ententekapitaalin puolsiirtomaan asemaan. Sen yhteiskunnallinen, imperialistinen rooli vaihtui toiseen — määrätyn voiman rooliin, joka voima on objektiivinen vastus kapitalismille ja tähdätty suoraan imperialistista ententeherruutta vastaan.

Samaan aikaan Saksan porvaristo liehakoi yhteiskunnalliselta rakenteeltaan aivan vierasta valtiota, joka pystyi maapallon yhdellä kuudennella osalla järjestämään ja perustamaan Neuvostojen Tasavallan.

Siitä on nyt kulunut pitkä aika. Sen jälkeen on tapahtunut Saksan kapitalismin taloudellinen vakautuminen. Saksan kapitalismi on alkanut herättää

kysymyksiä siirtomaista, niiden palautamisesta, vaikkei se niitä kysymyksiä ole vielä ratkaissut eikä vielä pitkään aikaan pysty ratkaisemaan. Vähitellen se alkaa tunnustella maaperää myöskin kapitaalin ulosviennille. Näiden jälkeen ilmaantuvat keskustelut, jotka koskevat voimakeinoja (armeijaa, laivastoa j.n.e.). Nämä keskustelut ehdottomasti johtuvat Saksan kapitalismin imperialistisesta rakenteesta ja liittyvät suoranaisesti taloudellisen voiman kasvuun ja taloudelliseen vakautumiseen. Tällä pohjalla herää kysymys Saksan imperialismista.

Sen käytännöllinen merkitys on siinä, kun Saksan Kommunistinen Puolue asettaa kysymyksen, voiko sen kannan, joka Saksan kommunisteilla oli v. 1923 isänmaakysymykseen nähden, pitää oikeana myöskin nykyaikana. Enemmistön vastaus on että ei voi. Nyt on asiaintila aivan toisenlainen. Saksan yhteiskunallis-maailmallinen rooli on aivan toisenlainen. Nyt ei Saksa voi käydä kansallista sotaa imperialistivaltoja vastaan. Näinollen historia on poistanut kysymyksen asettamisen sellaisena kuin se oli v. 1923 ja tässä on sen käytännöllinen merkitys ja käytännöllinen vastaus kysymykseen niin sanotusta Saksan imperialismista.

Ultra-imperialismi.

Johtuen kansallisten kartellien kehityksestä, kansainvälisten syndikaattien muodostumisesta, johtuen sellaisista liikkeistä kuin "pan euorpalainen" liike y.m., näkevät sosialidemokraattisten puolueiden trubaduurit tässä kaikessa vanhojen teoriainsa varmennuksen, nim. että koko kapitalismi siirtyy periaatteellisesti kehitysvaiheeseen, jolloin ei enää tule olemaan sotia kun kaikki yhtyvät Kansain Liittoon ja Europassa tulee vallitsemaan sula sovinto.

Tämän vaiheen taloudellisena tukikohtana pidetään kansainvälisten kartellien kasvua tai, niinkuin eräs mainitsemani porvarillinen talousieteilijä kirjoittaa, suunnitelmallisen talouden kasvua kapitalistisessa muodossa. Tämä teoria on ollut ja pysyy vääränä. Ei edes se terässyndikaatti, josta mainitsin, ole varma yhtymä. Ennen maailmansotaa oli olemassa kansainvälisiä kartelleja, jotka hajosivat. Nyt järjestetyssäterästrustissa tulee ehdottomasti eri maiden kesken olemaan taisteluja niille tulevista trustin tuotanto osuuksista. Jokukaan vakava muutos voimasuhteissa asettaa trustin olemassaolon kysymyksenalaiseksi. Ei yksikään maailman politiikan, samoin Europan politiikan perusvastakohdista ole hävinnyt. "Pan-europalainen" liike kokonaisuudessaan, jos se toteutuisikin, liittoutuisi amerikalaisia pankkiireja vastaan. Eivät myöskään englantilais-ranskalaiset ristiriidat ole lakanneet olemasta, joten kaikki, mitä olemme puhuneet ristiriidoista, pysyy ehdottomasti voimassa. Ja vain sellaiset ihmiset, jotka tietoisesti pettävät Saksan, Ranskan ja koko Europan proletariaattia (tätä tekevät sosialidemokraatit), voivat luulla, että me tosiaan olemme siirtyneet uuteen maailman talouden ultra-imperialistisen rakenteen periaatteellisesti toisenlaiseen vaiheeseen.

Työväenluokka ja ratsionalisoiminen.

Koko sosialidemokratia kannattaa nyt kaikin tavoin kapitalismin ratsionalisoimista ja todistelee suunnilleen samoin kuin mekin toteuttaessamme ratsionalisoimista meillä. Jos lopultakin onnistutaan kohottamaan tuotanto, selittävät sos. demit, niin voidaan työläisillekin antaa suurempi osa koko tuotannosta, sentähden työläisten on kärsittävä vielä, heillehän tulee jälkeenpäin parempi. Teknillisiä parannuksia taas on saatava aikaan, sehän on edistyksellistä, on lisättävä maan tuotantovoimien kasvua. Muutamat erikoisesti innostuneet esittävät lujaa keskittämistä aivan kuin tov. Trotski aikanaan esitti teollisuutemme lujaa keskittä-

mistä, ehdotti suljettavaksi Putilovin tehtaan, joka meiltä on jäänyt jalomielisesti mainitsematta väittelyn aikana, vaikka tämän olisi kyllä saanut silloin muistaa, kun hän nyt kerran ehdottaa työväenluokalle kaikenlaisia hyvyyksiä.

Sosialidemokratia kokonaisuudessaan, ilman minkäänlaisia poikkeuksia, kannattaa kaikin voimin kapitalismin ratsionalisoimista. Onko meidän kannatettava sitä? Vastauksemme on varma.

Emme ole kapitalismin vakaantumisen apureita, emmekä ole ase sitä varten, että auttaisimme kapitalismia pääsemään pulastaan. Emme ole välikappaleita kapitalistisen yhteiskunnan tuotantovoimien kehittämistä varten. Tämän vuoksi kantamme ratsionalisoimisen suhteen on aivan vastakkainen sosialidemokraattien kannan kanssa.

Meidän on mielestäni määriteltävä tunnuksemme seuraavalla tavalla: kaikki vakaantumisesta ja ratsionalisoimisesta johtuvat kustannukset hallitsevan luokan kannettavaksi ja taistelu niitä ratsionalisoimisen seurauksia vastaan, jotka tulevat työväenluokan kannettaviksi. Emme vastusta uusien koneiden ja keksintöjen käytäntöönottoa. Emmekä periaatteellisesti vastusta työnjärjestyksen parantamista, mutta kun kaikki tämä tapahtuu kapitalistisessa muodossa, eikä nyt Europassa muuten voikaan tapahtua, niin **vastustamme jokaista näiden menettelytapojen vahingollista vaikutusta sekä vahingollisten vaikutusten summaa työväenluokan suhteen. Meidän on mobilisoitava kaikki työväenluokan voimat. Tämä on nykyisen taistelumme tärkein kohta.** Luullakseni näin on ratkaistava kysymys suhteestamme kapitalismin ratsionalisoimiseen.

Suhteestamme ratsionalisoimiseen Neuvostoliitossa en luule tarvisevan puhua sentähden, että me pysymme samalla kannalla kuin aikaisemminkin ja voimme rauhassa antaa oppositsioniarvostelijain laulaa sosialidemokraattien kuoron mukana.

Siirryn kysymyksen toiseen puoleen. Nykyinen kriisi on ostokyvyn heikentymisestä johtuvaa kriisiä, tästä johtuu markkina alueitten tavoittelu, siitä taas yritys vähentää tuotantokustannuksia, niin sanottu ratsionalisoiminen, tämä johtaa hyökkäykseen työväenluokkaa vastaan. Toinen seikka liittyy toiseen. Talous tässä määrää talouspolitiikan sekä kaiken muunkin politiikan.

Nämä ratsionalisoimisprosessit vaikuttavat työväenluokkaan siten, että sen sisällä tapahtuu suuria uudelleenryhmittymisiä. Kapitalisinen kriisi, joka nyt on saanut erikoisen luisuvan muodon, saa itsessään aikaan maailman proletariaatin suuren uudelleen ryhmittymisen. Esim. Englannin työväenluokka oli aikaisemmin maailman proletariaatin aristokratiaa, mutta nyt on asia perinpohjin muuttunut. Saksan työväenluokka kuului myöskin työväenluokan aristokratiaan, mutta nyt se on ”jo kauan sitten menneiden päivien” asia. Kaikki tämä osoittaa työväenluokan ryhmittymisen tapahtuvan uudelleen. Tämä on maailman vallankumouksellisen liikkeen yksi kehitysvaihe.

Tällä tavoin ratsionalisoimisprosessi ennenkaikkea muuttaa proletariaatin ryhmittymiset kansallisuuksien sisällä.

Tuotannon yksinkertaistuttaminen poistaa huomatavassa määrässä työväenluokan jakaantumisen aristokratiaan ja kehittymättömän työn kategorioihin, se tasoittaa työväenluokkaa ja samalla yhdistää sitä. En mene niin pitkälle kuin muutamat toverit, jotka luulevat tällä tavoin kokonaan poistettavan työväen aristokratian, sillä teollisuuden ratsionalisoiminen synnyttää taas vuorostaan työväen arisokratia ryhmiä. Esim. otettaessa tuotannossa käytäntöön fordsysteemi, syntyy peräänkatsojia, laskijain y.m. erikoisia tyyppejä, syntyy muutamia uusia työläistyyppejä, joiden teknillinen ammattitaito asettaa ne lähemmin insnöörei

hin kuuluviksi. Mutta näiden ryhmitysten paino lukumäärään nähden tulee paljon pienemmäksi, niin että tapahtuu yleensä sellainen prosessi, että työläiset ammattitaitoonsa nähden tulevat yhdenlaisiksi ja samalla tiiviimmin liittoutuvat yhteen.

Tarkastaessamme edelleen kysymystä **ratsionalisoimisen vaikutuksesta työväenluokan asemaan,** on pysähdyttävä erittäin tärkeään seikkaan, **kysymykseen kapitalistisesta hintapolitiikasta.** Tarkastellessani ulkolaista talouskirjallisuutta näytti hyvin mielenkiintoiselta, että porvariston keskuudessa on aivan samanlaisia suuntia tähän kysymykseen nähden kuin NKP (b):n keskuudessa: he käyvät suunnilleen samanlaista diskussionia (tosin porvarillisella sanontatavalla) kuin on meidän ja oppositsion välillä, sillä porvaristolla on edessään kysymys siitä kuinka on ratsionalisoitava ja kohotettava laitoksensa tuottavaisuutta ja miten se on tehtävä. Tässä on aivan selvänä kaksi suuntaa, jotka todistelevat sillä tavoin kuin mekin todistelemme proletariaatin diktatuurin maassa.

Toiset väittävät olevan välttämätöntä toteuttaa korkeiden hintojen politiikkaa käyttämällä hyväksi kapitalistista monopolia, siis puhuvat tehtaan hintojen korottamisesta.

Toiset — niihin lukeutuvat sellaiset miehet kuin Hoover — ovat ”KK:mme kannalla”.

He sanovat näin: tuoteyksikköä kohden on tyydyttävä pienempään voittoon, hankittava enemmän voittoa huokeammalla hinnalla myytävien tavarain määrää lisäämällä ja jouduttamalla pääoman kiertokulkua. Siis he vastustavat monopolista mädäntymistä ja ovat sillä kannalla, että pääoman kiertokulun jouduttamisen avulla saavutetaan enemmän voittoja. Täytyy sanoa, että oppositsiotoverimme ovat tässä jääneet jälelle muutamista libe raaleista.

Mielihyväksemme täytyy sanoa, että jos meillä voittaa hintojen alentamisen ja edistyvän kehityksen kanta, niin porvaristolla voittavat ”tov. Pjätakovin kannalla olevat” sentähden, että tosiaasiassa toteutetaan korkeiden monopolihintojen politiikkaa ja pääoman hitaamman kiertokulun politiikkaa. Eikä näitä porvariston puheita pääoman nopeammasta kiertokulusta, hintojen alentamisesta ym. ole Amerikassakaan missään toteutettu, vaikkakin amerikalaiset taloustieteilijät sanovat, että siellä työläisten työpalkka kasvaa, hinnat yhtä mittaa laskevat ja kehittyy yleinen hyvinvointi. Esim. erään suuren amerikalaisen taloustieteilijän mielestä Amerikassa kapitalismi yleensä häviää siksi, että jokainen työläinen muuttuu kapitalistiksi. Kaikki tämä on ”amerikalaisen KK:n” kannattajien lörpöttelyä, sillä todellisuudessa he toteuttavat oppositsioonipolitiikkaa, eikä heillä tapahdu sitä muutosta, josta puhuvat, vaan jotain aivan päinvastaista.

Työväenluokan vasemmistuminen ja sen muodot.

Tätä ratsionalisoimisprosessia, jonka ehtona on kapitalismin nykyinen asema kokonaisuudessaan, seuraa ehdottomasti työväenluokan kuristaminen muodossa tai toisessa, — joko työtehon tavattoman kohottamisen muodossa työpalkan laskiessa, työpäivän pitentämisen muodossa tai työläiskuluttajan eksploateeraamisen muodossa korkeiden monopolihintojen kautta. Näin ratsionalisoiminen tulee itsestään uudella perustalla tapahtuvan työväenluokan vallankumouksellistumisen ja luokkataistelun kärjistymisen lähtökohdaksi.

Tämän vuoksi niissäkin maissa, missä kapitalistinen vakaantuminen juhlii ehdollista voittokulkuaan (tähän luen ensin Saksan, jonka vakaantumiseen liittyy tavattoman suuria vaikeuksia, joihin Saksa voi vielä taittaa niskansa), vieläpä vakaantumisprosessin perustal-

la, mikäli sitä on olemassa ja mikäli edistyy luokkavastakohtien kärjistymisprosessi, tapahtuu työväenluokan vallankumouksellistuminen.

Mutta tällä myöskin selitetään tuon vallankumouksellistumisen erikoinen että useimmissa maissa ei työväenluokka tule välittömästi kommunistiseen puolueeseen eikä nosta kärjistyvää aktiivista joukkotaistelua. Nykyisellä kehitysasteella omaa tämä vasemmistuminen erikoisia muotoja, joita emme ole tunteneet aikaisemmin.

Toiselta puolen kasvavat ammatilliset oppositsiot. Ammattiliittojen sisällä kasvavat vasemmisto-oppositsiot, vähemmistöliike. Edelleen näemme kuinka sosialidemokraattisten puolueiden sisällä kasvavat vasemmat siivet johtajiaan, vieläpä vasemmistojohtajia vastaan. Sosialidemokraattiset vasemmistojohtajat ovat joskus joukkojen painostuksesta pakoitettuja sellaiseenkin tekoon kuin puolueen hajoittamiseen. (Esim. Saksassa, Saksissa vasemmistososialidemokraatit saivat enemmistön ja eroittivat puolueesta oikeistososialidemokraatit, jotka ovat välittömässä yhteydessä Saksan sosialidemokratian keskushallinnon kanssa). Nämä vasemmistojohtajat ovat epäiltäviä poliittisia petkuttajia, mutta joukko, joka niitä puristaa, ilmaisee tämän yleisen vasemmistumisprosessin. Tämä on toinen muoto. Kolmantena muotona esiintyy kaikenlaatuisten työväen radikaalisten yhdistysten kasvu, jotka toisinaan omaavat aivan erityisen luonteen. Esimerkkinä tällaisesta mainittakoon punaisten soturien liitto Saksassa, jolla on yleinen kansan suosio puolellaan ja johon kuuluu suuri prosentti puolueettomia työläisiä ja myöskin pienempi määrä sosialidemokraatteja. Kaikenlaisten yhdistysten, työväen konferenssien ja työväenkomiteain luku kasvaa. Esim. Italiassa on tämä muoto viime aikoina kovasti kehittynyt. Siellä ihmiset kokoontuvat kokouksiin, pohtivat monenlaisia kysymyksiä j.n.e. Tähän liikkeeseen yhtyvät katoliset työläisetkin. Esim. kysymys Neuvosto-Venäjälle matkustamisesta ratkaistiin katolisten työläisten taholta vastoin Vatikaanin suoranaista päätöstä (huolimatta siitä, että katolisten vakaumuksen näkökannalta paavia pidetään synnittömänä ja täydellisesti pyhänä.) Tällaista muotoa esittävät monenlaiset vasemmistoliikkeet sellaistenkin puolueiden sisällä kuin keskustapuolue Saksassa, katoliset järjestöt Italiassa j.n.e., sikäli kuin niihin kuuluu työläisiä. Näissäkin puolueissa alkaa vastaava liikehtiminen.

Työläslähetystöistä Neuvostoliitossa. Olemme jo unohtaneet lukuisten työläislähetystöjen meille saapumisen merkityksen. Olemme jo tottuneet niihin. Ensimäiset lähetystöt otimme vastaan suurin juhlallisuuksin. senjälkeen juhlallisuudet yhtämittaa pienenivät servuoksi, kun meillä on paljon tehtävää, emmekä voi joka päivä vastaanottaa juhlallisuuksin yhä uusia ja uusia lähetystöjä. Tämä meidän näkökannaltamme.

Entäs jos katsoisimme tätä Länsi-Europan työläisten näkökannalta. Eiväthän nämä lähetystöt ole pelkkiä turisteja, jotka saapuvat, katselevat ja poistuvat maasta. Useimmissa tapauksissa lähetystöt valitaan suurissa työväenkokouksissa ja niille annetaan evästyksiä.

Esimerkiksi siitä, minkälaisia evästyksiä antoivat edustajilleen Saksassa Bosch tehtaan työläiset, joiden lukumäärä nousee 12 tuhanteen: "Bosch tehtaan työläiset, 12-tuhatlukuisena joukkona, oman edustajansa, tehtaan komitean jäsenen Karl Rühlen kautta lähettävät veljellisen tervehdyksen venäläisille proletaareille siinä toivossa, että tietoinen Venäjän kansa tulee edelleenkin kulkemaan sitä tietä, jolle se on lähtenyt — esimerkkinä koko maailman proletariaatille. Me vannomme . . . " j.n.e. Näiden edustajien selostuksilla heidän takaisin palattuaan on suuremmoinen vaikutus. Ja lähetystö-

jen lukumäärä nousee useaan kymmeneen.

Tällaisia ovat työväenluokan yleistä vasemmistumisprosessia osoittavat seikat, jotka ovat vastauksena kapitalistiselle vakaantumiselle kussakin maassa omalla tavallaan.

On tärkeätä nähdä myöskin se, että, riippuen eri maiden erilaisista oloista, on olemassa luokkataistelun monenlaisia muotoja, vaikkakin niillä on paljon yhteistä.

Englannin lakko, joka pelaa suuremmoista osaa ja joka antaa kapitalistiselle vakaantumiselle kovan iskun, joka tällä hetkellä pakoittaa Englannin talouden suorastaan verta vuotamaan, joka on kääntänyt nurin joukon taloudellisia suhteita Europassa — tämä lakko on yksi sellaisista puolustustaisteluisa, jotka muuttuvat hyökkäystaisteluiksi.

Toinen tällainen enemmän tai vähemmän joukkoliikkeen muoto on esim. yleinen äänestys ruhtinaiden omaisuuksista Saksassa, jonka alkuunpanijana pääasiassa oli Saksan kommunistinen puolue. Tämä äänestys toimitettiin loistavasti ja se saavutti loistavia poliittisia tuloksia. Tunnusmerkkinä uusiin muotoihin siirtymisestä on myöskin Hampurissa äskettän ollut lakko, joka, huolimatta epäonnistumisestaan, oli merkityksellinen senvuoksi, että se oli villi lakko, aloitettu ammattiliittoja vastaan. Siihen otti osaa yhdessä kommunistien kanssa myöskin sosialidemokraatit sosialidemokraattista ammattiliittojen hallintoa vastaan.

Näin on uudelleenryhmittymisen laita työväenluokan keskuudessa. Työväen aristokratian rooli pienenee, luokkataistelu kärjistyy, syntyy proletariaatin vasemmistumisen erikoisia muotoja. Kaikki tämä luo valtavia proletaarireservejä kommunistisille puolueille. Muun muassa saksalaiset ultra-vasemmistolaiset ovat laskeneet liikkeelle uskomattoman tyhmän idean, että puolueemme johtavat piirit muka haluavat likvideerata Kominternin jp kommunistiset puolueet, joista Komintern on kokoonpantu, ja haluavat vaihtaa nämä muodottomiin järjestöihin. Mutta luonnollisesti näin voivat asettaa kysymyksen vain sellaiset, joilla terve ajatus on muuttunut ultra vasemmistolaiseksi ja jotka eivät ymmärrä, että joukkojen mobilisoinnin täytyy muuttaa kommunistiset puolueet työväen joukkopuolueiksi.

Taistelu joukkojen puolesta ja Kominternin tehtävät.

Toverit, lopuksi täytyy minun sanoa, kuinka määritellään pääasiallisesti kansainvälinen tilanne ja mitkä ovat ne päätehtävät, jotka mielestäni tällä hetkellä ovat Kommunistisen Internationaalen ja kaikkien kommunistien, Kominternin työntekijäin edessä.

Onhan aivan selvää, että jos tällä hetkellä luokkataistelun kärjistyminen johtuu kapitalistisista vakaantumisyrityksistä, niin erittäin tärkeän merkityksen saavat taloudellisluontoiset kysymykset, jotka heti muuttuvat poliittisiksi kysymyksiksi. On senvuoksi ymmärrettävää, minkälaista osaa näissä taisteluissa näyttelevät ja täytyykin näytellä sellaisten järjestöjen kuin ammattiliitot ja mikä on kommunistien tehtävä niissä. On aivan luonnollista, että probleemi osittaisten vaatimusten yhdistämisestä yleisten, proletariaatin diktatuuriin tähtäävien vaatimusten kanssa, saa tällä hetkellä erikoisen jyrkän ja määräävän merkityksen.

Näinollen, kun tämä tapahtuu aivan erikoisen maailmantilanteen vallitessa, joka on antanut meille Englannin lakon kokemuksen ja suurimittaisen liikehtimisen Englannin proletariaatin keskuudessa, niin on kansainvälisen politiikkamme siirryttävä seuraavalle, korkeammalle luokalle.

Joku aika sitten oli yhtenä suurimpana kansainvälisenä tapahtumana englantilais-venäläinen komitea, yhtenä suurimmista tehtävistämme oli Englannin työväenliikkeen edustajien kanssa

yhdessä toimivien venäläisten ammattiliittojen vetäminen etualalle taistelussa ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden puolesta. Nyt olemme siirtyneet seuraavalle luokalle.

Kun aikaisemmin Profintern ei voinut toimia kyll.n voimakkaasti ja venäläisillä ammattiliitolla oli enemmän auktoriteettia Englannin proletariaatin vielä kehittymättömien kerrosten keskuudessa, niin nyt on tapahtunut suuri muutos. Englannin ammattiliittojen viimeisessä kongressissa äänesti suurilukuinen vähemmistö vasemmistosta Cook'ia vastaan. Englannin työväen luokan keskuudessa on tapahtunut valtava liikehtiminen ja senvuoksi on kommunistien astuttava porrasta korkeammalle vallankumoustaistelumme eteenpäin viemiseksi ammatillisella rintamalla.

Mitä tämä tahtoo sanoa konkreettisesti? Mielestäni se voidaan sisällyttää konkreettisesti seuraaviin tunnuslauseihin: ensiksi on välttämätöntä Yleisvenäläisen Ammattiliittojen Keskusneuvoston kiinteämpi yhteys ja aktiivisempi rooli Profinternissa sekä Profinternin itsensä aktiivisempi rooli. Profinternin, kansainvälisenä ammattiliittojen järjestönä, autonoomisena, mikäli se riippuu kommunisteista, täytyy nyt järjestää toimintansa aktiivisemmaksi. **Meidän ammattiliittojen on nyt liityttävä kiinteämmin Profinterniin** ja tähdättävä siihen, että ne näyttelisivät Profinternissa suunnilleen samanlaista osaa kuin NKP Kominternissa. Kommunistien on nyt siirryttävä korkeammalle luokalle, meidän on noustava korkeammalle portaalle, sillä sitä vaatii koko vallankumoustaistelun kehityksen kulku.

Siirryn selostukseni viimeiseen osaan. Tämän muuttuneen tilanteen pohjalla ja kapitalistisen vakaantumis yrityksen sekä sen muutamissa maissa saavuttamien menestysten pohjalla on kommunististen puolueiden sisällä syntynyt joukko ilmiöitä, jotka ovat löytäneet ilmaisunsa äärimäisten oikeistolaisten ja ultra vasemmistolaisten ideologian räike.ssä esityksissä, jota paitsi äärimäiset oikeistolaiset laulavat huomattavassa määrin juuri samaa kuin ultra-vasemmistolaisetkin, aivan samoin kuin meidänkin puolueessamme. Murrosaika, joka ei ole niin paljon kiinnitetty kansainväl.sen kapitalismin vakaantumiseen kuin sosialismin vakaantumiseen maassamme, on saanut aikaan tunnetun häilymisen myöskin NKP:ssa oppositsioniblokin muodossa, jossa yhtyvät sekä oikeistolaiset että "vasemmistolaiset".

Uusiin olosuhteisiin mukautumisen osaamattomuus ilmeni puoluejohdon yhden osan vararikossa. Tämä puoluejohdon osan vararikko on huomattavissa useissa puolueissa ja erittäin meidän puolueessamme (vaikkakin maamme kehityksen toisenlaisella luokkaperustalla). Se onkin johtanut muutamiin kriitillisiin ilmiöihin, jotka eivät osoittautuneet ollenkaan niin suuriksi eivätkä niin hirvittäviksi kuin tämän liikkeen "tekijät" luulevat.

Muutamissa maissa sekä ultra oikeistolaisilla että ultra-vasemmistolaisilla ryhmillä on erikoinen leimansa sentähden, kun porvaristo kääntyi läntiselle linjalle, poispäin Neuvostotasavalloista ja tämä moskovalaisvastainen, neuvostovastainen, venäläisvastainen porvariston käänne kuvastui vastaavasti kommunististen puolueiden epävakaiden, pikkuporvaristoon päin kallistuvien kerrosten riveissä.

Otan muutaman esimerkin ultra-oikeistolaisten ja ultra vasemmistolaisten kirjoitelmista. Ultra-oikeistolaisina esiintyvät Ranskan puolueesta eroitetut, ultra-vasemmistolaisina Saksan kommunistisesta puolueesta erotetut, mutta osaksi Saksan kommunistiseen puolueeseen kuuluvatkin.

Mitä kirjoittaa Saksan puolueesta eroitettu ultra vasemmistolainen Korsch?

Hänen mielestään, kuten Katzin mielestä, — "Stalin on talonpoikaiskuningas", "Venäjän vallankumous on por-

varillinen vallankumous ja sekin on sel laisessa kehitysvaiheessa, jolloin se radikaalisporvarillisesta muuuttuu yksinkertaisesti porvarilliseksi. Tuotantolaitoksemme eivät ole sosialistisen tyy pin eivätkä johdonmukaisen sosialistisen tyypin laitoksia, vaan puhtaasti ka pitalistisia. Koko maamme ei ole ollenkaan proletariaatin diktatuurin, vaan uuden, nousevan kapitalismin maa. Sitä ei voi puolustaa edes sota aikanakaan. Sen puolustaminen merkitsisi itsensä häpäisemistä, samoin kuin Saksan sosialidemokratia häpäisi itsensä v. 1914."

Samaan tapaan kirjoittaa myöskin Schwarz, joka on läheinen Korschille. Tosin he äskettäin riitaantuivat keskenään kirjoituskoneen takia. Syyttivät toisiaan kiertokirjeistä, rotaattorin varastamisesta. Heidän välinen eronsa on siinä, että Korsch on yliopiston pro fessori ja Schwarz gymnasion professori; senvuoksi heidän välinen kilpailunsa on hyvin terävä. Schwarzin mielestä on asetettava kysymys aseellises ta kapinasta Neuvostovaltaa vastaan. Se on tuon ultra-vasemmiston äärimäinen ilmaisu, vasemmiston, joka syyttää meitä leninismin, marxismin pettämisestä ja joka tällä hetkellä asettaa tunnuslauseen: "takaisin Zimmerwaldiin, Zimmerwaldin vasemmistoon", joka on koko Saksan oppositsioliiton aatteellinen innostuttaja.

Sitten ultra-oikeistolainen Souvarin, yksi muutamien oppositsiojohtajien läheisimpiä ystäviä, myöskin eroitettu Ranskan kommunistisesta puolueesta. Lehtensä "La Revolution Proletairen" viimeisessä numerossa luemme: "Op positsioliitto puolustaa proletariaatin taloudellisia ja moraalisia etuja, jotka ovat eroittamattomasti liitetyt työväen demokratiaan, s.o. vallankumouksen tulevaisuuteen. Hallitseva fraktsia edustaa enemmän tai vähemmän tietoisesti etuja, jotka ovat kristallisoituneet vallankumouksen kulussa, s.o. rikastuvan eli rikastumisen tiellä olevan talon poikaiston, uuden pien- ja suurporvariston etuja."

Kuvattuaan meidät täten hän siirtyy kysymykseen, mitä me aiomme tehdä edelleen ja kuinka on arvioitava nämä pyrkimyksemme.

Kaikkivaltias fraktsia haluaa "provoseerata kansalaissodan", "tukehdut taen säälimättä kaikenlaiset vallan kumoukselliset ilmaisumuodot, uhaten äärimmäisillä toimenpiteillä proletariaatin etujen puolustajia. Se pakoittaa oppositsion ylinormaalisiin toimenpiteisiin, jotka aiheuttavat uusia sortotoi menpiteitä. Kasaantuneden tyytymättömyyksien legaalisen ulospääsyn kieltäminen voi antaa tapauksille vain vaarallisen suunnan."

Koko ajatuksen sisältö on seuraava: Me (s.o. Keskuskomitea) olemme kulakkeja, sotaisia kulakkeja, jotka pro voseeraamme kansalaissotaa, me olemme eräänlaisia venäläisiä Cavaignaceja, jotka haluamme kansalaissotaa ja proletariaatin etujen puolustajain aseellista hävittämistä. Tämä ei ole muuta kuin Korschin satuja.

Tällainen on yleinen asema. Entäs yleensä puhuen, kuka antaa tälle kaikelle ravinnon? On ymmärrettävää, toverit, että tämä sangen viisas kanta on niiden typeryyksien syvennys, joita muutamat proletariaatin etujen "puoslustajat" tuovat esiin maassamme, tosin ei varsin suurilla saavutuksilla puolue elämämme viimeisinä kuukausina.

Jos otamme toisen kysymyksen, joka ei koske sisäisiä asioitamme, vaan ulkoisten liikeolojen konjunktuurin arviointia, niin siinä näemme aivan samaa-.

Sinovjev tuli jotenkin lausuneeksi, että kapitalistista vakaantumista ei ole, se on hävinnyt. Kaikki muistavat, että siitä oli puhe yhdessä viimeisistä KK:n täysistunnoista. Korsch tarrautui tähän sanontaan ja sanoo, ettei vakaan tumista yleensä ole eikä ole ollutkaan, että sen ovat keksineet Kominternin likvidaattorit ja senvuoksi ei siitä kannata puhua. . .

Meitä toisinaan moititaan väärästä, muka opportunistisesta ulkopolitiikasta. Ultra-vasemmistolaiset sanovat suoraan, vaikkakin Korsihin kautta: "te olette tällä kertaa Hindenburgin puoltajia."

Korsch kirjoittaa tästä: "Äskettäin solmittu saksalais venäläinen sopimus merkitsee yhteyden toteuttamista Saksan marx-hindenburgilaisen imperialismin ja SSSR:n välillä."

Näiden ajatusten yleinen sisältö on se, että meillä ulkopolitiikan linjalla on liitto imperialististen rovojen kanssa sekä niiden kanssa yhteenkasvaminen sisäpolitiikan linjalla, meillä on kulakkihallitus, joka yhtyy nepmanneihin valtiovallan linjalla. Olemme kokonaisuudessaan jo aikoja sitten muuttuneet puoluelinjallammekin, meillä on kulakkipuolue. Kominternin linjalla sen hävittäminen ja yritykset vaihtaa kommunistiset puolueet muodottomiin järjestöihin, pääasiassa pikkuporvarillisiin järjestöihin. Siinä täydellinen "ultra vasemmistolaisten tuhrima kuva".

Täytyy sanoa, että kaikilla näillä oppositsioni-mielialoilla on erilaiset vivahdukset. Otin niistä äärimmäisimmät.

Välittömästi näiden jälkeen kulkeva Ruth Fischerin, Urbansin, Maslovin ryhmä ei aseta näitä kysymyksiä aivan yhtä jyrkässä muodossa, mutta lähentelee kuitenkin samaa. Näihin läheisesti liittyy Weberin ryhmä. Kaikki nämä ryhmitykset elävät epäilyksettä melkein yksinomaan oppositsionimme aatteiden pakaasilla, syventäen niitä ja vieden ne loogilliseen loppuun asti, usein aivan järjettömyyteen asti. Sitäpaitsi ne käyttivät hyväkseen joitakin oppositsionimme organisatoorisia ja taktillisia keinoja, saivat direktiivejä, ainehistoa, ohjeta j.n.e., j.n.e. On näinollen luonnollista, että senjälkeen kun puolueessamme olemme tehneet selvän oppositsion kanssa ja se on täytynyt palata puolueen perustuslain legaalisten puitteiden sisälle, **tulee Kominternin ja sen sektsiain, ensisijassa saksalaisen sektsian tehtäväksi semmoisen eibolshevistisen tilan likvideeraaminen, jolloin puolueessa on laillistutettuja fraktsioita,** jolloin ne tekevät mitä haluavat ja puolueesta eroitetut avoimesti ovat puolueen sisällä olevien fraktsiain johtajia j.n.e., j.n.e. **Puolueen bolshevisoiminen edellyttää ryhmittymisvapauden teorian ja käytännön sekä teoreettista että käytännöllistä havittämistä.** Sentähden, mielestäni, Saksan kommunistisen puolueen keskuskomitea menetteli aivan oikein asettaessaan oppositsioonilleen koko joukon ehtoja ja uhatessaan määrätyillä pakkotoimenpi teillä vastaavien oppositsioryhmien johtajia, jotka eivät noudata puolueen yleisiä päätöksiä.

Saksan puolueessa on viime aikoina käyty laajaa diskussionia. Kysymyksiä käsiteltiin puolin sekä toisin. Venäjän kysymystä repostelttiin joka paikassa ja kaikkialla. Se on ollut viime aikoina pääkysymyksenä kaikissa puolueissa, varsinkin saksalaisessa. Oppositsio julkaisi omia painotuotteitaan, asiapapereita, joita meillä sitten illegaalisesti levitettiin. Kaikkia näitä sai Saksan puolueessa legaalisesti vastaavilta oppositsionilaisilta. Puolue teki tässä suhteessa suuren työn, vaikkakaan ehkei laadultaan erikoisen kvalifiseerattua. Nyt on otettava askel bolshevisoimisen tiellä. Kiistelkää, mutta fraktsioita älkää luoko. Kiistelkää, mutta hyväksyttyjen päätösten jälkeen alistukaa!

Luulen, että senjälkeen kun asia huomattavassa määrin on saatu järjestetyksi, on Saksan puolueellekin jokseenkin helppo ratkaista tämä kysymys ja silloin saamme vakautetuksi kommunistiset puolueet uudelle korkeammalle perustalle. On itsestään selvää, ettei tällä puolueen sisäisellä "musiikilla" saada perinpohjin tutkituksi erikoistehtäviä, jotka ovat kunkin kommunistisen puolueen edessä. Joka maassa ovat nämä tehtävät erilaisia.

Saksassa esim. on onnistuttu saavuttamaan suuremmoisia tuloksia kommunistisen puolueen vaikutuksen alalla

poliittiseen elämään. Mutta kaikki toverit vakuuttavat yksimielisesti, että laajat työläisjoukot, yksinpä sosialidemokraatitkin, luottavat kommunistiseen puolueeseen politiikan alalla, vaan eivät luota sen johtamiskykyyn taloudellisessa taistelussa. Eivät usko, että kommunistinen puolue voi hyvin johtaa taloudellista taistelua; luulevat sos. dem. opportunistien osaavan paremmin arvioida, manöveerata j.n.e. Tähän asti on vielä olemassa sellaisia mielipiteitä. Senvuoksi pääprobleemi, osittaisten vaatimusten esilleottamisprobleemi, ammattiliittotoiminnan probleemi ja tällaisten mielipiteiden hävittämisprobleemi laajojen massojen keskuudesta, puolueemme poliittisen vaikutuksen kasvun hyväksikäyttöprobleemi, asettuvat ensi sijalle.

Englannissa on tehtävänämme lukuisten puoluevirheiden korjaaminen, joita siellä viime aikoina on ollut.

Koskettelen vielä yhtä pääprobleemia, johon Kominternin kokonaisuudessaan tulee kiinnittää huomiota.

Puolueemme viimeinen edustajakokous antoi puolueemme Kominternissa olevalle edustajistolle tehtävän vaikuttaa kaikin tavoin Kominternin työn elävöittämiseen, ulkomaalaisten toverien vetämiseen suuremmassa määrin johtoon, kollektiiviseen johtotapaan siirtymiseen, sen voimistuttamiseen j.n.e. Tämän puolueemme edustajakokouksen laatiman suunnitelman hyväksyivät poikkeuksetta kaikki Kominternin sektsiat. Suunnitelmaa alettiin toteuttaa. Nyt tosiasiallisesti ulkolaiset toverimme ottavat suuremmassa määrin osaa Kominternin ja sen Toimeenpanevan Keskuskomitean välittömään johtoon Kuitenkaan ei vielä ole tehty kaikkea organisatsionin vahvistamisen suhteen.

Tällä pohjalla ei ole vielä oikeata vankkaa johtoa. Jos teoreettisen tason kohottamisen alalla onkin edistytty, jota osoittaa m.m. lehtemme, Kominternin pää äänenkannattajan, ilmestyminen Venäjällä ja Saksassa, — jos tällä linjalla onkin jotain saatu aikaan ja olemme päässeet verrattain pitkälle, niin vahvan organisatisionijohdon järjestämisen alalla tälle uudelle perustalle on tehty aivan liian vähän. Tämä on yksi päätehtävistä organisatsionileikkauksen suhteen ja sen ratkaisee Kominternin täysistunto.

Maailman vallankumouksen kolme joukko-osastoa.

Kaksi suurta halkeamaa on tuossa maailmankuulussa kapitalismin vakaantumisessa. Toinen on Englanti ja toinen Kiina.

Toinen niistä osoittaa vanhan, oikean klassillisen kapitalistisen maailman häviön käyrää viivaa: se on Englanti. Toinen esittää halkeamaa toiselta puolen, sillä se liittyy valtavaan siirtomaakansojen nousuun.

Englannin hiilenkaivajain lakko ja kansallissota Kiinassa ovat mielestäni voimiemme sijoittamisen pääkohdat, ellemme ota lukuun Neuvostoliittoa. Vallankumous kulkee tällä hetkellä kolmeen suuntaan: sosialismin rakentaminen Neuvostoliitossa, Englannin työväenliike ja Kiinan vallankumous. Ja luulen, ettei meillä ole aihetta olla missään määrin pessimistejä näiden yhdenkään linjan suhteen.

Neuvostoliittomme astelee eteenpäin, huolimatta kaikenlaisista valhe-ennustuksista. Saatetaan ennustaa kaksikymmentä, sata, tuhatta kertaa häviötämme, me vaan aina kuljemme eteenpäin.

Voidaan tulla levottomiksi Kiinan vallankumouksen väliaikaisten epäonnistumisten ja tappioiden takia. Mutta siellä on pantu käymään neljäsatamiljoonainen kone, ja jos siitä särkyy yksi tai kaksi ruuvia, vaikkapa irtaantuu koko rataskin, niin tämä kone tulee sittenkin liikkumaan edelleen, olkootpa väliaikaiset tapahtumat minkälaisia tahansa.

Aivan samoin ei Englannin työväenluokka voi pysähtyä vallankumouksel-

lisessa kehityksessään, sillä hyvinvoinnin ja luokkien yhteisymmärryksen perustukikohta Englannin porvariston ja työväenluokan välillä on lakannut olemasta.

Englannin kapitalismi, enemmän kuin mikään muu kapitalismi, seisoo häviönsä edessä, ja senvuoksi eivät Englannin työväenluokan kehityksen tiet anna aihetta epäilykseen. Ne tulevat yhä kulkemaan eteenpäin vallankumousta kohti, proletariaatin diktatuurin aatetta kohti. Hyödyttömin ponnistuksin yritetään nyt Englannissa saada aikaan monenlaisia työläisten ja työnantajain yhteisiä järjestöjä, luullen amerikalaisen työläisten värväämismetoodin voitavan nyt siirtää Englantiin. Joskin nämä metoodit ovat Amerikassa vain puoliksi menestyksellisiä porvaristolle, niin onhan siellä edes jokseenkin huomattava taloudellinen perusta sille, mutta Englannissa ei sitä ole, ja näinollen ovat nämä puijausaikomukset tuomitetut täydelliseen häviöön.

Kolmena rivistönä kulkee nyt kansainvälinen vallankumous. Se liikkuu Idässä monisatamiljoonaisen Kiinan kansan marssissa. Se liikkuu äärimmäisessä Lännessä Englannin hiilenkaivajain tasaisena käyntinä ja se liikkuu Neuvostoliitossa — kasvavassa hyökkäyksessämme taloutemme kapitalistisia elementtejä vastaan.

Näille kolmelle voimalle on määrätty lopullinen voitto!

Puolueen sisäisestä tilasta

NKP:n KK:n tiedotus puoluejärjestöille.

XIII puoluekokous totesi trotskilaisten käsitykset puoluepolitiikan peruskysymyksissä virheellisiksi ja tuomitsi ne leninismin revisioimisyrityksinä.

XIV puoluekokous totesi ”uuden oppositsionin” käsitykset pohjaltaan samoista puoluepolitiikan kysymyksistä virheellisiksi ja tuomitsi ne luopumisena leninismistä.

Keskuskomitean ja Keskus-Kontrollikomitean heinäkuun täysistunto, todettuaan trotskilaisten, ”uuden oppositsionin” ja shljäpnikovilais-medvedjeviläisen virtauksen yhtyneen yhteiseksi blokiksi puoluetta vastaan ja merkittyään tämän blokin hajotuspolitiikan, hyväksyi sarjan päätöksiä fraktsionitoimintaa vastaan ja puolueen yhtenäisyyden säilyttämisestä.

Tästä huolimatta yhtynyt oppositsioni, puhumattakaan siitä että olisi lopettanut fraktsionitoimintansa, yhä enemmän voimaperäistytti sitä ottaen sarjan askeleita, jotka mursivat puolueen yhtenäisyyden ja rikkoivat korkeimpien puolue-elinten päätökset.

Fraktsionitoiminta on tänä aikajaksona ilmennyt erinäisten salaisten asiapaperien voimaperäisemmässä levittämisessä, niiden joukossa ilmeisen selvästi puoluehengelle vierasta, puoluetta vastaan tähtäävää ainehistoa, salaisten fraktsionikokouksien järjestämisessä, fraktsionijatsheikkojen ja komiteain järjestämisessä j.n.e.

Syyskuun loppupäivistä alkaen sai oppositsionin toiminta perin uhkaavan luonteen. Esiintymisillään kommunistisessa akatemiassa antoi oppositsioni kannattajilleen suoranaisen merkin puolueen päätöksien rikkomiseen ja avoimen väittelyn järjestämiseen jo ratkaistuista kysymyksistä.

Toveri Trotskin fraktsioni-esiintyminen Rjasanin—Uralin rautatien jatsheikassa syysk. 30 p:nä, tov. tov. Trotskin, Sinovjevin, Pjatakovin y.m. fraktsioni-esiintymiset lokak. 1 p:nä ”Aviopriboissa” ja toisten oppositsionäärien samanaikaiset esiintymiset useissa Moskovan järjestön puoluejatsheikoissa olivat suoranainen ilmaus

diskussionia vastaan tehtyjen puoluepäätöksien ja yhtenäisyyden rikkomisesta.

Mutta rikottuaan puolueen päätöksiä, pakotettuaan puolueen osittain väittelyyn joutui oppositsioni Moskovan järjestön bolshevististen rivien murtumattoman seinän eteen. Sanomalehtien selostuksista on tunnettua, että poikkeuksetta kaikki Moskovan järjestön jatsheikat tuomitsivat päättävästi niin oppositsionin periaatteelliset käsitykset puoluepolitiikan perustavista kysymyksistä kuin oppositsionin fraktsionitoiminnankin lausuen yksimielisesti kantansa puolueen linjan ja sen Keskuskomitean puolesta.

Oppositsioni kärsi täydellisen tappion. Tämä tappio on sitä enemmän merkille pantava, kun Politbyron jäsenet KK:n enemmistöstä, noudattaen puolue-elimien päätöksiä väittelyn epätarkoituksenmukaisuudesta, eivät ottaneet osaa tähän väittelyyn.

Tämän tappion vuoksi oli oppositsionin johtajien pakko muuttaa rintamaa ja alkaa puhua rauhasta puolueessa. Lokakuun 4 pnä oppositsionin johtajat tov. Trotski, Kamenjev, Sinovjev, Sokolnikov, Pjatakov ja Jevdokimov esittivät KK:lle lausunnon "puolueen sisäisen jupakan raskaan ajan likvidoimisen" välttämättömyydestä ja "toverillisen yhteistyön" aikaansaamisesta.

Täten oppositsioni, tultuaan perinpohjin lyödyksi, oli pakotettu ilmoittamaan luopuvansa "puolueen sisäisestä eripuraisuudesta" ja "toverillisen yhteistyön" välttämättömyydestä, siten tunnustaen oikeaksi KK:n politiikan, KK:n joka koko ajan oli kehottanut oppositsionia säilyttämään puolueen yhtenäisyyden. Uskollisena XIV:n puoluekokouksen direktiiveille otti KK tyydytyksellä vastaan oppositsionin ehdotuksen ja asetti (lokak. 7 pnä) sarjan yhtenäisyyden turvaamiselle välttämättömiä ehtoja.

Kävi kuitenkin niin, että vaikka oppositsioni oli asettunut "puolueen sisäisen jupakan" lopettamisen kannalle ja sanoissa hyväksynyt KK:n ehdot, samana päivänä järjesti uuden "puolueen sisäisen jupakan" Leningradissa lähettämällä sinne lokakuun 7pnä "jupakan" järjestäjinä kokonaisen ryhmän oppositsionilaisia tov. Sinovjevin johdolla.

On tunnettua, että oppositsionin tämänkin fraktsionitoiminnan yrityksen löi Leningradin työläis-kommunistien bolshevistinen horjumattomuus. Lehdistössä on jo ilmoitettu, että poikkeuksetta kaikki Leningradin järjestöt jatseikat yksimielisesti asettuivat NKP:n KK:n puolelle, tuomitsivat niin oppositsionin periaatteellisen linjan kuin sen hajoituspolitiikankin. On pantava merkille, että samoinkuin Moskovassa eivät Leningradissakaan Politbyron jäsenet KK:n enemmistöstä ottaneet osaa väittelyyn jo ylempänä mainituista syistä.

Neuvotteluissa kävi selville, että vaikka oppositsioni suostui tekemään pesäeron luopio Ossovskista, jonka puolueesta erottamista vastaan se oli hiljattain äänestänyt, se kuitenkin jonkun verran muutetuissa muodoissa fraktsionsa säilyttämistä ja fraktsioniblokin jatkamista sekä Medvedjev-Shljäpnikovin ryhmän että Kominternista erotettujen Maslovin ja Ruth Fischerin fraktsion kanssa.

Nähdessään oppositsionin menettelyn ilmeisen kaksinaamaisuuden päätti puolueen KK lokakuun 11 pnä esittää oppositsionille sarjan minimivaatimuksia, jotka voivat varjella puolueen hajottajien jatkuvalta fraktsionityöltä.

Tämä KK:n päätös kuuluu:

"Yhtyneen oppositsionin täytyy sitoutua:

1) julkisesti ilmoittamaan ehdottomasti alistuvansa puolueen XIV:n puoluekokouksen. KK:n ja KKK:n kaikkiin päätöksiin ja ehdottomasti toteuttamaan näitä päätöksiä.

2) julkisesti tunnustamaan, että oppositsionin fraktsiatoiminta koko ajan XIV puoluekokouksesta aina viimeisiin

esiintymisiin Leningradissa ja Moskovassa kuluvan vuoden lokakuussa on ollut sietämätöntä ja ehdottoman virheellistä puolueen etujen kannalta ja rakennustyön vaikeissa oloissa luonut puolueen ja neuvostovallan luovan työn rikkomisuhkan.

3) julkisesti tunnustamaan että esiintymisillään Moskovassa ja Leningradissa t.v. lokakuussa oppositsioni karkeasti rikkoi XIV puoluekokouksen ja puolueen KK:n päätöksiä että avoin koko Liiton alueelle ulotettava väittely ei ole sallittu ilman puolueen korkeimpien elimien erikoista päätöstä.

4) Heti lopettamaan kaiken fraktsionitoiminnan, fraktsionityöntekijäin lähettelemisen eri alueille, salaisen fraktsionikirjallisuuden lähettelemisen NKP:n järjestöille ja Kominternin sektsioille sekä ehdottomasti hajottamaan yhtyneen oppositsionin kaikki fraktsionijärjestöt.

5) Julkisesti selvästi ja kiertelemättä sanoutumaan irti Ossovskin luopiokannasta ja Kominternia ja Profinternia likvideeraavain sekä yhtymistä sosialidemokraattien kanssa propageeraavain Medvedjevin ja Shljäpnikovin menshevistisestä platformusta.

6) Julkisesti sanoutumaan irti SSSR:n, NKP:n ja Kominternin mustaamisesta, jota harjoittavat Korsch, Maslov, Ruth Fischer, Urbans ja Weber, jotka julkisesti ovat asettuneet solidarisiksi tov. Sinovjevin, Kamenjevin ja Trotskin kanssa.

7) Julkisesti sanoutumaan irti kaikista vertailuista Tukholman puoluekokoukseen ja lopettamaan kaikki uhkailut puolueen hajottamisesta.

8) Tunnustamaan ehdottoman sietämättömäksi Kominternin eri sektsioissa esiintyvien fraktsioniryhmien Kominternin linjaa vastaan käymän taistelun kaiken suoranaisen ja välillisen kannatuksen (Souvarinen ryhmä Ranskassa, Urbans-Weberin ryhmä Saksassa, Bordigan ryhmä Italiassa).

Keskuskomitea katsoo että vain näiden ehtojen täydellinen hyväksyminen voi taata puolueelle todellisen rauhan ja yhtenäisyyden.

Kun Keskuskomitea asettaa nämä ehdot ja katsoo ne minimaaleiksi, lähtee se seuraavista tosiasioista.

KK lähtee ensinnäkin puolueen korkeimpien elimien päätöksistä että fraktsionit ja fraktsionitoiminta NKP:n sisällä ei ole sallittua.

KK lähtee toiseksi havainnollisen selvästi ilmaistusta puolueen tahdosta, joka yksimielisesti on tuominnut oppositsionin periaatteellisen linjan ja fraktsionipolitiikan niin Moskovassa kuin Leningradissa ja kautta koko puolueen.

Sanomalehdistöstä on jo tunnettua, että Moskovassa lokakuun 1 ja 8 päivän välisenä aikana 53,200:sta puolueen jäsenestä, jotka olivat läsnä puoluejärjestöjen kokouksissa, äänesti oppositsionin puolesta 171 jäsentä ja äänestivät KK:n politiikan puolesta, nestämästä pidättyi 87, kaikki muut äänestivät KK:n politiikan puolesta; Leningradissa lokak. 7 pnä 34,180:stä puolueen jäsenestä, jotka olivat läsnä puoluejärjestöjen kokouksissa, äänesti oppositsionin puolesta 325 ja äänestämästä pidättäytyi 126. Kaikki muut äänestivät KK:n politiikan puolesta. Koko puolueessa ei oppositsioni saanut vähänkään merkityksellistä vähemmistöä ainoassakaan paikallisjärjestössä, ainoassakaan läänissä, ainoassakaan ujestissa, ainoassakaan teollisuuslaitoksessa.

KK lähtee vihdoin siitä, että yhtynyt oppositsioni, joka näin ollen edustaa mitättömän vähälukuista vähemmistöä puolueessamme, ei voi eikä saa tyrkyttää tahtoaan puolueen valtavalle enemmistölle, jonka tahtoon oppositsionin pitää ehdottomasti alistua."

Nyt on Keskuskomitealla mahdollisuus tyydytyksellä todeta, että oppositsioni on pääpiirteissään hyväksynyt sille asetetut ehdot.

"Pravdassa" tänään julkaistusta oppositsionin johtajain allekirjoittamasta asiakirjasta nähdään, että oppositsioni

tunnustaa virheensä fraktsiotaistelun ja KK:n diskussionia vastaan tekemien päätöksien rikkomisen osalta. Oppositsioni hajottaa fraktsionin ja sitoutuu ehdottomasti alistumaan puolueen ja sen keskuselimen kaikkiin päätöksiin, tekee pesäeron Ossovskin, Medvedjevin ja Shljäpnikovin likvidaattorisesta kannasta, sanoutuu irti SSSR:n mustaamisesta ja eräiden ulkomaisten ryhmien käymästä fraktsionitaistelusta Kominternia vastaan.

Lokakuun 16 päivänä 1926.

Keskuskomitea katsoo, että se minimi, joka on puolueen yhtenäisyyden turvaamiseksi välttämätön, voidaan pitää saavutettuna.

Tehtävänä on nyt, jatkamalla aatteellista taistelua oppositsionin periaatteellisia virheitä vastaan, joista se ei ole luopunut, kaikkiin toimenpiteisiin ryhtyminen, jotta saavutettu minimi puolueen yhtenäisyyden turvaamiseksi tulisi todella elämässä toteutetuksi.

Tiedoksianto

XIV:ssä puoluekokouksessa ja sen jälkeen erosimme puoluekokouksen ja Keskuskomitean enemmistöstä sarjassa periaatteellisia kysymyksiä. Käsityksemme ovat esitetyt virallisissa asiapapereissa ja puheissa, joita olemme pitäneet puoluekokokuksessa,KK:n täysistunnoissa ja Politbyrossa. Näiden käsityksien pohjalla seisomme nytkin.

Me hylkäämme kategorisesti "fraktsioni- ja ryhmittymisvapauden" teorian ja käytännön myöntäen että tämä teoria sotii leninismin persuteita ja puolueen päätöksiä vastaan. Katsomme velvollisuudeksemme toteuttaa puolueen päätökset fraktsionitoiminnan sietämättömyydestä.

Samalla katsomme velvollisuudeksemme avoimesti tunnustaa puolueen edessä, että taistelussa käsityksiemme puolesta olemme me ja meidän kannattajamme useissa tapauksissa XIV:n puoluekokouksen jälkeen ottaneet askeleita, jotka ovat puoluekurin rikkomista ja menevät puolueen aatteellisesta taistelusta puolueen sisällä säätämien puitteiden ulkopuolelle fraktsionitoiminnan tielle. Katsoen nämä askeleet ehdottoman virheellisiksi ilmoitamme että täydelleen luovumme käsityksiemme fraktsionisista puolustamismetodeista, koska nämä metodit ovat vaarallisia puolueen yhtenäisyydelle, ja kehoitamme samoin tekemään kaikkia niitä tovereita, jotka ovat samalla kannalla kuin me.

Me kehotamme heti hajottamaan kaikki fraktsioni-ryhmittymät, jotka ovat muodostuneet "oppositsionin" käsityksen ympärille. Samalla tunnustamme, että esiintymällä lokakuussa Moskovassa ja Leningradissa rikoimme KK:n päätöstä että yleinen väittely ei ole sallittu, alkamalla väittelyn vastoin KK:n päätöstä.

Väärä oli Tukholman puoluekokouksesta muistuttaminen XIV puoluekokouksessa, sillä vaikka tov. N. K. Krupskaja ei lainkaan niin tarkoittanut, tuo muistutus saattoi tulla ymmärretyksi hajoamisen perspektiivinä ja hajottamisen uhkauksena. Me kumoamme yksimielisesti tällaisen perspektiivin, joka on tuhoisa ja jolla ei ole mitään yhteyttä meidän kannan kanssa.

Me tuomitsemme päättävästi Kominternin tai meidän puolueen politiikan sellaisen kritiikin, joka muuttuu mustaamiseksi, heikentää Kominternin asemaa maailman proletariaatin taistelujärjestönä, NKP:ta Kominternin etumaisena joukko-osastona taikka SSS

R:ää proletariaatin diktatuurin ensimäisenä valtiona.

Ei ainoastaan Korschin ja hänen kaltaisensa, kommunismin kanssa välinsä rikkoneiden, vaan myös jokaisen muunkin agitatsioni, joka astuu näiden puitteiden yli, kohtaa meidän päättävän vastustuksemme. Niiltä, jotka harjoittavat minkäänlaista agitatsionia Kominternia, NKP:ta ja SSS R:ää vastaan, kiellämme me jyrkästi oikeuden vedota minkäänlaiseen solidarisuuteen meidän kanssamme.

Myöntäen jokaiselle Kominternin jäsenelle oikeuden puolustaa käsityksiään Kominternin sääntöjen ja KI:n kongressien ja Tpk:n päätöksien puitteissa katsomme ehdottomasti kiellettäväksi suoranaisen tai välillisen tuen antamisen minkäänlaisten ryhmien fraktsionitoiminnalle Kominternin eri sektsioissa Kominternin linjaa vastaan, olkoonpa kysymys Souvarinen ryhmästä Ranskassa, Maslov-Fischerin, Urbans-Weberin ryhmästä Saksassa, Bordigan ryhmästä Italiassa taikka mistä muusta ryhmästä tahansa, riippumatta siitä millä tavalla ryhmä suhtautuu meidän käsityksiimme. Me katsomme erikoisen sietämättömäksi minkäänlaisen tuen niillen ihmisille, jotka ovat tulleet erotetuiksi puolueesta ja Kominternista, niinkuin Ruth Fischerille ja Masloville.

Ossovskin artikkelissaan esittämät käsitykset ja Medvedjevin käsitykset, joita on selvitelty "Pravdassa" (teoria kahdesta puolueesta, Kominternin ja Profinternin likvidoimisen propageeraaminen, sosialidemokratian kanssa yhdistämisyritykset, konsessionipolitiikan laajentaminen yli niiden rajojen, jotka Lenin sääti j.n.e.), olemme katsoneet ja katsomme syvästi virheellisiksi ja meidän käsityksillemme jyrkästi vastakkaisiksi. Olemme hyväksyneet ja täydelleen hyväksymme Leninin antaman arvion "työläis-oppositsionin" platformusta, jota tov. Shljäpnikov ja Medvedjev ovat puolustaneet.

XIV:n puoluekokouksen, puolueen KK:n ja KKK:n päätökset katsomme itseämme ehdottomasti velvoittaviksi, tulemme niihin vastaan sanomatta alistumaan ja niitä toteuttamaan. Siihen kehotamme kaikkia tovereita, jotka hyväksyvät meidän käsityksemme.

Käsityksiään sitoutuu kukin meistä puolustamaan vain niissä muodoissa, jotka on säädetty puolueen säännöissä, puoluekokouksien ja KK:n päätöksillä, siinä vakaumuksessa että se, mikä näissä käsityksissä on oikeata, tulee puolueen hyväksymäksi jatkuvan puoluetoiminnan kulussa.

Viime kuukausien aikana on sarja tovereita tullut erotetuksi puolueesta niiden tai näiden puoluekurin rikkomuksien ja fraktsionimetodien käyttämisen vuoksi taistelussa oppositsionin käsityksien puolesta. Kaikesta ylempänäsanotusta selviää allekirjoittaneiden poliittinen vastuu näistä toiminnoista. Lausumme lujan toivomuksemme siitä, että fraktsionitaistelun tosiasiallinen lopettaminen oppositsionin puolelta avaa niille tovereille, jotka tunnustavat virheensä puoluekurin ja puolueen yhtenäisyyden rikkomisessa, mahdollisuus palata takaisin puolueen riveihin, jonka ohella me sitoudumme osoittamaan puolueelle kaikkea myötävaikutusta fraktsionitaistelun likvidoimisessa ja taistelussa puoluekurin rikkomuksien uusiintumista vastaan.

G. Sinovjev.	L. Kamenjav.
G. Pjatakov.	G. Sokolnikov.
L. Trotski.	G. Jevdokimov.

Lokakuun 16 päivänä 1926.

Neuvostoliiton talouden tila ja puolueen tehtävät

Tov. Rykovin selostus N.K.P:n XV konferenssissa.

Toverit! Selostettavanani oleva kysymys on siksi laaja ja monimutkainen, että Politbyron hyväksymien teesiluonnosten yhdenkin osan perinpohjainen analyysi vaatisi kokonaisen illan. Tämän vuoksi käytän vain osittain hyväkseni maan taloudellista tilaa valaisevia numerotietoja sekä rajoitun toiselta puolen konferenssille esitettyjen teesien periaatteellisen osan yleiseen tarkasteluun.

Tätä nykyä kun puolueella ja Neuvostovallalla on edessään uusia suuria vaikeuksia, tärkeitä talouspoliittisia tehtäviä, on mahdoton yhdessä ainoassa monimutkaisessakaan puheessa käsitellä kaikkia ratkaistavina olevia kysymyksiä.

Äskettäin Valtion Suunnittelukomitea julkaisi sangen tärkeän kirjan ”Kansantalouden kontrollinumerot vuodelle 1926—27”, jossa yleispiirteissään esitetään taloutemme kehityksen päätendenssit ja tärkeimmät poliittiset ohjeet vuodeksi eteenpäin. Tämä on, kuten tunnettua, toinen samanlaatuinen teos. Vaikkakin aikaisempi ”kontrollinumerojen” laatiminen edellisenä vuonna ei ollut onnistunut, on meillä Suunnittelukomitean tämän vuotisesta suuremmalla huolella kokoonpannusta teoksesta luotettava apu ryhtyessämme asettamaan lähimmän ajan talouspolitiikkamme tärkeimpiä tienviittoja.

Tosin tässäkin teoksessa on puutteellisuuksia. Kaikki sen osat eivät ole elimellisessä yhteydessä keskenään. Jotkin väitteet ovat riittämättömästi harkittuja, etten sanoisi virheellisiä. Näin on laita esim. hintapolitiikan alalla sekä arvioitaessa tavaranälän suuruutta kuluvana talousvuonna. Mutta huolimatta puutteellisuuksistaan ja yksityisistä epätarkkuuksistaan on sanottu kirja merkkiteos taloudellisessa kirjallisuudessamme ja tarjoo arvokasta apuainehistoa talouttamme suunniteltaessa. Jokaiselle, joka mielenkiinnolla seuraa maan taloudellista elämää, on suurta hyötyä ”kontrollinumeroista”. Sen lisäksi ovat melkein kaikki puolueen talouspolitiikan pääkysymykset alustavasti pohdittu ei ainoastaan ”kontrollinumeroissa” ja sanomalehdistössä, vaan myöskin laajoissa työläiskokouksissa. Kaikki tämä helpoittaa suuresti tehtävääni. Selostuksessani voin rajoittua tärkeimpiin ja kiistanalaisimpiin kysymyksiin sekä välttää liiallista numerojen esittämistä.

Taloutemme kehityksen uusi tie

Nykyään myönnetään yleisesti, että Neuvostoliiton kansantalous on käännekohdassaan, siirtyy n.k. ”jälleenrakentamiskaudesta” uuteen vaiheeseen, jolle on luonteenomaista XIV puoluekokouksen päätöksen toteuttamisena teollistuttamissuunitelma.

Kun tätä suuntaa käytännössä toteutetaan, kun suurteollisuus kasvaa ja työväen merkitys koko maassa lisääntyy, kehittyvät samalla välttämättömät aineelliset ja teknilliset edellytykset, mitkä tarvitaan sosialistisen yhteiskunnan täydelliseen rakentamiseen. Voidaksemme viitoittaa tien, mitä kehityksemme tulee kulkea, vetääksemme talouspolitiikkamme suuntaviivat, selvittääksemme kaikki ne vaikeudet, mitkä puolueella ja neuvostovallalla on edessään johtaessaan lähimpiä taloudellisia tehtäviä, kaiken tämän vuoksi on välttämätöntä tehdä jonkinlainen yhteenveto eletystä, määritellä sen ajan taloudellinen sisältö, jota tavallisesti kutsutaan ”jälleenrakentamiskaudeksi”.

Minusta näyttää ettei ole aivan oikein kutsua Neuvostoliiton tähänastis-

ta taloudellista kehityskautta "jälleenrakentamis"-kaudeksi tämän sanan varsinaisessa mielessä.

Tuo nimitys olisi paikallaan vain siinä tapauksessa, että tämän kauden taloudellinen nousu olisi tapahtunut vallankumouksen ja maailmansodan edellisen ajan taloudellisissa puitteissa sekä tuotannon määrään nähden (kansantalouden eri aloilla), että sen laatuun katsoen (ottamalla huomioon talouden yhteiskunnallisen, luokkaluonteen). Mutta näin ei ole ollut asian laita enempää teollisuuden kuin maataloudenkaan alalla. Maaseudun tuotantovoimien kehitys on käynyt kokonaan toisenlaisten luokkasuhteiden ja omistusolojen vallitessa. Maa oli kansallistutettu, koko tilanomistajaluokka syrjäytetty, sen maat jaetut maattomille, maaseutuun oli juurrutettu uuden kollektiivisen tuotantotavan idut (maatalouskommuunat, neuvostotilat j. n.e.), verotusjärjestelmä oli toinen, samoin maatalouden luotonantojärjestelmä ja luottopolitiikka j.n.e. Maaseudulla tapahtunut prosessi on vain siinä suhteessa "jälleenrakentamista", että kylvöala ja sadon määrä jatkuvasti ovat lähenneet sodanedellistä tasoaan. Mutta maatalouden rakenne, eri talonpoikaisryhmien voimasuhteet, talonpojan elintaso, kaikki on pohjaltaan toisenlaista kuin ennen maailmansotaa.

Tältä kannalta katsoen maatalouden nousu perustuu Lokakuun vallankumouksen saavutusten sovelluttamiseen eikä siis ole mitään "jälleenrakentamista".

Kiinnittämättä huomiota kaupungeissa tapahtuneisiin perustaviin yhteiskunnallisiin muutoksiin ei teollisuuden "jälleenrakentamisprosessiin" sisälly edes se, että sama suhteellisuus, mikä ennen sotaa vallitsi teollisuuden eri seen suurtuotannon pohjalle, sekä tarhaarojen välillä, olisi uudelleen saatettu voimaan. Esim. teollisuuden suhde markkinoihin on nykyään aivan toinen senvuoksi, että Neuvostoliiton markkinat eroavat suuresti tsaarin ajan Venäjän markkinoista. Melkeinpä ainoina kuluttajinamme ovat tätä nykyä työläis- ja talonpoikaisjoukot ja teollisuutemme on sovellutettu heidän tarpeitansa tyydyttämään. Sellaiset huomattavat kuluttajaryhmät kuin tilanomistaja-aatelisto, korkeapalkkainen virkamiehistö y.m. ovat kokonaan hävinneet. Teollisuuden tuotannon noususta johtuu sähköistämissuunnitelman toteuttaminen, samoin esim. sähköteknillisen tuotannon kehittyminen huomattavasti pitemmälle sodanedellistä tasoaan johtaa kokonaisten uusien tuotannonhaarojen luomiseen. Mainitsen vain ohimennen, että kansallistulot jakaantuvat nykyään eri väestökerrosten kesken aivan toisin kuin ennen Lokakuun vallankumousta. Edellä sanottu riittänee osoittamaan, kuinka epätarkka on nimitys "jälleenrakentamisprosessi".

Yhtä virheellistä on selittää taloutemme kehityksen olleen "jälleenrakentamista" siinä mielessä, että nykyisen kauden erikoistuntomerkkinä edelliseen verraten olisi pääomien kasaantuminen (akkumulatio). On väärin ajatella, että "jälleenrakentamiskauden" päätyttyä ryhdytään porvarilliselta yhteiskunnalta perittyä tuotantokoneistoa käyttämään pääomien kasaamistarkoitukseen. Aikaisemmin me muka tulimme toimeen porvaristolta perimillämme varastoilla. Nyt olemme siirtyneet pääomien kasaamiskauteen ja siinä on taloutemme kummankin kehitysasteen periaatteellinen ero. Tällainen "jälleenrakentamisprosessin" ja pääomien "kasaantumisprosessin" vastakkain asettaminen ei mielestäni ole oikea. Tällöin jätetään huomioonottamatta se asiainhaara, että taloutemme kohottaminen "jälleenrakentamiskautena" saattoi tapahtua vain pääoman kasaantumisen yhteydessä.

Kulunut taloudellinen kausi ei siis eroa nykyisestä siinä, että teollisuuden nostamiseen tarvittavat varat olisi saatu joistakin erityisistä lähteistä. Teollisuuden liikepääomana käytettiin tuo-

tannon ylijäämää. Tästä johtui teollisuuden silloinen nopea nousu. Siten me kykenimme hankkimaan teollisuuden kehitykselle välttämättömät raaka-aine- ja polttoainevarastot, lujittamaan kansalaissodan pirstoma työväenluokka, järjestämään luottosysteemi, vakiinnuttamaan valuuttamme j.n.e.

Neuvostoliiton tähänastisessa taloudellisessa kehityksessä voidaan huomata kaksi toisistaan oleellisesti eroavaa kautta. Ensimäisenä kautena teollisuus ja liikennelaitokset tuottivat tappiota ja niiden "vilkastuttamiseen" tarvittavat varat otettiin muilta kansantalouden aloilta. Kun markkinoiden laajentumisen kautta teollisuuden yhteys maatalouden kanssa lujittui, kun koko kansantalouden pohjaksi luotiin vakava rahajärjestelmä, vahvistui teollisuuskin jatkuvasti ja tuli yhä enemmän toimeen omalla ylijäämällään. Ennen pitkää alkoi teollisuus tappion sijasta tuottaa voittoa. Kuluneena talousvuonna nousi se puoleen miljaardiin ruplaan.

Kun teollisuus saatiin käyntiin, ei se pystynyt turvaamaan edes keskimääräistä työvälineidenkulutusta. Koneiston liikakulutus kasvoi senvuoksi ja peruspääoma väheni. Meidän oli pakko teollisuuden tukemiseksi siirtää varoja muilta kansantalouden aloilta. Jälkimäisenä kautena me kykenimme kuoletusten avulla korvaamaan tapahtuneen kulutuksen ja saamaan siten aikaan, että teollisuus työskentelee voittoa tuottavasti.

On siis väärin luulla, että "jälleenrakentamisprosessi" ei vaatinut pääomien kasaantumista ja että juuri tässä seikassa alkava taloudellinen kausi oleellisesti eroaa edellisestä. Aikaisemmin sijoitettiin keräytyneet varat teollisuuteen liikkuvaksi pääomaksi, nykyään ne käytetään kiinteänpääoman suurentamiseen t.s. uusien tehtaiden ja tuotantolaitosten rakentamiseen, korkeamman pohjan luomiseen koko kansantaloudelle. Kiinteän pääoman lisääminen on tärkeämpi ja vaikeampi tehtävä kuin mikään aikaisempi. Tämän tehtävän suorittamiseen tarvitaan verrattain paljon enemmän varoja ja siihen kuluu enemmän aikaa. Se miljardi ruplaa, joka tänä talousvuonna aijotaan käyttää kiinteän pääoman lisäämiseen, tuottaa hyötyä vasta jonkun vuoden kuluttua. Koko sinä aikana, jolloin näitä tehtaita rakennetaan, varustetaan, järjestetään, me otamme kansantaloudelta tavattomat määrät varoja ja ne jäävät kiinnitetyiksi tuottamatta voittoa siihen asti, kunnes nämä tehtaat saadaan käyntiin. Dnjeprstroin rakentamiseen kuluu kaiketi viisi vuotta ellei enemmän. Uusista sijoituksista johtuu aluksi pääoman vähempi tuottavuus, t.s. jokainen täten kiinnittämämme rupla vähentää osaltaan määrättynä ajanjaksona valmistuvien tuotteiden lukumäärää, päinvastoin jälleenrakennuskautena, jolloin sama rupla lisättiin liikkuvaan pääomaan. Täten käy ymmärrettäväksi teolisuutemme huomattavasti hitaampi kehitys vastaisuudessa.

Pääomien kasaantumisen lähteet ja taloudellisen kehityksen nopeus.

Lokakuun vallankumouksen kohtalo ja sosialistisen yhteiskunnan rakentaminen riippuvat siitä, voimmeko hankkia ne varat, mitkä välttämättä tarvitaan koko kansantalouden uudistamikoituksenmukaisesti sijoittaa ne. Senvuoksi puolueen politiikan edessäolevana kautena määrää kysymys pääoman kasaantumisen lähteistä s.o. mistä ja missä määrin nämä varat voidaan kerätä. Teesit, jotka ovat jätetyt tämän konferenssin harkittaviksi, osoittavat seuraavat lähteet: teollisuuden sisäinen pääomien kasaantuminen, muilta kansantalouden haaroilta kertyvien voittojen käyttäminen valtion budgetin ja luottojärjestelmän välityksellä sekä lisäsi väestön säästöjen käyttäminen.

On välttämättömästi otettava huomioon että valtion emissionia ei enää voi-

da käyttää peruspääoman lisäämiseen. Jo päättyneenä talousvuotena me saimme kokea, että liikkeellä olevan rahamäärän lisäämismahdollisuus horjuttamatta tshervontsin arvoa on sangen rajoitettu. Talousvuonna 1925—26 lisääntyi liikkeellä oleva rahamäärä 55 pros. vuoteen 1924—25 verrattuna, jonka ohella tämä lisäys ylitti teollisuustuotannon bruttokasvun, maatalouden markkinatuotteiden arvon, rautateiden bruttotulot j.n.e. Emissionin liikanainen kasvu viime vuonna aiheutti pääasiassa ne taloudelliset pulmat, joista me vuoden mittaan vain suurin voimainponnistuksin selviydyimme. Koskapa valuuttamme vakavuus on taloutemme tasaisen kehityksen pääehtoja, joutuisi koko talousjärjestelmämme ankaraan kriisiin, jos ryhtyisimme käyttämään emissionia peruspääoman laajentamistarkoituksiin. Kaikki mahdollisuudet emissionin avulla sijoittaa uusia varoja teollisuuteen ovat jo loppuun käytetyt.

Tov. Preobrashenski kirjoittaa kirjassaan "Uusi talousoppi" seuraavaa: "Kun valtio on samalla kertaa sekä maata hallitseva elin, että suunnattoman talouskompleksin isäntä, on emissioni pääomien sosialistisen kasaantumisen kanavana." Tämä pitää paikkansa vain silloin, kun emissionin käyttö ei saa aikaan häiriöitä rahan kiertokulussa. Jos nykyisissä olosuhteissa ryhdytään käyttämään emisionia pääomien lisäämiseen, horjuttaa se ehdottomasti rahajärjestelmäämme ja saattaa sekasortoon tavaravaihdon. Tämän seuraukset kohtaisivat raskaana työläisiä ja talonpoikia ja johtaisivat ei ainoastaan taloudelliseen ahdinkotilaan, vaan myöskin poliittisiin selkkauksiin.

Mitä tulee pääomien kasaantumiseen teollisuudessa tekee teollisuutemme antama puhdas ylijäämä KKTN (B.C. H.X.) julkaisemien tietojen mukaan v. 1923—24 105 milj. ruplaa, 1924—25 305 milj. ruplaa, 1925—26 474 milj. ruplaa.

Rinnan teollisuuden tuottamien voittojen ohella ovat vuos. vuodelta suurentuneet myöskin tuotantovälineiden kulumisesta tehdyt poistot (kuoletukset).

KKTN antamia tietoja väittää Raha-asiain Kansankomissariaatti vääriksi selittäen, että esim. v. 1925—26 voitto on yli 600 milj. rpl. Tämä numerojen erilaisuus johtunee laskelmien epätarkkuudesta. Todellinen voitto lienee mainitsemieni lukujen keskivälillä. Teollisuuden antama puhdas ylijäämä kasvaa edelleen ehdottomasti samassa määrin kuin teollisuudessa tapahtuu parannuksia, työpöytien luku lisääntyy, työnteko järkiperäisemmin järjestetään ja uudet tekniikan viimeisten saavutusten mukaisesti rakennetut tehtaat saadaan käyntiin.

Valtion budgettiin, mikä on tärkeimpiä kansallistulojen sijoittajia, sisältyy noin 25 pros. vuoden 1925—26 kansallistuloista. Valtion budgetti luovutti v. 1924—25 teollisuutemme kehittämiseen 184,2 milj. rpl. ja v. 1925—26 491,1 milj. rpl.

Raha-asiain kansankomisariaatin tietojen mukaan tekevät valtion budgetin määrärahat teollisuuteen, vientiin, kunnallispankin välityksellä työläisasuntojen rakentamiseen, KKTN hallintokoneistoon y.m. annetut varat vuodesta 1924—25 vuoteen 1926—27 yhteensä 1,300,5 milj. rpl. Näistä tulee kuluvan talousvuoden osaksi 625,2 milj. rpl. Sensijaan valtion budgetin tulot teollisuudesta (voitto "osuudet", tulovero, saatujen lainojen suoritus, vararahastoista tapahtuneet sijoitukset valtion lainoihin) tekevät v. 1924—25 120,9 milj. rpl., v. 1925—26 196,4 milj. rpl., täksi vuodeksi suunniteltu määrä 250 milj. rpl., kolmivuotiskautena yhteensä 567 milj. rpl.

Käyttääkseni kirjanpitokieltä tekee puhdas saldo teollisuuden hyväksi v. 1924—25 63,3 milj. rpl., 1925—26 294,7 milj. rpl., kuluvana talausvuonna 375 milj. rpl. Siis kolmessa vuodessa kaikkiaan 733,2 milj. rpl.

Kuibishev: Sisältyykö tähän myös jälleenrakennuslaina?

— Sisältyy.

Seuraava tulolähde, jota voisimme käyttää, mutta jota tähän asti emme vielä ole oppineet käyttämään, on väestön säästöjen vetäminen kooperatiiveihin, säästökassoihin, valtion lainoihin j.n.e. Ei tietysti ole jätettävä huomioon ottamatta lokakuun vallankumouksen aikaan saamaa maamme eri väestökerrosten tulojen tasoittumista. Tämä asian haara ei kuitenkaan riitä selittämään tähän asti tehtyjen pikku talletusten määrän mitättömyyttä. Muistaakseni tsaarivalta onnistui tässä suhteessa saavuttamaan huomattavasti suurempia tuloksia. Valtion säästökassaan tehtyjen talletusten yhteissumma oli v. 1925—26 noin 90 milj. rpl., mikä on vain 6 % talletusten määrästä 1 p. tammik. v. 1914. Talletusten lisäys talousvuonna 1925—26 oli sangen huomattava tehden 52,5 milj. rpl.

Mielestäni taloudellinen nousu niin kaupungeissa kuin maaseudullakin on siksi suuri, että säästöjen olisi pitänyt nopeammin virrata talletuslaitoksiin. Talletusten määrästä on vain sangen pieni osa talonpoikien tekemiä. Siten oli 1 p. tammik. 1926 säästökassoihin tehdyistä talletuksista vain 2,4 % talonpoikien tekemiä, sensijaan 1 p. tammik. 1914 talonpoikien talletukset muodostivat 28,5 % talletusten yleissummasta. Samanlainen on asiain tila kooperatiiveihin sijoitettuihin varoihin nähden. Meidän tulee olla selvillä siitä, että objektiivisten vaikeuksien lisäksi pikkusäästöjen vetämistä talletuslaitoksiin ehkäisee sekin, että koko kysymykseen on kiinnitetty liian vähän huomiota. Ei sanomalehdistömme, eivät valtion ja osuuskauppaelimet enempää kuin puolue ja ammattiliitotkaan ole ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin pikkusäästöjen virtaamiseksi säästökassoihin. Puolue on tässä asiassa velvollinen saamaan aikaan ratkaisevan käänteen parempaan päin.

Vastaisen taloudellisen kehityksemme t.s. maamme teollistuttamisen nopeus riippuu kiinnitettävien pääomien suuruudesta.

Useamman kuin kerran olen nähnyt joidenkin toverien joutuvan aivan neuvottomiksi tuumiessaan kehityksemme tulevaisuutta. Kuinka nopeasti kulkee kehityksemme edelleen? Talousvuotena 1924—25 teollinen tuotantomme kasvoi 60 %, v. 1925—26 kasvun puolue arvioi 35—40 %, itse asiassa se oli yli 40 %. Kuluvana talousvuonna sen sijaan alkoi jyrkkä lasku: lisäys vain 17—18 % ja seuraavina vuosina vieläkin pienempi! Tällainen käänne saattoi jotkut puolueen jäsenet ymmälle, aiheutti tappiohaihattelut, joiden tulkkina on oleellisesti yhdistyneen opposition kannan ilmaisu. Senvuoksi on ehdottomasti saatava selville, sisältyykö tähän tuotannon kasvun hidastumiseen sellainen vaara, että puolueen on syytä olla vakavasti huolissaan sosialistisen rakennustyömme kohtalosta. Kuinka nopeasti kehittyi teollisuus eri maissa varsinkin silloin, kun näissä maissa vallitsivat suotuisimmat konjunktuurit?

Vv. 1900—1913 teki teollisuustuotannon keskimääräinen vuotuinen nousu Venäjällä 3,87 %. Konjunktuurien ollessa suotuisimmillaan teki lisäys 6,5 % (vv. 1908—1913), kohosipa se aina 8,5 % (vv. 1891—1900). Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa oli tuotannon keskimääräinen lisäys vv. 1899—1913 3,5 %. Tuotannon keskimääräinen kasvu Englannissa oli vv. 1905—1913 ainoastaan 1,16 %; v. 1922 teki lisäys 22 %, mutta seuraavana vuonna vain 2,7 %. Ranskassa oli vuotuinen nousu vv. 1898—1913 3,35 %. Jos me tuotantomme kasvun ollessa nykyään yli 40 % voimme v. 1930 saada kasvun pysymään sanokaamme 10 %, mitä se merkitsee? Se merkitsee sitä, että teollisuutemme tekee vuosittain sellaisia edistysaskeleita, ettei minkään kapitalistisen maan teollisuus voi niitä tehdä.

Teollisuustuotantomme tämänvuotinen 17—18 % lisäys on mahdollinen vain sen kautta, että tehtaissa ja tuctantolaitoksissa on vielä jälellä käyttämätön varasto tehdaskoneistoa. Ellei näin olisi asianlaita, ei tätä lähes 20 % tuotannon lisäystä voitaisi vuodessa toteuttaa. Maamme teollisuuden koko olemassa olonsa aikana saavuttama laajuus lisääntyisi täten yhdessä ainoassa vuodessa viidennellä osallaan. Vuoden 1927—28 suunniteltu noin 12 % tuotannon lisäys ylittäisi huomattavasti esittämäni esimerkit kansantalouden historiasta. Me saamme olla ylpeät siitä, että proletariaatin diktatuuri huolimatta kaikesta Neuvostoliiton köyhyydestä ja sen tekniikan takapajuisuudesta ryhtyessään suorittamaan tähän asti vaikeinta tehtäväänsä, kiinteän pääoman suurentamista, voi samalla jatkaa tuotantonsa lisäämistä vauhdilla mitä yksikään kapitalistinen maa ei ole saavuttanut.

Uuden rakennustyön käytännölliset kysymykset.

Kiinteän pääoman laajennustyössä on otettava huomioon ei ainoastaan mistä ja kuinka paljon varoja otetaan, vaan myöskin kuinka ne käytetään. Vahinko etten voi esittää konferenssille lähempiä yksityiskohtia taloutemme kehittämisen viisivuotissuunnitelmasta. Valtion Suunnittelukomitean puheenjohtajan tov. Krshishanovskin olisi pitänyt tehdä tästä asiasta erityinen selostus. Siitä ei tullut mitään senvuoksi, että kuluvan vuoden kontrollinumerojen laatiminen siinä määrin kuormitti Suunnittelukomitean, että viisivuotissuunnitelmaa, joka pääkohdissaan on jo tehty, ei ole voitu lopullisesti tarkastaa ja jättää puolueen harkittavaksi.

Mielestäni jokaisen tulee olla selvillä siitä, että uutena kehityskautenamme suunnitelmallisella taloudellisella rakennustyöllä on paljon suurempi merkitys kuin aikaisemmin. Rakentamalla laajassa mittakaavassa uusia tehtaita ja tuotantolaitoksia, uusia rautateitä, me sen kautta etukäteen määräämme moniksi vuosiksi teollisuuden kasvun sekä sen eri haarojen suhteellisuuden. Silloin kun on kyseessä miljardien ruplien kiinnittäminen (tänä vuonna sijoitamme yli miljardin ruplaa), niin vähänkin huomattava hairahtuminen tuotannon edelytyksien arvioinnissa synnyttää tulevaisuudessa suhteettomuutta teollisuuden eri haarojen välillä. Sellaisen suunnitelman laatiminen, joka käsittää pitkän taloudellisen kehityskauden, on senvuoksi sangen tärkeä tehtävä ja sen menestyksellisestä suorittamisesta riippuu arvaamattomassa määrässä maan teollistuttamisen onnistuminen.

Kulunut vuosi oli suurten tuotantolaitosten ensimäinen rakennusvuosi ja kuten käy jokaisessa uudessa yrityksessä, olemme mekin osaksi saavuttaneet huomattavaa menestystä, osaksi kärsineet vaikeita vastoinkäymisiä.

Puolueemme periaatteet vaativat, ettei tehtyjä virheitä ja erehdyksiä peitellä, vaan vedetään päivän valoon. Vain siten voimme työssämme nopeasti rajoittaa ne vähimpäänsä määrään. Varsinkin nykyään, kun otamme ensi askeleita uudessa rakennustyössämme on paljastettava tehdyt virheet, sillä niiden jatkuva ilmeneminen tuottaa sekasortoa koko kansantaloudessamme.

Mainitsen joitakin esimerkkejä.

Joitakin aikoja sitten oli tuntuva puute lyijyvalkoisesta, jota tuotettiin ulkomailta. Jotkut läänit pyrkien nähtävästi edistämään yhteistä teollistuttamistyötämme ryhtyivät omalla uhalla ja vastuullaan rakentamaan lyijyvalkoista valmistavia tehtaita. Yksi rakennettiin Leningradiin toinen Rostoviin, kolmas jonnekin muualle (Ääni: Jaroslaviin). Sanalla sanoen, tehtaat rakennettiin ulkopuolelle markkinoiden tarpeen ja ilman että raaka-aineita oli saatavissa. Raaka-aineiden puutteen vuoksi nämä tehtaat ovat vain osittain käynnissä. Kun KTN pyrkii siihen,

ettei tehtaiden tarvitsisi seisoa, jakaa se löytyvät raaka-ainevarastot eri tehtaiden kesken. Kun näiden tehtaiden kuormitus on vain 50—60 %, tuottavat ne tolennäköisesti voiton sijasta tappiota. Kuten näette, olemme me lyijyvalkoisen tuotannon alalla liiaksi teollistetut. (Naurua).

Tämä esimerkki selvää selvemmin osoittaa, kuinka välttämätöntä on talouden rakenustyössä saattaa voimaan ankara ja johdonmukainen suunnitelmallisuus.

Toinen esimerkki. Taganrogissa on nahkatehdas, joka on alallaan Neuvostoliiton ja ellen erehdy Europankin suurimpia tehtaita ja varustettu tekniikan viimeisten vaatimusten mukaisesti. Moskovaan kiiruhdettiin rakentamaan uusi suuri nahkatehdas. Tuloksena on, että raaka-aineiden vähyyden vuoksi joko moskovalainen tehdas on pantava seisomaan tai molemmat saavat käydä vain puolella höyryllä.

Siirryn toiselle alalle. Useiden tehtaiden rakentaminen on riippuvainen koneista, jotka osaksi tilataan omista tehtaistamme, osaksi tuotetaan ulkomailta. Tiedän useampia tapauksia, jolloin ulkomailta tehdyt tilaukset ovat saapuneet, mutta omasta maasta tehdyt eivät ole valmistuneet. Käy myöskin päinvastoin: ulkomailta tilattua koneistoa saadaan odotella! Kuukausia, vuoden jopa kauemminkin ovat täten kiinnitetyt varat mitään hyötyä tuottamatta, koneisto turmeltuu ja vanhentuu tekniikan nopeasti edistyessä. Otan esimerkin. Oli saapunut ulkomailta tilattu tehtaan koneisto, kyseessä oli nähtävästi malmin jalostuslaitos. Kun omilta tehtailtamme tilattua välttämätöntä lisäkoneistoa ei lainkaan kuulunut, rakennettiin erityisiä makasiineja ja kulutettiin niihin 40 tuhatta rpl. Ulkomailta saapunut koneisto pantiin niihin lukkojen taa odottamaan seuraavaa rakennuskautta. Tällaisia esimerkkejä voisi esittää tarpeeksi paljon.

Kaikki tämä on ensimäisten askeltemme hintaa, oppirahoja, jotka saamyyden vuoksi. Kaikesta tällaisesta on ennen pitkää tehtävä loppu.

Mutta löytyy vaikeammanlaatuisia esteitä. Näihin kuuluu teknillinen kehittymättömyytemme, joka kuultaa kaikkialta koko taloutemme alalta. Tarkastakaamme esim. taloudellisia suhteitamme ulkomaihin. Usein on tilattu ulkomailta aikoja sitten vanhentuneita koneita. Usein ei osata tehdä oikeita tilauksia tahi panna saapuneita koneita käyntiin. Tekniikan kehittymättömyys, teknillisen henkilökunnan riittämätön pätevyys, ammatillisten tietojen ja taitojen puute, kaikki tämä vaivaa talouttamme ylhäältä alas asti. On mahdotonta nostaa maan teknillistä tasoa, ellei kohoteta spesialistien lukumäärää ja ammattipätevyyttä, ellei työläisten ammattitaito lisäänny ja heitä tutustuteta tekniikan uusiin saavutuksiin (tuotantokonferenssien y.m. kautta) ja ellei paranneta niin alempien kuin ylempienkin teknillisten oppilaitosten koko opetustapaa.

Myönnettäessä varoja uusien tehtaiden rakentamiseen on huomio etupäässä kiinnitettävä koneteollisuuden kehittämiseen, jolla alalla me olemme ulkomaista kaikissa suhteissa jälessä. Me emme itse kykene rakentamaan edes yhtä ainoata kunnollista sähköturbiinia. Samoin monia muita koneita, jotka ovat aivan välttämättömiä maan teollistuttamiseen, emme pysty enempää suunnittelemaan kuin rakentamaankaan. Meidän on opittava itse rakentamaan koneita, turvatta koneteollisuuden kehitys Neuvostoliiton alueella.

Heikompia renkaita maan yleisessä talousjärjestelmässä tulevat lähiaikoina olemaan polttoaineiden ja sähkövoiman tuotanto sekä liikennelaitos. Muistettaneen, että puolueen päätöslauseissa lokakuusta asti jatkuvasti mainitaan nämä alat taloutemme heikompina kohtina. Haluaisin varoittaa pitämästä sitä, mitä teeseissä on näistä taloutemme haaroista sanottu, vain entisen toistamisena.

me maksaa huonon järjestyneisyytemme ja kurimme, puuttuvan suunnitelmallisuuden ja työhön kykenemättö-
On välttämättömästi pidettävä mielessä, että Donin alueen hiilituotanto viime vuonna kohosi 500 milj. puudalla ja että se tänä talousvuotena jälleen kohoaa 300—400 milj. puudalla. Kahdessa vuodessa on Donin alueen hiilituotanto siis noussut lähes miljardilla puudalla. Tämä on niitä edistysaskeleita, jotka saattavat meidät olemaan ylpeitä saavutuksistamme taloudellisella alalla. Muiden hiilialueiden tuotanto ylittää sota-ajan edellisen tason. Nykyiset lämmitysainekysymyksessä esiintyvät vaikeudet ovat yhteydessä hiili- ja nafta-alueilla tapahtuneiden suurien saavutusten kanssa ja koskevat käytettävänä olevan koneiston riittämättömyyttä.

Mitä sähkövoiman tuotantoon tulee, lisääntyy se yksistään v. 1926 kuluessa 150,000 kilovattia eri alueiden sähköasemilla. Huolimatta tästä on sähkövoiman tarve siksi suuri, että esim. Moskovan Neuvosto on jo ryhtynyt sähkönkulutuksen säännöstelyyn. Lähivuosina vaikeudet tässä suhteessa vain kasvavat ellei kiirehditä uusien asemien rakennustöitä ja laajenneta entisiä. Polttoaineet ja sähkö määräävät koko maan taloudellisen kehityksen ja varsinkin kaupunkilaisväestön koko elämän. Ei ainoastaan koko teollisuuden ehdoton riippuvaisuus polttoaineista ja sähköstä, vaan myöskin uusien talojen rakentaminen, työläisten elintason kohottaminen, tuotannon järkiperäistyttäminen, raitiotieliikenteen laajentaminen ja kaupunkien valaistuksen parantaminen vaativat meitä ponnistamaan kaikki voimamme estääksemme syntymästä polttoaine- ja sähköpulaa. Ensisijassa on meidän juuri polttoaine- ja sähköteollisuuteen myönnettävä varoja siinä määrin, etteivät ne estä muiden kansantalouden haarojen kehitystä.

Polttoaine-, sähkö- ja metalliteollisuuden ohella on meidän kiinnitettävä erityistä huomiota liikennelaitoksen taloudelliseen puoleen. Tavarankuljetus rautateillä ei ole ainoastaan saavuttanut rauhanaikaista määräänsä, vaan on jonkun verran suurentunutkin. Kuluneena vuonna tavaran kuljetus lisääntyi tyydyttävästi. Siitä huolimatta liikennelaitos tuotti tappiota. Tappion suuruudesta kiistellään: mainitaan sen nousevan 50—100 milj. rpl. Tappion syynä on se, että rakennettaessa uusia tehtaita ja tuotantolaitoksia, kaupunkitaloja y.m. sellaisten tavarain kuljetus on tavattomasti lisääntynyt, joilla on alhaiset tariffit, korkeatariffisten tavarain kuljetus vähentynyt. Edellisten kuljetus kasvoi 53,5 prosentista edellisenä vuonna 64,9 prosenttiin, jälkimäisten väheni 46,5 prosentista 35 prosenttiin. Tavaroita, joiden kuljetusmaksut ovat alhaiset, ovat polttoaineet, rakennustarpeet, puutavara, sementti j.n.e. ja niiden kuljetus tuottaa tappiota. On aivan uuden rakennuskautemme luonteen mukaista että näiden tavaroiden kuljetus on lisääntynyt, mutta rautateille se on tuottanut tuntuvia tappioita.

Tämän tähden meidän on ollut pakko korottaa rautateiden kuljetusmaksuja. Koroituksen pitäisi tuottaa kuluvana vuonna noin 110 milj. rpl. Toimenpide on arkaluontoinen, mutta herättänee tuskin vastustusta sen vuoksi, että kuljetusmaksut edelleenkin jäävät rauhanaikaisia huomattavasti alhaisemmiksi. Rautateiden kuljetusmaksuindeksi on vieläkin tuntuvasti pienempi yleistä tavaraindeksiä.

Joidenkin tovereiden mielestä on se osa teesejä, jossa kosketellaan byrokratismin vastustamista, säästäväisyyspolitiikkaa ja hallinnon alalla esiintyviä uusia tehtäviä, liian epäselvä ja antaa senvuoksi aihetta väärinkäsityksiin.

Tällainen arvostelu johtuu todennäköisesti siitä, ettei nimenomaan luetella mitä on tehtävä ja millä talouden hallinnon aloilla. Teeseissä sanotaan: "asetettava kysymys koko taloudelli-

sen hallintokoneistojärjestelmän tarkistamisesta". Mutta mitään ei sanota siitä, koska ja millä tavalla tarkistus on toimitettava ja minkälaisia muutoksia on aikaan saatava. On selvästi teollistuttamisen etujen mukaista, että ollaan mahdollisimman säästäväisiä varojen käytössä ennen kaikkea hallinnollisen koneiston tarpeisiin. Aivan samoin on selvää, että tiukka talouskomento vaatii taloudenhoidon järkiperäistyttämistä, virastojen työmetodien parantamista sekä byrokratismin vastustamista.

Jokaisella maan teollistuttamiseksi ottamallamme askeleella nousee eteemme yhä monimutkaisempia sosialistisen yhteiskunnan järjestämiskysymyksiä. Teollistuttamisprosessi ei ainoastaan lisää työväenluokan ja sen järjestöjen merkitystä ja saata luokkavoimien suhdetta proletariaatille edullisemmaksi, vaan se tekee myös välttämättömäksi niiden toimintamuotojen muuttumisen, joiden kautta työväenluokka vaikuttaa koko taloudelliseen ja poliittiseen elämään. On itsestään selvää, että lokakuun vallankumouksen jälkeen luomamme taloudellinen hallintojärjestelmä ei kaikissa suhteissa ole nykyisten tehtävien tasalla. Se syntyi aikana, jolloin kansalaissodan raivotessa ja rappiotilan lisääntyessä keskitetyn valtiokoneiston avulla otettiin omiin käsiin porvariston hylkäämät tuotantolaitokset. Myöhemmin sen rakennetta huomattavassa määrin täydennettiin, mutta vielä nykyäänkin sen toimintatapa perustuu epäluuloon kaikkia alempia renkaitaan kohtaan. Ei alun pitäen enempää kuin myöhemminkään valtion taloudellista hallintoa järjestetty sellaiseksi, että se voisi ottaa hartioilleen maan teollistuttamisen. Se oli kokonaan sovellettu hoitamaan jo toimivia tuotantolaitoksia olosuhteissa, jotka aikaa myöten huomattavasti muuttuivat. Meidän on harkittava, missä määrin menneinä aikoina luotu talouden hallintojärjestelmä soveltuu maamme nykyisiä taloudellisia tehtäviä suorittamaan. Valaistakseni tätä sekä niitä puolia, joihin meidän on kiinnitettävä vakavinta huomiota, luen otteita kirjeestä, jonka olen saanut eräältä spesialistilta. Olen aikoinaan tuntenut hänet vallankumouksellisena. En tiedä, kuuluuko hän puolueeseen vai ei, mutta pidän hänen olevan sangen lähellä puoluetta. Hän kirjoittaa minulle, kuten vanhalle tuttavalle avoimesti ja suorasukaisesti. Luen joitakin otteita hänen kirjeestään:

"Viisi vuotta sitten otin teidän suostumuksellanne tehtäväkseni rakentaa meidän oloissamme uuden tuotantolaitoksen, jonka synty kokonaan perustuu uuden yhteiskuntajärjestyksen luovaan voimaan. Tämä laitos muodostaa uuden teollisuuden alun, teollisuuden, jonka loistavaan tulevaisuuteen en usko ainoastaan minä, vaan myöskin etevimmät teknologimme.

Halusin käytännössä osoittaa, että kunniallinen, tehtävässään uskollinen spesialisti, joka syvästi luottaa neuvostojärjestelmään, voi meidän oloissamme saada paljon aikaan. Tähän asti en ole turvautunut mihinkään persoonallisiin "suhteisiin", sillä olen ollut sitä mieltä, että tiedoilla ja työkyvyllä varustettu voi voittaa kaikki esteet. Olen tämän tehtävän suorittamiseen uhrannut 5 vuotta elämästäni. Uskomattomissa vaikeuksissa jännittämällä kekseliäisyyteni äärimmilleen ja koko ajan rohkaisten avustajiani olen voittanut esteen toisensa jälkeen. Nyt on kaikki melkein valmiina. Luomalla pikaisenkin silmäyksen oheen liittämiini kopioihin KKTN valtion teollisuushallinnon selostuksesta ja läänin raha-asiain osaston tarkastuspöytäkirjasta tulette tästä vakuutetuksi. On jälellä vain 2—3 kuukauden työ, mutta siitä huolimatta tunnen, etten vallitsevassa tilanteessa voi suorittaa tehtävää loppuun, kun sydämeni ja hermoni eivät enää kestä. Kiihtymys tehtävään ja työinto häviävät, turhaan kulutetut voimat heikkenevät ja jää vain jälelle vanha bolshevistinen itsepintaisuus,

tottumus vastuunalaisuuden vuoksi taistelemaan viimeiseen asti annetun tehtävän täyttämiseksi. Mutta sitäkin jäytää tietoisuus siitä, että poljen paikallani, että hyödyttömästi kulutan voimani ja kykyni. Arvostelkaa itse voiko tehdä hedelmällistä työtä seuraavissa olosuhteissa:

Jokaikisenä vuonna olemme työhön välttämättä tarvittavista varoista saaneet vain pikku eriä, mitättömiä ropoja. Tämän johdosta esim. lokakuun 1 päivään 1925 rakennustöihin ja sisustamiseen käytetty rahamäärä nousee 332,025 rpl. 50 kop. yli myönnettyjen varojen. Kuinka tuo summa on saatu kokoon? Osaksi saatu etuanteina tavaran tulevilta ostajilta, osaksi kerätty minun vekseleilläni. Tiedän, että valtion budgettiin kuuluvan laitoksen johtajana minulla ei ole oikeutta kirjoittaa vekseleitä. Mutta siitä huolimatta ne kaikkialla RSFSR:ssä diskontataan luottamuksesta nimeen, joka kertaakaan vielä ei ole pettänyt. Rahaosoitusten asemesta on meitä onnellistutettu — lukemattomilla tarkastuksilla. Siten tekivät meillä esim. v. 1925 tarkastuksen seuraavat:

1) Läänin raha-asiain osasto,
2) Läänin työosasto,
3) KKTN tarkastuskomitea,
4) KKTN rakennustöiden osasto,
5) KKTN määräämä erikoiskomitea.

Lisäksi paikalliset ujestivirastot.

V. 1926:

1) Raha-asiain komisariaatin ja Työläis-talonpoikaistarkastuksen yhtynyt komitea,
2) Läänin Työläis-talonpoikaistarkastuslaitos,
3) Läänin raha-asiain osasto,
4) Läänin GPU,
5) Prokuraattorin virasto,
6) Ilmailuosasto,
7) KKTN kemiallinen jaosto.
8) KKTN rakennustöiden jaosto,
9) Läänin työosasto ja monet muut.

Yksistään heinäkuun kuluessa — 6 komiteaa. Lisäksi jokainen komitea pitää velvollisuutenaan pitää tarkastuksensa kiireellisempänä työaikana.

Minun aikaani kulutetaan mitä hyödyttömimmällä tavalla kaikenlaisiin selostuksiin, istuntoihin, neuvotteluihin, sovitteluihin. Selostuksia vaatii keskus, selostuksia vaatii lääni, selostuksia vaatii ujesti. Laitoksen työläiset ovat jakaantuneet kolmeen ammattiliittoon, rakennustyöläisten, puutyöläisten ja maa- ja metsätyöläisten liittoihin. Nämä ovat muodostaneet kolme työläiskomiteaa, kolme tuotantokomiteaa, kolme hinnoittelu-konfliktikomiteaa. Jokaiseen on kerittävä, kaikki vaativat minun osan ottoani ja jos kieltäydyn, niin loukkaantuvat. Milloin jää minulle aikaa työntekoon?"

Edelleen hän valittaa muita vaivojaan ja liittää oheen todella merkillisen asiakirjan, mikä varsinaisesti saattoi hänet kääntymään minun puoleeni. Hän oli saanut seuraavasisältöisen paperin:

"N:n tehtaan v a n h e m m a l l e m i l i i s i l l e.

Tämän saatuanne pyydän lähettämään GPU:n läänin osaston ujestivaltuutetun kansliaan kansalainen N. tutkittavaksi häntä koskevassa asiassa.

GPU:n läänin osaston ujestivaltuutettu.

(Allekirjoitus)."

Ikäänkuin liitteenä ylläolevaan oli kirjeen lähettäjä samanaikaisesti saanut apulaiseltaan selittävän ilmoituksen, ettei tähän kutsuun, kuten puhelinkeskustelusta GPU:n agentin kanssa oli tälle selvinnyt, ollut mitään vakavaa syytä. Se oli vain poikamainen kirje GPU:n agentin taholta, joka tahtoi osoittaa myöskin olevansa päällikkö.

Otin selkoa koko tästä asiasta sain tietää, että minkäänlaista tutkimusta mainitun henkilön suhteen ei oltu määrätty toimitettavaksi! Kaikki pitivät häntä kunniallisena miehenä, josta kukaan ei voinut epäillä mitään. Keskustelin samassa läänissä olevien toverien kanssa ja jokaisen mielestä hän on ehdottomasti luotettava hen-

kilö, joka itseuhrautuvasti, innokkaasti ja täysin rehellisesti toimii hänelle uskotussa tehtävässä. Jos moisia tarkastuksia ja lisäksi tekoja sellaisia kuin tämä GPU:n edustajan juttu, tehdään kaiken epäilyksen ulkopuolella olevassa tapauksessa, laitoksessa, minkä johdossa on Iljitshin, minun, Krshishanovskin ja Buharinin tuntema, meidän kanssamme maanalaista työtä tehnyt henkilö, niin mitä tehdäänkään muiden suhteen? Ja voiko tällaisen järjestelmän vallitessa tulla vakuutetuksi siitä, että myönnetyt 1,050 milj. rpl. käytetään tarkoituksenmukaisesti peruspääoman laajentamiseen? Minun mielestäni ei.

(T s h u b a r: Miljardi tarkastuksiin ja 50 miljoonaa rakennustyöhön!)

Luonnollisesti hyvien spetsien ohella löytyy huonojakin. Mutta työväenluokan on opittava eroittamaan ne toisistaan, tuettava hyviä kaikilla tavoin ja huonoja rangaistava. Olosuhteet, joissa mainittu spesialisti työskenteli, olivat aivan luonnottomat. Tuskinpa koko tämä edesvastuuton tarkastus- ja kontrolloimisjärjestelmä voi saada työt menestyksellisesti sujumaan tulevan rakennuskauden kuluessa. Oleellista koko tuolle menneinä vuosina syntyneelle koneistolle on ensiksikin se, ettei sen välittömänä tehtävänä suinkaan ollut maan teollistuttaminen ja toiseksi että se on byrokratismin saastuttama. Tämän olemme aina myöntäneet. Mutta tuo tauti on entistä vaarallisempaa aikana, jolloin meidän vaikeissa olosuhteissa täytyy kuluttaa suunnattomia summia maan teollistuttamiseen. En tahdo esittää esimerkkejä byrokraattisesta sekasorrosta käytännöllisen neuvostotyön alalla, mainitsen vain hiukan omista kokemuksistani.

Usein en voi kansankomisariaatissa saada käsiini niitä henkilöitä, jotka päättävästi ja varmasti tarttuisivat kiinni maan teollistuttamista koskeviin käytännöllisiin kysymyksiin, en löydä elimiä, jotka nuo kysymykset nopeasti ja täsmällisesti ratkaisisivat. Sellaista koneistoa ei lainkaan ole olemassa. Meidän hallinnollinen koneistomme oli sovellettu kokonaan toisenlaisia tehtäviä varten. Koko kysymyksen ydinkohtana ovat luonnollisesti ne käytännölliset toimenpiteet, joihin meidän nyt on ryhdyttävä. Kuka kulloinkin on vastuunalainen ja mistä? Missä asteessa asiat lopullisesti ratkaistaan? Minkälaiset suunnitelmakysymykset ovat ennakolta harkittavat ja missä järjestyksessä se tapahtuu? Mitään tarkkoja yleispäteviä ohjeita en tässä ryhdy antamaan. Onko tarpellista tarkastaa laki trusteista? Mielestäni on. Byrokratismin tauti näyttäytyy kaikkein tuhoisimpana taloudellisen työn alalla, mutta ehkäpä on myös tarkistettava niin valtiokoneistomme työskentelytapaa kuin neuvostojenkin toimintamuodot ei yksinomaan byrokratismin vähentämiseksi, vaan myöskin niiden muovailemiseksi sellaisiksi että ne osaltaan edistäisivät teollistuttamistyötä. Jos konferenssi hyväksyy tehdyn esityksen, tullaan lähitulevaisuudessa harkitsemaan mitkä muutokset ovat tarpeellisia ja v ä h i t e l l e n toteuttamaan ne. Olisi lievimmin sanoen omituista ajatella että me yhdellä iskulla voisimme muuttaa vuosien kuluessa luomamme järjestelmän. Ryhtyessämme tarkastamaan koko taloudellisen ja valtiollisen koneistomme vähentääksemme niihin juurtunutta byrokratismia ja soveltaaksemme ne uusia tehtäviä varten, tulemme kaiketi tekemään yhden ja toisen erehdyksen. Se ei liene vältettävissä, mutta tämä asianhaara ei kelpaa vallitsevan järjestelmän puolustukseksi.

Teollistuttaminen ja maatalous.

Esitykseni puolueen talouspolitiikan pääperiaatteista jäisi liian puutteelliseksi ja yksipuoliseksi, ei ainoastaan muodollisesti, vaan olennaisestikin, ellen myös käsittele teollistuttamista sen suhteessa maatalouteen. Puolueen kannan maataloutta koskevissa

kysymyksissä sekä suhtautumisen talonpoikaistoon tulee soveltua yhteen puolueen yleisen politiikan kanssa. Näihin asioihin on sitäkin suuremmalla syyllä kajottava, kun puolueen suhtautuminen talonpoikaistoon on oppositsionin taholta joutunut kiivaiden hyökkäysten esineeksi.

Puolueen KK:n täysistunnossa huhtikuussa todettiin ilmenneen kaksi toisilleen vastakkaista näkökantaa puolueen maatalouspolitiikkaa ja suhdetta talonpoikaistoon koskevissa kysymyksissä. Toisen mukaan on erikoisesti hoivattava maataloutta, sen kehittämiseen myönnettävä mahdollisimman suuria summia ja vasta seuraavina kehityskausina siirryttävä maan teollistuttamiseen. Toinen näkökanta kärjistäyttäisi teollistuttamista siinä määrin, että sen ohjeita seurattaessa teollisuutemme suhde maatalouteen muodostuisi samanlaiseksi kuin Englannin suhde siirtomaihin. Tämä näkökanta pitää maataloutta vain tulolähteenä, josta teollisuus ammentaa kehittämiseensä tarvittavat varat.

Molemmat nämä näkökannat edustavat häviön henkeä, kummankin on niin XIV puoluekokous kuin huhtikuussa pidetty KK:n täysistunto hyljännyt. Siitä huolimatta puolueen suhde talonpoikaistoon on teollistuttamiskysymyksen yhteydessä edelleen väittelyn alaisena sekä sanomalehtien palstoilla että työläisten kokouksissa.

Teollistuttamisen tulee käytännössä perustua sellaiseen puolueen ja valtion harjoittamaan talouspolitiikkaan, että koko teollisuuden kaikin puolinen kehittäminen samalla luo suotuisat ehdot maatalouden tuotantovoimien kehitykselle. Teollisuuden kehittyminen on talonpoikien etujen mukaista ei ainoastaan siten, että heille sen kautta käy mahdolliseksi ostaa yhä parempia teollisuustuotteita ja työaseita yhä halvemmilla hinnoilla vaan myös siinä mielessä, että teollisuus kehittyessään yhä suuremmissa määrin ostaa heidän tuottamiaan raaka-aineita. Tässä ei ole tarpeen osoittaa, mikä merkitys koneilla, esim. traktorilla on maatalouden kehitykseen. Ainoastaan Putilovin tehdas on meillä sovellettu valmistamaan traktoreita. Mutta nekin tulevat 5—6 kertaa kalliimmiksi kuin ulkomailla. Meillä valmistettujen traktorien lukumäärä on perin mitätön. Tänä vuonna me voimme hankkia traktoreita vain maatalouskommuuneille ja koneosuuskunnille, eikä näillekään kaikille. Me voimme tyydyttää vain viidennen osan maaseudun kysynnästä. Traktoritehtaan rakentaminen Stalingradiin on niin työläisten kuin talonpoikienkin etujen mukainen, sillä tämän tehtaan valmistamat traktorit tulevat aikanaan olemaan maaseudun tärkeimpiä voimakoneita. Kysymystä voisi tietysti valaista lukemattomilla muilla tämän tapaisilla esimerkeillä. Maatalouden kehitys meillä on kokonaan riippuvainen teollistuttamisen edistymisestä. Teollisuuden laajeneminen ratkaisee myöskin kysymyksen maaseudun liikaväestön kohtalosta. Huomattava määrä talonpoikia, joiden työvoiman käytölle ei ole tilaa maataloudessa, voi vain teollisuuden kasvaessa löytää ansiomahdollisuuksia kaupungissa.

Täten sekä kuluttajana että tuottajana talonpoikaiston edut vaativat teollisuuden kehittämistä. Sen ohella on maatalous suuremmassa määrin kuin tähän asti sovellettava tyydyttämään teollisuuden tarpeita. On pelkkää hölynpölyä väittää, että tätä nykyä vallitseva eräiden teollisuustuotteiden näkkä johtuisi koneiden ja työvälineiden puutteesta. Tämä ei pidä paikkaansa. Viime ja tänä vuonna ei puuvilla-, villa- ja nahkatavaroiden vähyys riippunut työvälineiden, vaan raaka-aineiden, kuten villan, puuvillan, nahan y.m. puutteesta.

Tältä näkökannalta katsoen on pidettävä erittäin vaarallisena ilmiönä sitä maataloudessa ilmennyttä teknillisten tuotteiden kasvumäärän hidastu-

mista, mikä oli havaittavissa jo kuluneena vuonna. Niiden maataloustuotteiden tuotanto, joita teollisuudessa käytetään raaka-aineina, on tänä vuonna noin 94 % viime vuoden tuotannosta. Samoin on huomattavissa karjakannan kasvun hidastuminen. Tähän olemme suureksi osaksi itse syypäät. Varsinkin hintojen säännöstelyssä tehdyt virheet ovat tässä olleet vaikuttavina tekijöinä. Samalla kuin viljatuotteiden hintoja ylenmäärin koroitettiin, alennettiin suuresti pellavan ja muiden teknillisten tuotteiden hintoja. Talonpoikaisto otti huomioon epäsuotuisat konjunktuurit ja ryhtyi kasvattamaan niitä hyödykkeitä joista se sai suuremmat tulot. Seurauksena esiintyy nyt teknillisten hyödykkeiden tuotannon väheneminen. Tähän asti on kaikissa kokouksissa yksinpä KK:n täysistunnoissa ja puoluekonferensseissa perinpohjin keskusteltu viljanhintakysymyksestä. Mutta hyvin vähän on kiinnitetty huomiota raakatuotteiden hintoihin; ne eivät ole herättäneet yleistä mielenkiintoa. Meille tärkeiden raakatuotteiden hintapolitiikka ei ole ollut tarpeeksi tarkan pohdinnan alaisena, koko kysymystä kun on pidetty toisarvoisena. Hinnat ovat usein harkitsematta määrätyt milloin miksikin kuukausiksi ja yhtä ja toista aluetta käsittäviksi. Yleensä ei maatalouden raakatuotteiden hinnoittelussa ole seurattu kyllin johdonmukaista, kiinteää suuntaa. Tällä alalla tehdyt virheet ovat korjattavat hinnalla millä hyvänsä ja mitä pikemmin sitä parempi. Sillä on itsestään selvää, että mitä vähemmän raaka-aineita maassa tuotetaan, sitä enemmän on niitä hankittava ulkomailta. Tämän vuoden tuontiin sisältyy yli 40 pros. raaka-aineita (puuvillaa, villaa, nahkaa y.m.). Maataloutemme heikkouden vuoksi meidän täytyy kuluttaa valuuttaa raaka-aineiden ostoon ulkomailta. On välttämättä ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotta se ristiriita, mikä tässä suhteessa on vallalla maatalouden ja teollisuuden välillä, lähitulevaisuudessa poistettaisiin.

Teknillisten hyödykkeiden viljelemisen edistämiseksi on ehdottomasti otettava päiväjärjestykseen kysymys maataloustuotteiden hintojen säännöstelystä alueittain kaikessa laajuudessaan. Siinä ei ole katsottava ainoastaan eri tuottajaryhmien hetkellisiä etuja, vaan ennen kaikkea koko kansantalouden yleistä etua.

Puolueen suhtautumisessa talonpoikaistoon esiintyy erittäin polttavana kysymys talonpoikien luokkaryhmittymiin jakaantumisesta.

Jotkut oppositsioniin kuuluvat toverit esittävät maaseudulla tapahtuvat ryhmittymiset siten, että lokakuun vallankumouksen jälkeisissä oloissa "taloudellinen kehitys tekee maaseudun varakkaammat kerrokset kapitalistiseksi porvariluokaksi. Lokakuun vallankumouksen katkaisemia säikeitä historia on uudelleen ryhtynyt punomaan" (tov. Preobrashenskin puheesta kommunistisessa Akatemiassa). Oppositsioni pitää täysin todistettuna, että maaseudulla tätä nykyä ovat käynnissä aivan samat ryhmittymisprosessit kuin tsaarivallan aikana yksityisen maanomistuksen ja kartanoherrojen komennon vallitessa, että lokakuun vallankumouksella ei ole ollut mitään huomattavaa, pysyvää vaikutusta maaseudun voimasuhteisiin, joten "vallankumouksen katkaisemia säikeitä historia on jälleen alkanut punoa". Tällaiseen selitystapaan on puolueen kiinnitettävä huomionsa. Tätä "teoriaa" on tarkastettava tosiasioiden valossa sitä suuremmalla syyllä, kun samojen toverien mielestä maaseutupolitiikkamme on "paikallaan polkemista, luovailemista, myönnytysten tekemistä pikkuporvaristolle. Lopuksi on antauduttava tämän hyökätessä". . .

Tällaisia syytöksiä tehdään puoluetta vastaan talonpoikaiston ryhmittymiskysymyksen yhteydessä. Sen vuoksi pyysin tilastotieteilijöitämme hankkimaan mahdollisimman tarkat tiedot

talonpoikaiston ryhmittymisprosessista. Esitän tilastohallinnon antamat 35 lääniä koskevat tiedot.

	1922	1923	1924	1925
Kylvettyä maata ei laisinkaan	6,9	5,3	4,8	4,2
Kylvöala 2 desjat. asti	46,	49,7	36,6	32,
» 2—6 »	40,3	44,	46,7	49,3
» 6—10 »	5,6	7,8	9,	10,2
» yli 10 desjat. .	1,2	2,2	2,9	3,3

Taulukosta näkyy, että niin taloudet, joilla ei ole kylvettyä maata, kuin kääpiötaloudetkin (kylvöala 2 desj. asti) vuosi vuodelta vähenevät. Toiselta puolen on huomattavissa sellaisten talouksien lisääntyminen, joiden kylvöala on yli 10 desj.

Esitän täydentäviä summittaisia tietoja talonpoikaiston ryhmittymisestä RSFSR:ssä karjakannan mukaan. Tiedot ovat raha-asiain kansankomisariaatin laskelmat kyläkuntien veroluettelojen yhteenvetotauluista.

	v. 1923 -24	v. 1925 -26
Karjattomia talouksia	17 %	15 %
Taloudet jotka omist. 1—2 päätä	63 %	60 %
» » » 3—4 »	18 %	22 %
» » » 5 tai enemmän	2 %	3 %

Huomattavissa on siis karjattomien tai vähäkarjaisten talouksien prosenttimäärän väheneminen sekä 3—4 päätä omistavien talouksien lisääntyminen. Samalla voidaan havaita enemmän kuin 4 päätä omistavien talouksien hiukan lisääntyneen.

Minulla ei ole käytettävinäni suoranaisia tietoja uusien voimakoneiden varsinkin traktorien jakautumisesta eri ryhmien kesken. Mutta päättäen siitä järjestelmästä, mikä meillä on käytännössä traktorien myyntiin nähden, on suurin osa niistä vähävaraisten kerrosten käsissä, jotka ovat muodostaneet koneosuuskuntia, maatalouskommuuneja j.n.e.

Mitä merkitsee talonpoikaiston luokkakerroksiin jakautuminen ja kuinka se ymmärrettiin entiseen aikaan? Talonpoikaiston ryhmittyminen oli itseasiassa keskivarakkaan kerroksen jakautumista kahteen äärimmäiseen siipeen. Sekä köyhin kerros että hyvin voipa kulakkikerros lisääntyivät keskivarakkaan vähetessä. Talonpoikaiston ryhmittyminen ei esiinny tätänykyä tällaisessa puhtaassa, "klassillisessa" muodossa. Karjattomat taloudet, taloudet, joilla ei ole maata kylvössä sekä kääpiötaloudet vähenevät kaikkien muiden talousryhmien lisääntyessä. Keskivarakas kerros ei suinkaan hajaannu vaan kasvaa ja sen merkitys yhä suurenee senkautta, että osa köyhää talonpoikaistoa (meidän maaseutupolitiikkamme ansiosta) muuttuu keskivarakkaaksi.

Samanaikaisesti osa köyhintä talonpoikaistoa proletarisoituu, ja osa hyvinvoivasta kerroksesta yhtyy kulakkiainekseen, joka tulee yhä vaikutusvaltaisemmaksi, toimeliaammaksi ja aktiivisemmaksi.

Mikä on esittämieni talonpoikaiston kylvöalaa ja karjakantaa koskevien tilastotietojen poliittinen merkitys? Ne osoittavat havainnollisesti, että maan kansallistuttaminen, veroitus- sekä maatalouden luotonantopolitiikkamme, köyhän talonpoikaiston järjestäminen ja erityisen rahaston perustaminen sen kohottamiseksi, kooperatiivit, maataloudelliset osuuskunnat ja vihdoin puolueen ja neuvostojen politiikka ovat antaneet talonpoikaiston ryhmittymiselle uuden suunnan.

Maaseudulla tapahtuville ryhmittymisprosesseille on siis ominaista se, että niiden suunta ja nopeus ovat toiset kuin ennen vallankumousta. Vielä nykypäivinäkin jatkuu köyhien talonpoikien maanomaksumisprosessi. Karjan ja työvälineiden puutteen vuoksi he eivät tähän asti ole voineet sanottavasti viljellä agraarivallankumouksessa saamaansa maata. Talouden yleisen kohoamisen pohjalla jatkuu ja voimistuu köyhien talonpoikien maanomaksumisprosessi. Senvuoksi ovat ne näkökannat vääriä, joiden mukaan maaseudulla tapahtuvat ryhmittymiset ovat

samanlaisia kuin ennen vallankumousta. Näissä näkökannoissa on häviön hengen leima, perustukoot ne sitten yksinkertaiseen tietämättömyyteen maaseudulla tapahtuviin prosesseihin nähden tahi jatkuviin tappiokuvitelmiin jokaisen vaikeuden eteen jouduttaessa. Näiden näkökantojen edustajat ovat laatineet maatalouden verotuspolitiikkaa varten uuden ohjelman. Ensimäisenä esitti tämän ohjelman tov. Trotski siinä vastalauseessa, jonka hän liitti huhtikuun täysistunnon talouspolitiikkaa koskevaan päätökseen. Tässä vastalauseessa sanotaan: "Maatalousvero on tärkein vipu kansantaloudellisessa pääomien kasaamisessa". Äärimmäiset teollistuttamisen kannattajat eivät tahtoisi välitettävän mistään rajoista varoja haalittaessa teollisuuden hyväksi. Jos me täksi vuodeksi määräisimme teollistuttamiseen vaikkapa 5 miljardia, niin jo huomiseksi meille toimitettaisiin päätöslauselma, jossa vaadittaisiin luovutettavaksi vähintäin 4 miljardia lisää. Vaikka olisi kyseessä vain täksi vuodeksi määrätyt 1,050 miljoonaa ruplaa, niin "tärkeimmän vivun", maatalousveron, tulisi tästä summasta antaa ainakin joku sata miljoonaa ruplaa, muutenhan ei olisi mitään järkeä siinä, että sanotaan maatalousveroa "tärkeimmäksi vivuksi pääomien kasaamisessa". Mutta ennenkuin tämä kävisi mahdolliseksi, olisi maatalousvero koroitettava vähintäin kaksinkertaiseksi, sillä eihän voi sanoja "vipu", "tärkein vipu" j.n.e. käyttää vain joistakin miljoonista ruplista. Talonpoikien lisäverotusta kannattavat monet oppositsionin jäsenet (esim. tov. Preobrashenski y.m.) antaen tälle lisäverotukselle hyvin suuren sekä käytännöllisen että periaatteellispoliittisen merkityksen.

Yhtenäinen maatalousveromme on siten järjestetty, että se raskaimpana kohtaa kulakkeja ja maaseudun hyvinvoipia kerroksia. Varakkain osa, noin 15 %, maksaa 47 % veron kokonaismäärästä ja noin 25 % talonpoikaistosta on veronmaksusta vapaa. Osoittaakseni, kuinka pienet meillä on mahdollisuudet verotaakan lisäämiseen, otan esimerkin elävästä elämästä. Ne elimet, joiden tehtävänä on ottaa selkoa verorasituksista ja määritellä veroittamisen korkein mahdollinen raja, tekevät tutkimuksiaan eri alueiden kylissä. Mainitsen esimerkkinä erään talouden Moskovan läänin Bronitskin ujestin Bykovin volostista. Mainitulla taloudella on tuloja 1,248 rpl. ja maksaa yhtenäistä maatalousveroa 254 rpl. 50 kop. Lisäksi tulevat erilaiset vakuutukset y.m., joten verojen koko määrä nousee noin 400 ruplaan, s.o. noin 32 % tuloista. Siis talous, jolla on tuloja noin 100 rpl. kuukaudessa, maksaa veroina noin 400 rpl. s.o. neljän kuukauden tulot. Sitäpaitsi, kun teollisuustuotteiden vähittäishinnat ovat korkeat, joutuu koko talonpoikaisto sen kautta maksamaan lisää suuria summia. Luonnollisesti voidaan kiistellä siitä, onko itse verotusjärjestelmämme riittävän täydellinen. Tämän vuoden kokemukset osoittanevat sen puutteet sekä mitä muutoksia on aikaan saatava. Olen saanut koko joukon ilmoituksia eri paikkakunnilta verotuksissa tapahtuneista säännöttömyyksistä. Niiden mukaan olisi keskivarakkaillekin joillakin alueilla pantu liian korkeat verot. Nämä ilmoitukset saattavat olla vääriäkin. Mutta missään tapauksessa yhtenäinen maatalousvero ei ole niin pieni, että siitä lisäämisen kautta voisi tulla "tärkein vipu" varojen hankinnassa teollistuttamistarkoituksiin. Erinäiset korjaukset verotukseen ovat mahdollisia: veroasteikko voidaan tarkistaa ja maatalouden kehittyessä veroa jonkunverran lisätäkin samoin kuin joihinkin talonpoikaisryhmiin tahi määrättyihin alueisiin nähden alentaakin. Päivän selvää on, että maatalouden ollessa nykyisellä asteellaan se ei voi luovuttaa mitään suurempia lisäsummia teollistuttamiseen. Jokainen, joka yhtenäistä maatalousveroa koroittamalla koettaa teh-

dä siinä tärkeimmän vivun varojen hankinnassa teollistuttamistarkoituksiin, hajoittaa vain työläisten ja talonpoikain liittoa.

Talouspolitiikan päivänkysymykset.

a. Yksityispääoma. — Paitsi hyökkäystään puolueen maaseutupolitiikan kimppuun koetti oppositsioni, kuten tunnettua tehdä yksityispääomakysymyksestä suuren "poliittisen pääoman" kysymyksen. Viimeisen puoluekeskustelun kestäessä oppositsioni toi julki ohjelmansa, jonka tov. Sinovjev, (hän on hyvä stilisti) puhuessaan Aviopribor tehtaalla esitti täysin selvässä ja täsmällisessä muodossa. Hän lausui näin: "Byrokratismiin meneviä varoja supistetaan puolella miljardilla. Kulakkeja ja nepmanneja kiristämällä saadaan toinen puoli miljardia. Voitamme miljardin, panemme puolet teollisuuteen ja toisella puolella lisäämme työpalkkoja. Siinä parilla sanalla sanottu taloudellinen ohjelmamme."

Toisen laajemman talousohjelman esitti "Bolshevikin" 18 N:ossa joku Maislin. Olen kuullut, että sama Maislin on V. M. Smirnovin ja Pjatakovin hyvä tuttava. Tämä Maislin löysi toisen miljardin koroittamalla välttämättömuustavaroiden tehdashintoja 30 prosentilla. Sinovjev kiristi miljardin, Maislin toisen. Kaksi miljardia ei ole nykyään pikku apu teollistuttamisessa. (Naurua. Huutoja: Aluksi riittää! Eläköön teollistuttajat!)

Tästä esimerkistä näkyy, missä puitteissa ja kuinka epätasaisten ehtojen vallitessa puoluekeskustelu kulki. Tov. Sinovjev tulee jatsheikan kokoukseen ja lyö pöytään miljardin (naurua), Maislin on varalla toinen miljardi taskussa kassan tukemiseksi. Meidän kannattajillamme ei ollut mitään tällaisia tarjouksia tehtävänä. Siitä huolimatta nämä molemmat "miljardöörit" saivat takkiinsa jokaisessa jatsheikassa (naurua). Puolueen rivimiehet osoittivat olevansa enemmän perillä talouspoliittisista kysymyksistä kuin oppositsionin johtajat. (Suosionosoituksia. Naurua). Pidän oppositsionin perusteluja tässä asiassa pelkkinä loruina enkä tahdo alentaa konferenssia osoittamalla tehdyt ehdotukset arvottomiksi.

Kun mainittujen miljardien saanti ja kysymys yksityispääomasta ovat yhteydessä keskenään, täytyy minun tästä jälkimäisestä kysymyksestä sanoa joku sana. Heti aluksi tahdon huomauttaa siitä, että mitään ehdottoman luotettavia ja ehdottoman tarkkoja numeroita yksityispääoman määrästä ja kasaantumisesta ei ole olemassa. Tov. Pjatakovin liian suuret laskelmat tässä suhteessa kumosi aikanaan tov. Dsershinski. Tiedot, mitkä itse olen saanut yksityispääoman määrästä ja kasaantumisesta asianomaisilta virastoilta ja erinäisiltä tämän kysymyksen kanssa tekemisissä olevilta tovereilta, eivät mielestäni ole tarkat. Niiden mukaan yksityispääoman kasaantuminen vaihtelisi 100—200 miljoonan ruplan välillä. Vielä kerran huomautan, että minulla ei ole minkäänlaista varmuutta siitä, missä määrin nämä numerot vastaavat todellisuutta. Sensijaan on ehdottomasti toteen näytetty, että yksityispääoman merkitys on vuosi vuodelta säännöllisesti alentunut. Kiinnitän huomionne seuraaviin numeroihin: v. 1923—24 oli yksityispääoman osuus tavaroiden tukkumyynnissä 22 %, nykyään se on 9 %. Vähittäismyynnissä oli yksityispääoman osuus v. 1923—24 57 %, v. 1925—26 se oli alentunut 39 prosenttiin. Näistä numeroista näkyy, että yksityisen pääoman on täytynyt luopua asemasta toisensa jälkeen vieläpä sellaisella talouselämän alalla, jolla se pääasiallisesti toimii. Tuotannon alalla yksityispääoman merkitys on mitätön. Yksityispääoman erityisenä kasaantumislähteenä oli valuuttakeinottelu, n.k. mustapörssi, jonka me likvidoimme. Yksityispääoman kasaantumismäärä on todennäköisesti suurempi kuin ai-

kaisemmin, mutta verrattuna yhteiskunnallisen pääoman paljon nopeampaan kasvuun sen suhteellinen merkitys vähenee. V. 1923 puoluekeskustelun aikana tov. Preobrashenski arvioi yksityispääoman kasaantumisen 600 milj. rpl., nykyään Pjatakovski laskee sen 400—500 milj. rpl. Oppositsioni siis, huolimatta yksityispääoman pelostaan, arvioi sen kasaantumisen vähenevän.

Joka tapauksessa on otettava huomioon se seikka, että yksityispääoma on nykyään paremmin järjestetty ja aktiivisempi kuin aikaisemmin, paremmin soveltautunut nykyisiin olosuhteisiin sekä lujittanut suhteitaan maaseudun varakkaimpiin kerroksiin, joiden aktiivisuus samoin kasvaa. Tekisimme itse asiassa suuren virheen, ellemme huomaisi vaaraa, mikä meitä tässä suhteessa uhkaa.

Luonteenomaisimpana piirteenä sille taistelulle, jota me aina olemme käyneet ja edelleen tulemme käymään yksityispääomaa vastaan ja jonka taistelun muodot ovat riippuvaisia kehityksemme eri vaiheista, on viime aikoina ollut se, että me — valtio, yhteiskunnallistutettu talous — hyökkäämme yksityispääomaa vastaan, eikä se meitä vastaan. Tukkukaupan alalla olemme saavuttaneet merkittäviä voittoja ja olemme huomattavasti edistyneet vähittäiskaupankin valtaamisessa. Meillä on monta koeteltua keinoa käytettävänämme yksityispääoman suitsittamiseksi. Näitä keinoja voidaan suuresti lisätä ja tehostaa ja yksityispääoma tullaan vähitellen syrjäyttämään niiltä talousaloilta, joilla sen toiminta näyttää vähemmän suotavalta., sellaisille aloille, joilla sitä kyetään pitämään paremmin silmällä, ja joilla sen toiminta yleisen edun kannalta kulloinkin on tarkoituksenmukaisempaa.

Me olemme onnistuneet järjestämään yksityisen tavarainkuljetuksen meille voittoa tuottavaksi. Yksityiskauppiaiden varustamisessa valtion teollisuustuotteilla saavutettiin useissa tapauksissa positiivisia tuloksia määräämällä tarkkaan hinnat ja muut ehdot, joilla heidän tuli myydä saamansa valtion teollisuustuotteet. On ryhdytty lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin yksityispääoman vetämiseksi asuntotalojen rakentamiseen. Yksityisten tavaroiden kuljetuksessa tullaan kokeeksi ottamaan käytäntöön erityiset koroitetut taksat ja jos tulokset ovat suotuisat, peruutetaan vissien yksityisten tavaroiden kuljetuskielto ja niille määrätään koroitetut kuljetusmaksut.

Teille on niinikään tiettyä, että työtätekemättömien ainesten verotaakkaa on jonkun verran lisätty. Tämä tapahtui senjälkeen, kun Työ- ja Puolustusneuvoston sekä Raha-asiain kansankomisariaatin kokoonpanossa oli tehty muutoksia. Tuloveron asteettainen nousu on 1½ kertaa korkeampi entistään.

Esitän otteen KKTN yksityispääomakysymystä pohtimaan asettaman komitean ehdotuksesta (huomautan että KKTN ei ole tätä ehdotusta vielä vahvistanut).

”Asteettainen tulovero koroitetaan 45 % asti veroitettavan tuloista lukuunottamatta paikallista lisäveroitusta. Milloin paikallinen lisävero koroitetaan 35 prosentista 50 prosenttiin perusveron määrästä, voi asteettainen tulovero tehdä kaikkiaan 56—67 % tuloista. Erityistapauksissa voi asteettainen tulovero kohota 90 % asti. Verotuksen asteettaisuudesta johtuu, että tuloveron keskimääräinen prosenttiluku tekee vain 8,4 tuloista.”

Jos tämä ehdotus hyväksytään, niin todennäköisesti tulee joidenkin veronmaksajaryhmien tulovero koroittamisen sijasta alennettavaksi.

Suurimpana vaikeutena yksityispääoman veroittamisessa on ollut se, että joukko veronmaksajia on kyennyt salaamaan osan tuloistaan ja siten välttämään ne veroitukselta. Puolue on tähän asti kiinnittänyt liian vähän huomiota verotuskoneiston työhön eikä

ole antanut sille sitä apua ja tukea, mikä on välttämätön, jos tahdotaan saavuttaa ratkaisevia tuloksia yksityis-pääoman veroittamisessa.

Pääsyynä ei ole verolakien puutteellisuus, vaan se, että niitä riittämättömästi sovellutetaan käytäntöön.

Taloudellisten ja hankintajärjestöjemme, kooperatiivien y.m. kasvu sekä veroituselinten järjestäminen ovat tehneet mahdolliseksi ilman minkäänlaista vaaraa maan talouselämälle sovelluttaa laajassa mittakaavassa käytäntöön sellaisia menettelytapoja yksityispääoman toiminnan säännöstelemisessä, joiden soveltaminen 3—4 vuotta sitten oli mahdoton. Pääasiallisimpana heikkoutenamme suhtautumisessamme yksityispääomaan on tarkkojen tietojen ja kontrollin puute. Luotettavien tietojen hankkiminen ja valvonnan järjestäminen ovatkin senvuoksi lähiajan tärkeimmät käytännölliset tehtävämme tässä kysymyksessä.

Selostukseni suunnitelmaan kuului seikkaperäinen esitys viljan viennistä, tavaranälästä, ulkomaankaupasta sekä työ- ja työpalkkakysymyksestä. Mutta kun aika on kulunut pitkälle, en voi näitä selostaa niin tarkkaan kuin olisi tarpeellista selvän kuvan saamiseksi maan taloudellisesta tilasta. Minun täytyy rajoittua näissä asioissa vain lyhyihin huomautuksiin.

b. Viljan maastavienti. — Tämän vuoden sato on 10 % suurempi kuin viime vuoden sato. Tämä käy ilmi vientisuunnitelmassakin. Viljan viennillä on siinä paljon huomattavampi merkitys kuin viime vuonna.

Viljankeräyskamppailu alkoi paljon suotuisammissa olosuhteissa kuin kuluneena vuonna. Viljan hinnat onnistuttiin pysyttämään menneen vuotisia hintoja paljon alhaisimpina sentään yleensä talonpoikaistoa tyydyttävinä. Viljankeräyskoneistokin toimii nykyään huomattavasti paremmin. On mainittava, että kasakka-alueella, Bashkiiriassa, Orenburgin läänissä ja muualla saatiin tavallista suurempi sato. Näillä alueilla on viljan keruu sangen hankalaa huonojen kulkuneuvojen, koopertiiviverkon ja viljankeruuaparaatin heikkouden takia. Viljankeruussa voi senvuoksi syntyä vaikeuksia.

Teknillisten hyödykkeiden satomäärän alenemisesta tänä vuonna olen jo edellä puhunut.

c. Tavaranälkä. — Teeseissä, jotka on jätetty teidän harkittavaksenne, on osoitettu, että tavaranälkää tulee esiintymään tänäkin vuonna, mutta ettei ole mitään syytä pelätä sen kärjistyvän.

Tämän vuoden tavaramarkkinoille on ominaista se, että teollisuustuotteiden kysyntä sisäisillä markkinoillamme tyydytetään yksinomaan omassa maassa valmistetuilla tuotteilla, sen sijaan kun kuluneena vuonna tuotettiin ulkomailta noin 100 miljoonan ruplan arvosta sitsejä ja muita joukkokulutustavaroita. Valmiiden tavaroiden sijasta lisättiin tänä vuonna raaka-aineiden tuontia ja teollisuutemme kykenee valmistamaan puuttuvia tavaroita enemmän kuin mitä oli suunniteltu. Puuttuvien tavaralajien määrä on supistunut ja rajoittuu nykyään puuvilla-, villa- ja nahkatavaroihin sekä yleisessä käytännössä oleviin metallituotteisiin.

Joitakin merkkejä on olemassa siitä, että tilanne tavaramarkkinoilla paranee. Suotuisien säiden johdosta saatiin Turkestanissa suurempi puuvillasato kuin mitä voitiin odottaa. Lisäksi puuvillan hintojen alenemisen johdosta Amerikan markkinoilla me voimme lisätä puuvillan tuontia ulkomailta.

Päätekijänä tavaramarkkinoilla on tavaroiden suhteellinen hintataso.

d. Hintapolitiikka. — Olen jo maininnut, että maataloustuotteiden hinnat ovat tänä vuonna huomattavasti alemmat viimevuotisia hintoja. Kuten oheen liitetystä diagrammasta näkyy, laskee maataloustuotteiden hintakäyrä nopeasti toukokuusta alkaen. Samaan aikaan teollisuusutotteiden vähittäis-

hintoja esittävä käyrä osoittaa tuskin huomattavaa alenemista (1 p:stä toukokuuta 1 p:ään lokakuuta aleneminen 2,6 %), tukkuhintojen käyrä sensijaan hiukan nouseekin (0,4 %). Edellisinä vuosina toukokuusta lokakuuhun hinnat kohosivat, esim. viime vuonna samaan aikaan vähittäishinnat kohosivat 6 %. Huomattavaa edistystä osoittaa se seikka, että olemme onnistuneet alentamaan teollisuustuotteiden vähittäishintoja niinä kuukausina, jolloin näiden tuotteiden kysyntä on suurin. Kuitenkin verrattuna viime vuotisiin hintoihin ovat teollisuustuotteiden vähittäishinnat liian korkeat, 1 p:nä lokakuuta 1926 ne olivat noin 10 % korkeammat vastaavia hintoja vuosi takaperin. Alkusysäyksen koko kuluneen vuoden aikana tapahtuneeseen hintojen nousuun antoi liiallinen emissioni vuoden alussa ja edelleen vuoden viimeisenä neljänneksenä. Tänä vuonna saatu hyvä sato tervehdytti nopeasti maataloustuotteiden markkinat. Teollisuustuotteiden liian korkeat vähittäishinnat muodostavat itseasiassa suuren vaaran. Me emme millään muotoa saa jäädä tyytyväisiksi niihin tuloksiin, jotka olemme saavuttaneet teollisuustuotteiden vähittäishintojen alentamisessa, vaan meidän on tarmokkaasti jatkettava aloitettua kamppailua näiden hintojen edelleen alentamiseksi. Liian suuri ero maataloustuotteiden ja teollisuustuotteiden hintojen välillä voi herättää oikeutettua tyytymättömyyttä talonpoikaistossa sekä saada aikaan viljanhinojen kohoamisen. Senvuoksi puolueen, kooperatiivien ja kaikkien taloudellisten järjestöjen on ponnistettava voimansa teollisuustuotteiden hintojen edelleen alentamiseksi.

Hintapolitiikan alalla on puolueen Keskuskomitean ja oppositsionin välillä olemassa syviä periaatteellisia erimielisyyksiä. Kuten mainitsin saataisiin oppositsionin toinen miljardi heidän puolustamansa hintojen koroittamisen kautta. Tämä hintojen koroittamispolitiikka on aivan päinvastainen Keskuskomitean enemmistön ajamalle hintapolitiikalle. Ne perusteet, joilla me vastustamme oppositsioonin politiikkaa, ovat esitetyt aikaisemmin mainitsemissani teeseissä. Haluaisin vain sanoa, että hintapolitiikan alalla ilmenevät erimielisyydet ulottuvat kauas ulkopoulelle taloudellisen elämän piirin. Tällä erimielisyydellä on syvä poliittinen merkitys. Alhaiset hinnat ovat köyhien työläisten ja talonpoikain etujen mukaisia, korkeat hinnat taaskin ovat kulakeille, nepmanneille ja maaseudun hyvin voiville kerroksille edulliset. Korkeiden hintojen politiikka on itseasiassa smytshkaa kulakin ja nepmannin välillä. Korkeat hinnat loppujen lopuksi johtaisivat työläisten ja talonpoikien liiton särkymiseen. Huolimatta kaikista ponnistuksistamme olemme tähän mennessä verrattain vähän voineet estää hintoja kohoamasta. Tämä johtuu siitä, että kaupankäyntimme on vielä huonosti järjestettyä, että valtion kauppojen ja kooperatiivien myyntikulungit ovat ylenmäärin korkeat. Kuinka kävisikään, jos lisäksi vielä asettuisimme oppositsionin kannalle? Oppostisionin hintapolitiikan kannattajien puolustukseksi eivät riitä mitkään tehdyt verukkeet enempää kuin sekään heidän houmautuksensa ettei oppositsionin kesken tässä kysymyksessä vallitse mitään yksimielisyyttä.

Jos jätetään huomioon ottamatta se tyhjä sanahelinä, jolla oppositsioni koettaa tehdä kantaansa vakuuttavammaksi, niin on selvää, että oppositsionin ajama korkeiden hintojen politiikka johtuu sen katsantokannasta pitää maaseutu jonkinlaisena siirtomaana ja tavarain hintoja talonpoikaisjoukkojen verottamisen välineenä. Loppujen lopuksi tällainen korkeiden hintojen politiikka johtaisi suuriin poliittisiin vaikeuksiin.

e. Ulkomaankauppa. — Tahdon lausua jonkun sanan ulkomaan-

kaupasta sen seikan korostamiseksi, että hinnalla millä hyvänsä on saatava aikaan aktiivinen kauppabalanssi. Tehdyn suunnitelman mukaan pitäisi ulkomaankauppamme tänä vuonna tuoda valuuttaresursseihimme 75 miljoonan ruplan lisäyksen, jonka ohella maksubalanssin aktiivinen saldo nousisi yli 100 miljoonan ruplan. Tällainen tulos on tarpeellinen senkin vuoksi, että kahtena edellisenä vuonna balanssimme oli passiivinen ja valuuttaresurssimme silloin huomattavasti väheni.

Tämän vuoden tuontimme eroaa monessa suhteessa viime vuoden tuonnista. Enemmällä kuin 50 % kohoaa koneiden ja työvälineiden tuonti viime vuoteen verrattuna. Yhtä huomattavasti lisääntyy raaka-aineiden tuonti. Tämän kautta käy mahdolliseksi tuotannon lisääminen niillä teollisuuden aloilla, jotka työskentelevät joukkokulutuksen tyydyttämiseksi.

Tuontisuunnitelmamme täytäntöönpano on tehtävä kokonaan riippuvaiseksi vientisuunnitelmamme menestysestä siten, että valuuttareservien kasaantuminen jatkuvasti tapahtuisi koko vuoden kuluessa.

Minun ei ole tarpeen toistaa konferenssille että ulkomaankaupan monopooli on ehdottomasti säilytettävä järkkymättömänä. Teeseissä korostetaan sitä ratkaisevasti. Valaistakseni sitä teesien painostamaa seikkaa, että on välttämätöntä kaikin keinoin taistella yhä edelleenkin liian korkeiden myynti- ja hankintakustannusten alentamiseksi, esiintuon tässä kauppakomisariaatista saamani tiedon. Pellavan hankintakustannukset ennen sotaa tekivät 12—15 kop. puutaa kohden, nykyään 48—50 kop. Samantapaisia korkeita kulunkeja on huomattavissa useilla muillakin kaupan aloilla.

A. Työ.

Konferenssin päiväjärjestyksessä on tov. Tomskin selostus: ”Palkkatyö ja ammattiliittojen nykyiset tehtävät”, jossa seikkaperäisesti tullaan valaisemaan työpalkkaa, työttömyyttä ja työn tuottavaisuutta koskevia kysymyksiä sekä tuotantokonferenssien toimintaa y.m.

Jokainen, joka ottaa osaa sosialistiseen rakennustyöhön, ymmärtää varsin hyvin näiden kysymysten tärkeyden. Haluaisin kosketella vain puolueen lähempiä tehtäviä tällä alalla.

Aluksi on pontevasti korostettava sitä seikkaa, että vaikka ammattiliittojen tuotantokonferenssit viime aikoina ovat huomattavasti vilkastuneet, on meidän entistä enemmän saatava nämä järjestöt ottamaan osaa taloudelliseen rakennustyöhön. Jokaiselle puolueen tai ammattiliiton jäsenelle ja neuvostotyöläiselle on tehtävä selväksi, että teollistuttaminen voi menestyä vain samassa määrässä kuin työväenluokan aktiivisuus ja järjestyneisyys kasvavat ja sen sivistystaso kohoaa.

Samalla kun työväenjärjestöjen osanotto taloudelliseen rakennustyöhön lisääntyy (ilman sitä teollistuttamisaatekin saa byrokraattisen leiman), on torjuttava jokainen yritys tiukan talouskomennon ajamiseen työläisten elinehtojen kustannuksella. Puolueen on harrastettava sellaista politiikaa, että talouselämän yleisen nousun ohella myöskin jatkuvasti paranee työväenluokan ja varsinkin sen huonoimmin palkattujen kerrosten elintaso.

Viime aikoina on ollut havaittavaissa työkurin höltymistä tuotantolaitoksissa ja lorvailun lisääntymistä. Työväenjärjestöjen ja puolueen yhteisillä ponnistuksilla on näistä ilmiöistä tehtävä loppu.

Kehittäessään työläisten yhteiskunnallista vakuutusta, on puolueen ryhdyttävä tarmokkaammin korjaamaan työväen asunto-oloja. Tätä nykyä sekä taloudellinen kehitys että työläisten elintason nousu ja koko työväenluokan sivistystason kohoaminen suuressa määrin riippuvat työväenluokan asunto-olojen parantumisesta.

Lisäksi on puolueen kiinnitettävä enemmän huomiota työttömyyden vastustamiseen. Työttömyys meidän oloissamme johtuu pohjaltaan toisista syistä kuin kapitalistisissa maissa. Vaikka teollisuudessa työskentelevien työläisten lukumäärä jatkuvasti kasvaa ilmenee siitä huolimatta edelleen työttömyyttä. Syynä on se, että maaseudulla on paljon liikaa työvoimaa. Työttömyys tulee olemaan luonteeltaan pitkäaikaista ja sen poistamiseksi on ei ainoastaan kehitettävä teollisuutta ja järjestettävä yleisiä töitä, vaan myös maaseudulla ryhdyttävä yleisemmin määrättyihin toimenpiteisiin. Näitä toimenpiteitä on jo toteutettu esim. mustanmullan alueella ja kadon kohtaamilla seuduilla ja ne ovat tuottaneet huomattavia tuloksia. Siirtolaisuudelle on tänä vuonna luotava suotuisemmat kehitysmahdollisuudet ja siirtolaisuuteen myönnettyjä määrärahoja on budjetissa lisättävä ja niitä käytettävä siirtolaisuuden järjestämiseen.

Konferenssin harkittavaksi jätetyissä teeseissä nimitetään oppositsionin kantaa "häviö"-kannaksi. Tämä ilmaisu aiheutti Politbyroon kokouksessa teesejä alustavasti käsiteltäessä erittäin räikeitä vastaväitteitä oppositsionin taholta. Kun oppositsionin puolustajat epäilemättä konferenssissakin koettavat osoittaa, ettei tuo sanontatapa ole paikallaan, sallittakoon minun lausua joku sana sen puolustukseksi.

Epäluottamus vallankumouksen ja työväenluokan voimaan panee oppositsionin alituisesti puhumaan "tulevasta", lähenevästä", mahdollisesta" proletariaatin diktatuurin tappiosta. Muistan tov. Trotskin Politbyroolle 8 p. lokak. 1923 lähettämän kirjeen ja asiakirjan "46", joka on peruisin jotenkin samalla ajalta. Molemmat asiakirjat sisältävät samantapaisen ilmoituksen. Tov. Trotski kirjoitti silloin: "Puoluetta voi äkkiarvaamatta kohdata ankara kriisi ja puolue olisi oikeassa syyttäessään tällöin jokaista, joka vaaran näki, mutta ei sitä sanonut siksi, että on pitänyt muotoa sisältöä tärkeämpänä. "Minkälaisesta kriisistä on puhe tov. Trotskin asiakirjassa? Asiakirjassa "46" kuvataan tätä kriisiä seuraavasti: "Ellei viipymättä ryhdytä suurisuuntaisiin, edeltäpäin harkittuihin, tarmokkaisiin toimenpiteisiin, jos nykyinen johdon puute edelleen saa jatkua, voi meillä olla odotettavissa tavattoman ankara taloudellinen järkytys, johon ehdottomasti liittyy sisäisiä poliittisia selkkauksia, ja joka lamaa täydellisesti ulospäin suuntautuvan toimintakykymme, juuri sen, mikä meille nykyään enemmän kuin koskaan ennen on tarpeen, sillä siitä riippuu maailmanvallankumouksen ja työväenluokan kohtalo kaikissa maissa."

Edelleen: "Ellei asiain tilaa lähiaikoina perinpohjin muuteta, niin puhkeava taloudellinen kriisi Neuvosto-Venäjällä ja ryhmädiktatuurin kriisi puolueessa antavat raskaan iskun työväen diktatuurille Venäjällä ja Venäjän työväenpuolueelle. Kantaen tällaista taakkaa hartioillaan Venäjän työväen diktatuuri samoin kuin sen johtaja VKP voivat lähestyvän yleismaailmallisten järkytysten kautena vain joutua tappiolle proletaarisen taistelun koko rintamalla". Näin puhui ja erehtyi oppositsioni v. 1923.

Sama epäluottamus vallankumouksen voimiin huokuu uuden yhdistyneen oppositsionin kaikista lausunnoista. Luen joitakin otteita tov. Trotskin ja tov. Kamenevin liitteistä huhtikuun täysi-istunnon tekemään päätökseen:

Tov. Trotski kirjoittaa: "Kaikesta päättäen teollisuutemme kohtaa v. 1926 sadon tyhjin tavaravarastoin. Tämä aiheuttaa **nykyisten vaikeuksien toistumisen laajemmassa mittakaavassa** (tov. Trotskin alleviivaus). Tällaisissa olosuhteissa hyvä sato s.o. maatalouden liikatuotteiden potentsi-

aalinen lisääntyminen, voi muodostua tekijäksi, joka ei edistä taloutemme kehittymistä sosialismia kohden, vaan saa sen epäjärjestykseen, kärjistää ei ainoastaan kaupungin ja maaseudun, vaan myös itse kaupungissa "kuluttajan ja valtion" välisiä suhteita".

Sama "nykyisten vaikeuksien toistuminen laajemmassa mittakaavassa" ja syksyllä puhkeavan kriisin ennustaminen sisältyvät myöskin mainittuun tov. Kamenevin liitteeseen. Hän lausuu: "Taloudellinen kausi, johon astumme, voi hyvän sadon sattuessa — talouden yleisen nousun ohella — vieläpä kärjistääkin kuvaamiani vaikeuksia".

Huhtikuun täysi-istunnossa me aikanaan sanoimme, ettei näitä tovereita tyydytä mikään. Kato on paha ja hyvä sato on vieläkin pahempi heidän mielestään (Naurua). Kadon kohdatessa puhkeaa kriisi, hyvän sadon sattuessa samoin. Jos tämä ei ole paniikin puuhaamista ja epäluottamusta, niin ei mikään Ei ainoastaan jokaista pikku vaikeutta, vaan edullisiakin asioita oppositsionin miehet katselevat peljäten ja odottavat vain muka välttämätöntä yleistä kriisiä. Tapahtuu talouselämässämme hyvää tahi huonoa, he eivät puhu muusta kuin häviöstä. Häviöllä he peloittelivat v. 1923, häviöllä he peloittelevat v. 1926. Punaisena lankana kaikissa heidän lausunnoissaan on epäluottamus työväenluokan, puolueen ja vallankumouksen voimiin.

Oppositsionin ideologia edustaa häviön henkeä siinäkin mielessä, että jos puolue ottaisi toimintansa pohjaksi oppositsionin poliittisen kannan, hintapolitiikan, suhtautumisen talonpoikaistoon ja kahden miljardin ohjelman, niin proletariaatin diktatuurin häviö olisi aivan varma.

Luonnollisesti nykyisen "häviö"-kannan ja imperialistisen sodan aikaisen "häviö"-kannan välillä on oleellinen ero. Siihen aikaan häviö-kannan edustajat tietoisesti julistivat tsaarin sotajoukkojen häviötä imperialistisessa sodassa ja kartanoherrain ja kapitalistien vallan kukistamista. Olisi tietysti järjettömyyttä syyttää oppositsionia siitä, että se tietoisesti pyrkii aikaan saamaan proletariaatin diktatuurin häviön SSSR:ssä. Epäluottamus vallankumouksen ja työväenluokan luoviin voimiin tekee heidän kannastaan, vastoin heidän tahtoaankin "häviö"-kannan.

Mutta eikö tov. Trotski käsitä, että oli kunniakasta olla tappion toivoja imperialistisen sodan aikana, jolloin tsaari-Venäjä otti osaa kansainväliseen teurastukseen. Se oli silloin hyvän vallankumouksellisen, bolshevikin ja kommunistin tunnusmerkki. Aivan toista on edustaa häviö kantaa aikana, jolloin proletariaatin diktatuuri käy voittoisaa taistelua sosialistisen yhteiskunnan luomiseksi.

SSSR:n ammattiliittojen työn tulokset ja lähimmät tehtävät

Toveri M. P. Tomskin selostus NKP:n XV:ssä puoluekonferensissa.

Toverit. En pysähdy kehittelemään johdantoa teeseihin, sillä se tuli käsittääkseni tyhjentävästi tehdyksi toveri Rykovin alustuksessa. Käyn suoraan yhteenvetoihin. Siinä otan luvan esittää muutamia kuvaavia numeroita.

Työväen ja palveluskunnan määrä kasvoi kuluneena vuonna seuraavasti: huhtikuun 1 pnä 1925 oli työläisiä ja palveluskuntaa 6,035,000 henkeä, huhtik. 1 pnä 1926 oli luku noussut jo 7,700,000 henkeen, siis 27,5 prosentilla. Ammattiliittojen jäsenmäärä samoina päivinä 6,950,400 ja 8,768,200. Lisääntyi siis 26,2 prosentilla.

Miten on mahdollista että tuotantolaitoksissa, liikkeissä ja virastoissa on vähemmän työläisiä ja palveluskuntaa kuin ammattiliitoissa jäseniä? Hyvin yksinkertaisesti: ensiksikin työläisiin ja palveluskuntaan ei ole luettu sesonkityöläisiä, ei maanviljelyksessä työskenteleviä eikä työttömiä, vaikka ne luonnollisesti säilyttävät jäsenyytensä ammattiliitoissa; toiseksi proletaarinen opiskelijajoukko, joka ei työskentele missään tuotantolaitoksessa, mutta on edelleen ammattiliitoissa.

Mitkä ryhmät ovat ammattiliittojen jäsenmäärää lisänneet? Oppositsioni kuvaa asian niin, että neuvostovallan palveluskunnan määrä kasvaa, byrokraattinen koneisto kasvaa, kasvavat ei-proletaariset kerrokset, että palveluskunnan määrä ei ole suinkaan pienempi kuin työläisten määrä. Kun oppositsioni lähtee tästä käsityksestä, tekee se sarjan yhteiskunnallisia ja poliittisia johtopäätöksiä.

Miten tämän asian laita todellisuudessa on? Esitän sarjan valaisevia numeroita. Ammattiliittojen työläisjäsenten määrä lisääntyi huhtik. 1 pn 1925 ja huhtik. 1 pn 1926 välisenä aikana 1,589,300:lla eli 27 ja puolella prosentilla. Maatyöväen ammattiliiton jäsenmäärä kasvoi 79,9 prosentilla, paperityöväen liiton 27,4 prosentilla, vuorityöväen 44,6 pros., puutyöväen liiton 8,7 pros., nahkatyöväen liiton 14,1 pros., metallityöväen 29,1 pros., kirjatyöväen 19,8 pros., ravintotyöväen 27,8 pros., tekstiilityöväen 25,2 pros., kemian työväen 27,3 pros., vaatetustyöväen 13 pros., rakennustyöväen 65 pros., vesiliikenteen työväen liiton jäsenmäärä 12,6 pros., rautatieläisliiton 28 pros., yhteyspalveluksen työväen 15 prosentilla. Ei-teollisten liittojen jäsenmäärä kasvoi: neuvosto- ja kauppapalvelijain 23,1 prosentilla, terveydenhoitotyöväen 18 pros., valistustyön tekijäin 16 pros., kunnallistalouden työläisten 14 prosentilla. J.n.e.

Puhtaasti teollinen ryhmä lisääntyi 23,7 pros., maatalousryhmä 79,9 pros., liikenneryhmä 22,7 pros. ja palveluskunnan ryhmä 19,4 prosentilla.

Niinkuin näemme, eivät oppositsionin väitteet vastaa todellisuutta.

Suurin kasvu on tapahtunut sesonkityöläisten, rakennustyöläisten ja maatyöläisten lukuun. Teollinen ryhmä on kasvanut nopeammin kuin palveluskunnan ryhmä.

Oppositsioni olettaa, että meillä on teollisuuden ja liikenteen työväkeä alle kolme miljoonaa ja että palveluskuntaa ei ole ainakaan vähemmän. Mikä on todellisuudessa eri ammattiliittojen, eri ryhmien ominaispaino? Metallityöväen liitossa on 8,9 pros. kaikista ammattiliittoihimme järjestyneistä työläisistä, tekstiilityöväen liitossa 8,8 pros., vuorityöväen liitossa 4,4 pros., ravintotyöväen liitossa 4,8 pros. j.n.e., maatyöväen liitossa 10,2 pros., rakennustyöväen liitossa 6,1 pros., sokeri-

työväen liitossa 1,2 pros. Yhteensä kiistämättä työläis-liitoissa 53,1 pros. Liikenteen ryhmässä (joka myöskin on työläis-ryhmä): rautatieläisten liitossa 11,1 pros., vesiliikenteen työväen 1,8 pros. ja paikallisen liikenteen työväen liitossa 2 pros., yhteensä 14,9 pros. Ei-teollisten ammattiliittojen ryhmässä, johon vastoin tähän astisia tapoja luen myöskin yhteyspalveluksen työväen: neuvosto- ja kauppapalvelijain liitossa 12,2 pros., valistustyöväen liitossa 7,8 pros., terveydenhoitotyöväen liitossa 5 pros., yhteyspalveluksen työväen liitossa 1,3 pros., taidetyöväen liitossa 0,9 pros., yhteensä 27,2 pros.

Oppositsionin väitteet eivät siis pidä paikkaansa. Kun oppositsioni liiottelee palveluskunnan ryhmän ominaispainon tekee se aivan väärät johtopäätökset, että valtiokoneisto muka kokoonpanonsa ja elintapojensa puolesta on porvarillinen ja pikkuporvarillinen, että se loittonee proletariaatista ja maaseudun köyhälistöstä, suosii kulakkia ja nepmannia.

Pöyhikäämme vähän tätä oppositsionin johtopäätöstä. Voiko vuokraajan, kauppiaan ja kulakin puoleen turtea vetovoimaa tämä ei-teollinen ryhmä, eritoten neuvostojen palveluskunta, jota katseellaan aivan kuin v. 1918, jolloin valtiokoneistoomme, neuvosto laitoksiimme pesiytyivät upseerien rouvat ja kaiken omaisuutensa ja luokka-asemansa menettäneet porvarit? Millainen tämä neuvostokoneisto tällä hetkellä on? Kokonaista 9 vuotta on kulunut. Suuri määrä nuorisoa on tullut neuvostopalvelijain joukkoon. Se ensiksikin. Toiseksi: kun me marxilaiset määrittelemme jonkun kerroksen, jonkun ryhmän yhteiskunnallisen vetovoiman, pitää meidän ottaa joku taloudellinen kriterio. Mikä on tässä kriterio? Minusta näyttää että määritellessään jonkun väestökerroksen yhteiskunnallista vetovoimaa on marxilaiselle perustavana kriteriona tämän kerroksen taloudellinen asema, tässä tapauksessa sen työpalkka. Millainen se sitten on? Näinköhän voitaneen sanoa, että kulakin ja vuokraajan puoleen elintasonsa perusteella vetää sitä, joka saa palkkaa vähemmän kuin 80 tservontsiruplaa kuukaudessa? Eipä voitane. Ja kuinka paljon meillä on sellaista väkeä neuvostokoneistossa? Olen ottanut vain neuvostojen palveluskunnan, sillä jos ottaisin numerot kansanvalistuksen ja terveydenhoidon aloilta, niin kuva tulisi liian havainnolliseksi. SSSR:n kaupungeissa on neuvostojen palveluskunnasta 73,3 pros. sellaisia, jotka saavat palkkaa alle 80 ruplaa kuukaudessa. Maaseudulla niitä on kokonaista 99,5 pros. Siinä juuri se ryhmä, johon nähden aivan tarkistamatta on rakennettu kokonainen yhteiskunta-poliittinen teoria. Enpä näe tässä sellaista elintasoa, joka lähentäisi tämän ryhmän kulakkeihin.

Otan tämän kysymyksen vielä toiselta puolen: kuinka suuri osa neuvostopalvelijain liiton jäsenistä on etuoikeutetussa asemassa, tekee työtä 6 tuntia, ja kuinka suuri osa tekee työtä 8 tuntia päivässä? Tulokseksi saamme, että 8 tunnin työpäivä on 43,7 prosentilla. Kun oppositsioni asioihin syventymättä katselee ei-teollisia ryhmiä, kun se esittää väärät numerot, niin tulee se myöskin vääriin johtopäätöksiin.

Katsokaamme sitten mihin asti ammatilliset järjestöt ovat kehityksessään päässeet. Alimman järjestöverkon laajentuminen osottaa, missä määrin työväen joukot on saatu vedetyksi ammattiliittoihin, missä määrin on kasvanut työväen aktiivisuus. Alimmat ammatilliset järjestöt, — ne ovat aktiivisuuden koulu, järjestötyön opin ahjo. Vuoden aikana, tammikuun 1 päivästä 1925 tammikuun 1 päivään 1926 on työpaikkakomiteain määrä kasvanut 30 tuhannesta 56 tuhanteen, komiteain jäsenmäärä 153 tuhannesta 226 tuhanteen, työstä vapautettujen jäsenten

määrä 24:stä 28:aan tuhanteen. Työhuonekuntain delegaattien määrä 200,000:sta 800,000:aan. Tähän lukuun eivät sisälly jäsenmaksujen kantajat, vaikka tämä toimi on ammatillisen järjestötyön ensimäinen aste. Kaikkiaan on alempaan ammatilliseen työhön vedetty 1,738,000 henkeä. Näemme, että huolimatta monista puutteista ammatillisessa liikkeessä sekä puolue että ammattiliitot suorittavat suurta työtä miljoonaisten työläisjoukkojen opettamisessa, valmentamisessa aktiiviseen toimintaan, vetämisessä yhteiskunnallisen elämän piiriin.

Samalla näemme, että asettamamme tehtävä: puolueettomain työläisten vetäminen aktiiviseen ammatilliseen työhön ja sen kautta heidän valmentamisensa valtion hallintotehtäviin, työläisjoukkojen kulttuuritason kohottaminen, itsetoiminnan kehittäminen, — että tätä tehtävää ollaan nyt suorittamassa. V. 1925 oli kommunisteja työpaikkakomiteoissa 36,2 pros. niiden jäsenistä, nyt 29,7 pros., siis puolueettomien määrä kasvanut. Samoin komissioneissa: viime vuonna kommunisteja 24,3 pros., nyt 17,4 pros. Työhuonekuntain delegaateista oli kommunisteja viime vuonna 22,1 pros., nyt 14,4 pros. Puolueettomien määrän lisääntymistä ammatillisessa työssä ei puolueellamme ole syytä pelätä. Päinvastoin: se on oikea tie.

Viime puoluekokouksessa selvittelin maa- ja metsätyöväen liiton suhteellisen heikkoa toimintaa maaseudun aktiivin kasvattamisessa, vaikka juuri sen kautta sekä puolue että ammattiliitot voivat täydellisimmin toteuttaa proletaarista vaikutusta maaseudulla.

Nyt voin esittää numeroita siitä, kuinka tämä aktiivi kasvaa. Liiton alimpien järjestöjen komiteoissa on 15,029 renkiä ja 6,934 paimenta, yht. 21,963. Volostikomiteoissa renkejä 7,417, paimenia 1,374, yht. 8,791. Kyläneuvostoissa on renkejä ja paimenia 3,245, volostien toimeenpanevissa komiteoissa 143 keskinäisavun yhdistysten komiteoissa 540. Kaikkiaan on liiton palkallis-aktiivia 13 läänissä 34,683. Pieni on tämä määrä näin suurelle liitolle, pieni on tämä määrä täyttämään sitä tehtävää, mikä puolueen edessä maaseudulla on, mutta kymmeniin tuhansiin nouseva uusien, heräävien kerroksien ihmismäärä on kuitenkin puhuva todiste siitä, että tälläkin rintamalla ilman melua, ilman paniikkia työntyy esiin rakentajien uusi kaaderi.

Ammattiliittojen alimpien elimien uusintavaalien jälkeen, puolueemme XIV:n edustajakokouksen jälkeen uusiintui alempi ammatillinen aktiivi laajan työväendemokratian pohjalla. Työpaikkakomiteoihin tuli uusia jäseniä enemmän kuin 50 pros., paikotellen jopa 70—80 pros. Yleensä on työväen aktiivisuus viime aikoina kiistämättä lisääntynyt. En väsytä teitä numeroilla eri aloilta. Sanon vain lyhyesti, että yleisissä kokouksissa, konferensseissa ja delegaattikokouksissa puhevuoroja eri kysymyksissä käyttäneiden määrä on lisääntynyt 25 prosentilla.

Lujittuneet ja tervehtyneet ovat myös ammattiliittojen finanssit. Esitän siitä muutaman numeron. Paikalliset järjestöt luovuttivat keskuskomiteoilleen jäsenmaksuista v. 1925 ensi puoliskolla 4,492,329 ruplaa, v. 1926 ensi puoliskolla 6,327,754 ruplaa, lisäys siis 40,8 pros. 23 keskuskomiteaa on vuoden kuluessa lisännyt juoksevia tilejään pankeissa 105,5 prosentilla, 2 ja puolesta miljoonasta 1/VI—25 ja yhteen neljäsosaan milj. 1/VI—26. Kirjanpito ja rahastonhoito paranee ylhäältä alas asti, ja sitä vastaavasti vähenevät myöskin kavallukset. Raskas ilmiö on se, että kavalluksen tekijäin joukossa on huomattava prosentti puolueen ja nuorisoliiton jäseniä. Kavalluksien määrä vähenee, mutta puolueen pitää yhä jatkaa horjumatonta taistelua kavaltajia

vastaan. Tätä rumaa ilmiötä vastaan on käytettävä lujia toimenpiteitä, koska puolueen jäsenetkin ovat häpäisseet puoluetta näillä rikoksilla. Näille jäsenille ei voi olla mitään armoa. Erikoisen vaarallista ja vahingollista on se, että näitä ilmiöitä on havaittavissa nuorisoliittolaisten keskuudessa. Siellä emme saa sallia minkäänlaista mätänemistä. Puolueen pitää olla erikoisen tarkka suhteessaan tähän ilmiöön. Työläisnaisten prosenttimäärä on kaikissa ammatillisissa järjestöissä yhteensä hiukan kohonnut. Huono ilmiö on kuitenkin se, että se on alentunut eräissä suurissa teollisuuskeskuksissa, vaikka juuri niissä pitäisi naisia työntää esiin. Siksi täytyy ammattiliittojen tehtäväksi asettaa: enemmän esiin naisjäseniä liiton toimiin, enemmän nuorisoliitosta.

Kulttuurityön tulokset

Tässäkään en rasita teitä paljoilla numeroilla. Nopeasti voimistuu n.k. "puna-sopukoiden" toiminta, vähemmän klubien toiminta. Tulokset klubitoiminnan alalla ovat sitä, että täysikasvuiset työläiset ovat alkaneet enemmän vierailla klubeissa, alkaneet tulla mukaan klubityöhön. Klubityön kehityksen estää se, ettei ole klubihuoneustoja tai että klubihuoneustot ovat liiaksi kuormitetut kaikenlaisilla kokouksilla, jotka eivät kuulu klubityön yhteyteen, mutta joita ei voida muuallakaan pitää. Jos ujesti-kaupungissa on yksi ainoa sali, johon mahtuu 150—200 henkeä, ja siinä täytyy pitää kaikki niin puoluejärjestöjen kuin muutkin kokoukset, niin klubihuone on useimmiten 6 iltana viikossa varattu kokouksia varten, ja vain yksi ilta jää klubityötä varten. Sentähden täytyy rakennussuunnitelmaan sisällyttää myöskin klubien rakennukset. Työläiset eivät tarvitse ainoastaan asuntoja, he vaativat klubihuoneita myös. Työläiset sanovatkin, että heillä ei ole paikkaa, missä lepohetkensä viettäisivät, että kun ei ole mahdollisuutta järkevään ajan viettoon, on pakko painua "pivnajaan" (oluttupaan) tai katuja maleksimaan.

Punasopukkain luku on puolen vuoden aikana, kesäkuuhun 1926 lisääntynyt 16:sta 19:ään tuhanteen. Kaikki valistustoiminta laajenee, mutta erityisesti on saavutuksia nähtävissä lukutaidottomuuden likvideeraamisen alalla. V. 1923 esitin Punaisen Ammatti-Internatsionaalen III kongressissa selostuksen Venäjän ammattiliittojen tilasta ja siinä lausuin m.m.:

"Sanoin jo, että saimme perinnöksi valistumattoman, lukutaidottoman maan. Venäjä oli etupäässä lukutaidottomien maa, ja v. 1921 alussa meillä oli ammattiliittoja, esim. ravintolatyöväen, jossa 65 pros. jäsenistä lukutaidottomia, kunnallistyöläisten liitto — 50 pros. lukutaidottomia, puutyöväen liitto — 50 pros. lukutaidottomia, maataloustyöväen liitto — 80 pros. lukutaidottomia, ja vuorityöläisten — meidän kaunistuksemme ja ylpeytemme — keskuudessa laskettiin olevan 50 pros. lukutaidottomia".

Mitä olemme tuon ajan— jälkeen tehneet? Metallityöväen keskuudessa huhtik. 1 pnä 1926 lukutaidottomia 2 pros., kemian työväen keskuudessa 6 pros., maataloustyöväen keskuudessa 1/I—26 18,4 pros., rakennustyöväen keskuudessa vain 5 pros., puutyöväen keskuudessa 6,5 pros., nahkatyöväen keskuudessa 6,3 pros., paperityöväen keskuudessa 3,9 pros., liikennetyöväen keskuudessa 10 pros., kunnallistyöväen keskuudessa 4 pros., vesiliikenteen työväen keskuudessa 4 pros. lukutaidottomia. Vuorityöväen liitosta ei ole numeroita, mutta he itse sanovat näin: "Lukutaidottomuuden likvideeraustyö voidaan katsoa loppuun suoritetuksi. Vain sesonkityöläisten keskuudessa täytyy opiskelu uudistaa, sillä kun sesonkityöläinen poistuu työstä, lakkaa hän myöskin lukemasta ja hä-

nestä tulee jälleen lukutaidoton ihminen."

Minä pidän, että kaikkia näitä saavutuksia voivat puolue ja ammattiliitot kehua kenen edessä hyvänsä ja missä hyvänsä.

Enemmän huomiota ja herkkyyttä työväen elämäntarpeille

En tahtoisi kuluttaa paljon aikaa puutteidemme selvittelyyn. Painostan vain tärkeintä niistä. Eräiden ammatillisen liikkeen toimitsjain, puoluetoverien puolelta kuulin huomautuksen: enköhän vain ole ajanut liian lujasti huomauttaessani teeseissä, että vielä on havaittavissa työväen riittämätöntä palvelua ja taloudellisen aseman puolustamista ammattiliittojen puolelta? Väitän että siinä ei ole minkäänlaista liiottelua. XIV:n puoluekokouksen edellä oli meillä n.k. kolmikulmio: työväen edessä esiintyivät yksimielisinä, tiiviisti yhtyneinä tirehtööri, tehdaskomitean puheenjohtaja ja puoluejatsheikan sihteeri. Nyt näemme, että ammattiliitot ovat suuressa määrin vapautuneet tästä taloudellisesta ukloonista (talousmiehen tukemisesta, kannattamisesta kaikissa tapauksissa, aina: silloin kun hän on oikeassa, ja silloin kun hän on väärässä). Mutta nyt on jouduttu toiseen uklooniin. Viimeiset tutkimukset ovat ilmaisseet, että ammattiliikkeen miehet ovat ottaneet toisen vahingollisen kannan. He eivät enää puolusta talousmiehiä kaikissa tapauksissa, mutta silloin, kun tehdään ilmeisen vääriä tekoja, kun työläisten vaatimukset ovat ehdottomasti oikeita, silloin pysyvät he sivussa. He ovat siirtyneet talousmiesten aktiivisesta aina ja kaikkialla kannattamisesta passiivisuuteen tärkeimmissä kysymyksissä.

Toinen heikko kohta on riittämätön huomio työläisten elämän pikku seikkoihin. Siihen ovat yhtä lailla syypäitä sekä talousmiehet että ammattiliitot. Ammattiliitot sentään suuremmassa määrin. Pikku asiat, jotka yleensä eivät näytä lainkaan merkityksellisiltä niistä ihmisistä, jotka tekevät suurpolitiikkaa, istuvat usein kokouksissa, harkitsevat isoja suunnitelmia, ne pikku asiat ovat useinkin hyvin suuri arvoisia työläiselle. Me havaitsemme työläisissä tyytymättömyyttä. Minkä vuoksi? Otanpa esimerkin. Jokaiselle työläiselle annettiin ennen pyyheliina, mutta nyt tiukan talouskomennon perusteella asnetaan yksi pyyheliina kolmelle. Tämä näyttää vallan pikku asialta. Olisivatkohan työläiset ennen vanhaan paljon juttua jauhaneet tuollaisesta pikku asiasta — yksi pyyheliina kolmelle, kahdelle vaiko jokaiselle? Mutta nyt se on iso kysymys. Työläinen nyt omassa valtiossaan on hyvin herkkä. Hän ei ole enää sama työläinen, jonka me vanhat työläiset muistamme tehtaasta tsaarin ajoilta. Hän ei enää ole myöskään vv. 1918—1919 työläinen. Viimeisten rauhan vuosien aikana on työläinen muuttunut. Hän tuntee olevansa sosialismin rakentaja ja vaatii maksimaalista huomaavaisuutta kaikilla aloilla, pikku asioissakin.

Millaisia valitteluja kuulemme? Sellaisia, jotka eivät juolahtaisi päähänkään. Esimerkiksi yleisessä kokouksessa hiukan anekdoottiselta kuulostava erään työläisen lausunto, kun hän valitteli byrokraattisuutta, sitä että ammattiliitot eivät herkästi vastaa työläisten tarpeisiin, eivät auta elämän pikkukysymyksien ratkaisussa. Hän sanoi: "Työnsuojelus-komitea on karkea; puheenjohtaja on unohtanut, missä hän työskentelee, ja on karkea työläisille. Työläisten pyyntöön, että ryhdyttäisiin taisteluun torakoita vastaan, saatiin 8 kuukauden kuluttua vastaus: 'Olenko minä mikään tiainen'?".

Tällaisia vastauksia pitävät työläiset luonnollisesti karkeutena. He puhelevat: mitä hän meille töykeilee, hän on meidän valitsemamme työnsuojelukomitean puheenjohtaja, älköön isotelko

älköönkä töykeilkö, älköön tuolla tavalla vastailko! Minulla on paljon työläisten valituksia, vakavia valituksia, jotka osottavat kuinka työläiset suhtaantuvat tuollaisiin "vitseihin". Esimerkiksi tällainen tapaus: kun lajittelija erotti "susiksi" liian paljon erään naistyöläisen valmistamista tavaroista ja tämä huomautti hänelle: "mitä, kuomaseni, ehkäpä raakkaat kaikk: eikä minulle jää mitään, ja sen sijaan että jotain saisin, pitää kenties vielä tuoda kotoa". Lajittelija vastasi: "entä sitten, tuot kotoas". Tämä "vitsi" synnytti suuttumusta koko naisryhmän keskuudessa.

Tällaiset piirteet osottavat, että työläiset alkavat asettaa talousmiehille ja ammattiliikkeen toimitsijoille yhä suurempia vaatimuksia, he vaativat että toimiin valitut toverit eivät töykeilisi. Se on käsittääkseni työläisten kehitystä hyvään suuntaan. Työläiset tuntevat olevansa isäntiä. Työläiset reageeraavat jokaiseen harkitsemattomuuteen, jokaiseen laiminlyöntiin. reageeraavat toisin kuin aikaisemmin.

Yksityiskeskustelussa eräät toverit sanoivat: "niin, onhan sitä ollut tiukan talouskomennon väärää tulkintaa, mutta nyt sitä ei ole, se on ollutta ja mennyttä." Mutta me emme voi rakentaa ainoastaan tämän päivän tosiasioihin, meidän pitää ottaa tosiasiat vissiltä aikajaksolta ja summeerata ne. Olisin hyvin iloinen, jos joku todistaisi minulle, että nyt ei meillä enää ole tiukan talouskomennon väristelyä. Mutta kun XV puoluekonferenssi oli jo alkanut, sain minä tietoja että eräässä tekstiilitehtaassa tehtaan hallinto kieltäytyi lämmittämästä työväen asuntoja: "Tiukka talouskomento, näettekös, ja meiltä supistetaan 15 pros., niin että me emme tule antamaan lämpöä teille, ei ole polttoainetta." Kun työläiset sanovat: mitä, pitääkö meidän sitten paleltua?, niin heille vastataan: se ei ole meidän asia, meille ei anneta, emmekä me anna teille.

Puolueen, neuvostotyöntekijäin, talousmiesten, ammatillisten toimitsijain, kaikkien yhdessä on tehtävä loppu näistä vääristelyistä, ne ovat sietämättömiä!

Tuotantoneuvottelujen työn tulokset. Enemmän huomiota työläis-keskijöihin

Siirryn nyt käsittelemään pykälää, jota pidän kaikkein tärkeimpänä — pykälää tuotantoneuvotteluista. Pidän tätä pykälää tärkeimpänä siksi, että siinä on meidän kesken eräitä erimielisyyksiä. Erikoisen raskaita ovat minulle erimielisyydet useiden talousmiesten kanssa. Erimielisyyksiä on esiintynyt pykälässä kontrollikomiteoista. En ryhdy puhumaan tuotantoneuvottelujen tärkeydestä, kehittelemään sitä, mitä mielestäni riittävästi jo kehiteltiin ja harkittiin XIV:ssä puoluekokouksessamme. Lähden siitä, että tuotantoneuvottelujen hyödyllisyys ja tärkeys on tullut riidattomasti todistetuksi kaikille, väitteitä niitä vastaan ei enää kuulu. Mutta tuotantoneuvottelujen työn tuloksista täytyy tehdä yhteenveto.

Kuulemme oppositsionin puheista, näemme sen erinäisistä asiakirjoista, että niitä pitää elävöittää jne. Olemme tätä kysymystä käsitelleet, olemme tarkastaneet mitä todellisuudessa tehdään. Ja me näemme, että tuotantoneuvottelut päinvastoin työskentelevät hyvin. Tuotantoneuvottelut ovat jo työntäneet tuhansittain väkeä pieniin hallitseviin tehtäviin: mestareiksi, joukkuepäälliköiksi jne. Erittäin hyvin on tämä työ pantu käyntiin Leningradissa. Siellä julkaistaan erikoista aikakauslehteä "Tuotantoneuvottelut". Tällä lehdellä on kyllä muutamia puutteita, mutta sen julkaiseminen on hyvä yrite.

Kun kiista tuotantoneuvotteluista oli ensi asteella syytettiin minua siitä, että Tomski muka aliarvioi tuotantoneuvottelujen osaa, tahtoo typistää ne käsit-

telemään pikkukysymyksiä. Se oli pari vuotta sitten, Leningradin ammattiliittojen kokouksessa, jossa minä puolustin kantaani, että hyödytöntä on tuotantoneuvotteluissa asettaa työläisten eteen kysymystä maailman taloudellisesta tilasta yleensä, SSSR:n talouden tilasta varsinkin, kemian teollisuudesta erittäinkin ja omasta trustista erityisesti silloin kun vesi tippuu nenällemme rikkinäisen katon läpi. Ne kaikki ovat kyllä hyviä, opettavia kysymyksiä, mutta alkaa pitää toisin mitä pitää tehdä, jotta työläinen ei kompastuisi roskakasoihin pihalla kulkiessaan, mitä pitää tehdä, jotta tuhansien työläisten ei tarvitsisi kierrellen ja kaarrellen kulkea verstaasta verstaaseen rautaromujen ja muun töryn sekä lian vuoksi, mitä pitää tehdä, jotta saataisiin poistumaan lähinnä olevat kipeät ilmiöt. Tullaan tuotantoneuvotteluihin, jutellaan maailmankysymyksistä, fordismista, työn järkiperäistyttämisestä jne. jne., — lähdetään neuvottelusta, mutta kompastutaan rautaromuun ja muihin jätteisiin! Vesi tippuu nenälle, mutta fordismista vain järkeillään! Luulenpa, että tuotantoneuvottelujen käytäntö on osoittanut aivan oikeaksi minun linjani: alettava pienestä, niin voidaan paljon tehdä.

Tämän teesin sanontaa vastaan väitetään, että pikku asiain aika on jo ohi. Suostun kaikin tavoin lieventämään näitä teesejä, mutta enpä luulisi, että nämä "pikku asiat" on jo kaikkialla saatu poistetuksi. Eräässä tuotantoneuvottelussa puhuttiin siitä, kuinka astioissa on paljon "susia" (raakkeja) sentähden, että astioita kannettaessa repeilevät vanhat korit, astiat lentävät pitkin lattiaa ja kolhiintuvat. Kun asetetaan yleisessä muodossa kysymys raakeista, niin tullaan myöskin näihin pikkuasioihin, sillä ne ovat tärkeitä raakkien poistamisessa. Pikku asioita on paljon, niitä ei voi kiertää, ne täytyy voittaa. Nyt on kyllä hiukan toinen aika, nyt pitää tuotantoneuvottelut kohottaa korkeammalle tasolle, siirtyä yleisempiä kysymyksiä käsittelemään. Tämä ei tiedä sitä, että tuotantoneuvottelujen pitäisi käsitellä maailmantalouden kysymyksiä. Ei, niiden pitää käsitellä sellaisia yleisluontoisia kysymyksiä kuin taistelu raakkeja vastaan, tuotannon tila, raaka-ainekysymys, työmenetelmien parantaminen j.n.e. Useat tuotantoneuvottelut ovat tähän tosiasiassa jo tulleet.

Suunnitelma on laadittava senvuoksi, etteivät tuotantoneuvottelut muuttuisi — niinkuin paikotellen ovat muuttuneet — juttutuviksi, joissa toinen juttelee toisesta, toinen toisesta asiasta, kukin siitä, mikä miellyttää. Täytyy laatia työsuunnitelma, asiallinen suunnitelma. Meillä käsitetään tavallisesti suunnitelma näin: kun kerran on suunnitelma, niin suunnitelmaa vastaan älä inahdakaan. Minä vastustan jyrkästi tällaista. Kehotan konferenssia sanomaan sanansa suunnitelman tällaista käsittämistä vastaan: kun kerran suunnitelman mukaan on esillä joku kysymys, niin siitä kysymyksestä pitää puhua, ja vaikka katto pään päällä olisi tulessa, niin älä vain puhu palavasta katosta, vaan puhu siitä kysymyksestä, mikä suunnitelman mukaan on harkittavaksi asetettu. Työläisten ei pidä arkailla asettaessaan polttavia kysymyksiä tuotantoneuvottelujen harkittavaksi. Yksikään tuotantoneuvottelu, yksikään tuotantoneuvottelun johtava henkilö ei saa työläisiltä sitä oikeutta kieltää.

Sivuutan useita kysymyksiä, mutta minun täytyy sanoa joku sanan k e k s i j ö i s t ä. Lähetimme kiertokirjeen, jonka allekirjoitimme viimeisessä täysistunnossa, kolme päivää ennen toveri Dsershinskin kuolemaa. Tämä kiertokirje antaa sarjan aivan oikeita ohjeita tuotantoneuvotteluille. Talousmiesten puolelta kuuluu täällä ääniä, että minä olen teeseissäni loukannut talousmiehiä huolimatta siitä että he suhtautuvat myönteisesti tuotantoneuvotteluihin. Mitä aihetta tässä on puhua

loukkaamisesta? Minä sanon, että on talousmiehiä, jotka suhtautuvat halveksuvasti tuotantoneuvotteluihin. Niitä on. Jos 3:kaan prosenttia talousmiehistä suhtautuu halveksuvasti tuotantoneuvotteluihin, niin siitä on sana sanottava. Siinä on parempi suolata liikaa kuin liian vähän. Halveksuvaa suhtaantumista on. Psykologisesti se voidaan selittää, jopa jossain määrin oikeutetuksikin myöntää, mutta se täytyy juuria pois. Mistä tämä halveksuva suhtaantuminen johtuu? Se johtuu seuraavasta: "Minä, tirehtööri, ymmärrän asian perin hyvin, tunnen ja ymmärrän minulle uskotun laitoksen kaikki detaljit; ja kun minä tulen teidän luoksenne, niin te alatte opettaa minulle, millä tavalla pitää hallita ja ohjata tuotantoa; minä itse tunnen työni vallan hyvin." Teknillisen henkilökunnan puolelta, insinöörien puolelta, jotka ovat käyneet kaikenlaisia oppilaitoksia, ilmenee myös halveksumista. "Minä olen opiskellut, 15—20 vuotta tehnyt työtä tällä spesiaalialalla, ja tuossa on kokoontuneina — ketä? Seitsemännen ja kahdeksannen palkkaluokan väkeä, eivät edes yhdeksänteen ole kyenneet pääsemään, ja sittenkin tulevat järkeilemään, millä tavalla minun pitää tämä työ järjestää. Mitä he tietävät? Eivät yhtään mitään! Minä tiedän."

Jos joskus olette sattuneet keskustelemaan teknikkojemme ja insinööriemme kanssa ja koskettamaan kysymystä, kuinka tuolla Lännessä tekniikka on korkealla, niin luultavasti olette huomanneet, kuinka kipeästi se heihin koskee: "Mitä te puhutte Lännestä? Me tunnemme työn yhtä hyvin kuin siellä. Jos meillä olisi varoja, kykenisimme järjestämään työn yhtä hyvin." Siinä on Lännen teknikkoihin ja insinööreihin kohdistuvaa kateutta. Kateus, ehkäpä vielä räikeämpi on havaittavissa silloin, kun kokoontuvat puoliksi lukutaidottomat ihmiset, jotka tuskin osaavat nimensä kirjoittaa, ja alkavat harkita, millä tavalla tuotantoa on järjestettävä taikka esittävät keksintöjä. Ajattelepas, millaisia keksijöitä meillä on ilmestynyt! — Tällaista suhtaantumista on. Ja sitä ei voi sanoa muuksi kuin halveksumiseksi. Se saattaa olla loukkaavaa, mutta minkä teet? Pidän velvollisuutenani sanoa asian niin kuin se todellisuudessa on.

Nyt voivat työläiskeksijät kauttaaltaan sanoa, että me teemme kaikkemme tappaaksemme kekseliäisyyden. Esitän pienen esimerkin. Eräässä tehtaassa oli tällainen järjestys: kone heitti vissin esineen, jonka kone on leikannut, ja poisleikatun metallikappaleen samaan laatikkoon. Esine meni sitten toiseen käsittelyyn, toiseen koneeseen, naisille jotka ottivat tavaran vastaan painon mukaan; tähän painoon ja naisten palkkaan sisältyivät myöskin poisleikatut kupariympyrät. Kekseliäs työläinen, nähdessään tällaisen työmenetelmän epämukavuuden, teki lisälaitteen: pois leikatut kappaleet eri laatikkoon. Mutta naisille, jotka suorittivat seuraavan käsittelyn, jätettiin entinen painomäärä urakaksi. Ajatelkaapa keksijän asemaa, kun kymmenkunta naista käy hänen kimppuunsa: "Sinä senkin keksijä keksit meidän niskaamme!" Varmaankin hävisi tältä työmieheltä keksimisen halu ja harrastus. Saman tapaisia esimerkkejä voisin luetella koko joukon.

Tuotantoneuvottelujen lähimmän ajan työn luonne.

Jollei ole kiistaa siitä että tunnuslause: "Tuotantoneuvottelut, alkakaa työnne pikku asioista nousten työpörsseissä yhä vakavampiin, yhä tärkeämpiin kysymyksiin", niin ei voi väittää myöskään sitä vastaan, että tuotantoneuvottelujen työhön täytyy saada vissi suunnitelmallisuus, sanokaamme: aluksi kolmen kuukauden ajaksi, sitten pitemmäksi ajaksi. Ei voine olla kiistaa myöskään siitä, että tuotantoneuvottelujen täytyy suunnitelmallisessa työssään, samalla kun ni-

den työhön vedetään yhä uusia työläisiä, kohota rappu rapulta yhä ylemmäs: työkonetta koskevista asioista koko työhuonekunnan asioihin, koko tehtaan asioihin, koko trustin asioihin. Siinä tie, jota työläisten tuotannollisen kasvatuksen pitää kulkea.

Samoin ei voi väittää sitäkään ajatusta vastaan, joka teeseissä on esitetty kontrollikomiteoista. Mikä voi rikkoa suunnitelmallisuuden työläisten tuotannollisten harrastusten kohottamisessa, mikä sitä jo nyt rikkoo? Seuraava. Työläinen sanoo: "Hyvä, mutta mitenkä minä voin päätellä onko työpaikkani etuja oikein valvottu, kun tirehtööri tulee — jos hän tulee ollenkaan — "diagrammoineen, patsaineen. ympyröineen ja alkaa jutella, mutta minä tulen suoraan koneen vierestä. Mitä minä voin väittää vastaan? Jos minä huomautan, että koneisto on liian iso, niin hän selittää: "niin, iso se on, mutta se johtuu siitä, ja siitä ja siitä." Perusteleeko hän oikein tai väärin, sitä minä en tiedä. Kukapa tällaisissa olosuhteissa suunsa avaa?" — Jos ottaisitte kenen tahansa arvoisista tovereistamme ja pyytäisitte, että hän tekisi täällä konferenssissa selostuksen hoitamansa tuotantolaitoksen tilasta ilman että hän ensin hankkisi numerot — niin ja niin paljon työläisiä, niin paljon koneita jne. — niin kykenisimmekö me tarkistamaan, puhuuko hän totta vai ei? Emme tietysti. Voiko työpenkin, koneen vierestä tuotantoneuvotteluun tullut työläinen tarkistaa, ovatko esitetyt numerot, patsaat ja ympyrät todellisuutta vastaavat vai eivätkö? Ei voi. Siksipä hän ajatteleekin: puhut ehkä totta, saatatpa laskea vähän lipokastakin, minulle vaan jää epäselväksi.

Jottei tällaiseen kompastuttaisi täytyy tuotantoneuvottelujen puolestaan luottohenkilöittensä kautta valmistautua kysymykseen. Juuri tämä valmistautuminen pitää käydä kontrollikomitean kautta, vaikka eräät yrittävät kiertää sitä työväenkontrollin periaatteisiin palaamiseksi. Sitä se ei ole. Tuotantoneuvottelu asettaa suunnitelmaansa parin—kolmen kuukauden kuluttua tehtaan tirehtöörin selostuksen, valitsee määräajaksi 5-henkisen (7 tai 3, siitä puhumme sitten) komitean, jolle tiet ovat avoimet, joka käy läpi koko tehtaan: katsoo koneiston, kirjat, kuulee tehdaskomitean lausunnon, tutkii, tarkastaa kaiken, kiertää koko tehtaan — tiedätte, että suurissa tehtaissa voivat työläiset tehdä työtä vuosikausia eivätkä kertaakaan käy toisissa työhuoneissa — ja sitten kun tirehtööri tekee selostuksen, se joko vakuuttaa selostuksen oikeaksi tai korjaa sitä muutamissa kohdissa. Tietysti voi jo etukäteen sopia selostuksesta, mutta jos on erimielisyyttä, korjataan tuotantoneuvottelussa.

Tässä esitetään kysymys: mutta entä jos ei sovita, jos tuotantoneuvottelu on eri mieltä kuin tirehtööri? No, onhan meillä sovitteluasteita. Kyllä sovinto saadaan aikaan, uskokaa pois. Työläisjoukkojen mielialan ja toivomusten selville saaminen — se on hyvin tärkeätä. Sanotaan: "Vielä uuden kytkimen tahtovat kaulaamme panna, vaikka nytkin on kontrolli aina ympärillämme niin yhä uutta kontrollia tahdotaan järjestää". Ei, mitään hallinnollisia oikeuksia ei tällä komitealla tule olemaan. Se vain tarkastelee ja tutustuu asiain tilaan tirehtöörin selostuksen edellä. Kun talousmiehet pelkäävät liiaksi oikeuksien vähentymistä, niin tahtoisin esittää esimerkin. Hiljattain oli Moskovassa tuotantokonferenssi, läsnä olevat tekivät sarjan ehdotuksia. Tässä tuotantokonferenssissa istuivat tuotantolaitosten tirehtöörit, trustien kaikki virkamiehet. ehdotuksia eivät vastustaneet, niiden hyväksymistä vastaan eivät sanaakaan sanoneet. Onko konferenssi oikeutettu jokaiselta mukana olleelta vaatimaan ja katsomaan, että kun kerran talousmiehet eivät ole vastustaneet, niin ehdotukset

ovat tulleet hyväksytyiksi? Niin näyttäisi. Mutta siellä oli myös eräs ehdotus, joka meni lävitse: rakennettava uusi tehdas. Konferenssissa läsnä olleiden talousmiesten velvollisuus olisi ollut nousta ja sanoa: juu, mutta minusta ei riipu uuden tehtaan rakentaminen, on Korkein Kansantalousneuvosto, Suunnittelukomitea j.n.e., ne ratkovat tällaisia kysymyksiä, niistä se riippuu. Mutta ei yhtään ääntä kuultu talousmiesten puolelta. Istuivat ja kuuntelivat. Sen jälkeen, hyväksyttyään 100 pros. ehdotuksista, 40 pros. on pantu täytäntöön, 20 pros. on täytäntöön pantavina, mutta loput eivät ole täytettävissä. Talousmiehiä täytyy syyttää: missä te aikaisemmin olitte? Mitä tämä tämmöinen on? Työläisiltä häviää luottamus talousmiehiin, heidän toimeliaisuuteensa, heidän vakavuuteensa, heidän tahtoonsa selvittää mikä on virhe, mikä oikea asia. Tässä tapauksessa voidaan talousmiesten menettely tulkita näin: jutelkoot neuvottelussa mitä tahtovat, me panemme täytäntöön mitä tahdomme. Ja jollei meistä riipu, niin selvittäkööt ylemmät. Tällainen ei ole vakavaa asiaan suhtaantumista ,toverit! Siinä on pelkoa, että joku nipistää talousmiesten oikeuksista. Enpä tiedä viime ajoilta SSSR:n tehtaista yhtään tapausta, että huonot ammattiliitot tai työläiset olisivat nipistelleet talousmiesten oikeuksia. Päinvastaisia tapauksia sitä vastoin on.

Kun kontrollikomitea on suorittanut työnsä, niin se hajoaa, eikä ole mitään kontrollikomiteaa ennenkuin tuotantoneuvottelu yhdessä tehdaskomitean kanssa katsoo tarpeelliseksi asettaa uuden kontrollikomitean suorittamaan määrättyjä tehtäviä, joko osittaisia tai täydellisiä. Me sanomme: kehittäkää työläisten itsetoimintaa tuotantoneuvottelujen kautta, selvittäkää niille talouskysymyksiä. Tuotantoneuvottelut ovat työläisjoukkojen taloudellisen, tuotannollisen alotteellisuuden ilmaisun elimiä. Jos tämä on oikein — ja tämä on oikein — niin älkää pelätkö antaessanne myös vastaavat järjestölliset muodot, jotka ovat tarpeen jotta niiden kautta saataisiin mahdollisimmassa määrin hyödyllisesti käytetyksi työläisjoukkojen taloudellinen alotteellisuus. Voisin esittää teille paksun pinkan erilaisia päätöksiä, joissa kaikki tämä on jo kauan sitten sanottu, mutta muotoa ei ole löydetty. Kenties sanotaan, että siitä tulee huonoa. En ryhdy kiistelemään sitä vastaan mitä siitä v o i tulla. Siltä varalta että siitä tulee huonoa, me jo sanommekin: "kokeeksi". Siinä tapauksessa me yhdessä teidän kanssanne sanomme avoimesti kaikille työläisille: meillä oli tarkotuksena tehdä hyvää, mutta siitä tulikin huonoa, ja kun niin on, on se kumottava. Mutta miksi pelkäisimme koetta? Tehkäämme koe 10 tai 5 tehtaassa, kiistelemme erikseen siitä, 3, 5, 10 vai 12 tehtaassa. Koe suoritetaan niillä ja niillä alueilla, niissä ja niissä tehtaissa. Jos siitä tulee häiriötä, jos tulee huonoa, sitten selvitämme. Mutta meidän täytyy tunnustella, etsiä työväen alotteellisuuden ilmaisumuotoja, työväen itsetoiminnan ilmaisumuotoja, siinä ei ole mitään pelättävää.

Sentähden minä katson, että tässä pykälässä, joka ei ratkaise kontrollikomiteain kokoonpanoa, ei ratkaise sen velvollisuuksien eikä oikeuksien piiriä, tässä kohden on mielestäni väärin ridellä itse periaatetta vastaan. Ne toverit, jotka aikovat tätä vastaan väittää, ne eivät vakavasti ymmärrä tuotantoneuvottelujen tehtäviä sellaisina kuin XIV:ssä puoluekokouksessa ne määrittelimme.

Tahtoisin tässä parilla sanalla kosketella erästä kysymystä. Viime vuosien aikana olemme varsinkin tuotantoneuvottelujen kautta työntäneet tuhansia työmiehiä, sadottain työläisnaisia mitä erilaisimpiin taloustehtäviin. Linjana kokonaisuudessaan on tämä

systeemi osoittaunut oikeaksi, vaikka siinä hyvin useassa tapauksessa onkin ilmennyt puutteita. On sellaisiakin puutteita, joihin meidän täytyy kiinnittää huomiomme. Näihin tehtäviin eivät lähde ammattitaitoiset työläiset. Minkä tähden? Sen tähden, että näistä tehtävistä maksetaan pienempää palkkaa kuin ammattityöstä. Toinen puute on se, että järjestöt, varsinkaan ammattiliitot, jotka jäseniään noihin tehtäviin työntävät, eivät kyllin huomaavaisesti suhtaannu näihin jäseniinsä. Yksityiskeskustelussa on minulle esitetty sellaisia tapaukia, että taloustehtäviin lähetetty ei tahdo ottaa vastaan vähäisempää kuin tirehtöörin palkan. Useimmiten on sentään päinvastoin. Tehtävään lähetetty nimitetään ensin talousosaston päämiehen sijaiseksi. Hän tekee työtä. Sitten sanotaan, että hänellä ei ole kyllin kokemusta, että hän ei ole riittävästi valmentunut tähän työhön, että hänet pitää asettaa alemma jotta saisi työtottumuksia. Alennetaan. Tekee työtä, yrittää. Ei kelpaa muka siihenkään työhön. Alennetaan taas, pannaan vähäisempään tehtävään. Ja niin edelleen. Kuka tähän on syypää? Ne järjestöt, jotka ovat henkilön taloustehtäviin työntäneet. Eihän riitä se että ihminen vain työnnetään uuteen, hänelle outoon työhön. Häntä täytyy auttaa, tukea. Kuka auttaa, kenen puoleen hän voi kääntyä? Juuri tätä kysymystä pitää niin puolueen kuin ammattiliittojenkin harkita, luoda sellainen tila, että taloustehtäviin työnnettyä ei "työnnettäisi" takaisin.

Työpalkka ja oppositsionin demagogiset ehdotukset.

Kun teesejäni harkittiin Politbyroossa, sanoivat oppositsionitoverit minulle, että he voisivat puhtaalla omallatunnolla äänestää niiden puolesta, jollei niissä olisi heitä soimaavia kohtia. Niitä on juuri siinä kohdassa, jossa käsitellään työpalkkakysymystä. Pidän työpalkkakysymystä erikoisen tärkeänä kysymyksenä. Työpalkka on se kysymys, jossa helpoimmin voidaan mennä edesvastuuttomuuteen. On kaikkein vakavin ja terävin kysymys. Miksi? Siksi, että ei ole luonnossa sellaista työläistä, joka olisi palkkaansa tyytyväinen eikä tahtoisi enempää. Niin kauan kuin on olemassa itse työpalkka kulutetun työn korvaussysteeminä, niin kauan tulee palkkakysymys olemaan terävänä kysymyksenä. Siksi siinä eritoten proletariaatin diktatuurin aikana vaaditan puolueen puolelta suurinta selvyyttä, kaikkien virheiden, kaikkien edesvastuuttomien esiintymisien selvittelyä.

Otan puolueemme KK:n huhtikuun täysistunnon. Millainen tilanne huhtikuussa oli? Tavarain hinnat nousivat silloin eniten. Seuraava raskas kuukausi oli toukokuu. Mitä edelleen tulee olemaan, sen tiesimme jo huhtikuussa: näimme, että hinnat tulevat edelleen kallistumaan. Sen ymmärsi ja tiesi jokainen työläinen. Ja silloin juuri teki toveri Kamenjev korjausehdotuksen: "Työpalkkapolitiikka seuraavan puolen vuoden aikana on rakentuva sille periaatteelle, että ehdottomasti säilyy, ei nimellinen, vaan reaalipalkka ja valmistetaan aineelliset edellytykset (ennen kaikkea työn tuotantovoiman kohoaminen) työpalkan nousua varten edelleen. Nimellispalkan säilyttäminen takaa aivan riittävästi realipalkan lujuuden vain sikäli kuin yleensä säilyy ja pidetään yllä vankka valuutta."

Mikä esti KK:n huhtikuussa hyväksymästä tätä korjausta realipalkan säilyttämisestä, sanomasta että nimellispalkan säilyttäminen takaa realipalkan lujuuden vain silloin kun on olemassa vankka valuutta? Ensiksikin olisi se merkinnyt sen tunnustamista, että tservontsimme alenee. Aleniko se silloin? Aleni. Toiseksi: se olisi merkinnyt siirtymistä palkan laskemisessa tservontsiperustalta tavara-indexin perus-

talle, palaamista takaisin siihen aikaan, jolloin teimme laskelmia ja kiistelimme siitä, paljonko perunat maksavat milläkin alueella. Mitä olisi merkinnyt tavara-indexiin palaaminen huhtikuussa 1926? Sen tunnustamista, että tservontsi tulee väistämättömästi alenemaan ei ainoastaan silloin huhtikuussa, vaan jatkuvasti. Se olisi merkinnyt tservontsin vararikon tunnustamista. Se olisi merkinnyt sen murskaamista, minkä niin kalliilla hinnalla olimme ostaneet.

Miten saattavat poliittiset henkilöt tehdä tällaisia ehdotuksia niin vaikealla hetkellä, jolloin hinnat eniten kallistuivat? Mitä järkevää politiikkaa tuo tuollainen on? Näinköhän työläiset olisivat meitä kiittäneet, jos olisimme tservontsin kaataneet? Tosiasia on se, että työpalkkaa korotettaessa ovat työläiset useissa tehtaissa kysyneet: "Eikö tämä horjuta tservontsia? Jos horjuttaa, niin on parempi odottaa." Vakuutan, että menemmepä mihin tehtaaseen tahansa ja asetamme kokouksessa työläisten eteen kysymyksen: menemmekö tällaiseen toimenpiteeseen, joka matemaattisella täsmällisyydellä tuo mukanaan tservontsin alenemisen, s.o. tavara-indexiin siirtymisen-, niin työläiset vastaavat: "parempi odottaa kuin kaataa tservontsi". Sillä työläiset siitä ensi kädessä kärsisivät. Eihän tavarain määrä lisäänny siitä, että tehdään laskelmat tavara-indexin pohjalla. Monet työläisistä sanovat: parannettava osuustoimintaa päivä päivältä ,sillä osuustoiminnan parantaminen on työläisten realipalkan lisäämistä. Mutta miten voitte taata realipalkan tunnustamalla tservontsin alenevan? Se on aivan järjetön ehdotus: poliittisesti edesvastuuton.

Olemme menetelleet oikein. Kun huomasimme, että satotoiveet olivat paremmat kuin olimme odottaneet, että työn tuotantovoima lisääntyi kun näimme, että hinnat alkavat tasaantua, silloin me toverien kanssa neuvoteltua teimme Politbyrolle esityksen, että asiallisesti harkittaisiin, kuinka paljon voimme lisätä työpalkkarahastoon. Harkitsimme tätä kysymystä yli kaksi kuukautta. Ja miten muutoin voi käydä käsiksi tällaisiin suuriin kysymyksiin, joissa yhden prosentin virhe tekee parikymmentä miljoonaa ruplaa, aiheuttaa ison aukon valtion budjettiin ja teollisuuteen? Ei tällaista kysymystä ratkaista edesvastuuttomilla päätöksillä, se ratkaistaan toimekkaalla harkinnalla, huolellisen tutkimisen kautta. Väärä oli tuo oppositsionin ehdotus. Tällaisia ehdotuksia vastaan täytyy puolueen kiukkuisesti tapella. Tuollaista ehdotusta ei voi sanoa muuksi kuin demagogiseksi. Se pitää jyrkästi sanoa, jotta häviäisi halu leikitellä kaikkein kipeimmissä kohdin. Tässä ei saa sietää minkäänlaista edesvastuuttomuutta puolueen jäsenten puolelta.

Työttömyys.

Niinikään nostetaan meillä usein iso poliittinen meteli työttömyyskysymyksen ympärillä. Tahdon vain luetella ne meidän työttömyyden ominaiset piirteet, jotka erottavat sen kaikesta muusta työttömyydestä. Meillä on työttömyyttä huolimatta siitä, että teollisuus kasvaa, eikä supistu niinkuin Länsi-Europassa. Työttömyys lisääntyy meillä huolimatta siitä, että työssä olevien luku vahvasti kasvaa. Työttömyyden erikoiset piirteet: ensinnä liikaväestö, toiseksi sesonki-työttömyys. (Meillä ja Länsi-Europassa olot ovat monessa suhteessa erilaiset: esim. Englannissa tekee rakennustyöläinen työtä ympäri vuoden, meillä vain kesäkuukausina; sadoin tuhansin on näitä rakennustyöläisiä meillä nyt työttöminä.) Ammattiliitoissa on luetteloissa enemmän työttömiä kuin työpörsseissä, ne ovat melkein yksinomaan sesonkityöläisiä, jotka vuoden sesonkitöissä oltuaan merkitään ammattiliitoissa työttömien kirjoihin. Syynä tähän ta-

lonpoikaiston liikaväestö. Uusi ilmiö työttömien joukossa on myös se, että nainen ei tahdo olla kotiemäntänä, vaan tahtoo päästä tehtaaseen työhön.

Jos suljemme pois sesonkityöttömyyden, niin näemme että ammattitaitoisia työläisiä on työttöminä vallan mitätön määrä. Ammattitaitoisia työläisiä ei meillä ole riittävästi, teollista työttömyyttä tuskin nimeksikään. Teollinen työttömyys ei meillä mene yli "subjektiivisen" työttömyyden rajojen (mikä syntyy työläisten siirtyessä työpaikasta toiseen). Eniten on työttömiä rakennustyöväen liitossa — 17,8 pros., maa- ja metsätyöväen liitossa — 15 pros. Molemmat sesonkityön edustajia. Palveluskunnan liitossa 12,3 pros. (supistusten vuoksi), Elintarvetyöväen liitossa (osa sesonkityötä) 7,3 pros., valistustyöntekijäin liitossa 5 pros., kaikissa muissa liitoissa vähemmän kuin 5 pros.

Virheellinen on se kuvitelma, että maalta virtaa kaupunkiin vain erilaistumisen köyhdyttävää väkeä. Maaseudun nuorison kulttuuritaso on viime vuosina noussut. Maaseudun vanhanaikaisuus ei tyydytä nykyistä maalaisnuorisoa. Se lähtee kaupunkiin, millaiseen työhön tahansa. Tämä nuoriso ei suinkaan ole pelkkää köyhää väkeä, enimmäkseen on se keskivarakkaasta piiristä, onpa joukossa varakkaidenkin lapsia.

Erittäin on asetettava kysymys työttömyydestä nuorison keskuudessa. Työttömyys nuorison, eritoten työläislasten keskuudessa saa vaarallisen luonteen. Kun nuori ihminen koulun lopetettuaan ei pääse tehtaaseen, jää hän työläisten vaikutuspiirin ulkopuolelle. Sillä kaikki toimintamme rakentuu työpaikoille. Puoluetyömme suoritetaan työpaikkaperiaatteen mukaan, nuorison toiminta samoin, ammatillinen toiminta samoin. Työpaikan ulkopuolella oleva nuoriso jää myös huomiomme ulkopuolelle. Klubit ovat tälle nuorisolle suljetut, — siitä vissi osa yhsiitä osin huliganismi (jota nyt suuresteiskunnallisesti vaarallisia ilmiöitä, ti liioitellaan).

Hiljattain saimme nähdä mielenkiintoisen näytelmän eräässä Moskovan klubissa. Tavattiin teossa pari "huligaania" ja heti järjestettiin julkinen oikeudenkäynti klubissa. Mistä näitä "huligaaneja syytettiin? Toista syytettiin siitä, että hän selostuksen aikana nykäsi edessään istuvaa tyttöä palmikosta. Hyvin usein katsotaan lapselliset kujeet huliganismiksi. Siitä täytyy tehdä loppu. Sitä huliganismia vastaan, joka edustaa vissiä vaaraa, joka johtuu huollon puutteesta ja työttömyydestä ja jolla on taloudelliset juuret, sitä huliganismia vastaan pitää meidän julistaa säälimätön sota. Nyt proletariaatin diktatuurin 9:ntenä vuotena pitää meidän asettaa tehtäväksemme se, että proletariaatin diktatuurin 10:ntenä vuonna ei enää ole huollottomia lapsia. Me voimme päästä siitä ilmiöstä ja meidän on tehtävä kaikkemme, että työläisten lapset, joita emme voi sijoittaa tuotannolliseen työhön, eivät jäisi vetelehtimään kaduille. Meidän täytyy saada tämä nuoriso vedetyksi työväenjärjestöjen vaikutuspiiriin, työväen klubeihin. Meidän pitää tehdä klubien toiminta avarammaksi ja vapaammaksi. Usein tehdään meillä kulttuurityötä aivan liian yksipuolisesti. Otamme esimerkiksi ruumiillisen kasvatuksen. Silloin kun ruumiillinen kasvatustyö pantiin käyntiin, silloin oltiin hyvin yleensä urheiluintoa ja ennätyskiihkoa vastaan. Ja ruumiillista kasvatustyötä tehtiin liian mekaanisesti. Samoja liikkeitä teetettiin lastaajalla, joka koko päivän kantaa raskaita taakkoja, ja kansliahenkilöllä, joka ei työssään lainkaan lihaksiaan jännittelee. Kaikki samaan riviin ja samoja liikkeitä tekemään! Mikään muu ruumiillinen kasvatus ei ollut sallittu. Mutta entäpä jos minä en halua tehdä riviliikkeitä? — Se oli hengetöntä toimintaa, kamariviisaan tavoin työhön käsiksi käyntiä. Kaikki

pakotetaan tekemään niin kuin me kabinetissa olemme suunnitelleet. Ollaan tekemisissä elävien ihmisten kanssa ja niillä tehdään kokeita aivan kuin kaniineilla. Tietysti pitää ottaa huomioon se mikä on hyvää, mutta pitää ottaa huomioon myöskin se, mitä ihminen itse tahtoo. Kulttuuri on kohotettavissa vain vähitellen, eikä yhtäkkiä, ihminen on otettava sellaisena kuin hän on eikä sellaisena kuin me haluaisimme hänen olevan.

Kaikilla valistustyön aloilla tarvitaan monipuolisuutta, vaihtelua. Minua on soimattu siitä, että olen puoltanut tanssia työläisklubeissa. Eritoten nuorisoliittolaiset. Mutta minä tiedän että nämä samaiset nuorisoliittolaiset menevät laitakaupungille, vuokraavat sieltä huoneen ja tanssivat niin että pöly lentää. Ja siksi minä ajattelen, että parempi on antaa heidän tanssia työläisklubeissa. Kumpi on parempi: luokan valistuskysymysten selvittäminen vai tanssiminen? Tietysti on poliittisen valistustyön tekeminen parempi asia, mutta voiko työläinen kestää sitä että 8 tunnin työpäivän jälkeen päivästä päivään päntätään luentotilaisuuksissa päähän raskaita asioita? Jotkut tietenkin voivat. Mutta ei kaikkea elämää voida ahtaa samoihin puitteisiin. Siksi pitää julistaa sota kuolleita aatteita vastaan, kaavoihin ahdettua työtapaa vastan.

Jos kykenemme tuloksekkaasti käymään taistelua työttömyyttä vastaan nuorison keskuudessa, jos kykenemme saamaan tämän nuorison klubityön vaikutuspiiriin, mukauttamaan klubityön niin, että kukin löytää siinä temppperamenttiaan ja luonnetaan vastaavaa tyydytystä ja valistustyötä, niin tehtävämme tulee täytetyksi.

Puolue ja ammattiliitot.

Pysähdyn vielä aivan lyhyesti kysymykseen puolue ja ammattiliitot. Voimme todeta että korkeimpien poulue-elimien ja ammattiliittojen keskinäissuhteissa on tapahtunut vissiä parannusta. Lääneissä myöskin, mutta ei enää kaikkialla. Ikäväseni täytyy todeta, että läänien alapuolella ei XIV puoluekokouksen päätöksien toteuttamisessa ole pitkälle päästy. Tässä suhteessa emme vielä ole kyenneet saamaan muutosta aikaan puoluejärjestömme alimmissa renkaissa. Tämä tehtävä on teeseissä osoitettu kyllin tiukasti.

Toveri Buharinin puheen jälkeen en monella sanalla pysähdy myöskään kansainvälisiin kysymyksiin. Tahdon pysähtyä teesiin englantilais-venäläisestä yhteyskomiteasta. Mitä ehdotti oppositsioni sen suhteen? Rikkomaan tämän komitean. Miksi? Tehtävä vallankumouksellinen leikkaus sellainen että kaikki sen ymmärtäisivät! Eihän sovi istua yhdessä petturien kansa! Jne. Mutta minä sanon, että näissä oloissa ei tällainen teko veisi siihen mihin me pyrimme, mihin meidän pitää suunnata kommunistipuolueiden huomio: siitä ei ole tuloksena joukkojen virtaaminen ammattiliittoihin, ei taistelu ammattiliittojen kautta, vaan ohi niiden, se oikeuttaisi eroamiset ammattiliitoista, halveksuvan suhtaantumisen ammattiliittoihin. Eihän meille v. 1907:kään ollut niin perin mieluista istua yhdessä petturien kanssa, mutta mitään muuta tietä joukkojen luo ei ollut. Eikä ole nyt. Kommunistipuolueiden pitää tulla lähemmä ammattiliittoja. Kommunistit valloittavat ammattiliitot silloin kun he käytännöllisellä jokapäiväisellä työllään osaavat voittaa, ansaita joukkojen luottamuksen.

Tuloksia työssä on saatu. Puutteita vielä on paljon, ja niitä on tarmolla poistettava. Mutta arvosteltakoon millä tavalla tahansa, myönnettävä on kuitenkin, että näiden 9 vuoten aikana olemme luoneet maailman keskitetyimmän, ehjimmän, voimakkaimman ammatillisen järjestön, jossa on pari miljoonaa aktiivista työntekijää, jonka va-

Britannian valtakunnan konferenssi.

Kirj. M. N. Roy.

Sitä näytelmää, jota tullaan esittämään suljettujen ovien takana Downing Streetillä (hallitusrakennusten katu Lontoossa) voitaisiin pitää komediana, jos se ei olisi niin kohtalokas Britannian valtakunnalle. Se on komediaa julkisuudelle tarkotettujen puheittensa tähden. Puhutaan valtion yhtenäisyydestä ja lainkuuliaisuudesta, samalla kun eturistiriidat yhä suurenevat. Suurbritannian ministeripresidentti Baldwin lopetti avajaispuheensa siteeraamalla pyhää Augustusta: "pääasioissa yksimielisyyttä; sivuseikoissa vapautta; kaikissa asioissa anteeksi antoa". Mutta buurikenraali Herzog, etelä-Afrikan ministeripresidentti särki anglosaksilaisen kohteliaisuuden ja vaati valtioliiton perustaksi: "Vapautta pääasioissa; yksimielisyyttä sikäli kuin omat edut sen sallivat, anteeksiantoa ei missään". Herzog:n julkista separatistista kantaa tulee Kanada ja Irlanti, vaikkakaan ei niin julkisesti, kannattamaan.

Konferenssi tulee kestämään kuukauden. Asema maailmanvallassa on käynyt niin kriitilliseksi, että tarvitaan ihan erikoista ponnistusta sopimukseen pääsemiseksi. Politiikassa ja lainsäädännössä näyttää Lontoo antavan myönnytyksiä — ehdolla että Lontoon taloudellinen herruus jää koskemattomaksi. Se merkitsee, että jos dominiot hyväksyvät suosituimman aseman ulkomaakaupassa valtakunnan sisällä ja sen tosiasiallisesti vievät läpi, niin niiden vaatimuksiin sisäisestä autonomiasta ja kansainvälisestä itsenäisyydestä ("Asema") täytyy, vaikkakin vastenmielisesti suostua. Chamberlainin perusteellista selontekoa ulkoisesta tilanteesta ei tosin ole julaistu, mutta huhutaan, että hän ei kertakaan heittänyt esille kysymystä Locarnon sopimuksen ratifioimisesta dominioiden puolelta. Se on suuri asia, se kun asettaa dominionien hallitukset ulkopuolelle Britannian ulkoasiain ministeriön tuomiovallan.

Nähdessään kriitillisen aseman päätti Britannian hallitus ryhtyä oikeaan aikaan peräänytymään. Kolmen huomatuimman dominionin delegatsionit (Kanadan, etelä-Afrikan ja Irlannin) tulivat konferenssiin tarkotuksella ajaa päättävästi kysymyksiä valtiosäännöstä ja kansainvälisestä itsenäisyydestä. Edustajia tuki tässä täydelleen maittensa yleinen mielipide.

Herzog, joka buurisodan aikana tappeli buureja vastaan ja itse sovinnon jälkeen Ison-Britannian kanssa puolusti riippumattoman etelä-afrikalaisen tasavallan perustamista, voitti viime vaaleissa lojalistisen etelä-Afrikan Smut puolueen ja tuli hallituksen pääksi. Sen jälkeen on hän uudestaan asettanut etualalle separatistisen ohjelman. Agitatio oman etelä-Afrikan lipun puolesta oli voimakas näyte separatistisista aikeista. Muutama päivä ennen Britannian valtakunnan konferenssia kokoontui Johannesburgissa suuri kansankokous viettämään "Afrikan päivää". Useat Herzogin kabinetin ministerit, myöskin ministeripresidentti, olivat läsnä. Kokouksessa piti ministeri Malan puheen, jossa hän sanoi hallituksen päättäneen ensi vuonna viedä läpi suunnitelman lippulaista. Malan syytti myöskin etelä-afrikalaista sanoma-

---

listustyö on valtavan laajaa joka yhdessä puolueen kanssa on kulkenut koko vallankumouksen ajan, yhdessä sen kanssa rakentanut neuvostovaltaa, rakentanut sosialismia, ja — siitä olen vakuutettu — rakentaa sosialismin.

lehdistöä, joka puolustaa valtakunnan etuja kansallisetuja vastaan, selitti, että sanomalehdistöä johtavat ulkomaalaiset ja hyökkäsi ankarasti niitä vastaan.

Epäilemättä tämä tieto natsionalismista vahvisti Herzogin asemaa valtakunnan konferenssissa. Herzog ei pettänyt kannattajiaan. Hän käytti ensimäistä tilaisuutta asiansa esittämiseen ja esitti sen ilman minkäänlaista peittelyä. Hän vaati: ensiksi periaatteessa: rajottamatonta toiminnan vapautta jokaiselle Brittein valtakunnan osalle: toiseksi käytännössä: neuvotteluja yhteisten toimintojen varalta, silloin kun ne ovat mahdollisia". Tämä käsitys valtakunnan yhtenäisyydestä, jos se tulisi hyväksytyksi, muodostaisi Brittein valtakunnasta höllän ententen, jolla todennäköisesti olisi taloudellisten intressien painon vuoksi hyvin vähän koossa pysymisen mahdollisuuksia.

Kanada ei ole tullut konferenssiin suopeammalla mielellä. Liberaalinen ministeripresidentti Mackenzie King lienee parempi diplomaatti kuin Transvaalin buurikenraali ja hänen diplomaattisten lausuntojensa taustana on paljon merkityksellisempiä tosiasioita. Viimeisissä vaaleissa, jotka taisteltiin selvien kansallisten tunnuslauseiden merkeissä, on hän valloittanut maan itelleen. Maa on hänen vaatimuksestaan kannattanut Britannian kenraalikuvernöörin auktoriteettia. Hän on voittanut vastustajansa, joita kenraalikuvernööri kannatti siksi, että ne asettuivat Brittein valtakuntaa puolustavalle kannalle. Konservatiivinen puolue, jonka takana ovat Lontoon pankin kanssa kiinteässä liitossa olevat finanssi-intressit, tuli vaaleissa voitetuksi.

Kingin johtama liberaalien ja edistysmielisten johtama koalitsioni esitti seuraavan hallitusohjelman: 1) Kanada on de facto riippumaton, mutta de jure sen lain alainen, jonka brittiläinen parlamentti 60 vuotta sitten vahvisti brittiläisestä pohjois-Amerikasta. Tämä asiaintila on muutettava. 2) Kanadan parlamentilla pitää olla yhtäläinen suvereeninen oikeus johtaa sisäisiä ja ulkoisia asioitaan kuin Britannian parlamentilla. 3) Kanadaa ei saa Britannian kenraalikuvernöörin sekaantumisten kautta polkea siirtomaan asemaan.

Nämä ovat aivan selviä vaatimuksia, ja Mackenzie Kingin hallitus on niihin sidottu. Kun King vastusteli valtakunnan konferenssiin lähtöä näitä tärkeitä lainsäädännöllisiä kysymyksiä läpi ajamaan, pakottivat hänet siihen kansallismieliset politiikot syystä, että tiesivät hänen konferenssissa tulevan tukemaan Herzogia.

Viimeksi on vielä Irlanti. Irlannin edustaja Fitzgerald lausui, että hän aikoo nostaa kysymyksen sodasta ja kenraalikuvernöörin toimivaltuuksista. Hän on sitä mieltä, ettei dominioita enemmän teknillisesti kuin oikeudellisestikaan voida katsoa sodassa oleviksi pelkästään sen nojalla, että Iso-Britannia käy sotaa.

Britannian valtakunnan konferenssi tulee kestämään paljon enemmän kuin kuukauden, jos sen pitää ratkaista nämä vaikeat eturistiriidat. Mutta tässä Brittein valtakunnan kriitillisessä ajankohdassa voi tuskin brittiläinen imperialismi kärjistää suhteita valtakunnan sisällä niin, että se dominionien mielipiteitä voisi itsepintaisesti vastustaa taikka Lontoon herruutta ulkoisissa asioissa pysyttää. Parhaana kriisin ratkaisuna voidaan pitää diplomaattista asioissa edelle ehättämistä.

Mutta ei diplomaattinen edelle ehättäminen eivätkä myönnytykset ulkoisissa suhteissa voi muuttaa ristiriitain perustaa, perustaa joka on taloudellista laatua ja joka nostaa esiin mielipide-eroavaisuuksia poliittisiin ja lainsäädännöllisiin muutoksiin nähden. Iso-Britannia menettää taloudellisen, poliittisen ja finassihegemoniansa niiden maiden yli, jotka vielä muodollisesti ovat ja tulevat vissin ajan olemaan osia Brittein valtakunnasta.

Separatististen virtausten kasvu dominioneissa on kiinteässä yhteydessä brittiläisen kapitalismin laskun kanssa. Se on sen syy ja tulos. Dominionien teollistuminen tekee ne yhä enemmän ja enemmän riippumattomiksi emämaasta, mutta samalla lisää niiden pääomain tarvetta. Jos olisi mahdollista järjestää alituinen ja kasvava pääoman vienti Englannista alusmaihin suotuisilla ehdoilla ei suhteiden murtuminen maailmanvaltion sisällä olisi niin ehdoton. Dominionit (etelä-Afriikkaa lukuunottamatta) ovat Englannista saadulla pääomalla ja työvoimalla voimakkaasti kehittyneet. Toiselta puolen on suuri määrä alusmaiden raaka-aineista saanut Englannissa käytön.

Nyt ovat nämä kaksi pääsuhdetta dominionien ja emämaan välillä muuttuneet. Englanti ei voi enää dominionien kasvavaa pääoman tarvetta tyydyttää. Pääomaa on edullisimmilla ehdoilla saatavissa muualta. Kanadaan on esim. ei-englantilainen pääoma sangen laajalti tunkeutunut. Samanaikaisesti on raaka-aineiden menekki dominioneista Englantiin supistunut. Dominionien on pakko samalla kun myyvät Englannin ulkopuolelle myöskin ostaa Englannin ulkopuolelta. Sentähden ei ole toteutettavissa Englannin kapitalismin ohjelma — molemminpuoliset tullihuojennukset valtakunnan sisällä — jolla se koettaa kriisistä pelastua.

Mackenzie King esitti valtakunnan konferenssille lyhyesti mutta selvästi seuraavat pääehdot Kanadan ja Englannin välisistä suhteista: ”Me tarvitsemme pääomaa. Otamme tietenkin Englannista; mutta jos sitä emme täältä saa on meidän sitä muualta hankittava”. Avajaispuheessaan ei Baldwin voinut olla koskettelematta näiden Englannin sisäisten suhteiden perusteita. Hän yritti puolustaa Englannin kykenemättömyyttä tällä kertaa varustaa dominioneja edullisilla ehdoilla annetulla pääomalla muistuttamalla siitä, mitä emämaa aikaisemmin on tehnyt. Dominionien edustajia muistutti hän, että vuoden 1925 loppuun mennessä oli Englanti antanut dominioneille 850 milj. puntaa. Hän oli pakotettu toteamaan ”maailmansodan aiheuttaman Englannin köyhtymisen ja kasaamisen pysähdyksen”. Kun Baldwin huomautti 850 milj. punnasta, jotka Englanti on dominioneihin sijoittanut (niistä noin 350 milj. Kanadaan), niin mahtoipa Mackezie King ajatella niitä 400 milj. puntaa, jotka Yhdysvallat ovat Kanadaan sijoittaneet suurimmalta osalta maailmansodan jälkeen.

Ei kauan sitten todettiin että etelä-Afrikka vie yhä kasvavassa määrässä raaka-aineita ulkomaille. Viime vuosina on bilanssi ollut 17 miljoonaa puntaa. Etelä-Afrikan on kohotettava vientiään, sillä se tarvitsee pääomaa.

Samanlaiset vaikeudet on taloudellisissa suhteissa kaikkien autonoomisten alusmaiden kanssa, joilla on pyrkimys päättää kaupastaan itse ja suojella teollisuuttaan tullimuureilla. Nämä vaikeudet tekevät yhä tuloksettomammiksi kaikki yritteet suosituimman periaatteen säilyttämiseksi brittiläisen valtakunnan sisällä. Ja juuri näiden, taloudellisten suhteiden peruskysymyksien ympärillä tullaan konferenssissa käymään päätaistelut.

Valtakunnan konferenssissa todettiin, että kuluvan vuoden ensipuoliskon tuonnista kolmannes tuotiin Englantiin sen alusmaista ja viennistä puolet vietiin Englannista alusmaihin. Tämä tosiasia osottaa että suosituimman sopimus on dominionien etuja vastaan, mutta edullinen emämaalle. Englantilaiset tehtailijat voittavat suosituimman tullisopimuksesta samalla kun alusmaiden raaka-aineiden ja puolivalmisteiden valmistajat häviävät. On luonnollista että ne dominionit, joilla on itsenäisyys ja jotka päättävät kauppa- ja finanssisuhteistaan, eivät suosiollisesti suhtaannu näihin suosituimmuus-suunnitelmiin brittiläisen maailmanvaltakunnan sisällä. Näiden suunnitelmien tarmokas toimeenpano

voisi nostaa jaloilleen Ison-Britannian kapitalismin: mutta kaikki rotu- ja kielisukulaisuussuhteetkaan eivät voi pakottaa dominioita uhraamaan taloudellisia etujaan brittiläisen maailmanvallan alttarille.

Viimeisenä tulee brittiläisen maailmanvallan asuttamiskysymys. Useimmat dominionit tarvitsevat työvoimaa. Englanti sairastaa parantumatonta työttömyystautia. Mitä varten ei asuteta dominioneja englantilaisilla työttömillä? Tämä näyttää hyvin helposti toteutettavalta ehdotukselta: mutta siinä on hyvin vakavia ristiriitoja. Kun dominionit yhä enemmän lipuvat pois emämaan finanssikontrollista, merkitsisi englantilaisten työmiesten siirtyminen ei lainkaan hyvältä vaikuttavaa työvoiman vähennystä Englannin kapitalismille. Englannin porvariston kykenemättömyys tyydyttää alusmaat tarvittavalla pääomalla tekee sen (Englannin porvariston) hyvin vähän suosiolliseksi siirtolaisuudelle dominioihin. Suunnitelma brittiläisen maailmanvallan asuttamisesta siirtolaisuuden kautta emämaasta alusmaihin tulee jäämään vaan paperille.

Huolimatta kouristuksen tapaisista yritteistä, joilla englantilainen kapitalismi koettaa vakaantua itse itsestään huolehtivan maailmanvallan perusteilla jatkuu rappeutumisprosessi. Britannian valtakunta tulee tietenkin vielä vissin ajan olemaan jonkinlaisena höllänä liittona, joka yhdessä työskentelee sikäli kuin se ei haittaa kunkin osan omia etuja. Mutta että Englannin herruus on ainaiseksi heikentynyt, sen osottaa Britannian valtakunnan konferenssi.

Indonesia ja sen kansanliike.

Indonesia on osa Itä-Intian saaristosta, Hollannin siirtomaita. Hollantiin kuuluvan Indonesian pinta-ala on 1,896,617 km² ja asukasluku lähes 50 miljoonaa.

Tästä Hollannille kuuluvasta Indonesiasta kiinnostaa meitä tällä kertaa sen noin ⅓ Suomen pinta-alasta oleva Jaavan saari. Täällä on parhaallaan käynnissä vieraan imperialismin riistosta vapauteen pyrkivä kansallis-vallankumouksellinen liike.

Jaavan ja sen yhteydessä olevan Maduran saaren pinta-ala on 131,508 km² ja asukasluku (v. 1920) 35 milj. Asutus yhtä tiheätä, kuin Europan tiheimmin asutuilla seuduilla. Asukkaista on noin 97 % alkuasukkaita, 0,3 % eurooppalaisia ja loput 2,7 % muita Aasian kansoja. Uskonnoista on muhametin uskonto ylivoimainen, sen tunnustajia on 92 %.

Maata hallitsee hollantilainen kenraalikuvernööri. Eri alueilla alkuasukasruhtinaat käskynantajia, mutta niiden takana todellisina hallitsijoina hollantilaiset virkamiehet.

Talous. — Jaavaan ja Maduraan keskittyy noin 70 % koko Indonesian taloudesta. Muutamat numerot valaisevat sitä. Niinpä oli

sokerin	tuotanto v.	1922-23	1,808,040	tonnia
kahvin	»	1923	59,343	»
riisin	»	1923	4,785,700	»
maissin	»	1923	1,184,800	»
naftan	»	1924	lähes 3 milj.	tonn.

Näiden lisäksi kumi, tee, kiinanparkki, indigoväri ja monet maustekasvit sekä kivihiili.

Ulkomaankauppa on huomattava. Päävientiartikkelit ovat sokeri, tee, kahvi, indigo ja tupakka. Vienti pääasiassa Hollantiin ja Englantiin.

Finanssitoimintaa keskittää v. 1908 perustettu Jaavan pankki. Pankin pääomat 6 milj. guldenia, vararahastot v. 1922 5 milj. guldenia. Vielä on useita muita pankkilaitoksia.

Yhteiskunnalliset suhteet. — Maa on suurimmaksi osaksi valtion omaisuutta,

jäännöksen mikä ei kuulu valtiolle omistavat eurooppalaiset ja kiinalaiset. Alkuasukkailta on maat kokonaan riistetty ja olivat he vielä vuoteen 1914 pakkotyön alaiset. Pakkotyö on nyt muodollisesti poistettu mutta tosiasiallisesti on se vielä voimassa.

Poliittinen liike. — V. 1907 sota Itä-Aasiassa antoi sysäyksen Jaavan sivistyneistölle. Se havahtui, muodosti kansallis-vapaamielisen puolueen ”Boedi Oetomon”, joka ajoi Jaavan riippumattomuutta. Siirtomaahallinto huomasi pian tämän puolueen poliittisen radikalisuuden ja nujerti sen. Puolueella ei sitte pitkään aikaan ollut mitään muuta kuin kulttuurimerkitys. Vasta viime aikoina on puolue taasen ollut hieman toiminnassa ja orienteerannut vasemmalle.

Poliittisesti huomattavampi merkitys on ollut v. 1912 perustetulla Sarekat Islamilla (islamilaisten liitto). Se muodostui pääasiassa talonpojista, työläisistä ja itsenäisistä pikku käsityönharjoittajista, sitä johti muutamat sivistyneistöön kuuluvat. Sen koossa pitäjä oli islamilaisuus. Järjestö kannatti työtaisteluja ja otti osaa mielenosoituksiin j.m.e. Sarekat Islamin nopea kasvu huolestutti siirtomaahallintoa ja se koetti lamauttaa sitä, ei kuitenkaan kokonaan kieltämällä, vaan voittamalla sen muutamat johtajat puolelleen. Siten saatiin järjestö toimettomaksi ja pidätetyksi joukkoesiintymisistä. V:na 1920—21 oli Sarekat Islam voimakkain, senjälkeen on se jonkun verran taantunut.

V. 1914 perusti pieni eurooppalaisten ryhmä muutamien maassa syntyneiden kanssa ”Intialaisen sosialidemokraattisen yhdistyksen”. Se taisteli yhdessä Sarekat Islamin vasemman sivustan kanssa ammatillisella alalla ja painovapauden aikaansaamiseksi. Siteet sos. dem. ja Sarekat Islamin vasemman sivustan välillä olivat kiinteät.

V. 1920 muuttui Intialainen sos. dem. puolue kommunistiseksi ja liittyi Kominterniin. Ohjelmassaan vaati se m.m. Indonesian riippumattomuutta. Puolue toimii tarmokkaasti ja on sillä suuri kannatus joukkojen keskuudessa.

Sarekat Rayat, kansallis-vapaamielinen voimakas joukkojärjestö on viime aikoina ollut kiihkeässä toiminnassa. Se muodostuu talonpojista, työläisistä, sivistyneistöstä ja pikkuporvaristosta. Järjestön kokoonpano määrää sen kansallisen luonteen. Se ei ole kommunistinen järjestö, vaikka sitä kommunistit johtavatkin.

Imperialistien poliittisena järjestönä on ”Poliittis-taloudellinen liitto”. Se pyrkii tukahuttamaan maan asukkaiden jokaisen vähimmässäkään määrin vapaamielisemmän liikkeen. Järjestö on mahtavan sokeriteollisuuden poliittinen tuki ja näyttelee ratkaisevaa osaa maan hallinnassa. Vallankumouksellisten ajojahdissa on tällä järjestöllä suuret ”ansiot”.

Ammatillinen liike. — Siirtomaahallinnon eurooppalaisilla virkamiehillä, sokeriteollisuuden, erilaisten plantaashien ja laivaliikenteen eurooppalaisella henkilökunnalla on omat ammattiliittonsa, jotka ovat tyystin suljetut alkuasukkailta, niin ettei yksikään alkuasukas voi niiden jäseneksi päästä. Niiden päämääränä on etuoikeuksien hankkiminen eurooppalaisille, luonteeltaan ovat ne taantumuksellisia. Alkuasukasten taisteluissa työnantajia vastaan asettuvat ne poikkeuksetta työnantajien ja siirtomaahallinnon puolelle.

Vanhin ammattiliitto on v. 1908 perustettu rauta- ja raitiotieläisten liitto. V:sta 1914 on liitto kasvanut nopeasti, syystä että vasta siitä lähtien on liitto ollut luokkataistelun kannalla ja tunnustanut rotujen tasa-arvoisuuden. Liitossa on tällä kertaa jäseniä noin 16 tuhatta ja niistä eurooppalaisia n. 150. Järjestö on tehnyt vakavaa työtä ammatillisen liikkeen voimistuttamiseksi Indonesiassa. Järjestöä johtavat kommunistit.

Tämän lisäksi on joukko pienempiä ammatillisia järjestöjä. Noin 4,000 Jaavan naftateollisuustyöläistä on jär-

jestynyt. Samoin joukko satamatyöläisiä, kirjapainotyöläisiä ja sokeriteollisuudessa olevia.

Ammattiliittoja on yhdistänyt keskusjärjestö. Siinä kuitenkin ollut riitaisuuksia, jotka aiheuttaneet uuden rinnakkaisjärjestön perustamisen v. 1921. Uusi järjestö on vallankumouksellinen ja on se kommunistien johtama. Suhteet molempien järjestöjen välillä nyt parantuneet.

*

Asukkaista on noin 30 % työläisiä: rautatieläisiä, kuljetustyöläisiä, vuorityöläisiä, sokeri-, kahvi-, tee- kautsukki- ja kakaoplantaashien työläisiä. Työläiset ovat huonosti palkattuja. Palkka on riittämätön takaamaan edes kaikkein vaatimattomimman toimeentulomahdollisuuden työläisille perheineen. Puolet väestöstä — talonpojat — huokaavat raskaan verotaakan alla, joka on suoritettava joko kullassa tahi pakkotyönä. Loput väestöstä — pikkukauppiaat, sivistyneistö j.n.e. — on estetty jatkamasta toimiaan: niiden toivo saada väestö itsenäistytettyä on turhaa. Hollannin hallitus on koettanut kaikilla keinoin estää indonesialaisen porvariston syntymistä ja sitä siellä tosiaan ei ole.

Kansanvalistuksen ja terveyden hoidon on Hollannin hallitus jättänyt kokonaan huomiota vaille. Keskikouluja ja yliopistoja onkin Indonesiassa suhteellisesti vähemmän kuin muualla Idässä.

On käsitettävää, että tällaisessa tilanteessa työläisten, talonpoikain, sivistyneistön ja pikkuporvariston kannattama voimakas vallankumouksellinen liike kehittyy. Vallankumouksellinen liike Indonesiassa kehittyykin Indonesian Kommunistipuolueen, punaisen ammattiliikkeen ja kansanpuolueen Sarekat Rayan ympärille.

Näiden järjestöjen perustamisesta lähtien on hollantilainen hallitus yrittänyt tukahuttaa niitä. Kuta voimakkaammin nämä järjestöt kasvoivat, sitä voimakkaampi oli taantumus. Vuoden 1925 jälkeen on valkoinen terrori estänyt näiden järjestöjen toimintaa. Tuhansia näiden järjestöjen jäseniä ja johtajia on tapettu, pidätetty ja ajettu maanpakoon. Jokaiseen toimenpiteeseen amnestian saamiseksi on vastattu kiväärin kuulilla. Jokainen lakko on kukistettu, niiden johtajat ja lakkolaisia heitetty vankiloihin. Indialaisten lehtien toimittajat ovat tuomitut jokaisesta arvostelun yritteestäkin vuosikausiksi linnaan.

Elinehtojen parannusten tie on kokonaan tukittu. Indonesiassa ei voi mitään joukkovaatimusta esittää ilman rangaistusta.

Kun asukkailla ei ollut mitään mahdollisuutta kokoontua, ei mahdollisuutta julkaista sanomalehtiä, eikä mahdollisuutta muodostaa järjestöjä, olivat ne lopulta pakotetut nousemaan kapinaan valkoista terroria vastaan.

Jaavalta saapuikin sitte marraskuussa tiedot, että siellä eräänä yönä oli yhtäkkiä puhjennut kapina useilla Länsi-Jaavan paikkakunnilla. Aseelliset joukot ryntäsivät vankiloita vastaan, valloittivat puhelinasemia, katkaisivat useista kohdin rautatien poikki, hyökkäsivät hollantilaisen kenraalikuvernöörin taloa vastaan. Hallituksen virkamiehiä, poliiseja ja sotilaita on taisteluissa kuollut. Täältä levisi kapina heti sisämaahan. Samaan aikaan saatiin tietää, että Jaavalla noin kuukausi sitten oli vangittu 300 kommunistia ja teljetty vankilaan.

Kapinan nyt puhkeamiseen ovat epäilemättä voimakkaasti vaikuttaneet Kantonin armeijan voitot. Toiminta Jaavan kiinalaisten keskuudessa Kiinan vapautusliikkeen hyväksi on ollut voimakasta. Ehtimiseen on sieltä mennyt suuria summia Kantonin hallitukselle, sen tarvitsemiin järjestelytarpeisiin. Vallankumousliikkeen voimakas eteenpäinmeno Kiinassa on varmasti herättänyt indonesialaisissakin luottamusta omiin voimiin.

Viralliset tiedonannot ilmoittavat kapinan syyksi kokoontumisvapauden kiellon (oletettavasti lokakuun juhlien). Sillä on tunnettua että Indonesian proletariaatti on säännöllisesti vuosittain juhlinut vappua ja lokakuun vallankumouksen vuosipäivää.

Kapinan todellinen syy on kuitenkin syvemmällä. Indonesia on rikas saaristo brittiläisen Indian ja Kiinan välissä. Se on monien imperialistien mieliteon esineenä. Hollantilainen imperialismi, joka maata hallitsee on pakotettu noudattamaan n.s. "avoimen oven" politiikkaa maailman kapitalismiin nähden. Tämä pakottaa Hollannin hallituksen takaamaan kansainväliselle kapitalismille saalistusmahdollisuudet Indonesiassa. Ja se tekee sen.

Kapinan alkaminen Länsi-Jaavalla tuli yllätyksenä, vaikkakaan ei odottamatta. Olihan selvää että taantumus, kenraalikuvernööri Fockin hallitessa pakottaisi kansan puolustautumaan.

Uusi kenraalikuvernööri de Graaf, joka politiikallaan pyrkii voittamaan takaisin indonesialaisten luottamuksen, ei enää voi saada muutosta aikaan kansan mielialassa. Kaikki voimat on tällä hetkellä keskitetty indoneesialaisten kansojen vapauttamiseksi Hollannin ikeestä.

Kenraalikuvernööri on selvittänyt tahtovansa ainoastaan hävittää kommunistit. Mutta hän ei tunne kommunistien suhdetta joukkoihin. Hän ei tiedä että Fockin hallituskomento perustui siihen, että kaikki indonesialaisten pyrkimykset muuttaa lakejaan, jos niiden muutos olisi vaatinut hollantilaiselta kapitalismilta vähäisiäkään myönnytyksiä, tukahutettiin sen naamarin verholla, että on taisteltava kommunisteja vastaan. Näyttää siltä kuin hän ei myöskään tietäisi, että Sarekat Rayt on ainoa v o i m a k a s kansallinen joukkojärjestö. Se on järjestö johon kuuluu talonpoikia, työläisiä, pikkuporvareita ja intelligenttejä. Järjestö ei millään muotoa ole kommunistinen järjestö vaikkakin sitä kommunistit johtavat. Tästä johtuu, että kommunistien takaa-ajo, Sarekat Rayatin kieltäminen merkitsee hallituksen puolelta sodan julistusta indonesialaisen kansallisuuden toimeliaimmalle osalle.

Ammattiliitot, jotka taistelevat maailman riistetyimmän proletariaatin toimeentuloehtojen puolesta (indonesialaiset työläiset ansaitsevat vähemmän kun kiinalaiset) lakkautettiin, koska niitä johtivat kommunistit. Eivät Indonesian työläiset, jotka kuuluvat ammattiliittoihin ole vielä kommunisteja. Siellä on vaan pieni aktiivinen kommunistien ryhmä, joka johtaa ammatillista liikettä.

Erikoisuus indonesialaisessa liikkeessä on siinä, että väestön aktiivisinta osaa johtavat kommunistit, ja että kommunistit ovat kansallisen vapausliikkeen esitaistelijoita. Kommunistien takaa-ajo merkitsee kansallisen vapausliikkeen ehkäisemistä, eikä voinut niin ollen olla johtamatta yhteentömäykseen, poliittisin vaatimuksin, asein ja pommein ja lopulta kapinaksi puhkeamalla.

Kapinaan ottavat osaa talonpoikain, työläisten, intelligenttien ja pikkuporvariston joukot. Se määrää kapinan luonteenkin. Se on y l e i n e n k a n s a n n o u s u. Edellä esitetty kehitys on vienyt siihen, että kapinan johto on langennut kommunisteille. Ja että nousu on yleinen kansannousu sitä todistavat asetetut vaatimukset:

"Paino-, kokoontumis- ja järjestäytymisvapaus! Armahdus kaikille poliittisista syistä vangituille ja karkotetuille! Hallitusmuodon uudestaan järjestäminen siten, että kansalle tulee mahdollisuus itse itseään hallita! Verojen uudelleen järjestäminen ja verojen huojennus indonesialaisille joukoille! Työväen lainsäädännön ja työnsuojeluksen aikaan saaminen! Opetustoiminnan parantaminen ja laajentaminen!"

Nämä vaatimukset on ankkuroitu syvälle joukkoihin. Joukot ovat päät-

Amerikan vallankumous v. 1776

Piirteitä sen luonteesta.

Kirj. Elis Sulkanen.

Amerikalainen rahavalta on tämän vuoden ajan juhlinut maan itsenäisyyden 150 vuotista muistojuhlaa. Raharuhtinaat ovat sijoittaneet muutamia kymmeniä miljoonia Philadelphian näyttelyn järjestämiseksi; sen voiton riemuitsemiseksi, jonka tuloksena maan omaperäinen tuotannollinen ja yhteiskunnallinen kehitys vihdoin, puolitoista vuosisataa jälkeenpäin, saavuttaa johtavan aseman imperialistisen kapitalismin keskellä. Selvä tietysti on, että näissä imperialistien pidoissa jätetään kokonaan huomioon ottamatta 1776 tapahtumien todellinen sisältö — itse vallankumous ja pyritään nykyisen taantumuksen vaatimuksien mukaisesti näillä kemuilla vahvistamaan ja riistetyille vakuuttamaan sen vastavallankumouksen oikeutusta, joka heti kumouksen jälkeen käänsi aseensa niitä voimia vastaan, jotka olivat maalle itsenäisyyden taistelleet. Vallankumouksen todellisen luonteen tutkiminen ja tulkitseminen kuuluu niille edistyksellisille voimille, jotka nyt ovat tämän taantumuksen pihdeissä ja joiden vapauden panttina on uusi yhteiskunnallinen, proletaarinen vallankumous.

Siirtokunnat ennen vallankumousta.

Ne 13 Pohjois-Amerikan siirtokuntaa, jotka 1776 yhteisen "mannermaakongressin" julistuksella katkaisivat siteensä emämaan, Britannian kanssa, oli asutettu Europan "liialla väellä". Seikkailijat, virkaheitot, yrittävät kauppakapitalistit ja kerettiläiset olivat muodostaneet asutuksia, jotka kumouksen edellä muuta paitsi kaksi — Pennsylvania ja Maryland — olivat monivaiheisten selkkausten jälkeen tulleet "kuninkaalliseksi" siirtokunnaksi, t.s. olivat virallisesti Englannin hallituksen siirtomaita. Korkein virkamies oli kuninkaallinen kuvernööri. Kuvernöörin ja hänen neuvostonsa ohella siirtokuntien varakkaiden ja omistavien luokkien valitsema eduskunta hoiti hallitusasioita. Eduskuntien lait ja päätökset olivat kuvernöörin ja sen kautta Englannin hallituksen epäämisoikeuden alaiset. Ja vihdoin perustetaan Englannissa erityinen "siirtomaakomissiooni" parlamentin ja ministeristön avuksi siirtomaiden hallitsemiseksi.

Maanviljelys oli siirtokuntien pääasiallinen elinkeino kumouksen aattona. Metsästys, kalastus, laivarakennus, puutavaratuotanto, käsiteollisuus, väkijuomien valmistus ja kauppa olivat sen ohella kehittyneet. Vuorityötä alkoi olla (rautaa kuparia lyijyä, suolaa ja vähän kivihiiltä). Suurviljelijät etelässä ja Hudson laaksossa (New York)

---

täneet taistella näiden vaatimusten puolesta. Hollannin hallitus ei tule näitä vaatimuksia hyväksymään, vaan päinvastoin se asettaa koko sotavoimansa liikkeelle kapinan kukistamiseksi ja indonesialaisen kansan yhä lujemmin kahlehtimiseksi.

Kapina on kuitenkin vain alkusoittoa suuremmalle liikkeelle. Se on nyt osin kukistettu. Sen johtajat vangittu ja karkotettu miltei asumattomalle Uuden Guinean saarelle. Mutta vallankumouksellinen liike on niin syvälle juurtunut joukkojen tuntoihin, että se ei voi terrorista huolimatta laantua, vaan kytee ja odottaa sysäystä puhjetakseen uudelleen.

Kiinan läheisyys ja sen kansallisvallankumouksellisen liikkeen voimakas taistelu vaikuttavat epäilemättä elähyttävästi indonesialaisiin ja pitävät niissä yllä taistelumieltä. A. P.

omistivat kymmeniä jopa satoja tuhansia ekkereitä. Pitivät yllä feodaalisia oikeuksia. Orjatuotanto johtava. Mustia orjia oli kumouksen aattona noin 560,000. Orjakauppa tuottavaa liikettä englantilaisille ja Uuden Englannin laivureille. Pohjoisissa ja suureksi osaksi myös keskisissä siirtokunnissa oli vallitsevana maanomistuksen muotona pikkutila. Niissä vallitsi luontaistalous ja lännempänä yhä primitiivisempi uutisasutuselämä.

Muut yhteiskunnalliset ryhmät olivat: Kauppiaat ja rannikon porvaristo, virkamiehistö, professionaalisten ammattien harjoittajat ja käsityöläiset. Merkitsevin ja toimivin aines muodostui rannikon porvareista. Sen talousperusteet nojautuivat kauppaan. Kumouksen aattona laski Uusi Englanti vesille noin 70 laivaa vuosittain. Muissakin siirtokunnissa rakennettiin niitä vaikkakin vähemmän. Kauppa johtaa pyrkimyksiin maan teollisuuden kohottamiseksi. Perustetaan suuria käsityölaitoksia: joissakin niistä on jo 500 työläistä. Niissä valmistetaan erilaisia tavaroita kotimaista tarvetta ja niin ollen siirtokuntien välistä kauppaa varten. Ulkomaankaupassa nojauduttiin pääasiassa luonnon ja maanviljelystuotteisiin. Siinä kauppias kohoutuu pikkutilallisten ja yleensä maataviljelevien riistäjäksi. Tämä seikka kärjistää luokkaristiriitoja jo aikaisin siirtokuntien historiassa.

Vallankumouksen syyt.

Mutta nämä luokkaristiriidat — kauppiaan ja maanomistajien ja erityisesti pikkutilallisen, joka aikaisin ilmaisee demokraattisia pyrkimyksiä, porvarin ja käsityöläisen, kartanoherran ja alustalaisen, vapaan ja orjan välillä — huolimatta kaikesta räikeydestään, eivät saaneet vapaasti kehittyä niin kauan kuin maa oli sidottu Suur-Britannian vallan alaisuuteen.

Merkantilismi tulee hallitsevaksi Englannin politiikassa. Teollisuuden ja kaupan kehitys johtaa hallitsevat siirtokuntien kuristamiseen. Alkaa lainsäädäntö siirtokuntia varten, jonka tarkoituksena on niiden säilyttäminen raaka-aineiden tuottajina, markkinapaikkoina ja veron maksajina. Kauppa asetetaan raskaiden tullien alaiseksi; kielletään vapaa markkinointi; estetään teollisuuden kehitys; määrätään kaikenlaisia rajoituksia yrittäjille; vaaditaan siirtokunnista yhä suurimpia summia veroina ja kohotetaan alaston mielivalta entisten säännösteltyjen poliittisten oikeuksien tilalle (urkkijat, vapailla valtuuksilla olevat tullivirkamiehet, militarikuvernöörit, sotajoukko).

Tämä puristus aiheuttaa uuden jakaantumisen väestön poliittisissa suhteissa. Kaupunkien palkkatyöväestö oli pieni, mutta se sekä käsityöläiset enimmäkseen liittyivät aktiivisiin kauppiaisiin, jotka jo salakuljetuksen kautta olivat jalkoihinsa polkeneet vanhan vallan säädökset, ryhtyen käytännöllisiin toimenpiteisiin vallankumouksen suorittamiseksi. Maalaisväestön ja tilanomistajat toi mukaan lopullisesti parlamentin laki, joka kielsi siirtokunnat paperirahan julkaisemisesta. Se koski kipeimmin heihin. Sen kautta polettiin heidän markkinamahdollisuuksiaan ja aiheutettiin vaikeuksia veroissa ja muissa suorituksissa. Varsinkin pikkutilallisia johti kumoukseen myös parlamentin laki lännen maiden omistuksesta, ollen se asutusta ehkäisevä. Pikkutilalliset muodostivat rannikon "isänmaallisille" porvareille sen varsinaisen voiman ja selkärangan, jolla sota Englantia vastaan käytiin.

Radikaalit ja uskolliset.

Itsenäisyysliikkeen ja kumouksen laineet alkoivat käydä korkeina jo aikoja ennen mannermaakongressin itsenäisyyden julistusta ja siirtokuntien edustajien virallisia kumoustoimenpiteitä. Talouselämä lamaantui, kauppa pysähtyi, maanviljelijä ei saanut tuot-

teitaan kaupaksi, työläinen joutui työttömäksi — koko elämä alkoi mennä hulinaksi. Tämä tilanne johtaa erilaisten toimintakomiteoiden, suojelusjärjestöjen ja edustavien orgaanien muodostamiseen. Ne alkoivat toimintansa jo kolme vuotta ennen itsenäisyyden julistamista. Niiden pakoituksesta kutsutaan konventsioneja, jotka sysäävät siirtokuntien eduskuntaa eteenpäin, ja näistä taas painostetaan mannermaakongressia, joka kokoontui puolitoista vuotta ennen itsenäisyyden julistusta. Mutta se sittenkin vielä epäröi: laati armollisia anomuksia ja julistuksia Englannin kansalle; koetti välttää kumousta. "Maan isät", joita kouluhistoria niin suuresti kunnioittaa, olivat vielä kaksi kuukautta ennen itsenäisyyden julistusta — vielä sen jälkeen kun kumouksellisten veri jo vuoti taistelutantereilla — epätietoiset siitä, "uskalletaanko laskea kumouksen voimia irralleen", kuten sanat nimenomaan kuuluvat.

Tämän seikan selvittää se suuri ja hyvin järjestetty vastustus, minkä yhteistaantumus — virkamiehet, johtavimmat siirtokuntien politikoitsijat, rikkaimmat kauppiaat, papit ja koko aristokratia — oli järjestäynyt radikaalien vastustamiseksi. Ne saboteerasivat eduskunnissa, harjoittivat "uskollista" propagandaa, tekivät salaliittoja (järjestelivät liittoa esim. Washingtonin murhaamiseksi New Yorkissa sodan aikana), kätkivät aseita, omaisuuksiaan, pakenivat englantilaisten puolelle ja Canadaan. Kun Howen armeija evakuoi Bostonin, liittyi siihen uskollisia 1,000 miestä; lupasivat panna toimeen "kauniit hirttäjäiset", kun kuninkaan miehet palaavat. On laskettu, että lopuksikin noin 25,000 kuninkaalle uskollista amerikalaista taisteli sodan aikana Englannin armeijan riveissä.

Radikaalit toiminnassa.

Kumouksellisten etu oli siinä, kuten jokainen historioitsija myöntää, että ne muodostivat siirtokuntien edistysmielisimmän, tarmokkaimman ja päättävimmän joukon. Itsenäisyyden ja vapauden tunnussanoilla vedettiin sorrettuja ja orjuutettuja mukaan. Kontrahtiorjia vapautettiin ja ne asestettiin. Köyhille luvattiin maata ja etuja palkkioksi. Ja todellakin — ne taistelivat vapautensa puolesta. Mutta johtaa — se jäi salakuljettajain ja seikkailijain tehtäväksi. Näiden yhteisvoimilla muodostetaan paikallisia ja valtioiden miliisijoukkoja: farmareita asestetaan ja niitä harjoitetaaan; boikottikomiteoita laajennetaan ja "kirjeenvaihtokomiteain" toiminta ulotetaan eri siirtokuntia käsittäväksi. Tämä komitea yhdistää kumouksellisten voimat: kouluuttaa niitä, harjoittaa tiedustelua ja terroria vastavallankumouksellisia kohtaan, on kumouksellisten tärkein orgaani kumousvaiheiden alkupuolella.

Näiden valmistuksien käynnissä ollen laajentuu taistelu uskollisia vastaan siirtokuntien eduskunnissa: ne vallataan. Ensimäiset niistä vallataan täysin vallankumouksellisella oikeudella, ilman edustajien valintaa, ilman yleistä äänestystä ja välittämättä siitä, mitä vanhan järjestelmän lait tästä toimenpiteestä sanoivat. Samoin mannermaakongressi kokoontuu ja toimii koko sodan ajan samalla kumouksellisella oikeudella. Paikalliset ja eri siirtokuntien kumouskomiteat ja kokoukset välittömällä esiintymisellään heittävät vanhan virkakoneiston pellolle ja ottavat itse niiden tehtävät. Toisissa siirtokunnissa painostus muodostuu niin suureksi, että taantumukselliset väistyvät vapaaehtoisesti.

Kumouksen tarkoituksen saavuttamiseksi oli välttämätöntä vastakumouksen voimien nujertaminen. Nämä hyökkäsivät Canadasta päin; kokoilivat orjia ja indiaaneja "kuninkaan puolelle"; keräilivät aseita ja rahoja Englannin armeijalle ja toimivat kaiken vointinsa mukaan kumousliikkeen kukistamiseksi. Se teki vallankumouksellisen terrorin tarpeelliseksi ja niinpä

kerrotaan heidän kohtelustaan esim. seuraavaa: "Miehiä pantiin ratsain istumaan aidan seipäisiin, kannettiin kaupunkien läpi, ivattiin, kivitettiin, heitettiin vankiloihin. Heidän asuntoihinsa ammuttiin ja heitä suletiin huoneisiin, joihin oli sytytetty takkavalkea ja savupiippu tukittu. Heidän omaisuutensa takavarikoitiin ja heidän kalleutensa ryöstettiin ... Heitä pakoitettiin istumaan jääkappaleilla kunnes uskollisuus kuningasta kohtaan kylmenisi." Kumoukselliset selittivät usein, että "uskollinen on ihminen, jonka pää on Englannissa ja ruumis täällä, ja sen vuoksi hänen kaulaansa täytyy venyttää", joka väliin pantiin kirjaimellisesti käytäntöön.

Kumouksellisten hallussa olevat siirtokuntien eduskunnat hväksyivät lakeja uskollisten omaisuuksien takavarikoimiseksi, ja heidän karkoittamisekseen. Massachusettin laissa v:lta 1778 luetellaan 300 siirtokunnan johtavaa kansalaista, jotka tuomittiin karkoitettavaksi. Historioitsija Hockett sanoo, että "listan lukeminen kuulosti siltä, kun se olisi ollut Uuden Englannin vanhempien ja ylhäisempien perheiden yhteiskunnallinen luettelo". Samanlaisia luetteloja hyväksyttiin New Yorkin, Pennsylvanian ja muiden valtioiden lainlaatijakunnissa. Yhteensä kumouksellinen hallitus sai noin 16 milj. dollaria uskollisten omaisuuksien myynnistä. Suurin omaisuus, mitä uskollisilta pakkoluovutettiin, koitui kuitenkin maasta. Massan valtiossa pakkoluovutettiin kaikkien kuninkaallisten maat yhdellä julistuksella. Mainen valtion parasta rannikkoa pakkoluovutettiin eräältä aatelisherralta noin 30 mailin pituinen ala; New Hamshiressa 28 suurtilaa ja kuvernööri John Wentworthin suuret omaisuudet. New Yorkissa takavarikoitiin kaikki kruunun maat ja verot sekä 59 suurtilaa, niihin kuuluen erään Phillipsin omistama 300 neliömailia käsittävä monen sadan tuhannen dollarin tila. 1782:sta mennessä oli New Yorkissa "toryilta" pakkoluovutettu maata kahden ja puolen milj. dollarin arvosta sen aikaisessa rahassa. Suurin takavarikointi tehtiin kuitenkin Pennsylvaniassa, otettiin Penn-perheen omaisuus, joka laskettiin miljoonaksi hopeapunnaksi. Marylandin komissioni myi pakkoluovutetut omaisuudet saaden niistä 450,000 puntaa. Samalla tavalla meneteltiin muissa valtioissa. Uskolliset itse väittivät menettäneensä 8 milj. puntaa ja Englannin parlamentti vielä rauhan ehdoissa vaati, että niille tulee korvata omaisuuksistaan 3 milj. puntaa, mutta sitä ei ole tehty.

Vallankumous vapautti suuret alueet maata asutukselle, mutta ne joutuivat heti maakeinottelijoille, jotka rikastuivat niillä.

Itsenäisyyden julistus.

Taistelu kumouksellisten ja uskollisten välillä jatkuu koko vuoden 1775 ja vielä seuraavankin vuoden. Edellämainittuna vuonna oli kongressi lähettänyt erikoisneuvottelijat kuninkaan puheille, mutta tämä uhkamielisesti kieltäytyi ottamasta vastaan. Sen jälkeen kuin Massachusettissa oli tapahtunut yhteenottoja, selitti kongressi toisessa julistuksessaan, että "kysymyksessä on joko vapaaehtoinen alistuminen tyrannimaisten ministerien vallan alaiseksi tai aseistautuminen puolustamaan itseään. Viimemainittu on meidän valintamme. Olemme ottaneet tästä koituvat seuraukset huomioon, mutta meistä ei mikään ole vapaaehtoista orjuutta kauhistuttavampaa." "Mannermaakongressin" puheenjohtajana toimi tällöin John Hancock, joka oli amiraliteetin oikeudessa syytteessä salakuljetuksesta ja joka oli määrätty kuletettavaksi Englantiin. Tämä Bostonin kaupan johtaja, "salakuljetuksen ruhtinas" teki innolla työtä ja järjesti itsenäisyysliikettä. Hänen ohellaan toimivat liikkeen johtajina Jefferson, Benjamin Franklin, Samuel ja John Adams, Thomas Paine, Patrick Henry

j.n.e. Yrjö Washington kannatti heitä, mutta oli hiljaa. Selityksen siirtokuntien aseisiin tarttumisesta julisti Englanti kapinaksi; laajensi sotaväen lähetystä ja kiiruhti sotatoimenpiteitä; määräsi kaiken kaupan käynnin Amerikan kanssa lopetettavaksi ja "maan pettureille" julistettiin ankara rangaistus. "Vihdoin mannermaakongressi lakkasi anomasta. Väkivalta oli myös Amerikan vastaus."

Näille käytännöllisille toimenpiteille täytyi saada aatteellinen sisältö; ne oli selitettävä kansalle ja maailmalle. Mannermaakongressille tehtiin esitys, mutta maltilliset jarruttivat, eikä senvuoksi päästy esityksestä äänestämään. Valittiin komitea ja siihen radikaalit saivat viidestä jäsenestä neljä. Komitean keskeisin henkilö oli Jefferson, Virginian takamailla syntyneen uutisasukkaan poika. Tunti pioneerien, raivaajien ja pikkutilallisten elämän ja tiesi kuinka rannikon valtaluokka riisti ja hallitsi niitä. Mutta tiesi myös, että maa elättää, ja tuli vastaisessa politiikassaan taistelemaan maatalousintressien puolesta. Vihasi siirtokuntien ylimystöä, puhui kernaasti pienestä itsenäisestä maanviljelijästä ja pelkäsi rahavaltaa ja kapitalismia, joka luo suuren palkkatyöväenjoukon, mikä aina on "altis levottmuuksiin". Hänen ihanteensa oli pienviljelijän demokratia. Joutui aikaisin politiikkaan; oli ulkomailla; tutustui europalaiseen valistusfilosofiaan, oppi kieliä, ja oli aikansa oppineimpia miehiä. Hän laati itsenäisyyden julistuksen ja sisällytti siihen valistusfilosofisen aatemaailman "ihmisen luonnollisista oikeuksista". Ennen oli vedottu voimassa oleviin lakeihin ja anottu hallitukselta oikeutta, nyt puhuttiin kumouksellista kieltä. Sanottiin, että hallituksen täytyi saada hallittavilta oikeus hallitsemiseen, ja että milloin hyvänsä hallitus ei tyydytä hallitsevia, ovat viimemainitut oikeutetut kukistamaan hallituksen. "Ihmisen luovuttamattomat oikeudet ovat yläpuolella hallituksen oikeuden". Esitettiin ankara syytöstulva kuningasta vastaan, osotettiin vääryydet ja rikokset, sorto ja orjuutus, jonka alaiseksi kansa on tyrannimaisen hallituksen alaisena joutunut. Ja lopuksi sanotaan, että kuninkaallinen hallitus on rikkonut oikeutensa hallita tätä kansaa ja sen vuoksi julistetaan hänen valtansa päättyneenksi ja itsenäinen valtio muodostetuksi.

Benjamin Franklin — entinen kirjaltaja, itseoppinut, kansan kirjallisuuden kustantaja (almanakan), hyvä kirjoittaja, aina toimelias vanha virginialainen diplomaatti, joka monasti oli Englannin ja Ranskan hallituksissa esiintynyt siirtokuntien asian puoltajana — heitti hiukan kylmää vettä liian tuliseen julistukseen. Esitti poistettavaksi kohdan, jossa puhutaan Englannin kuninkaan suojelleen orjuutta, sillä sitähän kannatetaan siirtokunnissakin. Julistus muodostui vallanpitäjille käytännöllisemmäksi. Ja sen jälkeen kun kongressin edustajat olivat saaneet myönteisen vastauksen eri siirtokuntien eduskunnilta, hyväksyttiin julistus heinäk. 4 p. 1776.

Se antoi uuden sysäyksen kumousliikkeelle. Liike sai ohjelman. Sen puolesta alettiin puhua ja kirjoittaa. Uskolliset joutuivat entistä lujemmalle Muutamia kuukausia sen jälkeen tarttuu Englannista tullut ja siellä liberaalisiin oppeihin tutustunut Tom Paine kynään. Kirjoittaa lentokirjasen "The Crisis" ym. Kertoo alussa kumousarmeijan vastoinkäymisistä; vetoaa kansaan. "Nämä ovat ihmissielun todellisia koettelemuksen aikoja. Tässä kriisissä jättävät maansa palveluksen auringon paisteen sotilaat ja patriotit, mutta se ,joka nyt kestää palkitaan kiitollisuudella ja rakkaudella." Tulinen hyökkäys "toryja" vastaan. Hän oli mukana armeijassa; julisti useita lentolehtisiä; kirjoitti sanomalehtiin ja jätti propagandistina syvän jäljen.

Armeijan päälliköt.

Useimmat kumousajan johtajat tulivat Virginiasta. Se oli vanhimpia siirtokuntia ja tupakan viljelys kohotti sen taloudellista ja myös poliittista merkitystä jo aikaisin. Orjatuotanto ei kuitenkaan ollut niin rappeuttavaa kuin kauempana etelässä, sillä Virginiassa oli myös pikkutiloja ja käsityötä. Se välitti pohjoisen ja etelän kauppaa ja johti lännen asutusta.

Virginia sai paljon asukkaita Englannin ylimyspiireistä. Ja mainituissa olosuhteissa nousee Virginiasta siirtokuntien, kumousajan ja vieläpä sen jälkeenkin johtava poliittinen ylimysryhmä. Yrjö Washington kuului näihin. Toimii nuorena kuninkaallisen kuvernöörin maanmittarina. Indiaanioppaiden avulla tunkeutuu sisämaihin. Oli mukana indiaanikahakoissa. Tuli Alleghanien vuoriston yli Ohio-joelle, juuri Ranskan—Englannin sodan aattona. Hänen retkensä tarkoitus oli maakeinottelun laajentaminen (sillä hän oli ja varsinkin myöhemmin tuli suureksi maanomistajaksi ja keinottelijaksi). Tarkoituksena oli myös kukistaa maistaan kiinnipitävät indiaanit ja karkoittaa ranskalaiset lännen mailta. Sarja sotia, jotka kohosivat huippuunsa yllämainittujen maiden väliseksi valtataisteluksi Amerikan mantereen hallitsemisesta vuosina 1754—63, oli antanut Washingtonille ym. kokemusta sodankäynnistä ja sen johtamisesta. Washington oli näissä sodissa saanut monta selkäsaunaa. Oppi sissisotaa. Puhutan paljon pelkkää pötyä Washingtonin kyvystä kenraalina ja ylipäällikkönä. Armeijan muodostamiseen, sen opettamiseen ja sodan johtamiseen hän oli hyvin heikko. Siirtokuntien aikaisissa sodissa oli ylin johto kuulunut englantilaisille ja siirtokunnissa ei ollut ketään, jolla siitä olisi ollut kokemusta. Vastavallankumoukselliset "roryt" sittenkin omasivat enemmän kokemusta kuin kumouksen kannalla olevat "whigit". Washington kuului jälkimäisten maltilliseen siipeen. Eikä hän yleensäkään ollut sotilas. Oli ensi kädessä siviilimies, suurtilan omistaja ja halusi rauhaa. Mutta hänellä oli pitkäaikaisen toimintansa perusteella johtavien piirien luottamus ja hänellä oli kyky keskittää ympärilleen voimia. Kongressi valitsi hänet ylipäälliköksi yhtä paljon poliittisista kuin sotilaallisistakin syistä. Sen kautta tahdottiin tyydyttää etelän suurtilallisten vaatimuksia, sillä he eivät olisi alistuneet sodassa jonkun pohjoislaisen johtoon. Vielä tahdottiin sen kautta voittaa puolitiessä olevia maltillisia, jotka epäröivät ottaa kumouksen askelta.

Toisetkin päälliköt olivat sodan johtajiksi alussa heikot. Mutta kouluuntuivat ja oppivat. Hyvin huomattavaksi päälliköksi kohoutui esim. Daniel Morgan, joka oli palvellut kuorma-ajurina Englannin—Ranskan sodassa. Upseereita tuli apteekkareista, kirjan myyjistä, laivanomistajista, lakimiehistä, farmareista ja sepistä. Farmarit olivat hyvin taitavia sissisodassa ja heidän ansiokseen on laskettava merkitsevä Saratogan voitto 1778, jossa Canadasta hyökkäävä englantilainen armeija tuhottiin kokonaan New Yorkin valtion pohjoisosassa.

Mitä strateegisiin virheisiin tulee, niin jos niitä tekivät englantilaiset, niin tekivät niitä amerikalaisetkin. Hyvin taitamattomia hyökkäysyrityksiä tehtiin ja toisissa tapauksissa taas, kuten esim. New Yorkin puolustamisessa, Washington ei edes yrittänytkään ehkäistä vihollisen tuloa mantereelle huolimatta siitä, että joki, jonka yli vihollisen oli kuljettava, olisi antanut hyvän tilaisuuden siihen.

Päälliköissä oli myös pelkkiä seikkeilijoita. Mukaan tuli myös ilmeisiä pettureita, ja jotkut joutuivat vihollisen leiriin päälliköiden keskinäisen kateuden ja pikkumaisten riitojen takia.

Ulkomailta sai kumousarmeija parasta apua johtoon ja opetukseen nähden. Ranskasta tuli nuori ja innostunut Lafayette ja De Kalb. Preussista tuli

Fredrik II:n armeijan hyvin kouluuntunut komentaja, paroni Steuben, joka päivästä päivään koko talven 1777—78 johti manöövereja ja kouluutti sotilaita ja upseereja Valley Eorgessa. Puolasta tulivat Pulski ja Kosciusko. Ulkomaalaiset upseerit itse asiassa järjestivät ja kouluuttivat Washingtonin armeijan ja hän itse oli usein pelkkänä nimikilpenä.

Armeija ja sota.

Siirtokuntien armeija muodostui pikkufarmareista, sekalaisesta työväestä ja rannikkokaupunkien porvaripiireistä. Vain osalla oli kokemusta sodankäynnistä. Olivat olleet indiaanisodissa ja Englannin—Ranskan sodassa, joka päättyi 1763. Vastoinnkäymiset ja häviöt aina 1778 asti tuottivat armeijalle hirveitä koettelemuksia. Puute oli kaikesta. Väki harjaantumatonta; tyytymättömyyttä, kapinoimista ja karkaamisia. New Yorkin menettämisen jälkeen karkasi Washingtonin armeijasta noin viidesosa. Ei ollut rahaa suorittaa palkkoja. Ei ollut kylliksi ravintoa eikä sotatarpeita. Farmarit kieltäytyivät antamasta tavaroita ilmaiseksi ja monet köyhistä eivät tunteneet taistelua omakseen. On huomattava, että osa rannikon työväestöstä, joka oli taistellut ja kapinoinut siirtokuntien ylimystöä vastaan, ei ottanut osaa kumoustaisteluun, vaan pakeni vuoristoihin. Armeijassa vallitsi ankara kuri; pikkurikoksista piestiin verille asti. Mutta luvattiin palkintoja niille, jotka palvelevat sodan loppuun asti. Indiaaneille luvattiin erikoispalkkioita englantilaisten linnoitusten hävityksestä pohjoisessa ja kongressi antoi Washingtonille luvan liittää 2,000 indiaania armeijaan. Washington valitti kirjeissään kongressin sotakomitealle lakkaamatta militaritoiminnan heikkouksista. Oli usein masentunut. Armeijan miesluku tahtoi olla aina liian pieni katsoen rintaman laajuuteen. Suurimmillaan ollen — v. 1776 — käsitti se valtioiden miliisien kanssa noin 90,000 miestä, mutta 1779 oli vain puolet jälellä. Merisotaan otti osaa lähes yhtä suuri joukko.

Mutta armeijan lukumäärä ei sittenkään merkinnyt niin paljon kuin oloihin soveltuva sissisodan taktiikka. Sen oikein käyttäminen toi voittoja. Ja amerikalaiset olivat siinä englantilaisia edellä. Vihollisen turvana oli rannikko; amerikalaisten turvana olivat taasen ylämaan laajat alueet. Siellä oli varaa perääntyä ja siellä voi vaania ja yllättää vihollisen. Näin toiminnassa armeija oppi tehtävänsä. Tästä erikoisluontoisesta sodankäynnistä johtuikin, että kului pitkiä aikoja ilman mitään suurempia taisteluita, eikä koko sodan aikana ollutkaan mitään suurta, koko armeijoita käsittävää taistelua. Kun sellainen oli syntyä Yorktownissa 1781, katsoi englantilainen komentaja parhaaksi antautua, sillä hänen asemansa oli toivoton. Hän oli piiritettynä rannikolle ja häntä vastassa oli mannermaan armeija ja merellä ranskalainen laivasto. Kaiken todennäköisyyden mukaan siirtokunnat eivät olisi voittaneet sotaa ilman ulkomaiden apua. Ranskan monarkistinen hallitus ei tullut auttamaan kumousta, vaan kostamaan Englannille, jolle se oli hävinnyt monta siirtomaasotaa. Ranska toivoi sitä paitsi Amerikan itsenäisyyden avustamisella pääsevänsä käsiksi joihinkin siirtomaapolitiikan etuihin, jotka se Parisin rauhassa 1763 oli menettänyt.

Englannin kanssa kilpailevilta eri Europan mailta sai kumouksellinen Amerika rahaa, kokonaisen laivaston, suuren armeijan miehiä, sotatarpeita käytettäväkseen. Ja vihdoin 1881 Englanti joutui sotaan Hollannin kanssa; Venäjä, Ruotsi ja Tanska yhtyivät sitä ennen jo ”aseelliseen puolueettomuusliittoon” ja uhkasivat Englantia sodalla, jos heidän kauppaansa häirittään, ja Ranska puhdisti Länsi Indian saaret englantilaisista laivoista ja kokosi voimia Englantia vastaan, joka

kaikki teki Englannille mahdottomaksi suurempien armeijojen kulettamisen ja voitokkaamman sodan jatkamisen Amerikassa. Tämä seikka, Englannissa voitolle päässeen "whig"-politiikan kanssa, joka tarkoittikin vain hiukan kurittaa siirtokuntia, mutta pitää ne kuitenkin lähettyvillä hyvinä raaka-aine ja markkina-alueina, pakotti Englannin suostumaan rauhaan, jossa Amerikan itsenäisyys tunnustettiin.

Perustuslakikonventsioni.

Rauha solmittiin Pariisissa 1783. Mutta olot nuoressa Amerikan tasavallassa olivat kaikkea muuta kuin rauhalliset. Historioitsijat puhuvat "kriitillisestä" ajasta. Todellakin. Maat olivat jääneet viljelemättä; tuotanto ja kauppatoiminta lamassa; työtä ei ollut; sotilaat eivät saaneet palkkaansa; paperirahan arvo laski niin, että dollarista satiin vain muutama sentti; hinnat kohosivat ja työtätekevien asema oli kirjaimellisesti kurja. Voimassa olivat velkalait, joiden perusteella työläisiä ja farmareita tuomittiin hirvittäviin vankiloihin. Syntyy sotilaiden ja velkaantuneen pikkuväen kapinoita; ne valtaavat lainlaatijakuntia; heittävät tuomarit ja virkamiehet hiiteen jne.

Voimassaolevat mannermaakongressin hyväksymät "liittoartikkelit" vuodelta 1781. Ne merkitsivät varsin laajaa kansanvaltaa ja eri valtioiden autonomiaa, eivätkä sellaisina antaneet lujaa keskushallitusta kapitalistisille voimille, raha- ja maakeinottelijoille. Sen vuoksi nämä suuromistajapiirit yhdessä kumousarmeijan komentajien kanssa järjestivät Philadelphiaan v. 1787 konventsionin, joka ottaa oikeuden laatia uuden perustuslain Yhdysvalloille.

Konventsionin 55 edustajaa olivat yksimieliset lujan hallituksen perustamisen ja työläisten kapinoiden kukistamisen tarpeellisuudesta. Mutta silti törmäsivät vastakkain pienien ja suurien valtioiden kauppa-, tulli- ja valtaetuudet, sekä myös maanomistajien ja kapitalistien ristiriidat. Pidettiin selviä puheita omaisuuden turvaamiskeinoista työväkeä vastaan; joukkojen hallitsemisesta harvojen, etuoikeutettujen hyväksi. Mutta pikkuvaltiot vaativat keskushallituksessa suurien kanssa tasa-arvoisia oikeuksia. Syntyi vakava riita. Sovittiin kompromissilla, että kongressin alahuone valitaan suhteellisesti valtioiden väkiluvun ja rikkauden perusteella, mutta senaattiin lähettää jokainen valtio tasa-arvoisesti kaksi edustajaa. Tuli riita raha- ja tullikysymyksistä. Kapitalistien puolesta johti taistelua Länsi Indian saarilta kumousliikkeen alussa New Yorkiin muuttanut nuori, tarmokas kauppa-asioihin perehtynyt Aleksander Hamilton. Hänen isänsä oli skotlandilainen kauppias, äiti ranskalainen. Avioliiton kautta pääsi hän heti nuorena lukiolaisena johtaviin piireihin ja tuli siirtokuntien raharyhmien ja nuorten kapitalististen voimien todelliseksi poliittiseksi järjestäjäksi ja johtajaksi.

Perustuslain laadinnassa seurattiin hyvin paljon englantilaista lakijärjestelmää ja valtioiden perustuslakeja, jotka taas olivat miltei suora kopio siirtokuntien englantilaisista laeista. Hamilton erityisesti ihaili brittiläistä valtiojärjestelmää. Valta keskitettiin liittohallituksen käsiin; presidenentti tehtiin kongressista miltei riippumattomaksi ja sai veto-oikeuden kongressin laeista. Pian sai Ylioikeus myös laajan veto-oikeuden lakeihin nähden.

Tämä nouseva rahavallan valtiomuoto saatettiin voimaan vehkeilyllä ja petoksella. Kaikki historioitsijat ovat sitä mieltä, että kansan enemmistö oli sitä vastaan. Se hyväksyttiin valtioiden konventsioneissa, jotka sitä varten kutsuttiin koolle ja "rasvattiin" jo etukäteen hyvin. Kaikki taantumuksen voimat — maasta karkoitettuja ja nyt takaisin saapuvia vastavallankumouksellisia myöten — koottiin taisteluun perustuslain hyväksymiseksi. Tästä

sukeutuu maan historian ensimäinen kiivas poliittinen taistelu.

Taantumuksen voitto.

Heti kun 13 valtiosta 9 oli perustuslain hyväksynyt, alettiin toimenpiteet hallituksen muodostamiseksi. Washington valitaan presidentiksi 1788 vaaleissa ja ensimäinen kongressi kokoontuu seuraavan vuoden alussa. Se hyväksyy ensimäiseksi joukon perustuslakilisäyksiä, joiden suhteen lain puolustajat olivat joutuneet tekemään kaikenlaisia lupauksia oppositsioonin heikentämiseksi ja joita ilman ei esim. New Yorkissa olisi lainkaan perustuslakia hyväksytty. Sen jälkeen hyväksyttiin Hamiltonin esityksien perusteella rahalaki, teollisuuden kohottamiseksi tullilaki ja joukko muita säädöksiä keskusvallan tehostamiseksi.

Federalistinen puolue, joka muodostui nuoren tasavallan rahavalta-, kauppa- ja suuromistajapiireistä, osasi näiden etuihin yhdistää koko sodan aikaisen ja sitä edellisen siirtokuntien historian taantumuksen ja ylimystön edut ja aatteet. Tämä puolue pelasti kumouksesta taantumukselle kaiken mitä oli mahdollista. Se löi verisesti työväen ja farmarien kapinat, kehitti vakinaisen armeijan ja lahjoitti Hamiltonin finanssilakien kautta miljoonia paperirahalla ja arvopapereilla keinotteleville (H. oli todellinen puolueen johtaja ja jonka neuvoista Washington pääasiassa piti kiinni). Lain mukaan lunasti hallitus täydestä nimellisarvosta valtion velkapapereita, joista keinottelijat olivat maksaneet vain pienen murto-osan. Tämä puolue keskitti hallitusvirkoihin miltei jokainoan Philadelphian salaisessa konventsionissa olleen perustuslain laatijan ja niitä, jotka eri valtioissa taistelivat tämän julkean valtiokaappauksen puolesta.

Tätä aristokraattista ja "periaatteiltaan monarkistista" politiikkaa vastaan nousee republikaanien jeffersonilaisuus. Jefferson itse oli perustuslain hyväksymisen aikana lähettiläänä Ranskassa. Ja kun hän tuli Washingtonin hallituksen valtiosihteeriksi, ei hän vielä ollut ratkaissut kantaansa jo käynnissä olevaan taisteluun nähden. Hamiltonin rahalait ja yleensä suurkapitalisteja suosiva politiikka pian ajoi Jeffersonin Hamiltonin viholliseksi. Taistelu laajentui jokaista poliittista ja hallinnollista kysymystä koskevaksi, sillä Jefferson piti kiinni maatalouden ja etupäässä etelän tarpeista sen sijaan kun hamiltonilaisuus nojautui pohjoisen kauppa- ja rahaetuihin. Syntyy ulkomaisia selkkauksia. Hamilton on taipuvainen kompromisseihin ja sopimuksiin Englannin kanssa, jeffersonilaisuuden sympatia on Ranskan ja sen suuren vallankumouksen puolesta. Jefferson vaatii Ranskan nuoren tasavallan avustamista, mutta Washington julistaa puolueettomuutta. Ranskan kumousaatteet elvyttävät laajaa tyytymättömyyttä federalistien hallitusta kohtaan, puhutaan "ihmisoikeuksista" ja "vapaudesta", perustetaan jakobiinien yhdistyksiä ja otetaan käytäntöön Ranskan kumouksellisten sananparsia. Pikkufarmarit tulkitsevat näillä omia käytännöllisiä tarpeitaan. Kapinoivat veroista, ovat tulleja vastaan ja vaativat paikallista hallinto-oikeutta valtioille ja uutisasutuksille. Federalistit vastaavat näihin hurjalla demagogialla: selittävät kuinka "jakobinismi riemuitsee verivirtojen äärissä"; "uhkaa sivistystä" ja kuinka republikanismi täällä tahtoisi kohottaa Daniel Shays'in (Massan velallisten kapinajohtaja v. 1786—87) sotasihteeriksi ja laskisi Unionin kaaokseen ja hävitykseen.

Tämän maan aikaisen historian ankarin poliittinen taistelu päättyi v. 1800 Jeffersonin valinnalla Yhdysvaltain presidentiksi. Federalismi oli suorittanut tehtävänsä: keskittänyt valtion voimat, kohottanut kapitalismin valtaan ja luonut pääoman järjestyksen. Jeffersonilaisuuden tehtävänä oli sovittaa tähän järjestelmään maanviljelijä ja porvarillinen edistysmielisyys, joka

Yksi Lokakuun vallankumouksen suurimpia saavutuksia

Neuvostovallan tilastotiedot väkiluvusta on yksi kaikkein tärkeimpiä todistuskappaleita siitä kuinka työväenluokka valtaan päästyään on alkanut säästää itseään ja lapsiaan ennenaikaisesta kuolemasta parantamalla yhteiskunnallisia olosuhteita sille kannalle, joka ei enään aiheuta niin paljon esim. lasten kuolevaisuutta kuin mitä tsaarillisen hallituksen aikana tapahtui.

Tutustumalla Neuvostovallan v. 1923 tilastoon yleisestä kuolevaisuudesta, joka onkin vasta ensimmäinen, joka on voitu kokolailla täydellisesti toimittaa sen jälkeen kun selviydyttiin sodasta ja nälästä. Tilastojen mukaan 49:ssä hallinnollisessa piirissä, 7 maakunnassa ja VSFNT:n 4 autonomisessa tasavallassa, joissa on yhteensä 77 milj. 272,000 asukasta ja Ukrainan Neuvostotasavallassa, jossa on 26 milj. 279,000 asukasta oli v. 1923 kuolevaisuus 21,6 henkeä jokaista tuhatta asukasta kohti. Vastakohtana tälle oli Europan Venäjällä vuotta ennen maailmnsotaa kuolevaisuus 27,4 henkeä jokaista tuhatta asukasta kohti. Tulkoon vielä mainituksi, että läntisellä rajalla olevat alueet, jotka erottivat itsensä pois Venäjästä jälkeen vallankumouksen, oli suhteellisesti kuolevaisuusprosentti alhainen ja lukuunotettuna vielä Siperian ja Kaukaisen Idän alueet, joissa kuolevaisuus oli keskiarvoa korkeampi. Nyt meidän tilastot osoittavat aivan päinvastaista. Jos vertaamme kuolevaisuutta v. 1913 ja 1923 samoilla alueilla, niin asianmukaiset numerot osoittavat että kuolevaisuus oli ennen 28,3 ja nyt 21 jokaista tuhatta asukasta kohti. Siis kuolevaisuus on vähentynyt 7,3:lla jokaista tuhatta asukasta kohti verrattuna vuoden 1913 kuolevaisuustilastoon, joka ei merkitse muuta kuin sen, että vuosittain on voitu Neuvostovallassa säästää elämään satoja tuhansia ihmisiä.

Voidaksemme helpommin ymmärtää asian todellisuuden, on tarpeellista esittää taulukolla ja verrata kuolevaisuusprosentteja vv. 1913—1923 välillä toisten maiden kuolevaisuustilastojen perusteella:

1)	VSFNT ja Ukrainan Neuvostovalta	74,2
2)	Irlanti	80,1
3)	Hollanti	80,5
4)	Unkari	81,7
5)	Itävalta	84,5
6)	Suomi	85,1
7)	Englanti	85,5
8)	Rumania	86,2
9)	Norja	86,3
10)	Italia	88,3
11)	Belgia	86,4
12)	Tanska	90,4
13)	Austraalia	92,5
14)	Saksa	93,9
15)	Uusi Zeelanti	94,7
16)	Espanja	96,0
17)	Ranska	96,4

Tämä yllä oleva taulukko osoittaa, että Neuvostovalta on ottanut ensimäi-

---

Amerikan historian tässä vaiheessa merkitsi uuden porvarillisen järjestelmän voittoa vanhan virkavallan jätteistä, avointa tietä amerikalaiselle yksilöllisyydelle, yritteliäisyydelle ja vapaiden tilaisuuksien käytölle — vapautta kapitalistisen järjestelmän kehittämiselle amerikalaisella pohjalla.

sen paikan koulevaisuusprosentin alenemiseen nähden suhteessa muihin maihin. Tällaista ei ole milloinkaan ennen tapahtunut Venäjän olemassaolon aikana, vasta vallankumous on tämänkin voinut saada aikaan.

Porvarillisten maiden sanomalehdet pitivät aikoinaan tavattoman suurta melua siitä, kuinka paljon bolshevikit tuhlasivat ihmishenkiä sodan aikana ja varsinkin työläisten elämän tuhlaaminen oli kapitalistien mielestä kauhea (Venäjän työläiset kun uhrasivat henkensä oman vapautensa puolesta, niin porvareita "säälitti" kun ei työläisten henki mennyt ristoetujen tähden, vaan riistämisen kukistamiseksi ja vallankumouksen säilyttämiseksi). Tilastotiedot väkiluvusta, sen lisääntymisestä ja kuolevaisuudesta osoittavat, että heti kun Neuvostovalta sai alkaa rauhallisen työn uuden yhteiskunnan rakentamiseksi ja vakiinnuttaa elämän uudelle tielle, niin vuodessa säästettiin niin paljon ihmisiä kuolemasta kun Puna-armeijan riveissä kansalaissodan aikana kaatui. (Kansalaissodan aikana kaatui rintamilla ja tauteihin 1 milj. 212,824). Tsaarillinen Venäjä murhasi verettömästi (kurjien yhteiskuntaolosuhteiden vallitessa) joka vuosi miljoonan ihmiselämää. Proletaariaatin vallankumous voi kuolevaisuudenkin alalla saada aikaan vallankumouksen.

Asukasluvun kasvamisesta on todistuksena seuraavat hallituksen viralliset tiedonannot: v. 1913 15,7 tuhatta asukasta kohti; v. 1923 lisääntyi syntyväisyys 19,1 tuhatta asukasta kohti. Tämä on tuonut Neuvostovallan ensimäiselle sarakkeelle kansainvälisessä asukasluku tilastoissa (Tshekko-Slovakia 12,2, Yhdysvallat 9,9, Englanti 8,1 ja Ranska 2,4 tuhatta kohti j n e.).

Vastasyntyneiden kuolevaisuuden väheneminen ansaitsee erityisen huomion. Vuosina 1910—1914 koko Europan olosuhteet olivat mitä kurjimmat ja lasten kuolevaisuus oli tällä aikaa tavattoman korkealla, esim. Europan Venäjällä nousi kuolevaisuus 25,6 pros., Rumaniassa ja Unkarissa 19,8 pros. molemmissa. Vuonna 1924 Neuvostovallassa oli kuolevaisuus alle yhden ikävuoden vanhojen lasten keskuudessa 19,4 pros., siis jo pienempi kuin näissä kahdessa kapitalistisessa maassa (Rumaniassa ja Unkarissa). Näiden muutamien rauhan vuosien aikana on päästy jo niin pitkälle, että voidaan jo jokainen vuosi säästää elämälle 300,000 lasta.

Yllä kerrotut numerot ovat meille elävänä todistuksena siitä, että kaikki tsaarillisen Venäjän vanhat traditsioonit ovat vallankumouksen kautta hävitetyt jo lasten kuolevaisuudenkin alalla, joka aina on ollut Venäjällä suurin verrattuna muihin Europan maihin. Taistelu ennenaikaista kuolevaisuutta vastaan alkoi heti kun Neuvostovalta sai rauhassa alkaa poistamaan niitä yhteiskunnallisia epäkohtia, jotka aiheuttavat suuren kuolevaisuuden pienten rintalasten keskuudessa. Ensimäisenä rauhan merkeissä toimittuna vuotena pelastettiin miljoona ja jokaisena vuotena sen jälkeen on kuolevaisuus prosentti alentunut.

Mikä aiheuttaa sen, että nyt Venäjällä, jossa ennen vallankumousta kuoli kurjuuteen, nälkään ja kaikenlaisiin puutteisiin työläisten ja talonpoikien lapsia miljoonittain, että nyt tämäkin on poistettu. Sen on aiheuttanut proletariaatin vallankumous ja työläisten ja talonpoikain hallitus — N e u v o s t o v a l t a. Nyt eivät kansallistulot menee yksityisten kukkaroon, eikä niillä nyt keisarit, ruhtinaat ja suuripalkkaiset virkailijat enään ole mässäämässä ja porsastelemassa, vaan nyt kansallistulot menevät työläisten ja talonpoikain itsensä, se on, koko uuden yhteiskunnan rakentamisen hyväksi, joka merkitsee sitä, että talonpoikain elämää parannetaan kaikilla keinoilla. Uudemmanaikaista maanviljelyskoneistoa on hankittu melko paljon kaikille Neuvostovallan alueille, uudemmanaikaista maanviljelystaitoa opetetaan talon-

pojille, maat, jotka otettiin tilanherrolta, kirkoilta ja ruhtinailta on jaettu köyhille talonpojille. Työläisten olosuhteita on parannettu monella eri tavalla, kaikkialla on 8 tuntinen työpäivä, toisilla aloilla kuten kaivoksissa ja myrkyllisten raaka-aineiden teollisuudessa 4—6 tuntinen työpäivä. Yhteiskunnallinen vakuutus. Jokainen työläinen on vakuutettu sairaus- y.m. tapauksissa. Ammattiliittojen määräämä loma kerta vuodessa 2—4 viikkoon riippuen missä työssä työskentelee ja minkälainen on terveydeltään.

Kulttuurikasvatuksen alalla on tehty suurenmoista työtä laajojen työläis- ja talonpoikaisjoukkojen keskuudessa. Ja yleinen kansanterveyden hoito on jo kehitetty niin pitkälle, että on olemassa äitiyden ja lasten huoltolaitoksia kautta koko laajan Neuvostovallan, melkeimpä suurimmissa kylissäkin, puhumattakaan kaupunki ja tehdaspaikoista, joissa ne ovat mallikelpoisia. Näissä laitoksissa annetaan äideille neuvoja ja ohjeita itsensä ja lastensa terveyden huoltamisessa. Itse suuret työläisjoukotkin huolehtivat omasta terveydestään. Esim. Moskovassa on 11,000 terveys-solua tai ryhmää, joissa säännöllisesti luennoidaan terveyden hoitamisesta ja annetaan lääketieteellisiä neuvoja sairaille.

Niin, nämä ovat vain ensimäisiä saavutuksia, mutta ei lähestulkoon olla vielä siellä mihinkä Neuvostovalta tälläkin alalla pyrkii. Vielä on mitä suurin ja vaivaloisin työ edessä terveydenhoitoalallakin, sillä ei Neuvostovalta pyri ainoastaan poistamaan tsaarillisen Venäjän lasten murhaamismenetelmän, vaan tarkoitus on saavuttaa ja vielä ylittääkin nekin maat, jotka tänäpäivänä vielä seisovat kaikkein korkeimmalla terveydenhoitoon nähden. Tarkoitus on saada yhteiskunnallinen elämä tältäkin kohdalta niin järjestettyä, että ei yhdenkään äidin ja isän tarvitse menettää lastansa ennenaikaiseen kuolemaan kurjien olosuhteiden tähden.

Ensimäiset tulokset ovat jo todistuksena siitä, että Neuvostovalta kulkee sitä tietä, joka on oikea ja tuloksia tuottava: se on sosialistinen rakennustyö, joka tapahtuu **Neuvostojen kautta**, johtaa työläiset ja talonpojat uuteen elämään, jossa terveys ja hyvinvointi loistaa kaikista ihmisistä.

Olga Laukki.

Piirteitä kemiallisesta sodasta ja siinä käytettävistä aineista

Sivistyneessä maailmassa tuskin löytyy nykypäivinä henkilöä, joka ei olisi kuullut sanoja: kemia, kemisti, kemiallinen teollisuus. Mutta vaikka näin on, eivät kuitenkaan kaikki ole kiinnittäneet huomiotaan siihen, mitä näihin sanoihin sisältyy, kun niitä katsellaan sotilaallisesta näkökulmasta. Nykypäivinä täytyy meidän näin tutkia tätäkin teiteen haara, sillä kapitalististen tuotantovoimien kehitys on vienyt sotataidon sille asteelle, jolla kemia on voimakkaimpia aseita sodan käynnissä. XX vuosisadalla on päästy siihen, että taistelukenttä on tyhjä, s.o., sotajoukot ovat kaivautuneet maahan. Tällöin eivät enää käsiaseet ja kevyt tykistö kykene ratkaisemaan niille annettua tehtävää. Avuksi tuli tuotantovoimien kehitys. Se tarjosi suurkaliiberisen tykistön ja tuhansia kiloja painavat ammukset. Vastaukseksi tähän vei sotilas-insinööritaito sotajoukot vieläkin syvemmälle maanalaisiin varustuksiin, taktiikan kehitys sijoitti ne hajalleen taistelualueelle kuin shakkipelissä. Kemia tarjosi uusia voimakkaita räjähdysaineita miinotussotaa varten. Näin jouduttiin tilaan, jossa laajoja maa-alueita täytyi ammuksien avulla kääntää monien metrien syvyydeltä ylösalaisin, ja tuloksena oli, että hyökkäävää vihollista sittenkin niitti varustuksissaan säilynyt puolustaja, sillä puolustajan käytettävissä ovat automaattiset, monia satoja kuulia minuutissa heittävät ampuma-aseet.

Jouduttiin uuden taktillisen tehtävän eteen: piti löytää keino, jolla tunnetulla alueella oleva näkymätön puolustaja saadaan tuhotuksi. Välittömän tekniikan keinot olivat jo tyyten käytetyt, apu täytyi siis tulla muualta. Ja apu tuli.

Se oli mahdollinen vain siksi, että kapitalistisen massatuotannon oli täytynyt kehittää palvelukseensa useita avustavia tieteen haaroja. Muiden muassa kemian. Ja kemia tarjosi nyt sodalle uusien markkinapaikkojen valloittamiseen ja kilpailijan tuhoamiseen niitä myrkyllisiä aineita, joita se oli valmistanut tuotantoa varten. Näin on tähänastinen yhteiskuntajärjestys kuljettanut kehitystä eteenpäin ja päässyt siihen, että nykyisessä sodassa, kemiallisessa sodassa kyetään tuhoamaan elämä jopa 600 kilometrin syvyyteen rintaman selkäpuolella. Kemiallisessa sodassa käytettävien aineiden ja välineiden tunteminen on meille erittäin tärkeätä siksi, että olemme nousseet tuhoamaan sen järjestelmän, joka yksilöiden etujen vuoksi käyttää kehittyviä tuotantovoimia toinen toisensa tuhoamiseen.

Me voimme milloin tahansa joutua kapitalistisen maailman hävitysyritysten alaisiksi. Kemiallinen sota tulee olemaan yhtenä kapitalistien hyökkäyksen päävälineistä. Siinä sodassa voi jokainen säilyttää toimintatarmonsa vain sillä edellytyksellä, että tietää, mitä tuhoa kemiallinen sota voi aikaansaada ja millä keinoin siltä voi tulla suojatuksi. Tältä näkökulmalta pyrimme sauraavassa esittämään maailmansodassa käytettyjä kaasutaisteluvälineitä, niiden käyttöä ja suojakeinoja niitä vastaan.

Kaasujen luokitus niiden vaikutuksen perusteella.

1) **Syövyttävät aineet** syövyttävät ihon jättäen siihen palohaavojen tapaisia rikkoumia. Rikkoumat leviävät, muodostuvat vaikeasti parannettaviksi haavoiksi, — hyvin usein seurauksena kuolema.

2) Aineet, jotka aiheuttavat **kyynelten vuodon.** Ne syövyttävät ja tuleh-

duttavat silmäluomen sisäpinnan, silmämunat ja kyynelrauhaset. Tulehdus aiheuttaa ankaran kivun ja hyvin runsaan kyynelvuodon. Sotilas menettää näkönsä usein pitkäksi ajaksi ja on pakotettu poistumaan rivistä.

3) **Aivastusaineet** ärsyttävät voimakkaasti nenän limakalvoja, synnyttävät tunteen että nenässä on jotain vierasta: tuloksena pitempiaikainen aivastelu. Se tekee pitempiaikaisen tähystämisen ja ampumisen mahdottomaksi. Kaasukuriton joukko riisuu usein kaasunaamarin, joutuu siten aivastuskaasun jälkeen lasketun myrkyllisemmän kaasun tuhottavaksi.

4) **Oksennuttavat aineet.** Aiheuttavat vatsalaukun lihaksien ja ruokatorven lihaksien ärsytyksen, kutistumisen. Siitä seurauksena, että sotilas ei voi syödä. Tuloksena äärimäinen väsymys, hermostuneisuus ja synkkämielisyys. Vaarallisinta kuitenkin on se, että oksettavaisuus pakoittaa riisumaan naamarin.

5) **Vereen vaikuttavat aineet.** Tuhoavat punaiset verisolut keskeyttäen siten elimistön muonittamisen hapella.

6) **Hermokeskuksiin vaikuttavat aineet.** Tuhoavat selkärangan hermosolut ja keskukset joko osittain tai kokonaan riippuen kaasun tiiviydestä ja vaikutusajasta.

7) **Tukehduttavat aineet.** Aiheuttavat keuhkokalvojen repeytymisen ja siten tekevät hengityksen mahdottomaksi: uhri tukehtuu. Tämän lisäksi ne aiheuttavat hengityselin lihaksien haavoittumisia — tuloksena mätäneminen, verenmyrkytys.

8) **Hitaasti vaikuttavat aineet.** Useita eri lajeja. Kaikille ominaista se, että ne vaikuttavat vasta muutamia tunteja myrkytyksen jälkeen. Niiden käytännössä soveltaminen vaikeaa.

Täydennykseksi voimme vielä lisätä, että käytetään myöskin 1) savua muodostavia aineita, joiden tarkoituksena on helpoittaa joukkojen liikkeitä, 2) aineita, jotka vaikuttavat metalleihin, tarkoituksena pilata kiväärit, kuularuiskut ja tykit, 3) tulipalon aiheuttavia nesteitä, käytetään sekä tulenheittäjässä (20—30 metrin etäis.) että sytytysammuksissa.

Yllä oleva luokitus ei ole ehdoton. Tulemme alempana näkemään, että löytyy aineita, joilla on useita mainituista ominaisuuksista.

Eri kaasujen vaikutusaste riippuu tietysti väkevöityksestä, s.o. siitä kaasun painomäärästä, mikä sisältyy yhteen kuutiometriin määrätyssä lämpö- ja painetilassa olevaa ilmaa. Sen tarkka määritteleminen on hyvin vaikeaa. Väkevöitysmääränä hyökkääjälle käytettiin maailmansodassa n.k. minimaali vaikutus-väkevöitystä, s.o. sellaista kaasu- ja ilmasekotusta, mikä 5 minuutissa tuhosi vastustajan. Puolustajalle käytettiin n.k. maximaalivaikutukseton ta väkevöityä, s.o. sellaista sekotusta, joka tekee puolustajalle omiin kaasuihinsa tukehtumatta mahdolliseksi hyökkäyksen torjumisen.

Kokeiden perusteella on erilaisia meteorologisia tilanteita varten laadittu taulukot, joista helposti näkee, mikä määrä kaasua missäkin tapauksessa tarvitaan.

Kaasujen luokitus kokoomuksen perusteella ja niiden vaikutus.

Maailmansodan historia kertoo, että jo syksyllä v. 1914 käyttivät saksalaiset "aivastus-ammuksia" "Ni", v. 1915 alussa "T" ja "K" granaatteja (kyynelvuoto). Näiden jälkeen seurasi kuuluisa "yperiitti" ja edelleen "viheriä", "sininen" ja "keltainen risti" *). Virallisten saksalaisten tietojen mukaan käyttivät ympärysvallat keskusvaltoja vastaan kaikkiaan 25 eri kaasua. Eräät tiedot kertovat että mailmansodassa

*) "Viheriä risti" — tukahduttava: klori. fosgen, difasgen.

"Sininen risti" — aivastuttava: arsenikkiyhdistyksiä.

"Keltainen risti" — ihon tulehduttava, palohaavoja aiheuttava: kelt. fosfori.

käytettiin kaikkiaan 38 eri kaasulajia. esitämme "parhaimman tunnustuksen" saaneiden kaasujen kokoonpanon ja ominaisuudet.

Klori (Cl_2)**); sitä saadaan hajoittamalla NaCl (ruokasuola) vedessä sähkön avulla. Klori erottuu keltaisenvihreänä tukehduttavan hajuisena. 2½ kertaa ilmaa raskaampana kaasuna. Se muuttuu nesteeksi 4 ilmakehän paineessa; kuljetetaan siten ballooneissa taistelutantereelle. Klori on erittäin myrkyllistä, vaikuttaa nenään, kurkkuun, muodostaa keuhkoista limaa, joka poistuu ankaran yskän mukana. Myrkytyksen saanut on kauan tunnoissaan. Jos yhteen litraan ilmaa sekoitetaan 2½ milligrammaa kloria ja annetaan koiran hengittää tätä sekotusta, niin koira kuolee puolessa tunnissa. Jos väkevöitys on niin heikko että hajuaisti ei ilmoita klorin läsnäoloa, niin löytyy kemiallisia aineita, jotka sen ilmoittivat. — Suojeluskeinona sitä vastaan on m.m. hiili. — Kloria käytetään miinanheittäjän ammuksissa ja ballooneissa.

Fosgen ($COCl_2$) = klorin ja hiilivetyoksiidin yhdistys. Väritön, kostean heinän hajuinen. 1½ kertaa ilmaa raskaampi kaasu. Se muuttuu nesteeksi + 8 ast. Cels. Vaikutukseltaan 8 kertaa myrkyllisempää kuin klori ja aiheuttaa edellisten vammojen lisäksi sydänhalvauksen. Vähäisenkin fosgenimyrkytyksen saaneelta on kaikenlainen liikkuminen kielletty. Ensiluokkainen kaasuaalto aine. Käytetään ballooneissa ja kemiallisissa ammuksissa. Suojeluskeinona m.m. hiili.

Difosgeni [$(COCl_2)_2$] = fosgenispriin ja klorin yhdistys. + 127 ast. C. nestettä. Saksalaiset ammukset "viheriä risti". Vaikutukseltaan fosgenin kaltainen. Suojeluskeinona hiili.

Kloripikriini (CHO_2Cl_3), kivihiilen kuivatislauksesta saadun pikriinihapon ja kalkin yhdistys. Väritön, vedessä liukenematon, rasvaiselta vaikuttava, 1,69 kertaa raskaampaa kuin ilma. Fosgenin vaikutusten lisäksi se aiheuttaa kyynelvuodon ja tukehtumisen. Suojeluskeinona hiili. Käytetään kemiallisissa ammuksissa fosgenin kera.

Sinihappo (HCN), verisuolan ja rikkihapon yhdistys. Nopeasti haihtuva, väritön neste, ominaispaino 0,697. Vaikuttaa punaisiin verisoluihin, aiheuttaa hengityselimien halvauksen. Hiili suojelee heikosti, turvallisen suojan antaa nikkelisuolalipeä. Käytetään pommeissa ja aaltoina. — Tälle aineelle asetettiin suuria toiveita, mutta ne eivät käytännössä toteutuneet.

Tämän sarjan yhteydessä on vielä mainittava tulevan sodan ehkä vaarallisin kaasu. Se on hiilimonoksiidi (CO_1), tavallinen häkä. Sen puolesta puhuu 1) voimakas myrkyllisyys 1/1000 väkevöitys riittää tappamaan; 2) sen helppo valmistaminen: esim. 600 kuularuiskun laukausta kehittää 1000 litraa hiilimonoksiidia; 3) hiili ei suojaa myrkytykseltä, täytyy käyttää happiaparaattia.

Kyynelvuodon aiheuttavat aineet. Valmistettiin maailmansodan aikana useita eri yhdistyksiä. Enimmäkseen hiilivedyn bromi-yhdistyksinä. Emme niitä yksityiskohtaisemmin esitä, koska

---

**) Kemiassa nimitetään alkuaineet niiden latinalaisen nimen alkukirjaimilla. Esitämme ne sulkujen sisällä, koska niitä hyvin paljon käytetään ja osa lukijoista ne tuntee. Tässä selostuksessa tulevat esiintymään seuraavat:

Cl = chloros, klori, — kaasu, ei löydy luonnossa vapaana, vaan yhtyneenä, tunnetuin Na Cl (ruokasuola).

C = Carboneum, hiili

O = oxygenium, happi

CO = hiilimonoxiidi, häkä.

H = hydrogenium, vety.

N = nitrogenium, typpi.

Br = bromatic, — bromi, tummanpunainen neste, ei löydy vapaana, vaan yhtyneenä natrium-metalliin.

As = arsenicum, arsenikki, — harmaata, haurasta metallikiiltoista myrkyllistä ainetta.

S = sulphur, rikki.

P = phosphor, fosfori, — löytyy m.m. ihmisen hermo- ja aivo-aineessa.

ne kuuluvat orgaanisen kemian alaan, ja niinollen niiden selvitely veisi meidät syvemmälle kuin tällaisen kirjoituksen puitteissa on mahdollista. Näiden aineiden vaikutuksen tuloksia näemme hyvin usein: sokeat ja sinisiä silmälaseja käyttävät maailmansodan invaliidit ovat niiden uhreja.

Aineet, jotka aiheuttavat ihorepeämiä. Huomatuin näistä on dikloridietylisulfat $(Cl\ CH_2CH_2)^2$. Mailmansodassa sai tämä aine nimen "yperiitti" senvuoksi, että saksalaiset käyttivät sitä ensi kerran Ypernin kaupungin luona 12/VI — 1917. Väritön, kristallimainen, sinapin hajuinen aine, ominaispaino 1,274. Säilyy haihtumatta maassa jopa kaksi viikkoa. Erittäin myrkyllinen, aiheuttaa ihon ja limakalvojen tulehtumisen, synnyttää palohaavoja ja tuhoaa hengityselimet. Elimistössä tuntuu sen vaikutus vasta muutama tunti myrkytyksen jälkeen. Fysiologisesti on vielä selvittämättä mistä johtuu että ensi kerralla jotkut kestävät sen vaikutusta hyvin, toiset huonosti, ja toisella kerralla edelliset huonosti, jälkimäiset hyvin, toinen eläinlaji hyvin, toinen huonosti (hevonen). Suojeluskeinoina: 1) hiili, 2) erikoinen vaatetus (koirille ja hevosille erikoinen suojelus), 3) lentokone pulverisoi alueen kalkilla. Ainetta käytetään kemiallisissa ammuksissa ("keltainen risti"). Tunnetaan myös "kaasujen kuninkaan" nimellä. Ranskalaiset kykenivät vastaamaan yperiitti-hyökkäyksellä vasta toukokuussa 1918.

Aineet, jotka aiheuttavat aivastuksen, nuhan ja kuvo'uksen. Näitäkin aineita on useita. Yhteistä niille se, että ne ovat erilaisia arsenikkiyhdistyksiä. Mainitsemme saksalaisten käyttämän "sinisen ristin". Se on arsenikkipitoisen natriumin ja klorivetyisen aniliinin yhdistys $(C^6H_5)AsCl$. Aiheuttaa ankaran aivastelun ja katarrikutkutuksen nenässä, kurkussa ja keuhkoissa. Saksalaiset käyttivät sitä tarkoituksella saada vihollinen riisumaan kaasunaamarinsa, jonka vuoksi laskivat sen jälkeen voimakkaita myrkyttäviä aineita.

Voimakkaasti myrkyllinen neste on myös n.k. "kuoleman ruusu". Kolmè tippaa tappaa hiiren tunnissa. Hyvin heikko seos polttaa ihon rakkuloille, tulehduttaa hengitysrauhaset, kurkun ja keuhkot. Suojeluskeinona voilokkieristys.

Mitä kemiallisia aineita käytetään tulevassa sodassa? Vastaus tähän kysymykseen on vielä kemiallisten laboratorioiden salaisuutena. Voidaan otaksua, että maailmansodassa käytetyt monimutkaiset yhdistykset häviävät ja niiden tilalle otetaan yksinkertaisempia helposti saatavia myrkyllisiä alkuaineita, sellaisia kuin fosfori ja natriumi. Mitä aineita tullaankaan käyttämään, varmaa on kuitenkin se, että kemiallinen sota on vallottanut itselleen huomattavan sijan sodankäyntitapojen joukossa ja rinnan ilmailun kehittymisen kanssa kehittyy kemiallinen hävitystaito yhä pitemmälle.

Kemiallisten aineiden käyttämistapa.

Kaasuaalto. Vihollisen tuhoaminen kaasuaaltojen avulla edellyttää, että meteorologiset seikat on tarkoin tutkittu (joukko-osastoissa on tutkimuksen suorittamiseen tarpeellisilla koneilla komennuskunnat). Kun ilmastolliset olot ovat edulliset, kuljetetaan etulinjoille kaasuballoonit, joista kaasu erikoislaitteiden avulla lasketaan ulos. Asemasota vaatii että menestyksellistä hyökkäystä varten 1 km. rintamaosalla on 1 tunnin ajassa laskettava noin 100 tonnia kaasua. Tällöin voi olettaa, että tavalliset suojeluslaitteet eivät enää riitä ja että tuhoamisalue on noin 10 km. syvyinen (tämä määrre on tietysti perin ehdollinen, sillä vaikuttamassa ovat moninaiset muuttuvat tekijät).

Kemialliset ammukset. Ulkonäöltään tavallisten tykin ammusten kaltaisia. Ero on siinä, että niiden sisällä on

räjähdysainetta vain sen verran kuin on tarpeen ammuksen seinämien rikkomiseen maahan pudotessa, muu osa ammuksesta on täytetty kemiallisella aineella tai ainesekotuksella (nesteellä tai kaasulla). Tällaisilla ammuksilla tuhotaan erikoismaaleja (vihollliskolonna, tykistö, kurmasto, asutuskeskus y.m.). Menestyksen ehtona on se, että ammuksia käytetään suuret määrät (esim. patterin tuhoaminen vaatii suotuisissa oloissa 250 fosgeni-ammusta).

Kaasumiinanheittäjät. Maailmansodassa käytettiin edellisten lisäksi tarkoitukseen sovellettuja miinanheittäjiä. Ne järjestettiin pattereiksi, kussakin 20 25 miinanheittäjää. Ampumaetäisyys 3½ km. Pattereita 10—25 yhdelle ampuma-alueelle. Kokemus osoitti, että kemia-komppania ja 1,000 kantajaa ennätti 3 yössä sijoittaa paikoilleen n. 500 miinanheittäjää.

Kaasuhyökkäysten tuottama tuho.

Ranskalaiset kertovat menettäneensä 11:ssä saksalaisten järjestämässä kaasu aalto-hyökkäyksessä 2,000 miestä kuolleina ja 8,500 miestä myrkytettyinä, yht. 10,500 miestä, ja 40:ssä kaasumiinanheittäjä-hyökkäyksessä 650 miestä kuolleina ja 1,951 miestä myrkytettyinä, 2,600 miestä.

Tässä nousee kysymys: mitä kemiallisten aineiden käyttötapaa vihollisemme tulevat noudattamaan meitä vastaan? On muistettava, että vallankumoussodat ovat manööveri-sotia, liikuntasotia. Tällaisessa sodassa on mahdoton kaivaa maahan satoja miinanheittäjiä ja kuljettaa niille tuhansia tonneja kemiallisia aineita. Sen sijaan kaasuaalto-hyökkäykset ja tykistön kemialliset ammukset tulevat siinä osansa näyttelemään. Erikoisen suureksi tekijäksi tulee muodostumaan ilmalaivasto. Maailmansodassa ei vielä, koneiden pienen lentokyvyn vuoksi, kyetty tätä taistelumuotoa kovin suuressa määrin käyttämään. Mutta tulevassa sodassa on se varmasti oleva aivan ensi sijalla. Ilmailussa on viime vuosina valtavasti edistytty. Rakennettu tuhansia kiloja kantavia pomminheittäjä-lentokoneita, kokonaisia laivueita, niille emälaivat sekä merellä että ilmassa. Kun vielä otamme huomioon että näiden koneiden nopeus on 300 kilometriä ja enemmänkin tunnissa ja ne kykenevät pysyttelemään ilmassa 4—6 tuntia, niin näemme kuinka vaarallisia vihollisia ne ovat.

Suojeluskeinot.

Kemiallisen sodan monipuolisuus, siinä käytettävien aineiden erilainen vaikutus on johtanut siihen, että myöskin suojelus on kehitetty monipuoliseksi järjestelmäksi. Suojeluksen päämäärä: 1) ihmisen ja ihmiselle tarpeellisten eläinten suojeleminen, 2) toiminnassa tarpeellisten esineiden ja aineiden suojeleminen. Kun työala on laaja ja työ mutkikasta, on jo rauhan aikana pakko kiinnittää erikoista huomiota kaasukomennuskuntien kasvattamiseen. Eikä ainoastaan armeijassa, vaan sen ulkopuolellakin. Sodan aikana juuri nämä komennuskunnat hoitavat fysikaalisen koneiston ja suojelus laitteet. Sota-ajan suojelustoimenpiteiden kehyksiin sisältyy:

a) Kun jollakin alueella rintamalla tai selkäpuolella on kaasuhyökkäyksen aika, niin ensimäinen toimenpide on v a r o i t u s. Tuhoavan kaasun läsnäolo ja laatu saadaan selville monien erikoisvälineiden avulla, ja niiden käyttäminen on erikoisesti kasvatettujen ammattimiesten tehtävä. Nämä ammattimiehet järjestävät suojeluksen.

b) Kaasuaallon aikana on kysymys v ä l i t t ö m ä s t ä s u o j e u k s e s t a, joka kestää aallon vaikutusajan.

c) Kun vaara on ohi, seuraavat j ä l k i-t o i m e n p i t e e t, s.o. seurausten poistaminen.

Siirtyessämme näistä yleisistä kehyksistä askeleen eteenpäin tulemme:

1) Yksilösuojelukseen. Sen tarkoituksena on antaa kullekin yksilölle sel-

lainen suojelusväline, joka kaasuaallon aikana antaa hänen hengitettäväkseen riittävän määrän puhdasta happea. Se väline on kaikille tuttu kaasunaamari. Naamarin alaosassa on hienoksi jauhettua hiiltä. Se filtreeraa kaasuaallosta naamariin ja siitä hengityselimiin joutuvan ilman vieraista aineista niin tarkoin, että naamarin käyttäjä ei joudu lainkaan kaasumyrkytyksen vaaralle alttiiksi. Väärinkäsityksien välttämiseksi on mainittava, että toinen laji naamareita on varustettu happi aparaatilla; tällainen naamari eristää tyyten käyttäjäinsä ulkoilmasta. Kumpaakin naamari-lajia löytyy useita eri malleja. Niiden tarkka selvitteleminen ei tässä ole tarpeen. Riittää, kun muistamme, että kaasunaamarin oikea hoito ja käyttö takaa käyttäjälleen hengen silloin kun mikään muu ei sitä voi taata.

Näimme jo ylempänä, että löytyy sellaisiakin kaasuja, joilta naamari ei suojele. Näitä varten löytyy useita varmoja suojelusvälineitä, Emme ryhdy niitäkään tarkemmin selostelemaan, sanomme vain että tarpeen varalle niitä kyllä käytettävissämme on.

2) . Kollektiivinen suojeus. Tähän sisältyy: a) yksilöiden varustaminen suojelusvälineillä, b) kaikkien kaasu varalta suojelevien välineiden, merkkien sekä yksilö- ja joukkovelvollisuuksien opettaminen kullekin yksilölle (kaasukomennuskunnissa palvelevien henkilöiden työmaa).

Kollektiivista suojelusta palvelee myöskin jo mainitsemamme varoitus sekä jälkitoimenpiteet. Viimemainituihin sisältyy: 1) avun anto vahingoittuneille, 2) pelastustoimenpiteet niihin nähden, jotka vielä ovat vaaranalaisilla paikoilla (kuopissa, asunnoissa, joihin kaasu on päässyt tunkeutumaan), 3) alueen ja asuntojen desinfisioiminen, 4) uusien varusteiden jakaminen käyttökelvottomien tilalle.

Silloin kun näitä toimenpiteitä täytyy suorittaa selkäpuolella, silloin täytyy koko liikuntokykyisen väestön osallistua työhön, tieysti kaasutaistelun ammattimiesten ohjauksen alaisena.

Kaasukuri.

Kaikki uudet asiat tuovat aina mukanaan joitakin uusia vaatimuksia, lisäyksiä vanhoihin opittuihin muotoihin. Niin tässäkin. Kemiallinen sota asettaa kaikkien noudatettavaksi monia erilaisia, ensi silmäyksellä turhanpäiväisiltä näyttäviä varovaisuustoimenpiteitä. Jollei niiden merkitystä heti ymmärretä, niin niihin suhtaudutaan "noin vaan". Ja se juuri on vaarallista. Se voi jäädä tavaksi, joka täytyy kalliisti maksaa. Tulevassa sodassa, johon osallistuu koko kansa, on tällä seikalla tärkeä merkitys. Jos kunkin yksilön oman harkinnan varaan jää käskyjen noudattaminen, niin siitä on seurauksena että kauhu synnyttää kaaoksen ennenkuin asianomaiset itse käsittävätkään. Ja kaaokseen joutunut joukko sodassa on onneton: se on ehdottomasti tuhon oma. Sotilailla on kaasusotaan nähden kansalaisille yksi vakava kehoitus: syövyttäkää kemiallisen sodan yleiset ohjeet ja k a a s u k u r i lähtemättömästi aivoihinne, — silloin ei väkevinkään kaasuaalto ole vaarallinen, sillä tietoisuus tekee toiminnan tarmokkaaksi ja harkituksi.

Kemiallisen sodan kysymys tasavallassamme.

Kun elämme verivihollisemme, kapitalismin ympäröiminä, emme tietysti ole sivuuttaneet kysymystä kemiallisesta sodasta. Varustaudumme siltä varalta, että kimppuumme hyökätään kemiallisin keinoin. Mutta tämä varustautumisemme käy taloudellisella pohjalla. Tämä käy päinsä siksi, että maamme on maatalousmaa, sillä kemiallisen sotateollisuuden tuotanto voidaan kiinteästi yhdistää maataloudessa tarvittavien aineiden tuotannon kera.

Maan kuoren orgaaninen pintakerros sisältää fosforin, rikin, klorin ja typen happoja. Nämä yhtyvät samassa pintakerroksessa olevien metallien: kaliumin, kalsiumin, mangaanin ja raudan kanssa muodostaen vastaavia suoloja. Ja juuri nämä suolat ovat kasvullisuuden elinehto. Kun sanotaan että "maa kasvaa huonosti", niin merkitsee se sitä, että maanviljelys on kuluttanut tällaiset suolat loppuun. Ne voidaan palauttaa maahan keinotekoisina lannoitusaineina.

Kun tarkastamme kemiallisessa sodassa käytettäviä aineita, niin näemme että kemiallisen sodan aineet ja niiden raaka-aineet ovat juuri maanviljelyksen elinehtoja. Laskekaamme, että maassamme on n. 45,000,000 hehtaaria peltoa, joka kaipaa erilaisia lannoitusaineita, ja että jokainen hehtaari tarvitsee vuodessa lannoitusainetta 30 kiloa, niin saamme tulokseksi, että kaikkiaan tarvitaan lannoitusaineita 1,350,000 tonnia. Lisäksi voi suuren määrän kemiallisen sodan aineista käyttää rauhan aikana tuhohyönteisten hävittämiseen, ja väriteollisuudessa sekä eräillä teknillisillä aloilla on näillä aineilla ja aineiden osilla perustava merkitys.

Kemiallisen tuotannon kehittämisessä antaa talous- ja sota-asiain elimille tehokasta apua ilmailun, radion ja kemiallisen puolustuksen liitto (Aviora-diohim), jonka jäsenmäärä nykyään nousee mijooniin. Liitto on asettanut tehtäväkseen: 1) väestön valistamisen kemiallisen sodan kysymyksissä, 2) propagandan kemian merkityksestä kulttuurielämässä, etenkin maataloudessa, 3) propagandan kemian teollisuuden kehittämisen puolesta ja 4) aktiivisen, esittämiemme näkökohtien mukaisen järjestämistyön tätä tuotantohaaraa kehitettäessä.

Lyhyestä ajasta johtuu, että saavutuksemme kemian teollisuuden alalla ovat vielä vaatimattamoat. Mutta maamme työväki ja talonpojat alkavat jo ymmärtää tämän teollisuuden valtavan merkityksen niin rauhan ajan työssä kuin sodassakin. Siksi ovat suuret joukot lujin ottein käyneet asiaan käsiksi. Rohkeina voimme katsoa tulevaisuuteen, sillä "humaaninen" kemiallinen sotakaan ei tuota meille kamalaa tuhoa, kun vielä muutaman vuoden saamme sen torjumiseksi rauhassa työtä tehdä.

A. T:la.

Pieni sota

(Jatkoa N:o 9 (21))

Täytyy merkitä, että myöskin Englannin armeijan instruktiot esittävät mainitunlaisia muotoja käytettäviksi siirtomaasodissa. Ne suosittelevat jalkaväelle carre-muotoa sijoittamalla kuularuiskut kulmiin. Bivakki-sijoituksessa englantilaiset usein käyttävät mainittua muotoa.

c) Tykistön toiminnnan täytyy parttisaaniluontoista vihollista vastaan olla mitä suurimmassa määrin r o h k e a t a j a s ä ä l i m ä t ö n t ä. Sen tehtäviin ei niinkään suuressa määrin klulu tien avaaminen jalkaväelle, vaan sille kuuluu jalkaväeltä tekemättä jääneiden tehtävien lopullinen suoritus (esim. vihollinen kiemurtelee välttäen taistelua saadakseen itslleen edullisen ratkaisevan taistelun — tykistö, jatkuvan tulensa avulla suorittaa takaa-ajoa.

Enver pashaa vastaan v. 1922 Buharassa käydyssä kamppailussa tykistö, käyttäen hyväkseen sitä, että vihollisella ei ollut tykistöä, sijoittui avoimille asemille vihollisen vaikuttavan tulen piiriin.

d) Kaikki voimat on mahdollisuuden mukaan johdettava tuleen heti. Reservi ainoastaan odottamattomuuksien torjumiseksi.

e) Tunnit ennen auringon nousua ovat hyökkäykselle parhaimmat sen vuoksi, että vihollisen huomiokyky on silloin heikoin.

f) Jos täytyy turvautua puolustukseen, niin päähuomio on kiinnitettävä oman tulen ylivoimaiseksi tekemiseen. Sen saavuttamiseksi saa reservi olla pieni.

g) Ylläesitetyistä olosuhteista, nopeudesta ja vihollisen liikuntakyvystä johtuu, että tämänlaatuisessa sodassa ratsuväki on pääaselaji. Joukoissa jotka ovat määrätyt taisteluun parttisaaneja vastaan, täytyy ratsuväen ylittää kaikkien muiden aselajien määrä.

h) Ratsuväkeen liitetyt kevyet panssariautot mahdollistuttavat ratsuväelle kaikki tämänluontoisen sodan tehtävät.

i) Omien joukkojen liikuntakyky täytyy saada kohoamaan. Tämän saavuttamiseksi käytettäköön, katsomatta lukumäärään, kyytihevosia.

Esim. vuonna 1920 viidessa Tambovin läänin ujestissa syttyi Antonovin johdolla es-errien bandittiliike. Sen voimat kasvoivat, kevääksi v. 1921 hänen onnistui koota huomattava aseellinen voima suuruudeltaan 8,000 miestä järjestettynä 18 ratsurykmentiksi. Aika-ajoittain paikallinen kontingentti osittain joukkomobilisoinnin kautta suurensi tätä voimaa. Synnynnäisenä parttisaanina Antonov, ylläolevan teorian mukaan sitä tietenkään etukäteen tuntematta, kävi parttisaanisotaa Puna-armeijaa vastaan. Välttäen ratkaisevia taisteluja hän turvautui yllätystaktiikkaan hyökäten pienten erillisten P. armeijaosastojen, tehtaiden ja neuvostotilojen kimppuun. Taisteluja pitkitti se, että bandiitteja vastaan tehtyjen operatsioiden painopiste oli keskitetty heidän takaa-ajamiseensa ja ollen erittäin liikuntakykyisiä ne sangen helposti väistivät takaa-ajon.

Toukokuussa v. 1921, jolloin Tambovin läänin sotajoukkojen päällikkyys annettiin tov. T u h a t s e v s k i l l e hän ensimäisenä laajassa mittakaavassa taisteli vihollisen elävää voimaa vastaan ja noudatti elinkeskuksien okkupatsio-metoodia.

Bandiittipiirien ja kylien okkupatsioon käytettiin vähemmän liikuntakykyistä aselajia — jalkaväkeä. Kuukauden sisällä olivat kaikki bandiittien elinkeskukset okkupeeratut. Bandiittien hajoittamiseksi ja tuhoamiseksi

formeerattiin erivoimaisia, kevyillä panssariautoilla varutettuja lentäviä joukkueita ja kolonnia. Melkein poikkeuksetta kaikkiin osastoihin kuului ratsuväkeä. Suuremman liikuntakyvyn saavuttamiseksi niille ei annettu tykistöä sitäkin suuremmalla syyllä, koska vihollisellakaan sitä ei ollut. Tulokset tämänlaatuisesta toiminnasta nähtiin pian. Bandiitit, joilla ei enään ollut elinkeskuksiaan tukikohtina alkoivat harhailla haltuunotetulla alueella joutuen lentävien joukkueittemme iskujen alaisiksi. Heidän yrityksensä siirtää operatsiot naapurilääneihin eivät menestyneet siksi ,että väestö suhtautui heihin vihamielisesti. Näinollen alkoi bandiittien hajoamisprosessi ja sen ohella, kiitos erittäin hyvin johdetun poliittisen työn, alkoi paikallisen väestön mielialan murtuminen. Bandiitteja iskettiin ulkopuolelta ja sisällä riehui hajaannus; kaikki tämä johti siihen, että 3½ kuukauden kuluttua koko liike likvideerattiin.

Ylläolevalta ajalta on Tambovin sotajohdon toiminnassa merkittävä:

a) Initsiatiivin ja energian yhtäjaksoinen ilmeneminen.

b) Säälimätön vihollisen takaa-ajo, antamatta sille hetkeäkään järjestymisaikaa.

c) Oikea okkupatsio-metoodin ja lentävätaistelukolonnametoodin yhdistelmä.

d) Okkupatsioonitarkoituksessa sotajohto valitsi oikeat, bandiiteille tärkeät elinkeskukset okkupeeraten ne.

e) Sotilaallisen, poliittisen ja hallinnollisen työn välillä vallitsi hyvä yhteys.

19. P a r t t i s a a n i s o t a u l k o m a a l a i s t e n a r m e i j o i d e n o h j e s ä ä n n ö i s s ä. Puolan armeijan ohjesääntö edellyttää parttisaanisodan organiseerauksen vihollisen selkäpuolella ja sivustoilla silloin kun se on edennyt omille alueille. Sen voi järjestää joko vakinaisesta armeijasta eroitetut parttisaanijoukkueet tai erilliset emissaarit nostavat paikallisen väestön aseelliseen toimintaan. Siinä tapauksessa, että on välttämätöntä käydä taistelua paikallisen väestön parttisaanitoimintaa vastaan puolalainen kenttäpalvelusohjesääntö kehoittaa ryhtymään tähän taisteluun rinnan pääsotanäyttämöllä saavutettujen voittojen kanssa; tätä sotaa varten kehoitetaan käyttämään strateegista reserviä. Toimintamuodot — konsentreeratut, lentävien kolonnain liikkeet, säälimätön vihollisen takaa-ajo ja pyrkimys ajaa se vaikeasti liikuttaville seuduille tai omaan garnisooniin. Päätehtävä kapinaa kukistettaessa — määrättyjen piirien systemaattinen kapinallisista puhdistaminen; siinä tapauksessa, että pakallinen väestö laajassa mittakaavassa ottaa osaa kapinaan, kehoitetaan käyttämään panttivanki- ja asetakavarikko-systeemiä.

Петрозаводск, 1927. Типография им. П. Ф. Анохина
Карлит № 4648. Тираж 1500 экз.

KOMMUNISTI

on kuukauslehti, jota julkaisee Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen Keskuskomitean Luoteisbyroon Suomalainen sektsija, Leningrad, ja Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen Karjalan Aluepuoluekomitea, Petroskoi. (Коммунист, ежемесячный журнал, издаваемый финской секцией Сев. Зап. Бюро Ц.К. В.К П. (б) и Карельским Областным Комитетом В.К.П (б).).

„Kommunistin“ tarkoituksena on valaista suomenkielisille työläisille ja talonpojille Sosialististen Neuvosto-Tasavaltain Liiton alueella, erikoisesti Karjalan Neuvostotasavallassa ja Inkerissä, sekä Suomessa ja Amerikassa Venäjän vallankumouksen sekä työväen ja talonpoikain kansainvälisen vallankumousliikkeen kysymyksiä.

„Kommunistin“ toimittajina ovat toverit Yrjö Sirola, K. M. Evä, Lauri Letonmäki J. A. Komu ja V. Ojanen. Lehdessä selostavat puoluetoimintaa NKP:n KK:n Luoteisbyroon Suomalaisen sektsijan ja NKP:n Karjalan Aluepuoluekomitean toimitsijat. Kommunistisen Internatsionaalen ja sen osastojen, mailman kommunistipuolueiden, toiminnasta kirjottavat niissä toimivat toverit. Suomen Kommunistisen Puolueen Keskuskomitean avulla seurataan Suomen asioita. Lehteen tulevat kirjottamaan toverit: O. V. Kuusinen, Edv. Gylling, Santeri Nuorteva, Kullervo Manner, A. Shottman, Leo Laukki, Otto Vilmi, Hanna Malm, A. Taimi, Eino Rahja, J. A. Komu, J. E. Järvisalo, T. Alavirta, A. Mantere, J. Kohonen, J. K. Lehtinen, Pekka Paasonen, Santeri Mäkelä, Jaakko Mäki, Kustaa Rovio, Toivo Antikainen, Ture Lehén, V. Forstén, Heino Rautio, T. Pottojev, A. Usenius, I. Lassy, F. Klemola y. m.

Lehden levittämisestä huolehtii Kustannusosuuskunta Kirja, osote: Издательство „Кирья“ Ленинград, Набережная Жореса, д. № 4. Se on myöskin lehden toimituksen osote. Toimitussihteeri on tov. K. M. Evä. Karjalassa edustaa toimitusta tov. Lauri Letonmäki, os. Каргосиздат, Петрозаводск, Пушкинская № 7.

TILAUSHINNAT:

1/1 vuosikerta . . Rpl. 6:—		Ulkomailla:	
1/2 „ . . „ 3:—		1/1 vuosikerta . .	4 dollaria.
1 kuukausi . . „ —:50		1/2 „ . .	2 „

ILMOITUSHINNAT:

1/1 sivu Rpl. 150:—, 1/2 sivua Rpl. 75:—, 1/4 sivua Rpl. 40:—

Toverit! Näyttäkää «Kommunistia» työläis- ja talonpoikaistovereillenne. Kerätkää tilaajia ja levittäkää yksityisnumeroita!

Työväenjärjestöjä, varsinkin puolueosastoja, kehotetaan kaikkialla asettamaan asiamiehiä ja „Kommunistin“ komiteoita kokoamaan tilaajia ja levittämään lehteä. Missä ei ole järjestöjä, voivat yksityiset toverit ilmoittautua asiamiehiksi.

Hinta 1 rpl.